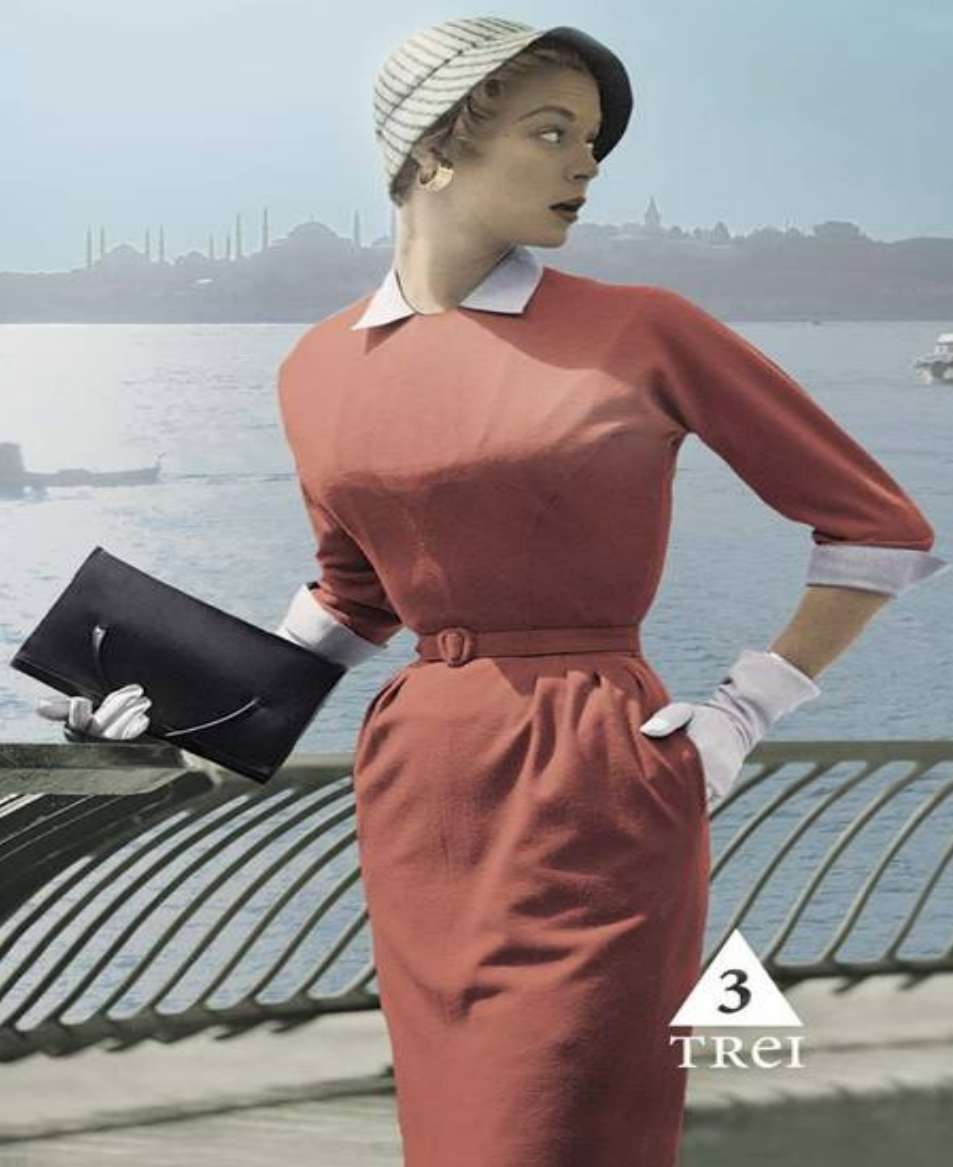

MARC LEVY

*Strania călătorie a
domnului Daldry*

3
TREI

Marc Levy

Strania călătorie a domnului Daldry

Traducere din franceză și note de
MARIE-JEANNE VASILOIU

TREI
2012

Lui Pauline

Lui Louis

Lui Georges

„Este greu să faci previziuni, mai ales când este vorba despre viitor.“

PIERRE DAC

— Nu credeam în destin, în micile semne pe care ni le trimite viața și care se presupune că au menirea să ne arate pe ce drum s-o apucăm. Nu credeam în povești cu ghicitoare, în cărți care-ți prezic viitorul. Credeam în simplele coincidențe, în adevărul întâmplării.

— Atunci, de ce ai făcut o călătorie atât de lungă, de ce ai venit până aici, dacă nu credeai nimic din toate astea?

— Din cauza unui pian.

— A unui pian?

— Era dezacordat, ca pianele alea rablagite, eșuate prin popotele ofițerești. Avea ceva deosebit, sau poate nu el, ci acela care cânta.

— Cine cânta?

— Vecinul meu de palier, mă rog, nu-s absolut sigură.

— Adică ești aici, în seara asta, din cauză că vecinul tău cânta la pian?

— Într-o oarecare măsură. Atunci când notele răsunau pe casa scării, parcă-mi ascultam singurătatea. Tocmai ca să scap de ele am acceptat weekendul de la Brighton.

— Trebuie să-mi povestești totul de la început; lucrurile mi s-ar arăta mai clar, dacă mi le-ai prezenta în ordine.

— E o poveste lungă.

— Nu ne zorește nimic. Vântul bate dinspre larg, stă să plouă, a spus Rafael, apropiindu-se de fereastră. Pe mare n-am să plec decât peste două—trei zile. O să-ți fac un ceai, iar tu ai să-mi spui povestea ta, și trebuie să-mi promiți că n-ai să uiți niciun amănunt. Dacă secretul pe care mi l-ai încredințat este adevărat, dacă, de acum încolo, suntem legați pentru totdeauna, am nevoie să știu.

Rafael a îngenunchat în fața sobei de fontă, i-a deschis ușița și a suflat în jăratic.

Casa lui Rafael era la fel de modestă ca viața acestuia. Patru pereți, o singură încăpere, un acoperiș simplu, o podea uzată, un pat, o chiuvetă cu un robinet vechi, din care apa curgea la temperatura ambiantă, glacială iarna și călâie vara, când, de fapt, ar fi trebuit să fie invers. O singură fereastră, dar care dădea spre Bosfor. De la masa unde stătea, Alice putea vedea vasele mari intrând în strâmtoare, iar în spatele lor, țărmul Europei.

Alice a băut o gură din ceaiul pe care i-l servise Rafael și și-a început istorisirea.

1

Londra, vineri, 22 decembrie 1950

Aversa izbea în tavanul de sticlă de deasupra patului. Era o ploaie grea, de iarnă. Ar fi fost nevoie de mult mai multe, pentru a spăla, în sfârșit, orașul de murdăria războiului. Pacea n-avea decât cinci ani, și majoritatea cartierelor mai purtau încă stigmatele bombardamentelor. Viața își relua cursul, raționalizarea continua, în mai mică măsură decât în anul precedent, dar îndeajuns cât să le amintească oamenilor de zilele în care putuseră mânca pe săturate, în care consumaseră și altfel de carne decât cea din conservă.

Alice își petrecea seara acasă, în compania găștii ei de prieteni. Sam, librar la Harrington & Sons și un excelent contrabasist; Anton, tâmplar și un trompetist fără egal; Carol, infirmieră recent demobilizată și imediat angajată la spitalul din Chelsea; și Eddy, care își câștiga pâinea din două în două zile, cântând din gură la picioarele scării din Gara Victoria sau în crâșme, când i se dădea voie.

În acea seară, lui i-a venit ideea să dăm o raită la Brighton, a doua zi, pentru a sărbători venirea Crăciunului. Barăcile cu atracții, care se întindeau de-a lungul digului mare, se deschiseseră din nou, iar într-o zi de sâmbătă, bâlciul avea să fie în toi.

Fiecare s-a scormonit după parale prin fundul buzunarelor. Eddy adunase ceva bani într-un bar din Notting Hill, Anton primise de la patronul lui o mică primă de sfârșit de an, Carol n-avea un chior, dar ea nu avea niciodată, așa că vechii ei amici se obișnuiseră să plătească întotdeauna și pentru ea, Sam îi vânduse unei cliente americane o ediție originală din *La Traversée des apparences* și o a doua ediție din *Doamna Dalloway*, încasând astfel, într-o singură zi, salariul pe o săptămână. Cât despre Alice, dispunea de unele economii, pe care merita să le cheltuiască: tot anul, muncise ca o smintită și, oricum, ar fi găsit orice scuză pentru a petrece o sâmbătă în tovărășia prietenilor.

Vinul adus de Anton avea gust de dop și-ți făcea gura pungă, dar băuseră din el îndeajuns ca să înceapă cu toții să cânte în cor, cu tot mai multă forță de la un cântec la altul, până când vecinul de palier, domnul Daldry, le bătuse în ușă.

Sam, singurul care avusese curajul să deschidă, a promis că zgomotul va înceta imediat; de altfel, era timpul să se ducă fiecare la casa lui. Domnul Daldry îi acceptase scuzele, nu fără să declare pe un ton cam înțepat că încerca să doarmă și că ar fi fost recunoscător dacă vecinii nu l-ar fi împiedicat s-o facă. Menirea casei victoriene pe care o împărțeau nu era aceea de a se transforma în club de jazz. Și-

așa, era destul de neplăcut să le audă, prin perete, discuțiile. Apoi, se întorsese în apartamentul său, care era chiar ușă-n ușă cu al lui Alice.

Amicii ei își puseseră paltoanele, fularele și căciulile și își dăduseră întâlnire a doua zi, la zece dimineața, în Victoria Station, pe peronul de unde pleca trenul spre Brighton.

Rămânând singură, Alice a făcut puțină ordine în încăperea spațioasă, care, în funcție de momentul din zi, îi servea ca atelier, sufragerie, salon sau dormitor.

Tocmai își desfăcea canapeaua extensibilă, când s-a ridicat brusc și s-a uitat spre intrare. Cum de avusese vecinu-său tupeul să întrerupă o petrecere atât de frumoasă, și cu ce drept dăduse, așa, năvală în casa ei?

Și-a înșfăcat șalul agățat în cuier, s-a uitat în oglinjoara de la intrare, a pus șalul la loc, o îmbătrânea, și s-a dus cu pas hotărât să bată, la rândul ei, în ușa domnului Daldry. Cu mâinile în șolduri, a așteptat să-i deschidă.

— Spune-mi că a luat foc casa și că isteria dumitale subită n-are alt motiv decât acela că vrei să mă salvezi din mijlocul flăcărilor, a oftat acesta, cu un aer arogant.

— Mai întâi, în weekend, ora unsprezece seara nu e ceva exagerat și, apoi, eu îți suport destul de des gamele ca să poți și dumneata să tolerezi puțin zgomot, o dată, când am și eu musafiri!

— Îți primești amicii ăia gălăgioși în fiecare vineri și, pe urmă, aveți regretabilul obicei de a trage cam tare la măsă, și asta sistematic, ceea ce nu rămâne fără efect în privința somnului meu. Și, ca să știi, eu n-am pian, gamele de care te plângi trebuie să fie opera unui alt vecin, poate a doamnei de jos. Eu sunt pictor, domnișoară, nu muzician, iar pictura nu face zgomot. Ce liniștită era casa asta veche, atunci când stăteam numai eu în ea!

— Pictezi? Ce pictezi, mai exact, domnule Daldry? s-a interesat Alice.

— Peisaje urbane.

— Ciudat, nu te vedeam pictor, mi te imaginam...

— Ce-ți imaginezi, domnișoară Pendelbury?

— Mă cheamă Alice, ar trebui să-mi știi numele mic, că doar nu-ți scapă niciuna din conversațiile mele.

— Ce vină am eu, dacă pereții care ne despart nu sunt mai groși? Acum, că am făcut prezentările, pot să-mi văd iar de somnul meu, sau dorești să ne continuăm conversația pe palier?

Alice și-a privit câteva clipe vecinul.

— Care e problema dumitale? l-a întrebat ea.

— Poftim?

— De ce afișezi figura asta distantă și ostilă? Între vecini, am putea face un mic efort ca să ne înțelegem sau, cel puțin, să ne prefacem.

— Domnișoară Pendelbury, am venit aici cu mult înaintea dumitale, dar, de când te-ai instalat în apartamentul ăsta, pe care speram să-l recuperez, viața mea e puțin spus tulburată, iar din liniștea mea n-a mai rămas decât o vagă amintire. De câte ori n-ai bătut la ușa mea să-mi ceri sare sau făină sau puțină margarină, fiindcă rămăseseși în pană tocmai când găteai pentru încântătorii dumitale prieteni? De câte ori nu mi-ai cerut o lumânare, atunci când s-a oprit curentul? Te-ai întrebat vreodată dacă frecvențele tale intruziuni mi-au încălcat intimitatea?

— Dumneata voiai să ocupi apartamentul meu?

— Voiam să-mi fac un atelier acolo. Ești singura din casa asta care beneficiezi de un tavan de sticlă. Din păcate, farmecele dumitale au avut peșemne mai multă trecere în fața proprietarului, așa că trebuie să mă mulțumesc cu lumina palidă care trece prin modestele mele ferestre.

— Nu l-am văzut în viața mea pe proprietar. Am închiriat apartamentul ăsta prin intermediul unei agenții.

— Putem să punem punct aici, pentru seara asta?

— De-aia mă tratezi cu atâta răceală de când stau aici, domnule Daldry? Fiindcă am obținut atelierul pe care ți-l doreai?

— Domnișoară Pendelbury, în clipa asta, de răceală au parte picioarele mele. Bietele de ele îndură curentul, în timp ce noi discutăm. Dacă nu vezi niciun inconvenient, o să mă retrag înainte de-a mă alege cu o răceală. Îți doresc o noapte plăcută; a mea va fi scurtată mulțumită dumitale.

Domnul Daldry a închis cu delicatețe ușa în nasul lui Alice.

— Ce personaj ciudat! a mormăit ea, făcând cale-ntoarsă.

— Te-am auzit! i-a strigat imediat Daldry, din salon. Bună seara, domnișoară Pendelbury.

Întorcându-se în apartament, Alice și-a făcut toaleta și s-a strecurat în așternut. Daldry avea dreptate: frigul iernii cuprinsese casa victoriană, iar sistemul vechi de încălzire centrală nu izbutea să facă mercurul din termometru să urce. Alice a luat o carte de pe taburetul folosit pe post de noptieră, a citit câteva rânduri și a pus-o la loc. A stins lumina și a așteptat să i se obișnuiască ochii cu întunericul. Ploaia șiroia pe tavanul de sticlă. Alice s-a înfiorat, iar gândul i-a zburat la pământul reavăn din păduri, la frunzele toamnei putrezind prin stejărișuri. A inspirat adânc și nările i s-au umplut cu un iz slab de humus.

Alice avea un dar deosebit. Facultățile sale olfactive erau cu mult peste cele normale, iar asta îi permitea să distingă până și cea mai slabă mireasmă și să și-o întipărească pentru totdeauna în memorie. Își petrecea zilele aplecată asupra mesei lungi din atelierul său, combinând moleculele, pentru a obține acordul care ar fi putut deveni, într-o zi, un parfum. Alice era „nas“. Muncea de una singură, dar, lună de lună, făcea turul tuturor parfumeriilor din Londra, pentru a-și propune formulele. Cu o primăvară în urmă, izbutise să-l convingă pe un parfumier din Kensington, care fusese sedus de o creație de-a ei – „Eau d'Églantine“¹ –, să i-o comercializeze. Apa de toaletă avusese un anumit succes la clientela moțată, fapt care i-a asigurat lui Alice un mic venit lunar ce-i îngăduia să trăiască puțin mai bine decât în anii anteriori.

A aprins din nou veioza și s-a așezat la masa de lucru. A luat trei tampoane, pe care le-a pus în tot atâtea flacoane, și, până noaptea târziu, și-a notat în caiet ce note de parfum a obținut.

*

Alice a fost trezită brusc de soneria deșteptătorului. A aruncat în el cu o pernă, ca să-l facă să tacă. Un soare învăluit în ceața dimineții îi lumina fața.

— Sticlăria naibii! a bodogănit ea.

Apoi, amintindu-și de întâlnirea de pe peronul gării, și-a învins cheful de leneveală.

S-a ridicat dintr-un salt, și-a luat la întâmplare niște haine din șifonier și s-a năpustit spre duș.

Ieșind din casă, Alice a aruncat o privire spre ceasul de mână. Cu autobuzul, n-avea să ajungă în veci la ora stabilită. A fluierat după un taxi și, de cum s-a urcat, l-a implorat pe șofer s-o ia pe drumul cel mai scurt spre Victoria Station.

Când a ajuns la gară – cu cinci minute înainte de plecarea trenului –, o coadă lungă de călători aștepta în fața ghișeelor. Alice s-a uitat spre peron și a luat-o într-acolo în pas alergător.

Anton o aștepta în fața primului vagon.

— Da' ce naiba ai făcut? Haide, urcă odată! i-a spus acesta, ajutând-o să urce pe treaptă.

Alice s-a instalat în compartiment, unde o aștepta toată gașca.

— După părerea voastră, ce șanse am avea să fim controlați? a întrebat, trăgându-și sufletul, în timp ce se așeza.

— Ți-aș da cu dragă inimă biletul meu, dacă aș avea, a răspuns Eddy.

— Aș zice că există o posibilitate din două, a adăugat Carol.

— Într-o sâmbătă dimineața? Eu aș înclina pentru una din trei... Vedem noi la sosire, a conchis Sam.

Alice și-a sprijinit capul de geam și a închis ochii. Stațiunea balneară se găsea la o oră de mers de capitală. A dormit aproape tot drumul.

Gara Brighton. La ieșirea de pe peron, un controlor recupera biletele de călătorie. Alice s-a oprit în fața lui și s-a prefăcut că se caută prin buzunare. Eddy a imitat-o. Anton a zâmbit și le-a dat câte un bilet.

— Erau la mine, i-a spus controlorului.

A luat-o de mijloc pe Alice și a tras-o către ieșire.

— Să nu mă întrebi cum de-am știut c-o să întârzii. Tu întârzii întotdeauna! Cât despre Eddy, îl cunoști la fel de bine ca mine, e blatist până-n străfundul sufletului, și nu voiam să ne stricăm ziua chiar înainte de-a fi început.

Alice a scos doi șilingi din buzunar și i-a întins lui Anton, dar acesta a închis mâna amicei sale peste monede.

— Ei, zău așa! a spus el. Ziua o să treacă atât de repede! Iar eu nu vreau să pierd nimic din ea.

Alice l-a privit cum se îndepărtează ținându-și piciorul într-un picior; în fața ochilor, i-a apărut pentru o clipă imaginea adolescentului pe care îl cunoscuse și a zâmbit.

— Vii? a întrebat el, întorcându-se.

Au luat-o pe Queen's Road și apoi pe West Street, spre promenada paralelă cu țărmul. Se adunase deja o mulțime de oameni. Două promontorii mari înaintau în mare. Barăcile de lemn aflate pe ele le dădeau aerul unor nave impunătoare.

Pe Palace Pier se găseau atracțiile bălciului. Gașca de amici a ajuns la orologiul care marca intrarea. Anton i-a cumpărat bilet lui Eddy și i-a făcut semn lui Alice, care avusese deja grijă de al său.

— Doar n-o să-mi faci cinste toată ziua, i-a șoptit ea la ureche.

— Și de ce nu, dacă-mi face plăcere?

— Pentru că nu există niciun motiv ca să...

— Faptul că-mi face plăcere nu e un motiv îndeajuns de bun?

— Cât e ceasul? a întrebat Eddy. Mi-e foame.

La câțiva metri mai încolo, în fața mării clădiri care adăpostea sera, se afla o dugheană cu *fish and chips*². Izul de prăjeală și de oțet ajungea până la ei. Eddy s-a frecat pe burtă și l-a tras pe Sam spre chioșc. Alice a făcut o mutră dezgustată și s-a alăturat grupului. Fiecare a comandat. Alice i-a plătit vânzătorului și i-a zâmbit lui Eddy, oferindu-i o caserolă cu pește prăjit.

Au mâncat sprijiniți în coate de balustradă. Anton privea tăcut valurile ce se strecurau printre picioarele digului. Eddy și Sam puneau țara la cale. Ocupația favorită a lui Eddy era aceea de a critica guvernul. Îl acuza pe prim-ministru că nu face nimic sau nu destul pentru cei mai defavorizați, că nu a știut să înceapă lucrări de amploare pentru a accelera reconstrucția orașului. La urma urmei, ar fi fost de-ajuns să-i angajeze pe toți cei care n-aveau un loc de muncă și care mâncau pe sponci. Sam îi vorbea despre economie, invocând dificultatea de a găsi mână de lucru calificată, iar când Eddy căsca, îl făcea anarhist trândav, ceea ce nu-i displăcea chiar atât de mult amicului său. Făcuseră războiul amândoi în același regiment, iar prietenia care-i lega era de nezdruncinat, oricare le-ar fi fost divergențele de opinii.

Alice stătea puțin mai departe de grup, ca să scape de izul de prăjeală cam prea puternic pentru gustul ei. Carol a venit lângă ea și au rămas amândouă tăcute o bucată de vreme, cu privirea pierdută în larg.

— Ar trebui să-i dai puțină atenție lui Anton, a murmurat Carol.

— De ce, e bolnav? a întrebat Alice.

— De dragoste pentru tine! Nu-i nevoie să fii infirmieră ca să-ți dai seama. Treci într-una din zile pe la spital, o să te duc să-ți faci un control la ochi. Cred că ești tare mioapă, dacă nu vezi asta.

— Aiureli! Ne cunoaștem din adolescență, între noi nu e altceva decât o foarte veche prietenie.

— Eu nu-ți spun decât să-i dai puțină atenție, a întrerupt-o Carol. Dacă simți ceva în privința lui, nu e cazul s-o mai lungești. Noi vom fi fericiți cu toții să vă știm împreună, vă meritați unul pe celălalt. Dacă lucrurile stau altfel, nu mai fi atât de ambiguă, îl faci să sufere degeaba.

Alice și-a schimbat locul, pentru a sta cu spatele către grup și cu fața la Carol.

— Cum adică, sunt ambiguă?

— Făcându-te că nu știi de slăbiciunea mea pentru el, de exemplu! i-a răspuns Carol.

Doi pescăruși se delectau cu resturile de pește pe care fata le aruncase în mare. Și-a azvârlit caserola într-un coș de gunoi și s-a dus lângă băieți.

— Rămâi aici, să pândești refluxul, sau vii cu noi? a întrebat-o Sam pe Alice. Ne ducem să dăm o raită pe la jocuri. Am dibuit o mașinărie, unde, cu o lovitură de baros, câștigi un trabuc, a adăugat el, suflecându-și mânecile.

Pentru această încercare, puneai în aparat un sfert de penny. Resortul, care trebuia lovit cât mai tare cu putință, azvârlea în aer o minge de fontă. Dacă mingea făcea să sune clopotul plasat la o înălțime de șapte picioare, prin fanta aparatului era eliberat un trabuc. Chiar dacă acesta era departe de a fi o havană, Sam considera că a fuma un trabuc era o chestie de un farmec nebun. A încercat de opt ori și a lăsat în aparat doi penny, probabil dublul sumei pe care ar fi scos-o din buzunar, dacă ar fi cumpărat un trabuc la fel de ordinar de la tutungeria aflată la doi pași de acolo.

— Pasează-mi o monedă și lasă-mă în pace, a spus Eddy.

Sam i-a întins un sfert de penny și s-a tras îndărăt. Eddy a ridicat barosul de parcă ar fi fost un simplu ciocan și l-a lăsat să cadă peste resort, fără cine știe ce efort. Mingea de fontă a țâșnit și clopotul a sunat. Stăpânul barăcii i-a înmânat câștigul.

— Ți-a dat-o pentru mine, a declarat Eddy. Mai dă-mi o monedă, o să-ncerc să câștig unul și pentru tine.

Un minut mai târziu, cei doi tovarăși își aprindeau trabucurile. Eddy era încântat, Sam își făcea socoteala mormăind. La prețul ăla, ar fi putut să-și ofere un pachet de țigări. Douăzeci de Embassy,

pentru un trabuc ordinar! Asta-ți dădea de gândit.

Băieții au ochit circuitul de mașinuțe care se tamponau. Au schimbat o privire și, aproape imediat, se și afla instalat fiecare în câte una. Toți trei răsuceau volanul și striveau pedala de accelerație pentru a-i izbi cât mai tare cu puțință pe ceilalți, sub privirile consternate ale fetelor. La sfârșitul turei, au luat cu asalt standul de tir. Anton era de departe cel mai abil. După ce a lovit de cinci ori ținta, a câștigat un ceainic de porțelan, pe care i l-a oferit lui Alice.

Carol, izolată de grup, urmărea caruselul, unde căluții de lemn se învârteau sub ghirlanda de lumini. Anton s-a apropiat de ea și a luat-o de braț.

— Știi, e o chestie copilărească, a oftat Carol, dar dacă ți-aș spune că niciodată nu am...

— Nu te-ai dat niciodată în călușei, când erai mică? a întrebat Anton.

— Am crescut la țară; în satul meu nu se opreau niciodată negustorii de bâlci. Apoi, când am venit la Londra, să mă fac infirmieră, eram prea mare. După aceea, a venit războiul și...

— Și acum, ai vrea tare mult să faci o tură... Păi, dacă-i așa, vino cu mine, a spus Anton și-a tras-o pe Carol spre ghereta de unde se cumpărau biletele. Îți ofer botezul călătoriei pe cai de lemn. Uite, urcă-te pe asta, i-a arătat el un bidiviu cu coamă aurie, ceilalți mi se par mai năbădăioși și, fiind prima oară, trebuie să fim mai prudenți.

— Tu nu vii cu mine? a întrebat Carol.

— Ah, nu, mie nu-mi prea surâde chestia asta! Doar mă uit, și mă și ia cu amețelă! Dar îți promit că o să fac un efort și n-o să te pierd din ochi.

S-a auzit o sonerie. Anton a coborât de pe estradă. Călușeii au luat viteză.

Sam, Alice și Eddy s-au apropiat s-o urmărească pe Carol, singura adultă în mijlocul unei cete de puști care râdeau de ea și o arătau cu degetul. La al doilea tur, pe obrajii prietenei lor curgeau șiroaie de lacrimi, pe care ea încerca să și le șteargă cu dosul mâinii.

— Urât din partea ta! a spus Alice, lovindu-l pe Anton peste umăr.

— Am crezut că e bine ce fac, nu înțeleg ce are; ea a vrut să...

— Să facă o plimbare călare împreună cu tine, tâmpitul, nu să se facă de râs în public.

— Dacă Anton îți spune că a vrut să facă un lucru bun! a ripostat Sam.

— Dacă ați fi cât de cât gentlemeni, v-ați duce după ea, în loc să stați pironiți aici.

Până să se consulte ceilalți doi între ei, Eddy se și cățăraseră în carusel și o luase pe lângă căluții de lemn, administrând ici și colo câte o ușoară scatoalcă țâncilor care se hlizeau prea tare, după gustul lui. Călușeii își continuau mișcarea infernală; Eddy a ajuns, în sfârșit, în dreptul lui Carol.

— După cât se pare, aveți nevoie de un valet, don'șoară! a spus, punându-și mâna pe coama căluțului.

— Te implor, Eddy, ajută-mă să cobor.

Dar Eddy s-a instalat călare pe crupa calului și a strâns-o pe călăreață în brațe. S-a aplecat spre urechea ei.

— Doar nu-ți închipui să o să-i lăsăm pe mucoșii ăștia mici să scape chiar așa! O să ne distrăm în asemenea hal, încât or să crape de necaz. Nu te subestima, soro, adu-ți aminte că, în timp ce eu mă îmbătam prin puburi, tu cărai brancarde sub bombe. Data viitoare, când o să mai trecem prin fața imbecililor ălor de prieteni ai noștri, vreau să te aud râzând în hohote, ai înțeles?

— Și cum vrei să fac asta, Eddy? l-a întrebat Carol, plângând cu sughițuri.

— Dacă tu crezi că ești caraghioasă pe mârțoaga asta, în mijlocul plozilor, atunci gândește-te la mine, cum stau în spatele tău, cu trabucul în gură și cu șapca pe cap!

Și, la tura următoare, Eddy și Carol râdeau să se prăpădească.

Caruselul a încetinit și s-a oprit.

Pentru a fi iertat, Anton le-a făcut tuturor cinste cu bere, la bufetul aflat ceva mai departe. Megafoanele au început să hârâie și, deodată, un foxtrot îndrăcit a invadat aleea. Alice s-a uitat la micul afiș prins de un stâlp: Harry Groombridge și orchestra sa acompaniau o comedie muzicală, la fostul Teatru Mare de pe dig, transformat după război în cafenea.

— Mergem? a sugerat Alice.

— Ce ne împiedică? a întrebat Eddy.

— O să pierdem ultimul tren și, în anotimpul acesta, nu mă văd dormind pe plajă, a răspuns Sam.

— Nu-i chiar așa, l-a contrazis Carol. După terminarea spectacolului, ne mai rămâne o jumătate de oră în cap, ca să ajungem la gară pe jos. Ce-i drept, a cam început să fie al naibii de frig, așa că n-aș fi deloc împotriva să mă încălzesc nițel dansând. Și, pe urmă, chiar acum, înaintea Crăciunului, nu credeți că ar fi o amintire minunată?

Băieții n-aveau altă propunere mai bună. Sam a făcut un calcul rapid: intrarea costa doi penny; dacă ar face cale înapoi, probabil amicii lui ar vrea să ia cina într-un pub, așa că era mai ieftin să opteze pentru spectacol.

Sala era arhiplină, spectatorii se înghesuiau în fața scenei, majoritatea dansau. Anton a luat-o pe Alice, iar pe Eddy l-a împins în brațele lui Carol; Sam a râs de cele două perechi și s-a îndepărtat de ring.

După cum presimțise Anton, ziua trecuse mult prea repede. Când trupa a venit să salute auditoriul, Carol le-a făcut semn amicilor ei: era timpul să se întoarcă. S-au strecurat către ieșire.

În noaptea de iarnă, lămpioanele legănate de vânt făceau ca digul imens să semene cu un pachet ciudat, care își arunca luminile strălucitoare spre o mare pe care n-avea să se avânte niciodată.

Gașca de prieteni înainta spre ieșirea din bâlci. Din cortul ei, o ghicitoare i-a zâmbit larg lui Alice.

— N-ai visat niciodată să afli ce-ți rezervă viitorul? a întrebat-o Anton.

— Nu, niciodată. Nu cred că viitorul este scris, i-a răspuns Alice.

— La începutul războiului, o ghicitoare i-a prezis fratelui meu că va supraviețui, cu condiția să se mute din casă, a spus Carol. Uitase de mult această profeție, când a fost înrolat și a plecat la unitatea lui; după două săptămâni, clădirea în care stătea s-a prăbușit, bombardată de nemți. Niciun vecin n-a scăpat.

— Ce mai profeție! a replicat sec Alice.

— Nimeni nu știa, la vremea aceea, că Londra avea să cunoască Blitz³-ul, a ripostat Carol.

— Vrei să consulți oracolul? a întrebat Anton, pe un ton amuzat.

— Nu fi tâmpit, avem de prins un tren.

— Mai sunt trei sferturi de oră, spectacolul s-a terminat ceva mai devreme decât era prevăzut. Avem tot timpul. Haide, îți fac cinste!

— N-am niciun chef să ascult brașoavele babei ăleia.

— Las-o în pace, a intervenit Sam, nu vezi că treaba asta o bagă în sperieți?

— Mă călcați pe nervi toți trei. Nu mi-e frică, nu cred în cartomanție și nici în globurile de cristal. Și, pe urmă, de ce vă interesează pe voi să-mi cunoașteți viitorul?

— Poate că vreunul dintre acești gentlemen visează în secret să știe dacă te va avea în patul lui! i-a șoptit Carol.

Anton și Eddy s-au întors spre ea, uluiți. Carol roșise și, ca s-o dreagă, le-a trimis un mic zâmbet zeflemitor.

— Ai putea s-o întrebi dacă o să pierdem trenul sau nu. Asta, cel puțin, ar fi o revelație interesantă, a intervenit Sam. Și unde mai pui că o vom putea verifica destul de repede.

— N-aveți decât să glumiți cât vreți, eu cred în chestiile astea, a continuat Anton. Dacă mergi tu, vin și eu imediat după tine.

Prietenii o înconjuraseră pe Alice și n-o slăbeau din ochi.

— Da' știți că sunteți de-a dreptul nerozi, le-a spus, făcându-și loc printre ei.

— Fricoaso! i-a strigat Sam.

Alice s-a întors brusc.

— Bine, de vreme ce am de-a face cu patru puști retardați, care vor să piardă cu toții trenul, o să ascult ineptiile femeii ăsteia și, după aia, plecăm. E bine? a întrebat, întinzând mâna spre Anton. Îmi dai ăia doi penny sau nu?

Anton s-a scormonit în buzunar și i-a dat cele două monede lui Alice, care s-a îndreptat spre ghicitoare.

Alice înainta către cort, iar ghicitoarea continua să-i zâmbească. Briza mării s-a înțețit, biciuindu-i obraji și silind-o să-și plece capul, ca și cum lui Alice îi era interzis, dintr-odată, să susțină privirea bătrânei doamne. Poate că Sam avea dreptate, perspectiva acestei experiențe o deranja mai mult decât bănuise.

Ghicitoarea a invitat-o pe Alice să ia loc pe un taburet. Ochii îi erau imenși; privirea, de o profunzime abisală; iar zâmbetul, care n-o părăsea niciodată, fermecător. Pe măsuță, n-avea nici glob de cristal, nici cărți de tarot. Doar mâinile cu pete maronii, pe care le întindea spre ale lui Alice. Când au atins-o, Alice s-a simțit învăluită de o blândețe stranie, de o stare de bine așa cum nu mai cunoscuse de multă vreme.

— Fata mea, eu ți-am văzut deja chipul, a șoptit ghicitoarea.

— Păi, de când mă tot urmărești...

— Nu crezi în puterile mele, nu-i așa?

— Sunt o fire rațională, a răspuns Alice.

— Mincinoaso, ești o artistă, o femeie independentă și voluntară, chiar dacă frica te mai blochează uneori.

— Da' ce-oți fi având toți în seara asta, de vreți să mă vedeți înfricoșată?

— Când veneai spre mine nu păreai prea sigură.

Privirea ghicitoarei s-a adâncit și mai mult în ochii lui Alice. Fața îi era acum aproape lipită de a ei.

— Oare unde am mai văzut ochii ăștia?

— Poate într-o altă viață? a răspuns Alice, pe un ton ironic.

Tulburată, ghicitoarea s-a îndreptat brusc.

— Ambră, vanilie și piele, a șușotit Alice.

— Despre ce vorbești?

— Despre parfumul dumneavoastră, despre dragostea dumneavoastră pentru Orient. Și eu percep

anumite lucruri, a spus Alice, cu și mai multă insolență.

— Într-adevăr, ai un dar, dar și mai important este că porți în tine o poveste despre care nu știi nimic, a răspuns bătrâna doamnă.

— Zâmbetul ăsta care nu vă părăsește niciodată e merit să-i inspire încredere prăzii dumneavoastră? a întrebat Alice, malițioasă.

— Știi de ce ai venit la mine, a spus ghicitoarea, e chiar amuzant, dacă mă gândesc.

— I-ați auzit pe prietenii mei când m-au provocat?

— Nu ești genul care să fie jucată ușor pe degete, iar prietenii tăi n-au nimic de-a face cu întâlnirea noastră.

— Atunci, cine?

— Singurătatea care te bântuie și te ține trează toată noaptea.

— Nu văd nimic amuzant în chestia asta. Spuneți-mi ceva care să mă surprindă cu adevărat. Nu că tovărășia dumneavoastră ar fi dezagreabilă, dar, fără să fac un joc de cuvinte nelalocul lui, chiar am de prins un tren.

— Nu, de fapt, e mai degrabă trist; în schimb, amuzant e faptul că...

Privirea i s-a dezlipit de Alice și s-a pierdut în depărtare. Pe Alice aproape că a încercat-o un sentiment de abandon.

— Voaiați să-mi spuneți ceva? a îndemnat-o ea.

— Ceea ce e cu adevărat amuzant, a continuat ghicitoarea, revenindu-și, este că bărbatul care va conta cel mai mult în viața ta, cel pe care-l cauți dintotdeauna, fără ca măcar să știi dacă există, acest bărbat a trecut doar cu câteva clipe în urmă chiar prin spatele tău.

Chipul lui Alice a încremenit și ea nu și-a mai putut stăpâni dorința de a se întoarce. S-a răsucit pe taburet, dar, în depărtare, nu i-a zărit decât pe cei patru prieteni ai săi, care-i făceau semn că trebuie să plece.

— Este unul dintre ei? a bâiguit Alice. Bărbatul acela misterios să fie oare Eddy, Sam sau Anton? Asta e marea revelație pe care mi-o faceți?

— Ascultă ce-ți spun eu, Alice, nu ceea ce ai vrea să auzi. Ți-am destăinuit că bărbatul care va conta cel mai mult în viața ta a trecut prin spatele tău. Acum, nu mai este acolo.

— Dar unde se află acum Făt-Frumosul ăsta?

— Răbdare, fata mea. Înainte de-a ajunge la el, va trebui să întâlnești șase persoane.

— Mare scofală! Șase persoane! Doar atât?

— Mare călătorie, mai ales... Ai să înțelegi, într-o bună zi. Dar e târziu, iar eu ți-am destăinuit ceea ce trebuie să știi. Și, de vreme ce nu crezi o vorbă din ceea ce ți-am spus, consultația mea e gratuită.

— Nu, prefer să vă plătesc.

— Nu fi prostuță, să zicem că mi-ai făcut o vizită amicală. Sunt fericită că te-am văzut, Alice, nu mă așteptam. Ești o persoană deosebită; în orice caz, povestea ta așa este.

— Ce poveste?

— Nu mai avem timp și, apoi, m-ai crede și mai puțin. Du-te, altfel prietenii tăi o să se supere fiindcă o să-i faci să piardă trenul. Grăbiți-vă și fiți prudenți, oricând se pot întâmpla accidente. Nu te uita așa la mine, ce-ți spun acum n-are nicio legătură cu ghicitul, ci cu bunul simț.

Ghicitoarea i-a cerut lui Alice s-o lase. Alice a privit-o câteva clipe. Cele două femei și-au mai

zâmbit o dată, și Alice s-a dus la prietenii ei.

— Ai o mutrăă! Ce ți-a spus? a întrebat-o Anton.

— Mai târziu. Ați văzut cât e ceasul?

Și, fără să aștepte vreun răspuns, Alice s-a repezit spre porticul de la capătul digului.

— Are dreptate, a spus Sam, chiar că trebuie să ne grăbim, trenul pleacă în mai puțin de douăzeci de minute.

Au luat-o cu toții la fugă. Vântul bătea pe plajă, și începuse și să burnițeze. Eddy a luat-o de braț pe Carol.

— Fii atentă, pe jos alunecă, a spus și a tras-o după el.

Au străbătut promenada și au luat-o pe strada pustie. Felinarele cu gaz luminau slab drumul. În depărtare, se zăreau luminile gării Brighton. Le rămăseseră mai puțin de zece minute. În timp ce Eddy traversa strada, s-a ivit o brișcă trasă de un cal.

— Atenție! a urlat Anton.

Alice a avut prezența de spirit să-l apuce pe Eddy de mânecă. Căruța aproape că i-a răsturnat. Au simțit răsuflarea animalului, pe care vizitiul încerca, disperat, să-l oprească.

— Mi-ai salvat viața! a găfâit Eddy, șocat.

— Îmi mulțumești mai târziu, i-a răspuns Alice. Hai să ne grăbim.

Ajungând pe peron, au început să strige în direcția șefului de gară, care a oprit lanterna și le-a ordonat să urce în primul vagon. Băieții le-au ajutat pe fete să se urce; Anton încă mai era pe scară, când garnitura s-a pus în mișcare. Eddy l-a apucat de umăr și l-a tras înăuntru, după care a închis ușa.

— Atât a lipsit: o secundă, a șoptit Carol. Și tu, Eddy, ce spaimă am tras din cauza ta, era cât pe ce să fii strivit de căruța aia.

— Am impresia că Alice a tras o spaimă și mai mare. Uită-te la ea, e albă ca hârtia, a spus Eddy.

Alice, care nu mai scosese o vorbă, s-a așezat pe banchetă și s-a uitat pe geam la orașul care se îndepărta. Adâncită în gânduri, își amintea de ghicitoare, de vorbele ei și avertizarea acesteia cu privire la accidente a făcut-o să se albească și mai tare la față.

— Așadar, ce ne povestești? i-a dat ghes Anton. La urma urmei, din pricina ta am fost gata-gata să dormim cu toții sub cerul liber.

— Ba din pricina sâcâielii voastre tâmpite, i-a întors-o Alice, pe un ton sec.

— A durat ceva; cel puțin ți-a spus ceva demn de crezare? a întrebat Carol.

— Niciun lucru pe care să nu-l fi știut. V-am spus, ghicitul e o capcană pentru proști. Cu un bun simț al observației, cu un minimum de intuiție și cu o voce convingătoare, poți fraieri pe oricine, făcându-l să creadă orice.

— Dar tot nu ne-ai spus ce ți-a *dezvăluit* femeia aia, a insistat Sam.

— Vă propun să schimbăm subiectul, a intervenit Anton. Am petrecut o zi cât se poate de plăcută, acum ne întoarcem acasă și nu văd niciun motiv pentru care să ne certăm. Îmi pare rău, Alice, n-ar fi trebuit să insistăm, n-aveai chef să te duci, iar noi am fost cu toții puțin cam...

— ...cretini, cu mine-n frunte, a continuat Alice, privindu-l pe Anton. Acum, eu am o întrebare mult mai pasionantă. Ce faceți în Ajun de Crăciun?

Carol se ducea la St. Mawes, la familia sa. Anton cina în oraș, la familia sa. Eddy îi promisese surorii lui că o să petreacă seara la ea acasă. Nepoțtii îl așteptau pe Moș Crăciun, iar cumnatul său îl

rugase să joace acest rol. Își închiriasse chiar și un costum. Îi era greu să refuze – cumnatul îl ajuta deseori, fără să-i pomenească vreodată ceva soră-sii. Cât despre Sam, era invitat la o serată organizată de patronul lui, în sprijinul copiilor de la orfelinatul Westminster, iar misiunea sa era să împartă cadourile.

— Și tu, Alice? a întrebat Anton.

— Eu... eu sunt invitată la o petrecere.

— Unde? a insistat Anton.

Carol i-a tras una cu piciorul. A scos din geantă o pungă cu biscuiți, declarând că ei i se făcuse o foame de lup. Le-a oferit fiecăruia câte un Kit Kat și i-a aruncat o privire ucigătoare lui Anton, care își freca ofensat gamba.

Trenul a intrat în Gara Victoria. Fumul înecăcios al locomotivei năpădise peronul. La baza scării înalte, mirosul străzii nu era cu nimic mai plăcut. O ceață groasă, formată din praful cărbunelui consumat pe toată durata zilei în șemineurile din case și din pulberile plutind în jurul felinarelor, ale căror lămpi cu tungsten împrăștia în negură o tristă lumină portocalie, pusese stăpânire pe cartier.

Cei cinci prieteni au luat tramvaiul. Alice și Carol au coborât primele. Stăteau la trei străzi una de cealaltă.

— De fapt, dacă te răzgândești și renunți la petrecerea aia, ai putea veni să sărbătorești Crăciunul la St. Mawes, a spus Carol, despărțindu-se de Alice. Mama abia așteaptă să te cunoască. I-am scris mult despre tine, iar meseria ta a făcut-o curioasă.

— Știi, nu prea am idee ce aș putea povesti despre meseria mea, a spus Alice, mulțumindu-i lui Carol.

Și-a sărutat prietena și a început să urce pe scară.

Cu câteva trepte mai sus, auzea pașii vecinului său, care se întorcea acasă. S-a oprit, ca să nu-l întâlnească pe palier, n-avea chef de vorbit.

*

În apartamentul ei era aproape la fel de frig ca pe străzile Londrei. Alice a rămas cu paltonul pe umeri și nu și-a dat jos mitenele. A umplut ceainicul, l-a pus pe foc, a luat o cutie de ceai de pe etajeră, dar în ea nu mai erau decât trei frunzulițe uitate. Pe masa din atelier avea o casetă mică. I-a deschis sertărașul, în care ținea niște petale uscate de trandafir. A fărâmițat câteva în ceainic, a turnat peste ele apa clocotită, s-a așezat pe pat și și-a reluat lectura părăsită în ajun.

Deodată, încăperea s-a cufundat în întuneric. Alice s-a cocoțat pe pat și s-a uitat prin acoperișul de sticlă. Tot cartierul era în beznă. Uneori, curentul rămânea întrerupt până în zori. A început să caute o lumânare; lângă chiuvetă, o grămăjoară de ceară maronie i-a amintit că folosise ultima lumânare cu o săptămână în urmă.

A încercat zadarnic să-i aprindă fitilul scurt, flacăra a pâlpâit, a sfârâit și, în cele din urmă, s-a stins.

În seara aceea, Alice voise să scrie, să transpună pe hârtie izul de apă sărată, de carusel cu lemnul vechi, de parapet ros de umezeala cețurilor. În seara aceea, cufundată în bezna cea mai neagră, Alice n-avea să-și găsească odihna. S-a dus până la ușă, a șovăit și, oftând, a traversat resemnată palierul, ca să-i ceară încă o dată ajutor vecinului.

Daldry i-a deschis ușa, ținând în mână o lumânare. Purta niște pantaloni de pijama din bumbac și un pulover pe gât, sub un halat de mătase bleumarin. Lumina lumânării îi arunca pe obraz o paloare

ciudată.

— Vă așteptam, domnișoară Pendelbury.

— Mă așteptați? a repetat ea, surprinsă.

— De când s-a oprit curentul. Doar nu vă închipuiți că dorm în halat. Iată ceea ce voiați să-mi cereți! a spus el, scoțând o lumânare din buzunar. După asta ați venit, nu-i așa?

— Îmi pare nespus de rău, domnule Daldry, a zis ea, lăsând capul în jos, o să trebuiască neapărat să cumpăr.

— Nu prea cred, domnișoară.

— Știți, îmi puteți spune Alice.

— Noapte bună, domnișoară Alice.

Daldry a închis ușa, iar Alice s-a întors la ea. Dar, după câteva clipe, a auzit niște bătăi în ușă. A deschis. Daldry stătea în fața ei, cu o cutie de chibrituri în mână.

— Presupun că nici așa ceva n-aveți, nu? Lumânările sunt mult mai folositoare când sunt aprinse. Nu mă priviți așa, nu sunt ghicitor. Data trecută, n-aveați nici chibrituri și, cum voiam într-adevăr să mă culc, am preferat să v-o iau înainte.

Alice s-a ferit să-i mărturisească vecinului său că ultimul chibrit îl aprinsese ca să-și pregătească un ceai.

Daldry a aprins fitilul lumânării și a părut satisfăcut când flacăra a mușcat ceara.

— Am făcut ceva care v-a supărat? s-a interesat el.

— De ce? a întrebat Alice.

— Dintr-odată pareți tare întunecată.

— Suntem în întuneric, domnule Daldry.

— Dacă trebuie să vă spun Alice, atunci va trebui să-mi spuneți și dumnevoastră pe nume: Ethan.

— Foarte bine, am să vă spun Ethan, i-a zâmbit Alice vecinului ei.

— Dar, orice ați zice, aveți totuși un aer posomorât.

— Sunt doar obosită.

— Atunci, vă las. Noapte bună, domnișoară Alice.

— Noapte bună, domnule Ethan.

¹ Églantine (fr.) – floare de măceș.

² Fish and chips (în engl. în orig.) — pește cu cartofi prăjiți.

³ Blitz Krieg (germ.) — Războiul „Fulger“ declarat de Hitler.

2

Duminică, 24 decembrie 1950

Alice a ieșit să facă niște cumpărături. În cartierul ei, totul era închis, așa că a luat autobuzul spre piața Portobello.

S-a oprit la un băcan ambulant, decisă să cumpere tot ce-i trebuia pentru o adevărată masă de sărbătoare. A ales trei ouă frumoase, iar două felii de jambon au împins-o să dea uitării hotărârea de a face economii. Ceva mai departe, taraba brutarului o îmbia cu niște delicatese care-ți lăsau gura apă, astfel că și-a oferit un cozonac cu fructe confiate și un borcănel de miere.

În acea seară avea să cineze în pat, în tovărășia unei cărți bune. După o noapte întregă de somn, a doua zi avea să-și regăsească bucuria de a trăi. Când nu dormea destul, Alice era ursuză, iar în ultimele săptămâni petrecuse prea mult timp la masa de lucru din atelier. Un buchet de trandafiri din vitrina unei florării i-a atras atenția. Nu era un lucru prea înțelept, dar, la urma urmei, venea Crăciunul. Și, după ce florile s-ar usca, le-ar întrebuința petalele. A intrat în prăvălioară, a plătit doi șilingi și a plecat de acolo un inima tresăltând de bucurie. Și-a continuat plimbarea și a făcut o nouă oprire în fața unei parfumerii. De clanța ușii atârna anunțul „Închis“. Alice și-a apropiat fața de vitrină și a recunoscut, printre flacoane, una dintre creațiile sale. A salutat-o ca pe un prieten apropiat și a plecat înapoi, spre stația de autobuz.

Acasă, și-a aranjat cumpărăturile, a pus florile într-o vază și s-a hotărât să facă o plimbare prin parc. Pe scară, s-a întâlnit cu vecinul, care părea că se întoarce și el de la piață.

— Crăciunul, ce vreți...! a spus, puțin cam stânjenit de coșul său plin de mâncare.

— Crăciunul, într-adevăr! a răspuns Alice. Aveți musafiri diseară? l-a întrebat ea.

— Doamne-sfinte, nu! Am oroare de festivități, i-a șoptit, conștient de indecența mărturisirii sale.

— Și dumneavoastră?

— Ca să nu mai vorbim de Anul Nou; cred că-i și mai rău! Cum să hotărăști dinainte dacă va fi sau nu o zi de sărbătoare? Cine poate ști, înainte să se trezească, dacă va fi într-o dispoziție bună? Îndârjirea asta de a fi neapărat fericit mi se pare destul de ipocrită.

— Dar copiii...

— N-am! Încă un motiv ca să nu mă prefac. Și, pe urmă, obsesia asta de a-i face să creadă în Moș Crăciun... N-au decât să zică alții ce-or vrea, eu, unul, consider că e o prostie. Odată și-odată, tot

trebuie să le spui adevărul, și atunci, la ce bun? Mi se pare chiar un pic sadic. Cei săraci cu duhul dau târcoale săptămâni întregi, pândind sosirea grăsanului cu fața roșie, și se simt îngrozitor de trădați când părinții le mărturisesc infama înșelătorie. Cât despre cei isteți, li se cere să tacă, ceea ce mi se pare la fel de crud. Dumneavoastră ce faceți? Vă vine familia în vizită?

— Nu.

— De ce?

— Fiindcă nu mai am familie, domnule Daldry.

— Țasta-i, într-adevăr, un motiv foarte puternic ca să nu-ți vină în vizită.

Alice și-a privit vecinul și a pufnit în râs. Obrajii lui Daldry s-au făcut roșii ca para focului.

— Chestia asta pe care am spus-o e îngrozitor de lipsită de tact, nu-i așa?

— Dar plină de bun simț.

— Eu am familie, mă rog, vreau să zic un tată, o mamă, un frate, o soră și niște nepoți groaznici.

— Și nu petreceți cu ei seara de Ajun?

— Nu, n-o mai fac de ani de zile. Nu mă înțeleg cu ei și nici ei cu mine.

— Și ăsta-i un motiv bun ca să stai acasă.

— Am făcut toate eforturile din lume, dar fiecare reuniune familială a fost un dezastru. Tata și cu mine nu suntem de acord în nicio privință; el socotește că profesia mea e grotescă, eu o socotesc pe a lui plictisitoare, pe scurt, nu ne suportăm. Ați luat micul dejun?

— Ce legătură e între micul meu dejun și tatăl dumneavoastră, domnule Daldry?

— Absolut niciuna.

— N-am luat micul dejun.

— Pubul din colțul străzii noastre servește un porridge delicios. Dacă-mi îngăduiți câteva clipe, ca să-mi las acasă sacoșa asta, care, sunt de acord, nu e un accesoriu prea masculin, însă e foarte practic, vă duc acolo.

— Mă pregăteam să mă duc în Hyde Park, a răspuns Alice.

— Cu burta goală, pe un frig ca ăsta? E o idee foarte proastă. Haideți să mâncăm; la masă, o să șterpelim puțină pâine și, după aia, mergem să hrănim rațele din Hyde Park. Avantajul cu rațele e că n-ai nevoie să te deghizezi în Moș Crăciun ca să le faci plăcere.

Alice i-a zâmbit vecinului ei.

— Atunci, lăsați-vă sus cumpărăturile. Vă aștept aici. O să gustăm porridge-ul și o să sărbătorim împreună Crăciunul rațelor.

— Minunat, a răspuns Daldry, urcând scara. Sunt gata într-un minut.

Și, după câteva momente, vecinul lui Alice a reapărut în stradă, ascunzându-și cum putea mai bine gâfâiala.

S-au așezat la o masă de lângă vitrina pubului. Daldry a comandat un ceai pentru Alice și o cafea pentru el. Chelnerița le-a adus două farfurii cu porridge. Daldry a cerut un coșuleț cu pâine și a ascuns imediat câteva bucăți în buzunarul sacoului, lucru care a amuzat-o mult pe Alice.

— Ce fel de peisaje pictați?

— Nu pictez decât lucruri complet inutile. Unii se extaziază în fața peisajelor de țară, a țărmurilor de mare, a câmpiilor sau a dumbrăvilor; eu, unul, pictez răspântii.

— Răspântii?

— Exact: intersecții de străzi, de bulevarde. Nici nu-ți poți imagina cât este de bogată, câte detalii poate oferi viața dintr-o intersecție. Unii aleargă, alții își caută drumul. Acolo întâlnești toate tipurile de locomoție: trăsuri, automobile, motociclete, biciclete, pietoni, băieți cu cărucioare de livrat berea, femei și bărbați de toate condițiile se ating, se incomodează unii pe alții, se ignoră ori se salută, se înghiontesc, se insultă. O intersecție este un loc pasionant!

— Domnule Daldry, chiar că sunteți un tip ciudat!

— Poate, dar trebuie să recunoașteți că un câmp de maci este o plictiseală de moarte. Ce accident real s-ar putea produce acolo? Două albine care s-ar ciocni la firul ierbii? Ieri, îmi așezasem șevaletul în Trafalgar Square. E destul de complicat să găsești acolo un câmp vizual satisfăcător, fără să fii împins în permanență, dar încep să mă descurc, așa că mă instalasem într-un loc potrivit. O femeie, speriată de o aversă bruscă și vrând pesemne să-și pună la adăpost cocul caraghios, traversează fără să fie atentă. O brișcă trasă de doi cai face o mișcare teribilă într-o parte, ca s-o evite. Vizitiul are îndemânare, doamna în chestiune scapă doar cu o sperietură strașnică, însă butoaiile pe care acesta le transporta cad pe jos, iar tramvaiul care venea din sens opus nu poate face nimic ca să le ocolească. Unul dintre poloboace explodează literalmente sub impact. Un torent de Guinness se răspândește pe pavaj. Am văzut doi bețivani care ar fi fost gata să se trântescă în patru labe pe caldarâm ca să-și potolească setea. Te scutesc de ciorovăiala dintre conducătorul tramvaiului și proprietarul briștii, de trecătorii care s-au amestecat, de polițiștii care încercau să facă puțină ordine în gloata aia, de pungașul care a profitat de zăpăceala iscată ca să-și facă afacerea zilei și de principala responsabilă pentru acest haos, care a fugit în vârful picioarelor, rușinată de scandalul provocat de neglijența ei.

— Și ați pictat toate astea? a întrebat Alice, uluită.

— Nu, deocamdată m-am mulțumit să pictez intersecția, mai am încă mult de muncit. Dar am înregistrat totul în memorie, ceea ce este esențial.

— Niciodată nu mi-a trecut prin cap să dau atenție tuturor acestor detalii, în timp ce traversez strada.

— Eu, unul, am avut întotdeauna pasiunea detaliilor, a acestor mici evenimente, aproape invizibile, din jurul nostru. Când observi oamenii, afli atâtea lucruri! Nu vă întoarceți, dar la masa din spatele nostru e o doamnă bătrână. Așteptați, ridicați-vă, dacă sunteți amabilă, și haideți să schimbăm locurile, fără să dăm de bănuț.

Alice s-a supus și s-a așezat pe scaunul pe care îl ocupase Daldry, în timp ce acesta s-a instalat pe al ei.

— Acum, că este în câmpul dumneavoastră vizual, priviți-o cu atenție și spuneți-mi ce vedeți, a rugat-o el.

— O femeie în vârstă, care ia micul dejun singură. Este îmbrăcată destul de frumos și poartă pălărie.

— Fiți mai atentă, ce vedeți?

Alice a cercetat-o cu privirea pe bătrâna doamnă.

— Nimic special, se șterge la gură cu șervetul. Spuneți-mi mai degrabă ceea ce nu văd; până la urmă, o să mă observe.

— Este fardată, nu? Foarte discret, dar obrazii îi sunt pudrați, și-a dat cu rimel pe gene și cu puțin ruj pe buze.

— Da, într-adevăr. Mă rog, așa cred.

— Acum, priviți-i buzele. Sunt nemișcate?

— Nu, într-adevăr, a spus Alice, uimită. Le mișcă ușor, probabil o fi un tic din cauza vârstei, nu?

— În niciun caz! Femeia asta e văduvă, vorbește cu răposatul ei soț. Nu ia micul dejun singură, ci continuă să i se adreseze lui, ca și cum l-ar avea în față. S-a aranjat pentru că el face parte în continuare din viața ei. Și-l imaginează alături. Nu e ceva absolut emoționant? Imaginează-ți câtă dragoste trebuie să ai în suflet ca să reinventezi neconținut prezența ființei iubite. Femeia asta are dreptate: dacă cineva te-a părăsit, nu înseamnă că, pentru atâta lucru, a încetat să existe. Cu puțină fantezie în suflet, singurătatea este desființată. Mai târziu, când va trebui să plătească, ea va împinge pe cealaltă latură a mesei farfurioara cu nota și banii, pentru că soțul ei era cel care avea întotdeauna grijă s-o achite. Când o să plece, veți vedea, o să aștepte câteva clipe pe trotuar, înainte de-a traversa, pentru că soțul ei pășea întotdeauna primul – așa cum se cuvine – pe partea carosabilă. Sunt sigur că, în fiecare seară, înainte de culcare, ea îi spune noapte bună, iar dimineața face la fel, urându-i o zi frumoasă, oriunde s-ar afla.

— Și dumneavoastră ați văzut asta în câteva clipe?

În timp ce Daldry îi zâmbea lui Alice, în restaurant a intrat un bătrân jerpelit, aproape beat, care s-a apropiat cu pași împleticiți de bătrâna doamnă și i-a dat de înțeles că era timpul să plece. Ea a plătit, s-a ridicat și a părăsit sala în urma bețivanului de bărbatu-său, care fără îndoială venea de la hipodrom.

Daldry, cu spatele la scena respectivă, nu văzuse nimic.

— Ai dreptate, a spus Alice. Bătrâna noastră doamnă a făcut exact ceea ce ați prevăzut. A împins farfurioara pe cealaltă latură a mesei, s-a ridicat și, în timp ce ieșea din restaurant, cred că i-a mulțumit bărbatului invizibil care-i ținea ușa.

Daldry părea fericit. A înghițit o lingură de porridge, s-a șters la gură și a privit-o pe Alice.

— Ei, ce ziceți de porridge? Nemaipomenit, nu?

— Credeți în ghicitoare? a întrebat Alice.

— Poftim?

— Credeți că viitorul poate fi prezis?

— Grea întrebare, a răspuns Daldry, făcându-i semn chelneriței să-i mai aducă niște porridge. Viitorul poate fi deja scris? Ar fi o chestie enervantă, nu? Și ce facem cu liberul arbitru al fiecăruia dintre noi? Eu cred că cei care ghicesc viitorul nu sunt decât niște persoane foarte intuitive. Lăsându-i deoparte pe șarlatani, să le acordăm puțin credit celor mai sinceri dintre ei. Să fie oare înzestrați cu darul de a vedea în noi lucrurile la care aspirăm și pe care, mai devreme sau mai târziu, le vom realiza? La urma urmei, de ce nu? Uite, luați cazul tatălui meu, de exemplu, a cărui vedere este perfectă și, cu toate astea, e absolut orb; maică-mea, în schimb, este mioapă ca o cârțiță, dar vede atâtea lucruri pe care bărbatu-său ar fi cu desăvârșire incapabil să le ghicească! Ea știa chiar de când eram mic copil că o să devin pictor, mi-o spunea deseori. Țineți cont că îmi vedea, totodată, pânzele expuse în cele mai mari muzee din lume. Or, în cinci ani, eu n-am vândut un tablou! Ce vreți, sunt un pictor jalnic. Dar vă tot vorbesc despre mine, și nu v-am răspuns la ce m-ați întrebat. De altfel, de ce mi-ați pus o asemenea întrebare?

— Pentru că ieri mi s-a întâmplat o chestie stranie, căreia nu mi-aș fi închipuit să-i pot acorda atenție vreodată, fie ea cât de mică. Și totuși, de atunci, mă gândesc întruna la ea. Aproape că mă și deranjează.

— Atunci, începeți să-mi explicați ce vi s-a întâmplat, iar eu o să vă spun ce cred în privința asta.

Alice s-a plecat spre vecinul ei și i-a povestit despre seara petrecută la Brighton și mai ales despre întâlnirea cu ghicitoarea.

Daldry a ascultat-o fără s-o întrerupă. După ce ea a terminat de istorisit neobișnuita conversație din ajun, Daldry s-a întors spre chelneriță, i-a cerut nota și i-a propus lui Alice să ia puțin aer.

Au ieșit din restaurant și au făcut câțiva pași.

— Dacă am înțeles bine, a spus el, prefăcându-se contrariat, va trebui să întâlniți șase persoane, până să-l găsiți, în sfârșit, pe bărbatul vieții dumneavoastră?

— Cel care va conta cel mai mult în viața mea, a precizat ea.

— Îmi închipui că e același lucru. Și nu i-ați pus nicio întrebare despre acest bărbat, despre identitatea lui, despre locul unde s-ar putea afla?

— Nu, ea mi-a spus doar că, în timp ce stăteam noi două de vorbă, el a trecut prin spatele meu. Nimic altceva.

— E cam puțin, într-adevăr, a continuat Daldry, visător. Și v-a pomenit despre o călătorie?

— Da, așa cred, dar e ceva absurd. Iar eu sunt o caraghioasă că vă spun povestea asta de adormit copiii.

— Însă povestea asta de adormit copiii, cum o numiți, v-a ținut trează o bună parte din noapte.

— Arăt obosită?

— V-am auzit mergând de colo-colo prin cameră. Cred că pereții ăștia, care ne despart, sunt făcuți din mucava!

— Îmi pare nespus de rău că v-am deranjat...

— Păi, ca să ni se facă somn din nou, eu nu văd decât o soluție. Tare mi-e teamă că rățuștele vor trebui să aștepte petrecerea de Crăciun până mâine.

— De ce? a întrebat Alice.

Ajunseseră în fața casei unde locuiau.

— Urcați și luați-vă un pulover și un fular gros. Ne întâlnim aici, în câteva minute.

„Ciudată zi!“ și-a spus Alice, urcând treptele. Ajunul Crăciunului nu se desfășura deloc așa cum își imaginase. Mai întâi, micul dejun neprevăzut, împreună cu vecinul pe care nu-l prea înghițea, apoi conversația lor destul de neașteptată... și de ce i-o fi spus povestea aia pe care ea o considera absurdă și illogică?

Alice a deschis sertarul comodei. El îi pomenise ceva despre un pulover și un fular gros. S-a chinuit mult să-și găsească niște lucruri care să se asorteze. A șovăit între o jachetă bleumarin tricotată, care îi făcea o siluetă frumoasă, și o vestă din lână, cu ochiuri mari.

S-a privit în oglindă, și-a mai aranjat puțin părul, a renunțat să-și îmbroască machiajul, de vreme ce nu era vorba decât de o simplă plimbare, consimțită din politețe.

În sfârșit, a ieșit din casă. Când a ajuns în stradă, Daldry nu era acolo. Poate se răzgândise; la urma urmei, omul ăsta era mai degrabă un original.

Două claxoane scurte. Un Austin 10, de culoarea nopții, a oprit lângă trotuar.

Daldry i-a dat ocol și a venit să-i deschidă portiera.

— Aveți mașină? s-a mirat ea.

— Tocmai am furat-o.

— Serios?

— Dacă ghicitoarea aia v-ar fi prezis că o să întâlnești un elefant roz în valea Pendjab, ați fi crezut-o? Evident că am mașină!

— Vă mulțumesc pentru că mă luați peste picior atât de fățiș! Scuzați-mi uimirea, dar sunteți singura persoană pe care o cunosc cu mașină proprie.

— E de ocazie și departe de-a fi un Rolls, o să vă dați seama imediat, după calitatea suspensiilor, dar nu i se-ncinge motorul și își îndeplinește în mod onorabil misiunea. O las întotdeauna pe lângă intersecțiile pe care le pictez și este prezentă în toate pânzele mele, e un ritual.

— Ar trebui să-mi arătați, într-o bună zi, aceste pânze, a spus Alice, urcând în mașină.

Daldry a bâlbâit câteva cuvinte de neînțeles, ambreiajul a pârâit puțin, iar mașina a luat-o din loc.

— N-aș vrea să par curioasă, dar mi-ați putea spune unde mergem?

— Unde vreți să mergem? La Brighton, bineînțeles, a răspuns Daldry.

— La Brighton? Ce să facem acolo?

— S-o luați la întrebări pe ghicitoarea aceea. Să-i puneți toate întrebările pe care ar fi trebuit să i le puneți ieri.

— Dar asta-i o nebunie...

— Ajungem într-o oră și treizeci de minute; în două ore, dacă drumul e acoperit cu polei. Nu văd nimic nebunesc aici. Vom fi înapoi înainte de-a se însera, dar dacă totuși ne prinde noaptea pe drum, gogoloaiele alea mari, cromate, pe care le vedeți în fața dumneavoastră, de fiecare parte a radiatorului, sunt niște faruri... Prin urmare, nu ne așteaptă niciun pericol.

— Domnule Daldry, ați avea extrema amabilitate de a înceta să mă mai luați peste picior cu fiecare ocazie?

— Domnișoară Pendelbury, vă promit că am să fac un efort, dar nu-mi cereți totuși imposibilul.

Au ieșit din oraș prin Lamberth, au mers până la Croydon, unde Daldry a rugat-o pe Alice să aibă bunăvoința de a lua harta rutieră din torpedou, ca să localizeze Brighton Road, undeva, în sud. Alice i-a indicat s-o ia la dreapta, apoi să facă stânga-mprejur, fiindcă ținuse harta invers. După ce s-au mai rătăcit de câteva ori, un pieton i-a dirijat pe drumul cel bun.

La Redhill, Daldry s-a oprit să facă plinul și să verifice starea cauciucurilor. Avea impresia că direcția mașinii trăgea puțin spre dreapta. Alice a preferat să rămână pe locul ei, cu harta pe genunchi.

După Crawley, Daldry a trebuit să încetinească: câmpia era albă, parbrizul jivrat, iar mașina derapa în mod periculos la viraje. După o oră, frigul le pătrunsese atât de tare în oase, că le era peste putință să mai scoată o vorbă. Daldry dăduse încălzirea la maximum, dar micul ventilator nu reușea să lupte împotriva aerului înghețat care intra sub capotă. Au făcut o oprire la hanul „Opt clopote“ și s-au încălzit o bună bucată de vreme, așezați la masa cea mai apropiată de șemineu. După o ultimă ceașcă de ceai fierbinte, au pornit din nou la drum.

Daldry a anunțat că nu mai aveau prea mult până la Brighton. Dar nu promisese că toată călătoria va dura maximum două ore? Or, de când plecaseră din Londra, trecuse de două ori pe atâta.

Când au ajuns, în sfârșit, la destinație, barăcile bălciului începuseră să închidă, digul lung era aproape pustiu, iar ultimii plimbăreți se duceau spre casă, pentru a se pregăti de sărbătoarea Crăciunului.

— Bun, a spus Daldry, coborând din mașină, fără să-și facă griji în privința orei înaintate. Unde e

ghicitoarea aia?

— Mă îndoiesc că ne-a așteptat, a răspuns Alice, masându-și umerii.

— Să nu fim pesimiști! Haidem!

Alice l-a tras pe Daldry către casa de bilete. Ghișeul era închis.

— Perfect, a spus Daldry. Intrarea e gratuită.

În fața chioșcului în care avusese loc întâlnirea aceea ciudată, Alice a resimțit o profundă indispoziție, o neliniște subită care îi strângea inima. S-a oprit, iar Daldry, intuindu-i starea, s-a întors spre ea.

— Ghicitoarea aia nu-i decât o femeie ca mine și ca tine... mă rog, mai ales ca tine. Pe scurt, nu fi agitată, o să facem tot ce trebuie ca să te scăpăm de farmece.

— Iar mă luați peste picior, și nu-i deloc drăguț din partea dumneavoastră.

— Voiam doar să te fac să zâmbești. Alice, du-te să asculți fără teamă ce are de spus baba aia nebună și, pe drum, la întoarcere, o să râdem amândoi de neroziile ei. Odată ajunși la Londra, în halul de oboseală în care suntem, o să dormim ca niște îngerași, fără să ne pese de vreo vrăjitoare. Hai, curaj, eu te aștept aici, neclintit.

— Mulțumesc, aveți dreptate, mă port ca o puștoaică.

— Da... bine... acum, șterge-o! Ar fi mai bine să ne întoarcem totuși înainte să se facă beznă. Mașina mea n-are decât un singur far în stare de funcționare.

Alice a înaintat spre chioșc. Ușa acestuia era închisă, dar, pe sub oblon, se strecura o rază de lumină. A ocolit și a bătut la ușă.

Văzând-o, ghicitoarea a părut mirată.

— Ce-i cu tine aici? S-a întâmplat ceva? a întrebat-o femeia.

— Nu, a răspuns Alice.

— Nu arăți prea bine! Ești palidă toată, a remarcat bătrâna.

— Probabil e din cauza frigului. Mi-a intrat până-n oase.

— Intră, i-a poruncit ghicitoarea, vino să te încălzești lângă sobă.

Alice a pătruns în gheretă, unde a recunoscut imediat miresmele de vanilie, ambră și piele, mai intense în apropierea sobei. S-a așezat pe o banchetă, iar ghicitoarea s-a instalat alături și i-a luat mâinile în ale sale.

— Va să zică, te-ai întors să mă vezi.

— Eu... treceam pe aici și am văzut lumină.

— Ești absolut fermecătoare.

— Cine sunteți? a întrebat Alice.

— O ghicitoare pe care oamenii bâlciului de pe digul ăsta o respectă; oamenii vin de departe ca să le ghicesc viitorul. Dar ieri, în ochii tăi, nu eram decât o babă nebună. Presupun că, dacă azi te-ai întors, trebuie să-ți fi schimbat părerea. Ce vrei să știi?

— Bărbatul care trecea prin spatele meu în timp ce discutam... cine este și de ce ar trebui să mă întâlnesc cu alte șase persoane până să-l cunosc pe el?

— Îmi pare nespun de rău, scumpo. Nu am răspuns la aceste întrebări. Eu ți-am spus ceea ce mi s-a arătat. Nu pot inventa nimic, n-o fac niciodată, nu-mi plac minciunile.

— Nici mie, a protestat Alice.

— Dar n-ai trecut întâmplător prin fața rulotei mele, nu-i așa?

Alice a clătinat din cap.

— Ieri, mi-ați spus pe nume, deși nu vi-l destăinuisesem – cum de l-ați știut? a întrebat Alice.

— Iar tu, cum poți numi pe loc toate parfumurile pe care le simți?

— Am un har, sunt „nas“.

— Iar eu, clarvăzătoare! Fiecare dintre noi este dotată, în domeniul său.

— M-am întors pentru că am fost împinsă de la spate. E adevărat, ceea ce mi-ați spus ieri m-a tulburat, a mărturisit Alice. Și n-am putut închide ochii toată noaptea din cauza dumneavoastră.

— Te înțeleg; cred că, în locul tău, și eu aș fi pățit la fel.

— Spuneți-mi adevărul, chiar ați văzut toate lucrurile alea ieri?

— Adevărul? Slavă Domnului, viitorul nu e săpat în marmură. Viitorul tău este rezultatul propriilor alegeri.

— Atunci, prezicerile dumneavoastră nu-s decât vorbe goale?

— Sunt posibilități, nu certitudini. Tu ești singura care decizi.

— Ce să decid?

— Dacă-mi ceri să-ți dezvălui sau nu ceea ce văd. Dar gândește-te de două ori înainte de a răspunde. Faptul de a ști nu e întotdeauna fără consecințe.

— Atunci, aș vrea să știu, mai întâi, dacă sunteți sinceră.

— Ți-am cerut cumva bani ieri? Sau astăzi? Tu ești cea care a venit să bată de două ori la ușa mea. Dar pari atât de îngrijorată, atât de tulburată, încât este mai bine să ne oprim aici. Du-te acasă, Alice. Dacă asta te poate liniști, află că nu te paște niciun pericol.

Alice s-a uitat lung la clarvăzătoare. Nu o mai intimidă, dimpotrivă, tovarășia ei îi devenise plăcută, iar glasul răgușit o alina. Nu făcuse tot drumul ăsta ca să plece fără să fi aflat mai multe, iar ideea de-a o provoca pe ghicitoare nu-i displăcea. S-a îndreptat și i-a întins mâinile.

— De acord, spuneți-mi ce vedeți. Aveți dreptate, eu sunt singura care hotărăște dacă vrea să creadă sau nu.

— Ești sigură?

— În fiecare duminică, mama mă târa la slujbă. Iarna, în biserica din cartierul nostru era un frig imposibil de îndurat. Am petrecut ore întregi rugându-mă la un Dumnezeu pe care nu l-am văzut niciodată și care n-a cruțat pe nimeni; prin urmare, cred că pot petrece câteva minute ascultându-vă...

— Îmi pare nespus de rău că părinții tăi n-au supraviețuit războiului, a spus ghicitoarea, întrerupând-o.

— De unde știți?

— Sst, a șoptit ghicitoarea, punându-și arătătorul pe buzele lui Alice. Ai venit aici ca să ascuți, și nu faci decât să vorbești.

Ghicitoarea a întors palmele lui Alice cu fața în sus.

— Alice, în tine sunt două vieți. Cea pe care o cunoști și o alta, care te așteaptă de multă vreme. Aceste două existențe n-au nimic în comun. Bărbatul de care îți vorbeam ieri se află undeva, pe drumul din cealaltă viață, și nu va fi niciodată prezent în asta pe care o duci acum. Dorința ta de a-l întâlni te va sili să faci o lungă călătorie. O călătorie în cursul căreia vei descoperi că nimic din ceea ce credeai tu a fi real nu este așa.

— Ceea ce-mi spuneți n-are niciun sens, a protestat Alice.

— Poate. La urma urmei, nu sunt decât o simplă ghicitoare dintr-un bâlci.

— Încotro voi călători?

— Spre locul din care vii, scumpo, spre istoria ta.

— Vin de la Londra și am de gând să mă întorc tot acolo în seara asta.

— Eu vorbesc de pământul unde te-ai născut.

— E tot Londra, m-am născut în Holborn.

— Nu, crede-mă, scumpo, a răspuns ghicitoarea.

— Ce naiba, încă mai știi unde m-a născut mama!

— Ai văzut lumina zilei în sud, nu-i nevoie să fii clarvăzătoare ca să ghicești asta. Stau mărturie trăsăturile chipului tău.

— Îmi pare rău să vă contrazic, dar strămoșii mei se trag din nord; cei din partea mamei, de la Birmingham, iar cei din partea tatei, din Yorkshire.

— Din Orient. Ai amândurora, a șoptit ghicitoarea. Tu vii dintr-un imperiu care nu mai există, o țară foarte veche, aflată la mii de kilometri distanță. Sângele care-ți curge prin vine își are izvorul între Marea Neagră și Caspica. Uită-te într-o oglindă și convinge-te singură.

— Spuneți aiureli! s-a răzvrătit Alice.

— Îți repet, Alice: pentru a porni în călătoria asta, trebuie să fii gata să accepți anumite lucruri. După reacția ta, am impresia că nu ești pregătită. Este preferabil să ne oprim aici.

Ghicitoarea a privit-o cu un aer grav.

— Iertați-mă, îmi pare nespus de rău, și-a cerut scuze imediat Alice. Nu cred așa ceva, n-am vrut să fiu lipsită de respect.

Ghicitoarea i-a lăsat mâinile și s-a ridicat.

— Du-te acasă și uită tot ce ți-am spus. Eu sunt cea căreia îi pare rău. Adevărul e că nu-s decât o babă nebună, care vorbește în dodii și se distrează pe seama slăbiciunii oamenilor. Vrând să prezic viitorul, mă prind, până la urmă, în propriul joc. Trăiește-ți liniștită viața. Ești o femeie frumoasă, nu-i musai să fii ghicitoare ca să-ți prezic că, orice s-ar întâmpla, vei întâlni un bărbat pe gustul tău.

Ghicitoarea s-a îndreptat spre ușa bojdeucei sale, dar Alice nu s-a clintit.

— Adineauri îmi păreați mai sinceră. De acord, să jucăm jocul, a spus Alice. La urma urmei, nu mă împiedică nimic să consider că e vorba de un joc. Să ne închipuim că vă iau prezicerile în serios. De unde ar trebui să încep?

— Ești obositoare, scumpo. O dată pentru totdeauna, eu nu ți-am prezis nimic. Îți spun ce-mi trece prin cap, așa că e inutil să-ți mai pierzi timpul. N-ai nimic mai bun de făcut în seara de Ajun?

— Tot atât de inutil este să vă autodenigrați, doar ca să vă las în pace. Vă promit că plec de îndată ce-mi veți răspunde.

Ghicitoarea s-a uitat la iconița bizantină agățată de ușa rulotei, a mângâiat chipul aproape șters al unui sfânt și s-a întors către Alice, cu un aer și mai grav.

— La Istanbul, vei întâlni pe cineva care te va îndruma spre următoarea etapă. Dar să nu uiți niciodată: dacă vei continua până la sfârșit această căutare, realitatea pe care o cunoști nu va mai supraviețui. Acum lasă-mă, sunt epuizată.

Ghicitoarea a deschis ușa. În rulotă, a năvălit aerul rece al iernii. Alice și-a strâns paltonul pe lângă

ea, a scos portofelul din buzunar, dar ghicitoarea i-a refuzat banii. Alice și-a legat fularul la gât și a salutat-o pe bătrâna doamnă.

Digul era pustiu, lămpioanele se clătinau în bătaia vântului, iar clinchetele lor compuneau o melodie stranie.

În fața ei, a clipit farul unei mașini. Daldry îi făcea semne largi din spatele parbrizului. Alice a alergat spre el, rebegită de frig.

*

— Începusem să fiu îngrijorat. M-am întrebat de sute de ori dacă n-ar fi trebuit să vin să te iau. Mi-a fost imposibil să te aștept afară pe frigul ăsta, s-a plâns Daldry.

— Cred că vom fi nevoiți să mergem pe timp de noapte, a spus Alice, uitându-se la cer.

— Ai rămas al naibii de mult în coșmelia aia, a adăugat Daldry, pornind motorul mașinii.

— Nici nu știu când a trecut timpul.

— Eu da. Sper că a meritat.

Alice a luat harta rutieră de pe bancheta din spate și și-a așezat-o pe genunchi. Daldry a făcut observația că, pentru a se întoarce la Londra, era de preferat s-o țină invers. A accelerat, iar mașina a derapat în spate.

— Ciudat mod de a petrece seara de Ajun din cauza mea, nu? a spus Alice, aproape scuzându-se.

— Mult mai ciudat decât dacă m-aș plictisi lângă aparatul de radio. Și, pe urmă, drumul nu e prea greu, o să avem tot timpul să luăm cina la sosire. Miezul nopții este încă departe.

— Mi-e teamă că și Londra e la fel, a oftat Alice.

— Mă mai fierbi mult? Întrevederea a fost concludentă? De-acum, ești eliberată de neliniștea pe care ți-a stârnit-o femeia aia?

— Nu chiar, a răspuns Alice.

Daldry a întredeschis geamul de pe partea sa.

— Te deranjează dacă-mi aprind o țigară?

— Nu, dacă-mi dați și mie una.

— Fumezi?

— Nu, a răspuns Alice. Dar, în seara asta, de ce nu?

Daldry și-a scos din buzunarul impermeabilului un pachet de Embassy.

— Ține-mi puțin volanul, i-a spus lui Alice. Știi să conduci?

— Nici asta, i-a răspuns ea și s-a aplecat să țină de volan, în timp ce Daldry își strecura între buze două țigări.

— Încearcă să păstrezi roțile pe axul drumului.

Și-a aprins bricheta, a corectat cu mâna liberă traiectoria mașinii, care devia spre acostament și i-a întins lui Alice o țigară.

— Prin urmare, n-am făcut nicio scofală, a spus el. Și-mi pari și mai tulburată decât ieri.

— Cred că dau prea multă importanță vorbelor acestei ghicitoare. Oboseala e de vină, fără-ndoială.

În ultima vreme, n-am dormit suficient, sunt epuizată. Femeia asta e mai nebună decât mi-am imaginat.

La primul fum tras în piept, Alice a început să tușească. Daldry i-a luat țigara dintre degete și a aruncat-o afară.

— Hai, odihnește-te. Te trezesc când ajungem.

Alice și-a rezemat capul pe geam și și-a simțit pleoapele îngreunându-se.

Daldry a privit-o un moment cum doarme, apoi s-a concentrat asupra drumului.

*

Ajuns în fața casei, Daldry a oprit motorul Austinului și s-a întrebat cum s-o trezească pe Alice. Dacă i-ar fi vorbit, s-ar fi speriat și ar fi tresărit; dacă i-ar fi pus mâna pe umăr, ar fi fost un gest nepotrivit; poate că, dacă ar fi tușit, ar fi rezolvat problema, deși, dacă Alice nu auzise tot drumul scrâșnetele suspensiilor, probabil că trebuia să tușească al naibii de tare ca s-o trezească.

— O să murim de frig, dacă o să ne petrecem noaptea aici, a șoptit Alice, deschizând un ochi.

Auzind-o, cel care a tresărit a fost Daldry.

Ajungând pe palier, Daldry și Alice au rămas încurcați o clipă, fără să știe niciunul ce trebuia spus. Alice a luat inițiativa.

— Până la urmă, nu e decât unsprezece.

— Ai dreptate, abia a trecut de unsprezece, a întărit Daldry.

— Ce-ai cumpărat azi-dimineață de la piață? a întrebat Alice.

— Niște jambon, un borcan de Piccalilli, fasole roșie și o bucată de brânză Chester. Dar tu?

— Ouă, bacon, cozonac, miere.

— Un adevărat festin! a exclamat Daldry. Și mi-e o foame..

— Dumneata m-ai invitat la micul dejun, pe urmă te-am făcut să cheltuiești o avere pe benzină și eu nici măcar nu ți-am mulțumit. Prin urmare, îți sunt datoare cu o invitație.

— O să-mi faci o adevărată plăcere, sunt liber toată săptămâna.

— Ethan, eu vorbeam de seara asta!

— Pică bine, și-n seara asta sunt liber.

— Bănuiam eu ceva.

— Recunosc că ar fi o tâmpenie să petrecem seara de Ajun fiecare în spatele peretelui său.

— Atunci, o să prepar o omletă.

— E o idee minunată, a spus Daldry. Îmi las în casă impermeabilul și-ți sun imediat la ușă.

*

Alice a aprins focul, a împins cufărul în mijlocul camerei, a așezat două perne mari de fiecare parte a acestuia, l-a acoperit cu o față de masă și a pus două tacâmuri. Apoi, s-a urcat pe pat, a deschis un ochi de geam din tavanul de sticlă și a luat de pe acoperiș cutia cu ouă și untul, pe care le ținea acolo, la rece.

Câteva clipe mai târziu, a bătut la ușă Daldry. A intrat, îmbrăcat în sacou și pantaloni de flanel, cu sacoșa în mână.

— În lipsa florilor, pe care este imposibil să le găsești la ora asta, ți-am adus tot ce-am cumpărat azi-dimineață din piață; împreună cu omleta, o să fie un deliciu.

Daldry a scos din sacoșă o sticlă de vin, iar din buzunar un tirbușon.

— Totuși, e Crăciunul; doar n-o să stăm cu apă chioară.

În timpul cinei, Daldry i-a povestit lui Alice câteva amintiri din copilărie. I-a vorbit despre relația imposibilă pe care o avea cu ai lui; despre suferința mamei sale, căsătorită – mariajul de conveniență? nu se dezmințea – nu se dezmințea – cu un bărbat care nu-i împărtășea nici preferințele, nici modul de a vedea lucrurile și, cu atât mai puțin, finețea de spirit; despre fratele său mai mare, lipsit de orice poezie, dar nu și de ambiție, și care făcuse totul pentru a-l îndepărta pe mezin de familie, extrem de fericit în

fața perspectivei de a rămâne unicul moștenitor al afacerii tatălui lor. Daldry a întrebat-o de mai multe ori pe Alice dacă n-o plictisește, dar, de fiecare dată, Alice l-a asigurat de contrar, deoarece acest portret de familie o fascina.

— Dar copilăria ta cum a fost? a întrebat-o el.

— Veselă, i-a răspuns Alice. Am fost singură la părinți. N-am să-ți spun că nu mi-am dorit cu ardoare un frate sau o soră, fiindcă mi-au lipsit teribil, dar m-am bucurat de întreaga atenție a părinților mei.

— Și ce meserie avea tatăl tău? a întrebat Daldry.

— Era farmacist și, în afara programului, cercetător. Pasionat de virtuțile plantelor medicinale, pe care le comanda în toate colțurile lumii. Mama lucra împreună cu el, se întâlneau pe băncile facultății. Nu învârteam banii cu lopata, dar farmacia era prosperă. Părinții mei se iubeau și, în casa noastră, se râdea mult.

— Ai fost norocoasă.

— Da, recunosc, dar, în același timp, faptul că am fost martora unei asemenea iubiri m-a făcut să aspir la un ideal greu de atins.

Alice s-a ridicat să pună farfuriile în chiuvetă. Daldry a strâns ce rămăsese de la cină și s-a dus după ea. S-a oprit lângă masa de lucru și a examinat borcănele din pământ ars, din care ieșeau tije lungi, de hârtie, și mulțimea flacoanelor aranjate în grupuri, pe etajeră.

— La dreapta, sunt uleiurile eterice absolute; se obțin din uleiuri eterice concrete sau din retinoizi. În mijloc, sunt acordurile la care lucrez.

— Ești chimistă, ca tatăl tău? a întrebat Daldry, uimit.

— Absoluturile sunt esențe, concretele sunt obținute după ce au fost extrase principiile odorante ale anumitor materii prime de origine vegetală, ca trandafirii, iasomia ori liliacul. Cât despre masa asta, care pare să te intrige atât de mult, se numește orgă. Parfumierii și muzicienii au mulți termeni în comun; și noi vorbim despre note și acorduri. Tatăl meu era farmacist; eu, una, sunt ceea ce se numește „nas“. Încerc să creez compoziții, noi parfumuri.

— Ca meserie, e ceva foarte original! Și ai inventat deja vreun parfum? Vreau să zic, parfumuri care se cumpără la magazin? Ceva cunoscut?

— Da, mi s-a întâmplat, a răspuns Alice, cu un zâmbet în glas. E ceva încă destul de „confidențial“, dar poți găsi una sau alta din creațiile mele în vitrinele anumitor parfumerii din Londra.

— Trebuie să fie minunat să-ți vezi expus rodul muncii. Poate că un bărbat a reușit să seducă o femeie tocmai mulțumită parfumului său, creat de tine.

De data aceasta, Alice a râs sincer.

— Îmi pare nespun de rău că te dezamăgesc. Până acum, n-am realizat decât parfumuri feminine, dar mi-ai dat o idee. Ar trebui să caut o notă picantă, de piper, o nuanță de lemn, masculină, de exemplu, cedru sau vetiver⁴. O să mă gândesc la chestia asta.

Alice a tăiat două felii de cozonac.

— Să gustăm desertul; apoi, te las să pleci. Am petrecut o seară excelentă, dar cad din picioare de somn.

— Și eu, a căscat Daldry. La întoarcere, a nins foarte mult și a trebuit să fiu de două ori mai atent.

— Mulțumesc, a șoptit Alice, punând o felie de cozonac în fața lui Daldry.

— Eu îți mulțumesc. N-am mai mâncat de foarte multă vreme cozonac.

Daldry și-a ridicat ochii spre tavanul de sticlă.

— În timpul zilei, lumina din camera asta trebuie să fie extraordinară.

— Este. Am să te invit într-o zi la ceai, vei putea constata singur.

După ce au dispărut și ultimele firimituri de cozonac, Daldry s-a ridicat, iar Alice l-a condus la ușă.

— Nu merg prea departe, a spus el, luând-o pe palier.

— Nu, într-adevăr.

— Crăciun fericit, domnișoară Pendelbury.

— Crăciun fericit, domnule Daldry.

[4](#) Vetiver – plantă indiană, a cărei rădăcină este folosită în industria parfumurilor.

3

Tavanul de sticlă era acoperit de o peliculă fină și mătăsoasă; zăpada năpădise orașul. Alice s-a urcat pe pat, încercând să privească afară. A ridicat un ochi de geam și l-a închis repede, simțind frigul.

Cu ochii împăienjeniți de somn, s-a împleticit până la aragaz și a pus ceainicul pe foc. Daldry avusese generozitatea de a-i lăsa cutia lui de chibrituri pe etajeră. Alice a zâmbit, cu gândul la seara de Ajun.

N-avea chef să se apuce de lucru. În ziua de Crăciun, în lipsa unei familii pe care s-o viziteze, avea să se ducă la plimbare în parc.

Îmbrăcată gros, a ieșit din casă în vârful picioarelor. Casa victoriană era tăcută, probabil că Daldry încă dormea.

Strada era de un alb imaculat. Imaginea a încântat-o. Zăpada are această putere de a acoperi murdăriile orașului; chiar și cele mai sărace cartiere căpătau, în toiul iernii, un soi de frumusețe.

De intersecție se apropia un tramvai. Alice a luat-o la fugă spre el, s-a urcat, și-a cumpărat bilet de la taxator și s-a așezat pe o banchetă din fundul vagonului.

O jumătate de oră mai târziu, a intrat în Hyde Park prin Queen's Gate și, pe o alee diagonală, s-a îndreptat către Kensington Palace. S-a oprit în fața micului lac. Rațele pluteau pe apa întunecată, venind spre ea, în speranța că vor primi ceva de mâncare. Lui Alice i-a părut rău că n-avea ce să le dea. De pe cealaltă parte a lacului, un bărbat așezat pe bancă i-a făcut un semn cu mâna. S-a ridicat. Gesturile lui tot mai largi o invitau să se ducă la el. Rațele i-au întors spatele lui Alice și au făcut stânga-mprejur, îndreptându-se cu toată viteza către necunoscut. Alice a luat-o de-a lungul malului și s-a apropiat de bărbatul care se ghemuise pentru a le da de mâncare plamipedelor.

— Daldry? Ce surpriză să te gălesc aici! Mă urmăreai?

— Surprinzător este că un necunoscut te cheamă, iar tu alergi să-l întâlnești. Am fost aici înaintea ta, cum te-aș fi putut urmări?

— Ce faci aici? a întrebat Alice.

— Crăciunul rațelor, ai uitat de el? Când am ieșit să iau aer, am găsit în buzunarul paltonului pâinea pe care am șterpelit-o de la pub. Atunci mi-am zis că, dacă tot am pornit-o la plimbare, măcar să vin să hrănesc rațele. Dar pe tine ce te aduce aici?

— Este un loc pe care-l iubesc.

Daldry a rupt două colțuri de pâine și a împărțit bucățile cu Alice.

— Prin urmare, mica noastră escapadă n-a folosit cine știe ce, a spus Daldry.

Alice n-a răspuns, ocupată să-i dea de mâncare unei rațe.

— Iar te-am auzit învârtindu-te prin cameră o bună parte din noapte. Nu puteai să dormi? Deși erai obosită.

— Am adormit, dar, după puțin timp, m-am trezit. Un coșmar, ca să nu spun mai multe.

Daldry le dăduse rațelor toată pâinea, Alice la fel. Bărbatul s-a ridicat și i-a întins mâna ca s-o ajute.

— De ce nu-mi spui ce ți-a dezvăluit ieri ghicitoarea aia?

Pe aleile înzăpezite din Hyde Park nu era multă lume. Alice i-a descris exact conversația cu ghicitoarea, evocând chiar și momentul când femeia se învinovățise că era doar o impostoare.

— Ce schimbare ciudată din partea ei. Dar, de vreme ce și-a mărturisit șarlatania, de ce te-ai încăpățânat?

— Pentru că tocmai atunci am început să cred în ea. Totuși sunt foarte rațională și îți jur că, dacă cea mai bună prietenă a mea mi-ar povesti chiar și un sfert din ce am auzit eu, aș râde de ea fără nicio reținere.

— Lasă-ți în pace cea mai bună prietenă și hai să ne concentrăm asupra problemei tale. Ce anume te tulbură în asemenea hal?

— Pune-te în locul meu! Tot ce mi-a spus ghicitoarea este șocant!

— Ți-a povestit de Istanbul? Ciudată idee! Poate că ar trebui să te duci acolo, ca să-ți iei o piatră de pe inimă.

— Asta e o idee de-a dreptul ciudată. Vrei să mă duci acolo cu Austinul tău?

— Tare mi-e teamă că locul ăla e în afara razei lui de acțiune. Ziceam și eu așa.

Pe alee, s-au încrucișat cu o pereche. Daldry a tăcut, așteptând să se îndepărteze de ei, apoi a vorbit mai departe.

— Am să-ți spun eu ce te tulbură în povestea asta. Promisiunea ghicitoarei că la capătul acestei călătorii te așteaptă bărbatul vieții tale. Nu te condamn; e, într-adevăr, o chestie de un romantism nebun și încărcată de mister.

— Ce mă sâcâie pe mine e faptul că ea susține sus și tare că m-aș fi născut acolo, a răspuns sec Alice.

— Dar certificatul tău de naștere dovedește contrariul.

— Mi-aduc aminte că, atunci când aveam zece ani, am trecut cu mama prin fața dispensarului din Holborn, mi-a spus că acolo m-a adus pe lume. Și-acum o aud!

— Atunci, las-o baltă! N-ar fi trebuit să te duc la Brighton. Am crezut că fac un lucru bun, dar a ieșit pe dos; ai ajuns să dai importanță unei chestii cu totul lipsită de așa ceva.

— E timpul să mă pun iar pe treabă. Trândăvia nu-mi stă bine câtuși de puțin.

— Și ce te împiedică?

— Ieri, am avut foarte proasta inspirație de a face un guturai. Nu-i nimic grav, însă, în meseria mea, echivalează cu o infirmitate.

— Se spune că răceala tratată se vindecă într-o săptămână, iar netratată, în șapte zile, a răs Daldry. Tare mi-e teamă că trebuie să te înarmezi cu răbdare. Dacă ești răcită, ai face mai bine să stai la căldură. Mașina mea e în față, la Prince's Gate, în capătul aleii. Te conduc.

Austinul nu voia să demareze. Daldry a rugat-o pe Alice să se așeze la volan; el avea să împingă

din spate. De îndată ce mașina prindea puțină viteză, ea nu trebuia decât să-și ia piciorul de pe ambreiaj.

— Nu e complicat, a asigurat-o Daldry. Piciorul stâng apasă pedala, apoi, când motorul pornește, apeși puțin cu piciorul pe pedala din dreapta și, după aceea, pui amândouă picioarele pe pedalele din stânga, păstrând roțile pe axa drumului.

— E foarte complicat, a protestat Alice.

Pneurile patinau pe zăpadă. Daldry a alunecat și s-a întins pe jos cât era de lung. În mașină, Alice, care observase scena în oglinda retrovizoare, râdea în hohote. În euforia momentului, i-a venit ideea să învâртеască cheia de contact; motorul a tușit și a demarat, iar Alice a râs și mai tare.

— Ești sigură că tatăl dumitale era farmacist și nu mecanic? a întrebat-o Daldry, instalându-se pe locul pasagerului.

Pardesiul îi era plin de zăpadă. Nici fața nu-i arăta mai bine.

— Îmi pare nespus de rău. Nu-i nimic de râs, dar mi-e imposibil să mă stăpânesc, i-a răspuns ea, hohotind.

— Ei bine, dă-i bătaie, a mormăit Daldry. Pornește la drum, fiindcă scârba asta de mașină pare să te fi adoptat. O să vedem noi dacă o să mai fie așa de ascultătoare când o să accelerezi.

— Dar n-am condus niciodată, știi asta, i-a replicat Alice, fără să se oprească din râs.

— În toate trebuie să existe un început, i-a răspuns Daldry, impasibil. Apeși pedala din stânga, ambreiezi și dai drumul încet pedalei accelerând ușor.

Pe pavajul înghețat, roțile patinau. Alice, cu mâinile încleștate de volan, a îndreptat mașina cu o dexteritate care l-a impresionat pe vecinul ei.

În această dimineață târzie de Crăciun, străzile erau aproape pustii. Alice conducea ascultând cu sfințenie recomandările lui Daldry. Cu excepția câtorva frâne puse cam brusc, care mai că au blocat mașina de două ori, au izbutit să ajungă acasă fără cel mai mic incident.

— A fost o experiență uluitoare, a spus ea, oprind motorul. Îmi place la nebunie să conduc.

— Ei bine, dacă te tentează, săptămâna asta îți pot da o a doua lecție.

— Mi-ar face o plăcere imensă.

Ajunși pe palier, Daldry și Alice și-au spus la revedere. Alice simțea că are febră, așa că ideea de a se odihni nu-i displăcea. I-a mulțumit lui Daldry și, odată intrată în casă, și-a întins paltonul pe pat și s-a băgat în așternut.

*

O pulbere fină plutea în aer, mișcată de un vânt cald. Din capătul unei străduțe de pământ, o scară înaltă cobora spre un alt cartier al orașului.

Alice înainta, desculță, uitându-se în toate părțile. Obloanele de fier ale prăvălioarelor în culori pestrițe erau toate coborâte.

O voce a strigat-o din depărtare. În capătul scărilor, o femeie îi făcea semn să se grăbească, de parcă ar fi fost pândită de o primejdie.

Alice a alergat spre ea, dar femeia a luat-o la fugă și a dispărut.

Un vuiet se întetea în spatele lui Alice, se auzeau strigăte, urlete. S-a repezit spre scară. Femeia o aștepta la picioarele acesteia, dar nu i-a dat voie să înainteze. I-a jurat că o iubește și i-a spus adio.

În timp ce se îndepărta, silueta femeii se micșora tot mai mult, dar în inima lui Alice creștea, devenind imensă.

Alice s-a avântat spre acea femeie, dar, sub pașii ei, treptele se fisurau, o crăpătură lungă a rupt scara în două, iar vacarmul din spate a devenit insuportabil. Alice a ridicat fruntea. Un soare roșu îi ardea pielea; pe corp, a simțit broboane de sudoare, pe buze, gust de sare, în păr, țărână. Nori de praf pluteau în jurul ei, făcând ca aerul să fie irespirabil.

La câțiva metri, a auzit un plânset sfâșietor, un geamăt, niște murmure al căror înțeles nu-l pricepea. Pieptul i s-a strâns. Alice se sufoca.

O mână curajoasă a luat-o de braț și a ridicat-o de la pământ, chiar înainte ca scara să se prăbușească sub picioarele ei.

Alice a urlat, s-a zbătut din răputeri, dar cel care o ținea de braț era mult prea puternic. A simțit că-și pierde cunoștința, că e cuprinsă de o sfârșeală împotriva căreia era inutil să lupte. Deasupra ei, cerul era imens și roșu.

*

Alice a deschis ochii, orbită de albeața zăpezii ce acoperise tavanul de sticlă. Tremura, fruntea îi ardea. A bătut după paharul cu apă de pe noptieră și, cum a băut o gură, a fost cuprinsă de un acces de tuse. Era la capătul puterilor. Trebuia să se scoale, să caute o cuvertură, ceva cu care să alunge frigul care îi intrase în oase. A încercat să se ridice, dar efortul i-a fost zadarnic. S-a prăbușit din nou.

*

Și-a auzit numele șoptit de o voce cunoscută, care încerca s-o aline.

Era ascunsă într-un ungher, ghemuită, cu capul între genunchi. O mână așezată peste gura ei îi interzicea să vorbească. Îi venea să plângă, dar cea care o ținea în brațe o implora să tacă.

A auzit bubuitul unui pumn în ușă. Loviturile deveneau tot mai violente; acum, la ușă, cineva izbea tare, cu piciorul. Zgomote de pași, cineva intrase. Adăpostită în cămăruța ei, Alice își ținea răsuflarea; i s-a părut chiar că respirația i se oprise.

*

— Alice, trezește-te!

Daldry s-a apropiat de pat și i-a pus o mână pe frunte.

— Biata de tine, arzi toată.

Daldry a ajutat-o să se ridice și i-a îndreptat perna.

— O să chem doctorul.

După câteva clipe, s-a întors la căpătâiul ei.

— Tare mi-e teamă că te-ai pricopsit cu ceva mai rău decât un guturai. Doctorul vine imediat, odihnește-te, rămân lângă tine.

Daldry s-a așezat la picioarele patului, făcând exact ceea ce îi făgăduise. Doctorul a venit în mai puțin de o oră. A examinat-o pe Alice, i-a luat pulsul, i-a ascultat cu atenție inima și plămânii.

— Starea ei trebuie luată în serios, foarte probabil e vorba de gripă. Să stea la căldură și să transpire. Dați-i lichide, i-a spus lui Daldry. Apă caldă, ușor îndulcită, și ceaiuri de plante, în cantități mici, dar cât mai des posibil.

I-a lăsat lui Daldry tablete de aspirină.

— Asta ar trebui să-i scadă febra. Dacă nu-i scade până mâine, duceți-o la spital.

Daldry i-a plătit medicului și i-a mulțumit că se deplasase într-o zi de Crăciun. A adus de la el două

cuverturi mari și a acoperit-o pe Alice. A împins în mijlocul camerei fotoliul din fața mesei de lucru și s-a instalat în el, ca să-și petreacă noaptea.

— Mă întreb dacă n-ar fi fost totuși de preferat să mă țină treaz zgomotoșii tăi prieteni. Așa, cel puțin, aș fi fost în patul meu, a mărturisit el.

*

În cameră, zgomotul a încetat. Alice împinge ușa dulapului în care s-a refugiat. În jur, numai tăcere și absență. Mobilele sunt răsturnate, patul e desfăcut. Pe jos, zace un tablou cu sticla spartă. Alice îndepărtează cu grijă cioburile și pune desenul înapoi, pe măsuta de noapte. E un desen în tuș, din care îi zâmbesc două chipuri. Fereastra e deschisă, o adiere blândă de afară mișcă perdelele. Alice se apropie, pervazul ferestrei e prea înalt ca să vadă jos în stradă, trebuie să se urce pe un taburet. Se cațără, lumina zilei e puternică; își mijește ochii.

Pe trotuar, un bărbat o privește și-i zâmbește; chipul îi e binevoitor, plin de dragoste. Ea îl iubește pe acest bărbat cu o dragoste nețârmurită. Întotdeauna l-a iubit așa; îl cunoaște dintotdeauna. Ar vrea să se avânte spre el, ca să-l ia în brațe, ar vrea să-l rețină, să-l strige pe nume, dar nu mai are glas. Atunci, Alice îi face un mic semn cu mâna; bărbatul îi răspunde fluturându-și cascheta, îi zâmbește și dispare.

*

Alice deschide iar ochii. Daldry o sprijină, ducându-i un pahar cu apă la buze și rugând-o să bea încet.

— L-am văzut, murmură ea, era acolo.

— A venit doctorul, spune Daldry. Într-o duminică și-n ziua de Crăciun, pe deasupra. Trebuie să fie un tip conștiincios.

— Nu era doctor.

— Totuși așa părea.

— L-am văzut pe bărbatul care mă așteaptă acolo.

— Foarte bine, spune Daldry, o să vorbim despre el de îndată ce o să te faci mai bine. Până atunci, odihnește-te. Am impresia că febra ți-a scăzut deja.

— E mult mai frumos decât îmi imaginasem.

— Nu mă-ndoiesc nicio clipă. Ar trebui să fac și eu gripă, poate că ar veni să mă viziteze Esther Williams⁵... Era irezistibilă în *Du-mă la bal*.

— Da, murmură Alice, într-o stare de semidelir. O să mă ducă la bal.

— Perfect. În timpul ăsta, eu o să pot dormi liniștit.

— Trebuie să-l caut, șoptește Alice, cu ochii închiși. Trebuie să mă duc acolo, trebuie să-l găsesc.

— Excelentă idee! Totuși, îți sugerez să aștepți câteva zile. Nu sunt chiar atât de sigur, având în vedere starea în care ești, că dragostea la prima vedere va fi reciprocă.

Alice a adormit la loc. Daldry a oftat și s-a așezat iar în fotoliu. Era patru dimineața, spatele îi înțepenise din cauza poziției inconfortabile în care stătea, ceafa îl durea, dar Alice părea să-și recapete puterile. Aspirina avusese efect, febra scădea. Daldry a stins lumina și s-a rugat să adoarmă.

*

Alice a fost trezită de un sforăit care-i sfredelea creierii. Încă o dureau membrele, dar frigul din

corp dispăruse, lăsând loc unei călduri blânde.

A deschis ochii și și-a descoperit vecinul prăbușit în fotoliu, cu o cuvertură la picioare. Sprânceana dreaptă a lui Daldry se ridica și cobora în ritmul respirației acestuia, lucru care a amuzat-o pe Alice. A înțeles, în sfârșit, că vecinul ei o veghease toată noaptea și asta a pus-o într-o încurcătură teribilă. Și-a ridicat ușor cuvertura, s-a înfășurat în ea și s-a dus tiptil la aragaz. A pus apa la fiert cu cea mai mare băgare de seamă, ca să nu facă zgomot, și a așteptat lângă ceainic. Sforăitul lui Daldry se întetise atât de tare, încât l-a trezit. Astfel că vecinul s-a întors pe o parte, a alunecat și s-a întins, cât era de lung, pe parchet.

— Ce faci în picioare? a spus el, căscând.

— Ceai, i-a răspuns Alice, umplând ceștile.

Daldry s-a ridicat și s-a întins, frecându-și șalele.

— Te rog să te culci la loc imediat.

— Mi-e mult mai bine.

— Mă faci să mă gândesc la soră-mea, și ăsta nu-i un compliment, e la fel de căpoasă și de nepăsătoare ca tine. De-abia ți-ai venit puțin în fire și te expui la frig. Hai, șterge-o în pat, fără comentarii! O să mă ocup eu de ceai. Mă rog, dacă brațele mele binevoiesc să coopereze, fiindcă am în corp nu câteva furnici, am o întreagă colonie.

— Îmi pare foarte rău că ți-am pricinuit atâta bătaie de cap, a răspuns Alice, supunându-se ordinului lui Daldry.

S-a strecurat în pat și și-a așezat pe picioare tava pe care i-a adus-o Daldry.

— Ai poftă de mâncare? a întrebat-o el.

— Nu prea.

— Ei bine, ai să mănânci totuși, trebuie, a spus Daldry, după care a traversat palierul și s-a întors cu o cutie de metal în care erau biscuiți.

— Sunt *shortbreads*⁶ adevărați? a întrebat ea. N-am mai gustat așa ceva de-o veșnicie.

— Sunt cei mai adevărați cu putință, făcuți în casă, s-a mândrit el, înmuindu-și biscuitul în ceașca de ceai.

— Cred că sunt delicioși, a remarcat Alice.

— Evident! Dacă-ți spun că i-am făcut chiar eu!

— E o nebunie...

— Ce nebunie poate fi în acești *shortbreads* făcuți cu mâna mea? s-a ofuscat Daldry.

— ...cum pot unele gusturi să-ți amintească de copilărie! Mama îi pregătea duminica; și, în fiecare seară a săptămânii, îi mâncam cu o cană de ciocolată fierbinte, după ce-mi terminam lecțiile. Pe vremea aia, nu prea-i apreciam, îi lăsam să se topească în fundul ceștii, iar mama nu se prindea. Mai târziu, în timpul războiului, în timp ce așteptam în adăpost să tacă sirenele, mă învăluia amintirea acestor *shortbreads*. În fundul pivniței zguduite de bombele ce cădeau în apropiere, am visat de multe ori aceste gustări.

— Cred că eu n-am avut niciodată ocazia să împărtășesc cu mama clipe atât de fericite, a spus Daldry. N-am de gând să susțin că biscuiții mei sunt ca aceia din amintirile tale, dar sper să-ți placă.

— Aș mai putea cere unul? a îndrăznit Alice.

— Apropo de vise, noaptea trecută ai avut niște coșmaruri teribile, a mormăit Daldry.

— Știu, îmi amintesc că mă plimbam desculță pe o străduță ivită dintr-un alt timp.

— În vise, timpul nu contează.

— Nu înțelegi; aveam impresia că acel loc îmi este cunoscut.

— Probabil că sunt niște reminiscențe. În coșmaruri, totul se amestecă.

— Era un coșmar înspăimântător, Daldry. Mi-era mai frică decât sub bombele germane.

— Poate că și ele făceau parte din coșmarul tău.

— Nu, eram în cu totul alt loc. Eram fugărită, oamenii voiau să-mi facă rău. Și, când a apărut el,

frica a dispărut, aveam sentimentul că nu mi se mai putea întâmpla nimic rău.

— Când a apărut cine?

— Bărbatul ăla de pe stradă. Îmi zâmbea. M-a salutat cu cascheta și apoi a plecat.

— Vorbești despre el cu o emoție tulburătoare prin realismul ei.

Alice a oftat.

— Daldry, ar trebui să te odihnești, ai o față de bidon turtit.

— Tu ești bolnavă, însă recunosc că fotoliul ăsta nu e prea confortabil.

Cineva a bătut la ușă. Daldry s-a dus să deschidă și a dat de Carol, stând pe palier, cu un coș mare de nuiete în mână.

— Ce faceți aici? Să nu-mi spuneți că Alice vă deranjează și când e singură! a început Carol, intrând în cameră.

Apoi și-a văzut prietena în pat și a rămas locului.

— Amica ta a făcut o gripă zdravănă, i-a răspuns Daldry, netezindu-și sacoul, puțin cam jenat în fața lui Carol.

— Atunci, am sosit la țanc. Ne puteți lăsa; sunt infirmieră, așa că, acum Alice e în mâini bune.

Și l-a condus pe Daldry până la ușă, zorindu-l să plece.

— Haideți, Alice are nevoie de odihnă. O să mă ocup eu de ea, a zis Carol.

— Ethan! l-a strigat din pat Alice.

Daldry s-a înălțat în vârful picioarelor, ca s-o poată vedea peste umărul lui Carol.

— Mulțumesc pentru tot, a șoptit Alice.

Daldry i-a trimis un zâmbet silit și a ieșit.

După ce ușa s-a închis, Carol s-a apropiat de pat, a pus mâna pe fruntea lui Alice, i-a palpat gâtul și a pus-o să scoată limba.

— Mai ai puțină febră. Ți-am adus de la țară o grămadă de bunătăți. Ouă proaspete, lapte, dulceață, cozonac făcut de mama ieri. Cum te simți?

— De când ai venit, ca în mijlocul unei furtuni.

— „Mulțumesc pentru tot, Ethan“, a miorlăit Carol, umplând ceainicul. Relația voastră a evoluat al naibii de mult, de la ultima noastră cină. Ai să-mi povestești ceva?

— Că ești tâmpită și că subînțeleșurile tale sunt deplasate.

— N-am spus nimic cu subînțeleș; eu constat, atâta tot.

— Suntem vecini, nimic altceva.

— Și săptămâna trecută erați; el te lua cu „domnișoara Pendelbury“, iar tu îi spuneai „domnul-tâfnos-care-vine-să-spargă-petrecerea“. Ceva s-a întâmplat, de v-ați apropiat așa.

Alice tăcea. Carol o observa, cu ceainicul în mână.

— E chiar atât de serios?

— Ne-am întors la Brighon, a oftat Alice.

— El era ăla cu misterioasa invitație de Crăciun? Ai dreptate, sunt o tâmpită! Și eu care credeam că ai născocit o vizită, doar ca să-i aburești pe băieți! Toată seara de Ajun mi-a fost necaz pe mine că te-am lăsat singură la Londra, în loc să mă țin de capul tău ca să vii la ai mei. Și, în timpul ăsta, domnișoara se zbenguia la mare cu vecinul. Zău dacă nu sunt dobitoaca dobitoacelor!

Carol a pus o ceașcă de ceai pe taburetul de lângă patul lui Alice.

— Ție nu ți-a dat niciodată prin minte să-ți cumperi niște mobilă? De exemplu, o noptieră adevărată? Stai, stai, domnișoară secretoasă, a continuat ea, din ce în ce mai agitată. Să nu-mi spui că ultima oară, apariția vecinului tău n-a fost decât un mic număr pus la cale de voi doi, ca să ne goniți și să terminați petrecerea împreună!

— Carol! a șoptit Alice, arătând spre peretele ce despărțea camera de apartamentul învecinat. Taci și stai jos! Ești mai obositoare decât cea mai afurisită gripă.

— Asta nu-i gripă, e doar o răceală zdravănă, a răspuns Carol, furioasă că fusese luată la rost.

— Escapada asta nu fusese prevăzută. A fost un act de generozitate din partea lui. Și mai termină cu mutra asta zeflemitoare; între mine și Daldry nu-i altceva decât o simpatie politicoasă și reciprocă. Nu-i deloc genul meu de bărbat.

— De ce te-ai întors la Brighton?

— Sunt sfârșită, lasă-mă să mă odihnesc, a implorat-o Alice.

— E înduioșător să văd cât de tare te răscolește solitudinea mea.

— Dă-mi să gust puțin cozonac, în loc să spui atâtea nerozii, a răspuns Alice și a strănutat.

— Vezi? E o răceală zdravănă.

— Trebuie să scap de ea și să mă pun pe treabă cât mai repede, a replicat Alice și s-a ridicat în capul oaselor. O să înnebunesc dacă mai stau așa, fără să fac nimic.

— Trebuie să te înarmezi cu răbdare. Acest mic sejur la Brighton o să te coste o săptămână în cap, și n-o să poți simți niciun miros. Bun. Îmi spui odată ce-ați căutat la Brighton?

Cu cât Alice povestea mai mult, cu atât Carol era mai uluită.

— Ei bine, a oftat ea, și pe mine m-ar fi băgat în sperieți, dacă aș fi fost în locul tău. Nu te mira că te-ai îmbolnăvit la întoarcere.

— Foarte ciudat, a răspuns Alice, ridicând din umeri.

— Haide, Alice, chestia asta e grotescă. Numai baliverne. Ce vrea să însemne: „Nimic din tot ce credeai a fi real nu este astfel?” În orice caz, frumos din partea vecinului tău să facă atâția kilometri ca să auzi asemenea prostii. Chiar dacă știu eu și alți băieți care ar fi făcut mult mai mult, ca să te plimbe cu mașina lor. Viața e atât de nedreaptă! Eu am în mine atâta dragoste, încât dau pe dinafară, și aia care le place bărbaților ești tu.

— Care bărbați? Sunt singură de dimineața până seara, și nici noaptea n-o duc mai bine.

— Vrei să-ți aduc aminte de Anton? Dacă ești singură, e numai vina ta. Ești o idealistă care nu știe să se distreze. Dar poate că, în fond, tu ai dreptate. Cred că mi-ar fi plăcut să primesc primul meu sărut pe călușeii de lemn, a continuat Carol, cu tristețe în glas. Trebuie să plec, o să întârzii la spital. Și, dacă ți se întoarce cumva vecinul, n-aș vrea în niciun caz să vă deranjez.

— Hai, gata, doar ți-am spus că nu e nimic între noi.

— Știu, nu e genul tău de bărbat. Și apoi, acum, când un Făt-Frumos te așteaptă pe undeva, pe un meleag îndepărtat... Poate că ar trebui să-ți iei o vacanță și să pleci în căutarea lui. Dacă aș avea cum, te-aș însoți cu plăcere. Râd eu de tine, dar să plecăm undeva doar noi, fetele, ar fi o aventură strașnică... În Turcia e cald, băieții trebuie să aibă pielea aurie.

Alice ațipise. Carol a luat cuvertura căzută la picioarele fotoliului și a întins-o pe pat.

— Dormi, frumoasa mea, a șoptit ea. Sunt o scârbă geloasă, dar tu ești prietena mea cea mai bună și te iubesc ca pe o soră. Mâine, trec iar să te văd, după ce ies din gardă. Să te faci bine repede.

Carol și-a pus paltonul și a plecat în vârful picioarelor. Pe palier, s-a întâlnit cu Daldry, care ieșea la cumpărături. Au coborât împreună. În stradă, Carol s-a întors spre el.

— O să se pună repede pe picioare, i-a spus ea.

— Ce veste bună!

— E drăguț din partea dumneavoastră că ați avut grijă de ea.

— Nu e mare lucru, i-a răspuns el. Ca între vecini...

— La revedere, domnule Daldry.

— Un ultim amănunt, domnișoară. Chiar dacă asta nu te privește, vreau să știi că nici ea nu e genul meu de femeie. Dar, absolut deloc!

Și Daldry a plecat fără s-o salute pe Carol.

⁵ Campioană americană la înot și vedetă de film.

⁶ Shortbread (în engl. în orig.) — biscuiți din aluat fraged.

4

Săptămâna parcă nu se mai termina. Dar a trecut până la urmă. Alice nu mai avea febră, totuși încă nu era în stare să se apuce de lucru, și abia dacă simțea gustul alimentelor. Daldry nu se mai arătase. Alice îi bătuse de mai multe ori în ușă, dar apartamentul vecinului său rămânea mereu tăcut.

Carol o vizita când ieșea din gardă, aducându-i mâncare și ziarele pe care le șterpelea din sala de așteptare a spitalului. Într-o seară, a rămas să doarmă la Alice, fiind prea epuizată ca să traverseze, pe frigul acela, cele trei străzi până la ea acasă.

În toiul nopții, trebuise să-și zgâlțâie din răspuțeri prietena, ca s-o trezească dintr-un coșmar ce o chinuia aproape de fiecare dată când dormea.

Sâmbătă, când Alice s-a așezat din nou, bucuroasă, la masa de lucru, a auzit pași pe palier. A împins deoparte fotoliul și s-a repezit la ușă. Daldry tocmai se întorcea acasă, cu o valijoară în mână.

— Bună ziua, Alice, a salutat-o el, fără să se întoarcă.

A răsucit cheia în broască și a șovăit, înainte de-a intra.

— Îmi pare foarte rău, nu te-am mai putut vizita, a trebuit să lipsesc câteva zile, a adăugat, stând în continuare cu spatele.

— N-ai de ce să te scuzi, eram pur și simplu îngrijorată că nu te-am mai auzit.

— Am fost plecat. Aș fi putut să-ți las un bilet, dar n-am făcut-o, a spus Daldry, cu fruntea lipită de ușă.

— De ce stai cu spatele la mine? l-a întrebat Alice.

Daldry s-a întors încet. Avea chipul livid, o barbă de trei zile, pleoapele roșii, ochii încercănați.

— Nu ți-e bine? s-a neliniștit Alice.

— Mie da, mi-e bine; taică-meu în schimb, luna trecută, a avut supărătoarea idee de-a nu se mai trezi. L-am înmormântat acum trei zile.

— Vino, am să-ți fac un ceai.

Daldry și-a lăsat jos valiza și și-a urmat vecina. S-a prăbușit, cu o grimasă, în fotoliu. Ea și-a tras taburetul și s-a așezat în fața lui.

Daldry contempla cu o privire pierdută tavanul de sticlă. Alice i-a respectat tăcerea și a rămas așa, aproape o oră, fără să scoată o vorbă. Apoi, Daldry a oftat și s-a ridicat.

— Mulțumesc, exact de asta aveam nevoie, i-a spus el. Acum, mă duc la mine, să fac un duș și țuști în pat.

— Înainte de țuți vino să iei cina. O să fac o omletă.

— Nu prea mi-e foame.

— Totuși, o să mănânci, trebuie, a stăruit Alice.

Daldry s-a întors puțin mai târziu. Purta un pulover pe gât și niște pantaloni din flanel, dar părul îi era tot ciufulit și ochii tot încercănați.

— Iartă-mi înfățișarea, mi-e teamă că mi-am uitat aparatul de ras acasă la părinții mei și, în seara asta, e cam târziu să fac rost de altul.

— Îți stă destul de bine cu barbă, l-a întâmpinat Alice.

Au luat cina, așezați în jurul cufărului. Alice a deschis o sticlă de gin. Daldry sorbea cu sete din pahar, dar n-avea deloc poftă de mâncare; din politețe, s-a chinuit să mănânce puțină omletă.

— Îmi jurasem să am cu el într-o bună zi o discuție ca de la bărbat la bărbat. Să-i explic că viața pe care o duc e cea pe care mi-am ales-o eu. Nu l-am judecat niciodată, totuși ar fi fost atâtea de spus despre asta, iar eu mă așteptam ca tata să facă la fel, a vorbit Daldry, când s-a așternut tăcerea.

— Chiar dacă nu-și îngăduia să ți-o spună, sunt convinsă că te admira.

— Nu l-ai cunoscut, a oftat Daldry.

— Orice ai spune, erai fiul lui.

— Am suferit timp de patruzeci de ani din pricina absenței lui; mă obișnuisem. Și, acum, în mod ciudat, când el nu mai este aici, durerea mi se pare și mai vie.

— Știu, a spus Alice, cu glasul scăzut.

— Aseară, am intrat în biroul lui. Mama m-a surprins în timp ce umblam prin sertare. A crezut că-i caut testamentul. I-am răspuns că puțin îmi pasă de ceea ce mi-ar fi putut lăsa moștenire, genul ăsta de preocupări îl au fratele și sora mea. Singurul lucru pe care speram să-l găsesc era un bilet, o scrisoare de la el. Mama m-a luat în brațe și mi-a spus: „Scumpul meu, nu ți-a scris niciuna, bietul de tine“. În timp ce sicriul era coborât în groapă, n-am reușit să plâng. N-am mai plâns de la zece ani, când am căzut dintr-un copac și mi-am făcut o rană serioasă la genunchi. Dar, în dimineața asta, în timp ce casa în care am crescut dispărea din oglinda retrovizoare, nu mi-am putut stăpâni lacrimile. A trebuit să mă opresc pe marginea drumului, fiindcă nu mai vedeam nimic. M-am simțit ca un caraghios, plângând ca un puști, acolo, în mașină.

— Te întorseseși în copilărie, Daldry, tocmai îți înmormântaseși tatăl.

— Vezi, e ciudat; dacă aș fi fost pianist, poate că ar fi simțit o oarecare mândrie, poate chiar că ar fi venit să mă asculte cântând. Dar pictura nu-l interesa. Pentru el, asta nu era o meserie, ci – în cel mai bun caz – un hobby. În fine, moartea lui mi-a oferit ocazia de a-mi revedea toată familia.

— Ar trebui să-i faci portretul, să te întorci acasă și să-l pui într-un loc potrivit, în biroul lui, de exemplu. Sunt sigură că, acolo unde este, ar fi emoționat.

Daldry izbucni în râs.

— Oribilă idee! Nu sunt chiar așa de crud încât să-i fac maică-mii o figură atât de nasoală! Gata cu smiorcăielile, am abuzat destul de ospitalitatea ta. Omleta a fost delicioasă, iar ginul – de care am abuzat, de asemenea, într-o măsură cam prea mare –, și mai bun. Fiindcă te-ai făcut bine, am să-ți dau o nouă lecție de condus, atunci când o să fiu, să zicem, într-o formă mai bună.

— Cu plăcere, a răspuns Alice.

Daldry și-a salutat vecina. El, care de obicei se ținea atât de drept, avea spatele puțin gârbovit și

mersul șovăitor. La mijlocul palierului, s-a răzgândit, a făcut stânga-mprejur, a intrat din nou la Alice, a înșfăcat sticla de gin și a ieșit.

După plecarea lui, Alice s-a culcat imediat. Era epuizată, iar somnul nu s-a lăsat așteptat.

*

„Vino, îi șoptește vocea, trebuie să plecăm de aici.“

O ușă se deschide spre întunericul nopții; în străduță, nicio lumină, lanternourile⁷ sunt întunecate, iar obloanele caselor, coborâte. O femeie o ține de mână și o trage după ea. Pășesc amândouă tiptil de-a lungul trotuarelor pustii, încercând să fie cât mai nevăzute și având grijă să nu le dea de gol vreo umbră născută în lumina lunii. N-au bagaj prea greu: o valijoară neagră, în care și-au îndesat puținele lucrșoare. Ajung în capătul scării celei înalte. De acolo, se vede întreg orașul. În depărtare, un foc mare împurplează cerul. „Arde un întreg cartier, spune vocea. Au înnebunit. Să mergem. Acolo, ai să fii în siguranță, ne vor apăra, sunt sigură. Vino, vino cu mine, iubito.“

Lui Alice nu i-a fost niciodată atât de frică. Picioarele o dor cumplit, nu poartă pantofi, i-a fost imposibil să-i găsească în dezordinea care domnește. O siluetă apare în cadrul unei porți. Un bătrân le privește și le face semn să se întoarcă, le arată cu degetul o baricadă, unde niște tineri înarmați stau de pază.

Femeia șovăie, se întoarce. Poartă un bebeluș într-o eșarfă legată de-a curmezișul pieptului; îl mângâie pe cap ca să-l liniștească. Fuga nebună reîncepe.

Zece trepte mici, săpate pe un drum abrupt, urcă spre vârful unei pante. Acum trec de o fântână, apa neclintită are în ea ceva liniștitor. În dreapta lor, o ușă întredeschisă într-un lung zid de incintă. Femeia pare să cunoască bine locul, Alice o urmează. Traversează amândouă o grădină părăsită, ierburile înalte sunt nemișcate, spinii se agață de picioarele lui Alice, de parcă ar vrea s-o oprească. Ea scoate un țipăt, dar și-l înăbușă imediat.

În fundul unei livezi adormite, întrezărește fațada spartă a unei biserici. Femeile traversează absida. Totul e în ruină, băncile arse sunt răsturnate. Alice ridică fruntea și deslușește, pe bolți, mozaicuri evocând istorii din alte veacuri, din vremuri îndepărtate, ale căror urme încep să se șteargă. Ceva mai departe, chipul stins al unui Christ pare să se uite la ele. Se deschide o ușă. Alice intră în a doua absidă. În centrul acesteia, se înalță un mormânt imens și solitar, îmbrăcat în plăci de ceramică. Trec tăcute pe lângă el și iată-le într-un fost vestibul. Mirosul înecăcios al pietrelor arse s-a amestecat cu miresme de cimbru și de chimion. Alice încă nu cunoaște aceste nume, dar recunoaște mirosurile, îi sunt familiare. Ierburile astea creșteau peste tot, pe maidanul din spatele casei sale. Chiar și așa, amestecate de suflarea vântului care le aduce până la ea, reușește să le distingă.

Biserica incendiată nu mai este decât o amintire, femeia care o duce cu ea o pune să treacă peste un gard mic de sârmă. Acum, aleargă amândouă pe o altă străduță. Alice nu mai are putere, picioarele i se înmoaie, mâna care o ține se desface și, în curând, o abandonează. Alice rămâne pe pavaj, femeia se îndepărtează, fără să privească înapoi. O ploaie grea începe să cadă. Alice strigă după ajutor, dar zgomotul aversei este prea puternic și, în curând, silueta femeii dispare. Alice rămâne singură, îngenuncheată, înfrigurată. Scoate un urlet, un țipăt prelung, ca de agonie.

*

O ploaie cu grindină izbește în tavanul de sticlă. Gâfâind, Alice se ridică în capul oaselor, căutând butonul veiozei. Cu lumina aprinsă, privește de jur împrejurul camerei, observând, unul câte unul,

obiectele cunoscute.

Lovește cu pumnii în așternut, furioasă că s-a lăsat încă o dată în voia coșmarului care o terorizează noapte de noapte. Se ridică, se duce la masa de lucru, deschide fereastra ce dă în spatele casei și respiră adânc. Apartamentul lui Daldry este luminat, iar prezența, chiar și invizibilă, a vecinului său o alină. Mâine o să se ducă la Carol, să-i ceară sfatul. Trebuie să existe vreun remediu pentru a avea un somn liniștit. O noapte care să nu mai fie bântuită de spaime imaginare, de goană cu sufletul la gură pe străzi străine, o noapte pe deplin liniștită, asta e tot ce visează Alice.

*

Alice și-a petrecut zilele ce au urmat la masa de lucru. În fiecare seară, amâna momentul când trebuia să meargă la culcare, luptându-se cu somnul, așa cum te împotrivești spaimei, o spaimă care, pe ea, o cuprindea de cum se însera. În fiecare noapte, avea parte de același coșmar, care se oprea în mijlocul unei străduțe udate de ploaie, unde Alice rămânea culcată la pământ.

S-a dus s-o vadă pe Carol la ora prânzului.

S-a prezentat la recepția spitalului și le-a rugat pe infirmiere s-o cheme pe prietena ei. A așteptat pe hol o jumătate de oră, printre tărgile pe care brancardierii le scoteau din ambulanțele ce soseau cu sirenele urlând. O femeie îi implora pe medici să se ocupe de copilul ei. Un bătrân care vorbea în dodii se preumbla printre banchetele pe care alți bolnavi își așteptau rândul. Un tânăr livid, cu arcada spartă și cu sângele șiroindu-i pe obraz, i-a zâmbit. Un bărbat de vreo cincizeci de ani se ținea cu amândouă mâinile de coaste, părând să îndure un chin cumplit. Deodată, în mijlocul acestei mizerii omenești, Alice s-a simțit vinovată. Dacă nopțile ei erau de coșmar, zilele prietenei sale nu erau cu nimic mai prejos. Carol a apărut, împingând o brancardă ale cărei rotile scârâțiau pe linoleum.

— Ce-i cu tine aici? a întrebat, văzând-o pe Alice. Nu te simți bine?

— Am venit doar să te iau la masă.

— Ce surpriză plăcută! Să termin cu pacientul, a spus ea, arătând spre bolnav, și mă întorc. Țștia-s chiar culmea, ar fi putut să mă anunțe! Stai de mult aici?

Carol a împins targa spre o colegă, și-a scos halatul, și-a luat paltonul și fularul din dulap și s-a grăbit spre prietena ei. A condus-o pe Alice afară din spital.

— Vino, e un pub la colțul străzii. Este cel mai puțin prost din cartier și, pe lângă bufetul nostru, poți spune că e aproape un restaurant de lux.

— Și toți pacienții care așteaptă?

— În fiecare zi dată de la Dumnezeu, douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, holul ăsta nu se golește niciodată de bolnavi. Dar tot Dumnezeu mi-a dat și mie un stomac pe care trebuie să-l hrănesc la timp, dacă vreau să fiu în stare să-i îngrijesc. Hai la masă.

Pubul era arhiplin. Carol i-a zâmbit ademenitor patronului care, de la bar, i-a indicat o masă din fundul sălii. Cele două fete au trecut prin fața tuturor clienților.

— Te culci cu el? a întrebat Alice, instalându-se pe banchetă.

— I-am îngrijit anul trecut un furuncul enorm, plasat într-un loc ce impune cea mai mare discreție. De atunci, îmi este cel mai devotat servitor, i-a răspuns Carol, râzând.

— Nu mi-am imaginat niciodată cât e viața ta de...

— ...plină de *glamour*?

— ...dificilă, a completat Alice.

— Îmi place munca pe care o fac, cu toate că nu este ușoară în fiecare zi. Fetișo, eu îmi bandajam toată ziulica păpușile. Asta o îngrijora teribil pe mama și, cu cât o vedeam mai necăjită, cu atât îmi sporea pasiunea. Bun, ce te aduce aici? Îmi închipui că n-ai venit la Urgențe ca să cauți inspirație pentru parfumurile tale.

— Am venit să iau masa cu tine; îți mai trebuie alt motiv?

— Știi, o infirmieră bună nu se mulțumește să-și îngrijească pacienții când fac buba; noi ne dăm seama și dacă roțițele din capul lor nu se învârtesc cum trebuie.

— Dar eu nu-ți sunt pacientă.

— Totuși, așa păreai adineauri, când te-am zărit în hol. Alice, spune-mi, care e problema?

— Ai văzut meniul?

— Lasă baltă meniul, a ordonat Carol, luându-l din mâna lui Alice. De-abia dacă am timp să înfulec specialitatea zilei.

Un chelner le-a adus două farfurii cu tocană de oaie.

— Știi, nu arată prea apetisant, dar ai să vezi că e foarte bună, a liniștit-o Carol.

Alice a separat bucățile de carne de legumele care înotau în sos.

— Acestea fiind zise, a continuat Carol cu gura plină, poate că o să-ți vină iar pofta de mâncare, după ce îmi spui ce te frământă.

Alice și-a înfipt furculița într-un cartof și a făcut o mutră scârbită.

— De acord, poate că sunt încăpățânată și arogantă, dar, după asta, când o să te urci iar în tramvai, o să te gândești ce idioată ai fost că ți-ai pierdut jumătate din zi și n-ai gustat niciun pic din tocana asta infectă, cu atât mai mult cu cât tu plătești nota. Alice, spune-mi ce scârțâie, că mă apucă toate pandaliile când te văd cum taci.

Alice s-a hotărât să-i vorbească despre coșmarul care-i bântuia nopțile, despre starea de rău care-i otrăvea zilele.

Carol a ascultat-o cu cea mai mare atenție.

— Trebuie să-ți povestesc ceva, i-a spus ea. În seara primului bombardament asupra Londrei, eram de gardă. Răniții s-au prezentat foarte repede. Majoritatea arși, care veneau cu propriile mijloace. Unii angajați părăsiseră spitalul, ca să se pună la adăpost, dar majoritatea eram la post. Eu, dacă am stat acolo, n-am făcut-o din eroism, ci din lașitate. Mi-era o groază nebună să-mi scot nasul afară, terorizată de ideea că, dacă ies în stradă, o să pier în flăcări. După o oră, valul de răniți s-a oprit. Aproape că nu mai venea niciunul. Șeful serviciului, un anume doctor Turner, bărbat bine, destul de șic, cu niște ochi care ar fi înnebunit-o și pe o călugăriță, ne-a adunat și ne-a spus: „Dacă nu mai vin răniți, înseamnă că sunt sub dărâmături și trebuie să mergem noi după ei“. Ne-am uitat toate la el, uluite. Doctorul a mai adăugat: „Eu nu oblig pe nimeni, dar cei care aveți curaj, puneți mâna pe țărghi și hai s-o pornim pe străzi! Acolo avem mai multe vieți de salvat decât aici, între pereții acestui spital“.

— Și te-ai dus? a întrebat Alice.

— M-am tras înapoi, pas cu pas, până la sala de consultații, rugându-mă să nu întâlnesc privirea doctorului Turner și să nu vadă cum mă furișez. Am reușit. M-am ascuns ore în șir într-un vestiar. Să nu râzi de mine, că mă scol și plec. Ghemuită în dulapul ăla, am închis ochii, voiam să dispar. Până la urmă, am reușit să mă conving că nu sunt acolo, ci la St. Mawes, în camera mea din casa părinților, și că toți oamenii ăia, care urlau în jurul meu, nu erau decât niște păpuși oribile, de care trebuia să mă

descotorosesc chiar de a doua zi, ca să nu devin în niciun caz infirmieră.

— N-ai ce să-ți reproșezi, Carol, nici eu n-aș fi fost mai curajoasă ca tine.

— Ba da, tu ai fi fost, cu siguranță! A doua zi, m-am întors la spital, rușinată, dar vie. În următoarele patru zile, mergeam numai pe lângă pereți, evitându-l pe doctorul Turner. Viața, care nu m-a scutit niciodată de ironiile ei, a făcut să fiu repartizată la blocul operator, pentru o amputare realizată de...

—doctorul Turner?

— În persoană! Și, ca și cum asta n-ar fi fost de-ajuns, ne-am pomenit singuri în sala de pregătire. În timp ce ne spălam pe mâini, i-am mărturisit totul, cum am fugit, felul rușinos în care m-am ascuns în dulap, ce mai, m-am făcut singură de ocară.

— Cum a reacționat?

— Mi-a cerut să-i pun mânușile și mi-a spus: „E minunat de omenesc să-ți fie frică, crezi cumva că mie nu mi-e frică înainte să operez? Dacă îți închipui asta, înseamnă că mi-am greșit cariera și că ar fi trebuit să mă fac actor“.

Carol și-a schimbat farfuria goală cu farfuria lui Alice.

— Pe urmă, l-am văzut intrând în sală, cu masca pe obraz. Își lăsase frica în urmă. Am încercat să mă culc cu el a doua zi, dar imbecilul era însurat și fidel. La trei zile după asta, a fost un nou bombardament. Fără mânuși, fără mască, am plecat în stradă, cu grupul. Am scormonit prin dărâmături, stând mai aproape de flăcări decât de tine, în clipa asta. Și, dacă vrei să știi totul, în noaptea aia, în mijlocul ruinelor, mi s-a fâlfâit de propria piele. Acum, ascultă-mă bine, iubito, de când cu seara aia de Ajun, de la Brighton, nu mai ești aceeași. Te arde ceva pe dinăuntru, niște flăcărui pe care nu le vezi, dar care îți pârlăsc noaptea. Așa că fă ca mine: ieși din dulap și dă-i bătaie. Am umblat pe străzile Londrei, moartă de frică, dar asta era mai suportabil decât să stau ghemuită în chichineața aia, unde am crezut că înnebunesc.

— Și ce vrei să fac?

— Suferi de singurătate, visezi o dragoste mare, dar nimic nu te sperie mai rău decât posibilitatea de a te îndrăgosti. Ideea de a te atașa, de a depinde de cineva te panichează. Vrei să vorbim iarăși de relația cu Anton? Trombonistă sau nu, ghicitoarea aia ți-a prezis că bărbatul vieții tale te așteaptă în nu știi ce țară îndepărtată. Ei bine, du-te acolo! Ai ceva economii, mai împrumuți niște bani, dacă-ți mai trebuie, și pleci în călătorie. Du-te, să descoperi tu însăși ceea ce te așteaptă acolo. Și chiar dacă nu-l întâlnești pe frumosul necunoscut care ți-a fost menit, ai să te simți eliberată și n-o să ai nicio părere de rău.

— Dar cum vrei să mă duc în Turcia?

— Acum, deh, prințeso, eu sunt infirmieră, nu agenție de voiaj. Trebuie s-o șterg. Nu-ți cer onorariu pentru consultație, dar te las să plătești nota.

Carol s-a ridicat, și-a pus paltonul, și-a sărutat prietena și a plecat. Alice a alergat după ea și a ajuns-o la ieșirea din pub.

— Tu ai vorbit serios? Chiar crezi tot ce mi-ai spus?

— Altfel, îți închipui că ți-aș mai fi povestit isprăvile mele? Du-te înapoi, la căldură, trebuie să-ți amintesc că, doar cu puțină vreme în urmă, erai bolnavă? Mai am și alți pacienți, nu-ți pot fi infirmieră cu normă întreagă! Hai, întinde-o!

Carol a luat-o la fugă.

Alice s-a întors la masa ei și s-a așezat pe scaunul lui Carol; a zâmbit, l-a chemat pe chelner, a comandat o bere și... specialitatea zilei.

*

Traficul era intens; șarete, motociclete cu ataș, camionete și automobile încercau să treacă prin intersecție. Dacă Daldry ar fi fost acolo, ar fi savurat momentul. Tramvaiul s-a oprit. Alice s-a uitat pe geam. Înghesuită între o mică băcănie și un anticariat cu oblonul lăsat, se afla vitrina unei agenții de voiaj. A privit-o, visătoare. Tramvaiul a pornit din nou.

La stația următoare, Alice a coborât și a luat-o înapoi, pe stradă. După câțiva pași, s-a întors, a șovăit și a pornit din nou în direcția inițială. Câteva minute mai târziu, deschidea ușa unui magazin cu firma Wagons-Lits Cook.

Alice s-a oprit în fața unui stand rotativ plin cu pliante publicitare, de lângă intrare. Franța, Spania, Italia, Egipt, Grecia, atâtea și atâtea destinații care o făceau să viseze. Directorul agenției a ieșit de după birou, ca s-o întâmpine.

— Proiectați vreo călătorie, domnișoară? a întrebat-o.

— Nu, i-a răspuns Alice, nu chiar, e doar o simplă curiozitate.

— Dacă aveți în vedere un voiaj de nuntă, vă recomand Veneția; când vine primăvara, e absolut magnifică. Dacă nu, Spania, Madrid, Sevilla și, apoi, coasta Mediteranei; am din ce în ce mai mulți clienți care se duc acolo și se întorc încântați.

— Nu mă căsătoresc, i-a zâmbit Alice directorului.

— În zilele noastre, nimic nu vă oprește să călătoriți singură. Toată lumea are dreptul să-și ia, din când în când, o vacanță. Pentru dumneavoastră, ca femeie, v-aș recomanda Elveția, Geneva și lacul ei, e ceva liniștit și fermecător.

— Ați avea ceva în Turcia? a întrebat cu timiditate Alice.

— Istanbul, alegere foarte bună. Visez să mă duc acolo cândva: bazilica Sfânta Sofia, Bosforul... Stați puțin, trebuie să am chestia asta pe undeva, dar e atâta dezordine aici!

Directorul s-a aplecat spre un fișet și i-a deschis sertarele pe rând.

— Iată, am o broșură aproape completă, am și un ghid turistic pe care vi-l pot împrumuta, dacă vă interesează această destinație turistică, dar cu promisiunea că mi-l veți restitui.

— Mă mulțumesc cu pliantul, i-a răspuns Alice.

— Vă dau chiar două, a zis bărbatul și i-a întins pliantele.

A condus-o până la ușa și a poftit-o să mai vină, când îi va face plăcere. Alice l-a salutat și s-a îndreptat spre stația de tramvai.

Peste oraș cădea o zăpadă apoasă. Un geam al vagonului rămăsese înțepenit și un aer înghețat a năvălit în tramvai. Alice și-a scos pliantele din geantă și le-a răsfoit, căutând puțină căldură în descrierile peisajelor stranii, unde soarele domnea pe un cer azuriu.

Ajungând acasă, își căută cheile prin buzunare, dar fără niciun succes. Cuprinsă de panică, a îngenuncheat, și-a întors geanta pe dos și a golit-o pe pardoseala holului de la intrare. Legătura de chei a apărut în mijlocul aceluia talmeș-balmeș. Alice a luat-o, și-a strâns lucrurile în grabă și a urcat treptele.

O oră mai târziu, se întorcea și Daldry. Atenția i-a fost atrasă de un pliant turistic ce zăcea pe jos, în hol. L-a ridicat și a zâmbit.

Cineva zgâria în ușa. Alice a ridicat capul, a lăsat jos stiloul și s-a dus să deschidă. Daldry stătea în prag, ținând o sticlă de vin într-o mână și două pahare cu picior în cealaltă.

— Îmi dai voie? a spus el, autoinvitându-se.

— Simte-te ca acasă, i-a răspuns Alice, dându-se la o parte.

Daldry s-a așezat în fața cufărului, a pus paharele pe el și le-a umplut cu generozitate. I-a întins unul lui Alice și a îmbiat-o să ciocnească.

— Sărbătorim ceva? și-a întrebat ea vecinul.

— Oarecum, i-a răspuns el. Tocmai mi-am vândut un tablou cu cincizeci de mii de lire sterline.

Alice a făcut ochii mari și a pus jos paharul.

— Nu știam că operele tale valorează atât de mult, a spus, uluită. Oare voi avea și eu dreptul să-ți văd un tablou, într-o bună zi, mai înainte ca simplul gest de a-l privi să-mi depășească mijloacele?

— Poate, a răspuns Daldry, turnându-și din nou în pahar.

— Pot cel puțin să spun că acești colecționari ai tăi dau dovadă de generozitate.

— Pentru munca mea, vorbele astea nu-s prea flatante, dar o să consider că mi-ai făcut un compliment.

— Chiar ai vândut un tablou la prețul ăsta?

— Bineînțeles că nu, a răspuns Daldry, n-am vândut absolut nimic. Cele cincizeci de mii de lire despre care ți-am spus reprezintă moștenirea lăsată de tata. Tocmai m-am întors de la notarul unde am fost convocați în după-amiaza asta. Nu știam că pentru el valoram chiar atâta, eu mă estimasem la mai puțin.

Când Daldry a rostit această frază, ochii îi erau plini de un soi de tristețe.

— Ceea ce este absurd, a continuat el, e că n-am nici cea mai mică idee ce-o să fac cu suma asta. Dacă ți-aș cumpăra apartamentul? a propus Daldry, înveselit. M-aș putea instala sub acest tavan de sticlă la care visez de atâția ani. Poate că lumina lui m-ar ajuta, să pictez, în sfârșit, un tablou care să impresioneze pe cineva...

— Nu e de vânzare și nu sunt decât chiriașă! Și, pe urmă, unde aș locui? a răspuns Alice.

— O călătorie! a exclamat Daldry. Uite o idee minunată!

— Dacă te trage inima, de ce nu? O intersecție frumoasă de străzi, la Paris, o răscruce de drumuri la Tanger, un mic pod peste un canal din Amsterdam... Prin lume trebuie să existe o mulțime de răspântii care să te inspire.

— Și de ce nu strâmtoarea Bosfor? Întotdeauna am visat să pictez corăbii or, în Piccadilly, este evident că...

Alice și-a lăsat paharul jos și l-a fixat pe Daldry.

— Ce-i? s-a prefăcut el uimit. Am și eu dreptul să te tachinez, că doar n-oi fi având numai tu exclusivitatea sarcasmului!

— Și cum m-ai putea tachina cu proiectele tale de călătorie, dragă vecine?

Daldry a scos pliantul din buzunarul sacoului și l-a pus pe cufăr.

— Am găsit chestia asta pe scară. Mă îndoiesc că ar aparține vecinei noastre de dedesubt. Doamna Taffleton este cea mai sedentară dintre persoanele pe care le cunosc, nu pleacă de acasă decât sâmbăta, ca să-și facă târguielile la colțul străzii.

— Daldry, cred că, în seara asta, ai băut destul. Ar trebui să te duci acasă; eu n-am primit nicio moștenire care să-mi permită să călătoresc și, dacă vreau să-mi pot plăti în continuare chiria trebuie să-mi duc munca la bun sfârșit.

— Cred că una dintre creațiile tale ți-ar asigura un venit constant.

— Constant, dar nu etern. Moda trece și trebuie să te reînnoiești, adică ceea ce tocmai încercam să fac, înaintea invaziei tale.

— Dar bărbatul vieții tale, ăla care te așteaptă acolo, nu-ți mai bântuie nopțile? a insistat Daldry, arătând cu degetul spre broșura turistică.

— Nu, i-a răspuns sec Alice.

— Și atunci de ce m-ai trezit la ora trei noaptea, țipând în asemenea hal încât aproape că m-ai făcut să cad din pat?

— Fiindcă m-am lovit la picior de tâmpenia asta de cufăr, când am vrut să mă bag în al meu. Am lucrat până târziu și ochii mei nu mai vedeau prea limpede.

— Mai ești și mincinoasă, pe deasupra! Bine, văd că prezența mea te deranjează, mă retrag, a spus Daldry.

S-a ridicat, prefăcându-se că pleacă, dar n-a schițat decât un pas și s-a întors către Alice.

— Știi povestea lui Adrienne Bolland?

— Nu, n-o cunosc pe această Adrienne, i-a răspuns Alice, fără să-și ascundă exasperarea.

— A fost prima femeie care a încercat să traverseze Anzii Cordilieri cu avionul – un Caudron, ca să fiu precis, pilotat de ea însăși, bineînțeles.

— Foarte curajos din partea ei.

Spre marea disperare a lui Alice, Daldry s-a lăsat să cadă în fotoliu și și-a umplut iar paharul.

— Lucrul cel mai extraordinar nu e bravura ei! E ceea ce i s-a întâmplat cu câteva luni înainte să-și ia zborul.

— Și, de bună seamă, ai să-mi dai toate amănunțele, fiindcă ești convins că n-o să-mi vină somnul până nu-mi povestești totul.

— Exact!

Alice și-a dat ochii peste cap. În seara aia, vecinul ei părea pierdut și cu chef de vorbă. Și, cum dăduse dovadă de o mare generozitate, când ea fusese bolnavă, l-a acceptat cu răbdare, acordându-i atenția pe care o merita.

— Prin urmare, Adrienne a plecat în Argentina. Pilot la Caudron, trebuia să facă niște mitinguri și demonstrații aeriene care să-i convingă pe sud-americieni de calitățile aparatelor produse de fabricantul de avioane francez. Imaginează-ți că, pe vremea aia, n-avea la activ decât patruzeci de ore de zbor! Publicitatea făcută de Caudron îi preceda sosirea, iar acesta răspândise zvonul că ea ar încerca să traverseze Anzii. Adrienne îl prevenise chiar dinaintea plecării că refuză să-și asume un asemenea risc, cu cele două G3 pe care le avea la dispoziție. S-ar mai fi gândit însă la proiectul respectiv, dacă fabricantul i-ar fi expediat cu vaporul un avion mai puternic și capabil să zboare mai sus, ceea ce Caudron i-a promis că va face. În seara când a debarcat în Argentina, era așteptată de o hoardă de ziariști. A fost sărbătorită, iar a doua zi, a descoperit că presa anunța: „Adrienne Bolland profită de șederea în țara noastră pentru a traversa Cordilierii“. Mecanicul ei a somat-o să confirme sau să infirme știrea. Ea i-a telegrafiat lui Caudron și, din răspunsul acestuia, a aflat că-i era imposibil să-i trimită

aparatul fâgăduit. Toți francezii din Buenos Aires au implorat-o să renunțe la o asemenea nebunie. O femeie nu putea face, de una singură, o astfel de călătorie fără să-și lase oasele pe acolo. Ba a și fost acuzată de unii că-i doar o nebună care ar fi putut aduce prejudicii Franței. Ea s-a hotărât să accepte provocarea. După ce a făcut declarația oficială, s-a închis în camera sa de hotel și a refuzat să mai stea de vorbă cu cineva: avea nevoie de toată concentrarea ca să se pregătească pentru ceea ce aducea foarte tare a sinucidere. La câțeva vreme după aceea, în timp ce avionul era transportat cu trenul spre Mendoza, de unde se hotărâse să decoleze, cineva i-a bătut în ușă. Furioasă, Adrienne a deschis, gata să gonească pe oricine venise s-o deranjeze. Intrusa era o tânără timidă și stânjenită. Aceasta i-a spus că este înzestrată cu darul ghicitului și că are s-o anunțe ceva foarte important. În America de Sud, ghicitul este considerat o treabă foarte serioasă; lumea apelează la el pentru a ști ce decizie trebuie sau nu trebuie să ia. De fapt, am aflat că și la New York este foarte la modă să consulți un psihanalist înainte de a te căsători, de a-ți schimba cariera sau de a te muta. Așa că, în 1920 la Buenos Aires, să întreprinzi un zbor atât de riscant fără să fi consultat o ghicitoare ar fi fost la fel de imposibil de conceput ca plecarea la război fără să te încredințezi milei Domnului prin intermediul unui preot, cum se procedează pe alte meleaguri. Nu-ți pot spune dacă Adrienne, franțuzoaică prin naștere, credea sau nu în așa ceva, dar, pentru anturajul ei, lucrul ăsta ar fi fost de o importanță capitală, iar ea avea nevoie de tot sprijinul posibil. Și-a aprins o țigară și i-a spus tinerei că o ascultă în răstimpul necesar acesteia să ardă până la capăt. Ghicitoarea i-a prezis că va scăpa cu viață și că, în urma aventurii ei, va cunoaște triumful, însă cu o singură condiție.

— Care? a întrebat Alice, pe care o captivase povestea lui Daldry.

— Tocmai voiam să-ți spun. Ghicitoarea i-a destăinuit o chestie incredibilă: „La un moment dat, ai să zbori peste o vale mare... În mijlocul munților, e un lac pe care ai să-l recunoști după forma și culoarea lui de stridie. O stridie gigantică, eșuată într-o văioagă, nu te poți înșela. La stânga întinderii de apă înghețată, norii vor întuneca cerul, în timp ce, în dreapta ei, acesta va fi albastru și senin“. Orice pilot cu bun simț ar fi luat-o, în mod firesc, pe acolo, dar ghicitoarea a avertizat-o pe Adrienne că, dacă s-ar lăsa tentată de calea care părea mai ușoară, și-ar pierde viața. În fața ei s-ar fi ridicat niște piscuri de netrecut. Ajunsă deasupra faimosului lac, trebuia neapărat să se îndrepte spre nori, oricât de negri ar fi fost aceștia. Lui Adrienne, sugestia femeii i s-a părut prostescă. Ce pilot s-ar fi azvârlit cu capul înainte spre o moarte sigură? Aripile Caudronului ei n-ar fi suportat o asemenea încercare. Izbit de curenții unui cer de furtună, aparatul s-ar fi sfărâmat. A întrebat-o pe tânără dacă a trăit în munții aceia, de cunoaște atât de bine vârfulurile. Femeia i-a răspuns, timidă, că nu fusese niciodată pe acolo și a plecat fără să mai spună nimic.

Zilele au trecut. Adrienne a părăsit hotelul, plecând spre Mendoza. În timpul celor o mie două sute de kilometri, care o despărțeau de destinație, a uitat cu totul de întâlnirea cu tânăra ghicitoare. Avea în minte alte lucruri, nu niște profeții ridicole și, pe urmă, de unde să știe o fată ignorantă că un avion are un anume plafon, că poate zbura doar până la o anumită altitudine, și că plafonul G3-ului ei abia dacă era suficient pentru această tentativă?

Daldry a făcut o pauză, și-a frecat bărbia și s-a uitat la ceas.

— Nu mi-am dat seama când a trecut timpul. Iartă-mă, Alice, o să plec. Încă o dată, am abuzat de ospitalitatea ta.

Daldry a încercat să se ridice din fotoliu, dar Alice l-a împins înapoi.

— Dacă insiști! a spus el, mulțumit de efectul produs. Mai ai cumva vreo picătură din ginul acela excelent cu care m-ai servit data trecută?

— Ai luat sticla.

— Ce păcat! Și era orfană?

Alice a adus o nouă sticlă și i-a turnat lui Daldry.

— Bun, unde rămăsesem? a continuat el, după ce a băut două pahare aproape dintr-o sorbitură. Ajunsă la Mendoza, Adrienne s-a dus pe terenul din Los Tamarindos, unde o aștepta biplanul. A sosit și ziua cea mare. Adrienne și-a aliniat avionul pe pistă. Tânăra femeie pilot, care nu era lipsită nici de umor, nici de nepăsare, a decolat într-o zi de 1 aprilie, uitând să-și ia harta de navigație. A pus cap-compas spre nord-vest. Avionul urca cu greu, iar în fața ei se ridicau redutabilele vârfuri înzăpezite ale Anzilor Cordilieri. În timp ce survola o vale îngustă, a zărit un lac de forma și culoarea unei stridii. Simțea deja că degetele îi îngheață în mânușile pe care și le improvizase din hârtie de ziar unsă cu unt. Tremurând într-o salopetă prea subțire pentru altitudinea la care se afla, a privit orizontul, cuprinsă de frică. La dreapta, valea se deschidea, în timp ce, în stânga, totul părea obturat. Trebuia să ia imediat o hotărâre. Oare ce o fi făcut-o pe Adrienne să aibă încredere în mica ghicitoare venită într-o seară s-o vadă în camera ei de hotel din Buenos Aires? A intrat în norii întunecați, a mai luat altitudine și a încercat să-și păstreze direcția. După câteva clipe, cerul s-a luminat și în fața i-au apărut piscul de care trebuia să treacă și statuia lui Hristos, ce depășea puțin peste 4 000 de metri. A urcat și mai sus, dincolo de limita tolerată de avion, dar aparatul s-a ținut bine. Zbura de mai bine de trei ore, când a văzut niște ape ce curgeau în aceeași direcție cu ea, apoi, puțin mai târziu, câmpia și, în depărtare, un oraș mare: Santiago de Chile și terenul său de aviație, unde o aștepta fanfara. Reușise. Cu degetele înțepenite, cu fața mușcată de ger, zărind cu greu ceva înaintea sa, atât îi erau de umflați obrajii din pricina altitudinii, a coborât avionul la sol fără să-i facă vreo zgârietură și a reușit să-l oprească în fața celor trei drapele – francez, argentinian și chilian – înălțate pentru sărbătorirea unei improbabile sosiri. Toată lumea s-a minunat: Adrienne și genialul ei mecanic, Duperrier, reușiseră o performanță cu adevărat glorioasă.

— De ce mi-ai povestit toate astea, Daldry?

— Am vorbit mult și mi s-a uscat gura!

Alice i-a turnat din nou gin.

— Te ascult, i-a spus, privindu-l cum rade paharul de parcă ar fi fost plin cu apă.

— Ți-am povestit toate astea fiindcă și tu ai întâlnit o ghicitoare și fiindcă ea ți-a prezis că ai să găsești în Turcia ceea ce cauți în zadar la Londra, pentru asta trebuind să cunoști șase persoane. Cred că eu sunt prima dintre acestea, și mă simt investit cu o misiune. Lasă-mă să fiu Duperrier-ul tău, mecanicul genial care te va ajuta să treci peste Anzii Cordilieri care te așteaptă, a exclamat Daldry, însuflețit de băutură. Lasă-mă să te conduc măcar până la a doua persoană care te va îndruma spre a treia verigă a lanțului, așa cum ne spune profeția. Lasă-mă să-ți fiu prieten și dă-mi șansa de a face ceva util cu viața mea.

— Foarte generos din partea ta, i-a răspuns Alice, confuză. Dar eu nu sunt pilot de încercare și cu atât mai puțin Adrienne Bolland.

— Dar, ca și ea, ai coșmaruri în fiecare noapte, iar ziua visezi să dai crezare acestei preziceri și să faci călătoria.

— Nu pot accepta, a murmurat Alice.

— Dar, cel puțin, poți să te gândești la asta.

— E imposibil, mijloacele nu mi-o îngăduie și nu ți-aș putea înapoia niciodată banii.

— De unde știi? Dacă nu mă vrei ca mecanic, ceea ce ar însemna că ești o ranchiunoasă afurisită, fiindcă n-am nicio vină că, în seara aia, mașina mea a refuzat să demareze, atunci am să fiu Caudron-ul tău. Să presupunem că miresele pe care le-ai putea descoperi acolo ți-ar inspira un nou parfum; să ne imaginăm că acesta ar avea un succes imens! Atunci, am să-ți fiu asociat. Te las să hotărăști singură ce procent vei binevoi să-mi acorzi pentru că voi fi contribuit cu umilele mele mijloace la gloria ta. Și, pentru ca târgul să fi echitabil, dacă din întâmplare aș picta o intersecție din Istanbul, care să ajungă într-un muzeu, ai avea și tu de profitat de pe urma valorii dobândite, eventual, de tablourile mele pe piața de artă.

— Daldry, te-ai îmbătat. Ceea ce spui n-are niciun sens, și totuși, aproape că m-ai putea convinge.

— Atunci, fii curajoasă, nu sta zăvorâtă în casa asta, așteptând ca un copil căderea nopții, cu frica-n sân! Înfruntă lumea! Hai să plecăm în călătorie! Pot organiza totul! În opt zile, am fi deja plecați. Te las să te gândești în noaptea asta și mâine vorbim din nou.

Daldry s-a ridicat, a cuprins-o pe Alice în brațe și a strâns-o cu putere la piept.

— Noapte bună, i-a spus, dându-se înapoi, jenat dintr-odată de comportamentul său.

Alice l-a condus pe palier, Daldry nu mai mergea prea drept. Și-au făcut un mic semn cu mâna și ușile apartamentelor lor s-au închis.

[Z](#) Lanternou — turn în formă de felinar, supraînălțat, pe acoperișul unei construcții, prevăzut cu ferestre, pentru iluminat și ventilație.

5

Credincios, coșmarul venise încă o dată la întâlnirea din timpul nopții. Când s-a trezit, Alice se simțea epuizată. S-a înfoclit în cuvertură și s-a apucat să-și pregătească micul dejun. S-a așezat în fotoliul ocupat cu o seară în urmă de Daldry și a aruncat o privire peste pliantul turistic lăsat de el pe cufăr. Pe copertă apărea o fotografie a catedralei Sfânta Sofia.

Trandafiri turcești, flori de portocal, iasomie... avea senzația că distinge fiecare parfum, doar răsfoind paginile. S-a imaginat pe ulicioarele marelui bazar, hoinărind printre tarabele cu mirodenii, adulmecând miresmele delicate de rozmarin, șofran, scorțișoară, și acest vis cu ochii deschiși îi readucea la viață simțurile. A oftat și a lăsat din mână pliantul. Ceaiul i s-a părut, deodată, fad. S-a îmbrăcat și s-a dus să bată la ușa vecinului. Acesta i-a deschis în pijama și halat, stăpânindu-și căscatul.

— Oare nu ești puținel cam matinală? a întrebat-o, frecându-se la ochi.

— E ora șapte.

— Tocmai. Asta ziceam și eu. Ne vedem peste două ore, i-a închis el ușa în nas.

Alice a ciocănit din nou.

— Ce mai e? a întrebat-o Daldry.

— Zece la sută, l-a anunțat ea.

— Din ce?

— Zece la sută din câștigul meu, dacă voi găsi în Turcia formula unui parfum original.

Daldry a privit-o, impasibil.

— Douăzeci! i-a răspuns, în timp ce închidea ușa, pe care Alice a împins-o imediat înapoi.

— Cincisprezece, a propus ea.

— În afaceri, ești un monstru, a declarat Daldry.

— Accepți sau te lași păgubaș.

— Și în ceea ce privește tablourile mele? a întrebat-o el.

— Faci cum vrei.

— Mă ofensezi, scumpo.

— Atunci, să spunem același lucru, cincisprezece la sută din vânzarea tuturor pânzelor pe care le vei picta acolo sau la întoarcere, dacă sunt inspirate din călătoria noastră.

— Am zis eu: în afaceri, ești un monstru!

— Hai, nu mă mai flata, că nu ține! Du-te, fă-ți somnul și, când o să fii pe deplin treaz, vino să

discutăm despre acest proiect, pentru care încă n-am spus da. Și bărbierește-te!

— Și eu, care credeam că-mi stă bine cu barbă! a exclamat Daldry.

— Atunci, las-o să crească mare. Altfel, pari neglijent și, dacă trebuie să devenim asociați, țin să fii prezentabil.

Daldry și-a frecat bărbia.

— Cu sau fără?

— Și se mai zice că femeile sunt nehotărâte, i-a răspuns Alice, intrând în casă.

Daldry s-a înfățișat la Alice pe la ora prânzului. Era îmbrăcat în costum, se pieptănase și se parfumase, dar nu se bărbierise. Tăindu-i vorba lui Alice, a anunțat-o că, în privința bărbii, avea de gând să reflecteze până la plecare. Și-a invitat vecina la pub, pentru a discuta pe un teren neutru, a mai precizat el. Dar, ajunși la colțul străzii, a tras-o pe Alice spre mașină.

— Nu mergem la masă?

— Ba da, i-a răspuns Daldry, însă într-un restaurant adevărat, cu față de masă, tacâmuri și mâncăruri fine.

— De ce nu mi-ai spus de la început?

— Ca să-ți fac o surpriză și apoi, probabil că iarăși ai fi avut ceva de zis, or eu, unul, am chef de o friptură bună.

I-a deschis portiera și a invitat-o să se așeze la volan.

— Nu cred că e o idee prea bună, i-a spus ea. Ultima oară, străzile erau pustii.

— Ți-am promis o a doua lecție, iar eu îmi țin întotdeauna promisiunile. Și, pe urmă, cine știe dacă, în Turcia, n-o să avem drumuri de făcut. Nu vreau să fiu singurul care trebuie să conducă. Hai, închide portiera aia și așteaptă până mă așez. Pe urmă, bagi cheia în contact.

Și Daldry a ocolit Austinul. Alice era atentă la toate instrucțiunile lui: când îi indica să cotească, se oprea un moment, pentru a fi sigură că nu se încrucișează cu alt vehicul, ceea ce îl ducea pe Daldry la exasperare.

— La viteza asta, ne depășește chiar și un pieton! Eu te-am invitat la prânz, nu la cină.

— N-ai decât să conduci singur; ești agasant, tot timpul bodogănești, fac și eu tot ce pot.

— Ei bine, dă-i înainte și apasă ceva mai mult pe accelerație.

Puțin după aceea, a rugat-o pe Alice să oprească lângă trotuar: în sfârșit, ajunseseră. Un valet s-a repezit la portiera pasagerului, înainte să-și dea seama că, la volan, era o femeie. Imediat, a ocolit mașina ca s-o ajute pe Alice să coboare.

— Dar unde m-ai adus? a întrebat Alice, îngrijorată de atâtea atenții.

— Într-un restaurant! a oftat Daldry.

Alice a fost cucerită de eleganța locului. Pereții sălii erau lambrisați, mesele, aliniat într-o ordine perfectă, acoperite cu fețe de masă din bumbac egiptean. Pe ele, erau mai multe tacâmuri de argint decât văzuse ea vreodată. Un majordom i-a condus spre un separeu și a invitat-o pe Alice să ia loc pe banchetă. Cum s-a retras acesta, un maître d'hôtel a venit să le prezinte meniurile, escortat de un somelier, care n-a avut timp să facă nicio recomandare, pentru că Daldry i-a luat-o înainte și a cerut un Château-Margaux 1929.

— Ce mai e? a întrebat-o Daldry, mulțumindu-i somelierului. Pari furioasă.

— Sunt furioasă! a șoptit Alice, ca să nu atragă atenția vecinilor.

— Nu înțeleg. Te aduc într-unul din cele mai faimoase restaurante ale Londrei, îți comand un vin de o finețe rarisimă, dintr-un an mitic...

— Tocmai! Ar fi trebuit să-mi spui dinainte. Tu ești în costum, cămașa ți-e de un alb care ar face-o să pălească de invidie pe cea mai bună spălătoreasă, iar eu port niște bulendre de școlăriță scoasă la colțul străzii, să bea o limonadă. Dacă ai fi avut amabilitatea să mă informezi în privința proiectelor tale, m-aș fi machiat și eu măcar. Oamenii din jurul nostru și-or fi spunând că...

— Că ești o femeie încântătoare și că sunt norocos că mi-ai acceptat invitația. Ce bărbat și-ar pierde timpul uitându-se la ținuta vestimentară pe care o ai, când numai ochii ăștia ar putea acapara toată atenția speței masculine! Nu-ți face probleme și, fie-ți milă, apreciază lucrurile care ne vor fi servite.

— Daldry, nu cumva flirtezi cu mine?

Daldry mai că nu s-a înecat.

— Oferindu-mă să pornesc la drum cu tine, ca să-ți cauți bărbatul vieții? Ar fi un mod cam ciudat de a-ți face curte, nu crezi? Și, de vreme ce ne vom asocia, hai să fim cinstiți, știm amândoi că nu suntem genul celui alt. Tocmai de-aia îți pot face această propunere, fără cel mai mic gând ascuns. Mă rog, aproape...

— Aproape ce?

— Chiar de asta te-am și invitat la masă: ca să stăm de vorbă. Ca să ne punem de acord în privința unui ultim amănunt al asociației noastre.

— Credeam că am căzut deja de acord în privința procentajelor.

— Da, dar aș vrea să-ți cer o mică favoare.

— Te ascult.

Daldry a umplut din nou paharul lui Alice și a invitat-o să bea.

— Dacă prezicerile ghicitoare se adevăresc, rezultă că sunt prima dintre cele șase persoane care te vor conduce către acel bărbat. Așa cum ți-am promis, te voi însoți până la a doua și, după ce o vom fi găsit-o, fiindcă sunt sigur că o vom găsi, consider că-mi voi fi încheiat misiunea.

— Unde vrei să ajungi?

— Ai o manie: să mă întrerupi tot timpul! Tocmai urma să-ți spun: misiunea mea fiind îndeplinită, o să mă întorc la Londra și o să te las să-ți continui călătoria. Doar n-o să-ți țin lumânarea în momentul mării întâlniri, ar fi o lipsă de tact! Bineînțeles, conform termenilor pactului pe care l-am încheiat, îți voi finanța călătoria până la capăt!

— Călătorie pe care ți-o voi plăti până la ultimul șiling, chiar dacă, pentru asta, va trebui să muncesc până la sfârșitul vieții.

— Termină cu copilăriile, eu nu-ți vorbesc despre bani.

— Atunci, despre ce?

— Tocmai despre acel mic detaliu...

— Da' spune-l odată!

— Aș vrea ca, atunci când vei fi plecată, indiferent cât va dura această perioadă, să am permisiunea de a veni în fiecare zi să lucrez sub tavanul de sticlă din apartamentul tău. Și-așa casa va fi goală și nefolosită. Îți promit că o s-o întrețin, ceea ce, între noi fie vorba, nu i-ar strica deloc.

Alice îl cerceta pe Daldry cu privirea.

— Nu cumva îmi propui să mă duci la mii de kilometri de casă și să mă părăsești pe meleagurile

alea îndepărtate doar ca să poți picta după pofta inimii sub tavanul meu?

La rândul lui, Daldry a privit-o cu gravitate pe Alice.

— Ai ochi frumoși, dar o minte de-a dreptul anapoda!

— De acord, a spus Alice. Dar numai după ce vom fi cunoscut acea faimoasă a doua persoană și cu condiția ca ea să ne dea toate motivele pentru a continua aventura.

— Evident! a exclamat Daldry, ridicând paharul. Acum, că afacerea este încheiată, hai să ciocnim.

— O să ciocnim în tren, a replicat Alice. Deocamdată, îmi rezerv dreptul de-a mă răzgândi. Toată chestia asta e destul de precipitată.

— După-amiază, mă duc să iau biletele și o să mă ocup totodată și de cazarea de acolo.

Daldry și-a pus paharul jos și i-a zâmbit lui Alice.

— Privirea ți-e veselă; și îți stă bine așa, i-a spus el.

— Vinul e de vină, a murmurat ea. Mulțumesc, Daldry.

— Nu era un compliment.

— Nu-ți mulțumeam pentru asta. Ceea ce faci pentru mine este un gest de o mare generozitate. Să fii sigur că, la Istanbul, o să muncesc zi și noapte ca să creez parfumul care va face din tine cel mai fericit dintre investitori. Îți promit că n-o să te dezamăgesc...

— Vorbești prostii. Plăcerea mea de a părăsi atmosfera mohorâtă a Londrei este tot atât de mare ca a ta. În câteva zile, vom fi la soare și, când văd în oglinda din spatele tău cât de palidă îmi este fața, îmi spun că asta n-o să fie un lux.

Alice s-a întors, la rândul ei, și s-a privit în oglindă. I-a adresat o strâmbătură complice lui Daldry, care o pândea. Perspectiva călătoriei o amețea, dar de data asta, savura, fără nicio reținere, bucuria pe care i-o producea. Și, continuând să-l fixeze în oglindă pe Daldry, i-a cerut sfatul în privința modului în care avea să-și anunțe prietenii despre hotărârea pe care o luase. Daldry s-a gândit o clipă și a făcut observația că răspunsul se afla chiar în întrebare. Era de-ajuns să le spună că a luat o hotărâre care o făcea fericită; dacă erau niște prieteni adevărați, nu puteau decât s-o încurajeze.

Daldry a renunțat la desert, iar Alice i-a propus să facă o plimbare.

În timpul acesteia, Alice s-a gândit întruna la Carol, Eddy, Sam și mai ales, la Anton. Care aveau să le fie reacțiile? Ce-ar fi să-i invite pe toți la cină, acasă la ea? O să le dea de băut mai mult ca de obicei și o să aștepte până când vor fi relaxați – mulțumită alcoolului –, ca să le poată vorbi despre proiectele sale.

A zărit o cabină telefonică. L-a rugat pe Daldry să fie drăguț și s-o aștepte o clipă.

După ce a dat cele patru telefoane, Alice a avut impresia că făcuse primii pași dintr-o lungă călătorie. Hotărârea era luată, știa că n-avea să dea înapoi. S-a dus la Daldry, care o aștepta rezemat de un felinar, fumându-și țigara. Apropiindu-se de el, l-a întors și l-a tras, pe nepusă masă, într-un soi de horă.

— Să plecăm cât mai repede posibil. Aș vrea să fug de iarnă, de Londra și de obișnuințele mele, aș vrea să fie deja ziua plecării. O să vizitez Sfânta Sofia, ulicioarele Marelui Bazar, o să mă îmbăt cu miresme, o să văd Bosforul, o să te privesc făcând schițele trecătorilor de la răsăpântia Occidentului cu Orientul. Nu-mi mai e frică, sunt fericită, Daldry, atât de fericită!

— Chiar dacă te suspectez că ești puțin abțiguită, e o încântare să te văd așa de veselă. Nu-ți spun asta pentru a te seduce, scumpă vecină, sunt pur și simplu sincer. Te duc la un taxi: în ceea ce mă

privește, o să mă ocup de agenție. De fapt, ai pașaport?

Alice a făcut „nu“ din cap, ca o fetiță prinsă cu mâța-n sac.

— Un bun prieten al tatei avea un post important în Ministerul Afacerilor Externe. O să-l sun, sunt sigur că o să grăbească procedura. Dar, înainte de toate, schimbare de program: mergem să facem fotografii pentru pașaport, agenția o să mai aștepte. Și, de data asta, trec eu la volan.

Alice și Daldry s-au dus la un fotograf din cartier. În timp ce ea se pieptăna pentru a treia oară, în fața oglinzii, Daldry a făcut observația că singura persoană care avea să-i deschidă pașaportul va fi un vameș turc, pentru a pune o șampilă. Era prea puțin probabil că acesta ar face mare caz de câteva șuvițe rebele. În cele din urmă, Alice s-a așezat pe taburetul fotografului.

Acesta tocmai achiziționase un aparat nou-nouț, care l-a fascinat pe Daldry. Fotograful a tras o foaie din aparat, a despărțit-o în două și, după câteva minute, Alice și-a descoperit chipul, care apăruse în patru exemplare. Apoi, a venit rândul lui Daldry să ia loc pe taburet. A schițat un zâmbet prostesc și și-a ținut respirația.

Cu actele în buzunar, s-au dus la serviciul de pașapoarte de la St. James. Daldry i-a explicat funcționarului că au nevoie să plece urgent, exagerându-și teama de a nu vedea compromise niște afaceri importante, în caz că nu puteau pleca la timp. Alice era înspăimântată de tupeul lui. Daldry n-a ezitat să se recomande drept rudă a unui personaj sus-pus din guvern, dar al cărui nume prefera, din discreție, să-l treacă sub tăcere. Funcționarul i-a făgăduit că-și va da toată osteneala. Daldry i-a mulțumit și a împins-o pe Alice spre ieșire, de frică să nu-i dea pe față șmecheria.

— Nu te oprește nimic, i-a spus ea, coborând treptele ce duceau în stradă.

— Ba da, tu! Cu mutra pe care o făceai în timp ce pledam cauza noastră comună, mai aveai puțin și aruncaai totul în aer.

— Scuză-mă că am râs când i-ai jurat bietului om că, dacă nu suntem la Istanbul în câteva zile, economia engleză aflată în convalescență n-o să se mai vindece niciodată.

— Zilele acestui funcționar trebuie să fie de o monotonie îngrozitoare. Mulțumită mie, iată-l investit cu o misiune pe care o va considera drept una dintre cele mai importante, așa că, aici nu văd decât un act de bunăvoință din partea mea.

— Asta spuneam: ai un tupeu cât casa.

— Sunt absolut de acord cu tine!

Ieșind de la prefectură, Daldry l-a salutat pe polițistul ce făcea de pază și a ajutat-o pe Alice să urce în Austin.

— Te duc acasă și o șterg la agenție.

Mașina gonea cu toată viteza pe străzile capitalei.

— Diseară, mă întâlnesc cu prietenii mei la pubul din capătul străzii noastre. Dacă vrei să vii cu noi...

— Prefer să te scutesc de prezența mea, i-a răspuns Daldry. La Istanbul, n-o să ai încotro, o să mă suporti în permanență.

Alice n-a mai insistat. Daldry a lăsat-o în fața casei.

Seara întârzia să se lase. Degeaba își dădea Alice toată silința la masa de lucru; îi era imposibil să pună pe hârtie o formulă cât de mică. În timp ce înmuia câte o fâșie de hârtie în flaconul cu esență de trandafiri, gândul îi zbura spre grădinile orientale, pe care și le închipuia magnifice. Deodată, a auzit o

melodie cântată la pian. Ar fi jurat că vine dinspre apartamentul vecinului său. Ca să fie cu inima împăcată, a traversat camera, dar, când a deschis ușa, melodia a încetat, iar casa victoriană s-a cufundat din nou în cea mai adâncă tăcere.

*

Când Alice a deschis ușa pubului, prietenii ei erau deja acolo, în toiul discuției. Anton a văzut-o intrând. Ea și-a aranjat puțin părul și s-a dus spre ei. Eddy și Sam abia dacă i-au dat atenție. Anton s-a ridicat să-i ofere un scaun, după care și-a continuat discuția.

Carol a privit-o atent și s-a plecat spre urechea ei, întrebând-o discret ce-a pățit.

— Despre ce vorbești? a șoptit Alice.

— Despre tine, i-a răspuns Carol în timp ce băieții își continuau acerba dezbatere cu privire la modul de guvernare al prim-ministrului Attlee.

Eddy dorea cu ardoare revenirea lui Churchill; Sam, partizan fervent al oponentului acestuia, prezicea dispariția clasei mijlocii din Anglia, dacă seniorul războiului câștiga alegerile următoare. Alice a vrut să-și exprime și ea părerea, dar s-a simțit obligată să-i răspundă mai întâi amicei sale.

— Nu mi s-a întâmplat nimic deosebit.

— Mincinoaso! Ți se vede pe figură, ai ceva schimbat.

— Aiureli! a protestat Alice.

— De mult nu te-am mai văzut atât de radioasă, ai întâlnit pe cineva?

Alice a izbucnit în hohote de râs, lucru care i-a redus pe băieți la tăcere.

— E adevărat că arăți schimbată, a spus Anton.

— Da? Ce te-a apucat? Mai bine comandă-mi o bere și nu mai spune prostii, mi-e sete.

Anton s-a îndreptat spre bar, invitându-i pe ceilalți doi tovarăși să-l urmeze. Trebuiau umplute cinci pahare, iar el n-avea decât două mâini.

Rămasă singură cu Alice, Carol a profitat de ocazie ca să-și continue interogatoriul.

— Ce e? Mie poți să-mi spui.

— N-am întâlnit pe nimeni, dar, dacă vrei să știi totul, în curând, n-ar fi imposibil să se întâmple asta.

— Știi dinainte că o să întâlnești în curând pe cineva? Ai devenit ghicitoare?

— Nu, dar m-am hotărât s-o cred pe cea pe care m-ați pus voi s-o ascult.

Carol, emoționată la culme, a luat mâinile lui Alice în ale sale.

— Pleci, așa e? O să faci călătoria?

Alice a dat din cap afirmativ și i-a arătat cu privirea pe cei trei băieți, care se întorceau la ele. Carol s-a ridicat dintr-o săritură și le-a ordonat să se întoarcă la bar. Aveau să-i cheme înapoi, după ce terminau de vorbit ca între fete. Cei trei băieți au rămas pe loc încurcați, au dat din umeri toți odată și, pentru că fuseseră goniți, le-au întors spatele.

— Când? a întrebat Carol, mai agitată decât prietena ei cea mai bună.

— Încă nu știu, dar e doar o chestiune de câteva săptămâni.

— Așa de repede?

— Așteptăm pașapoartele. În după-masa asta am fost să facem cerere.

— Să facem? Pleci cu cineva?

Alice a roșit și i-a destăinuit lui Carol târgul pe care-l încheiase cu vecinul ei de palier.

— Ești sigură că nu face toate astea ca să te seducă?

— Daldry? Doamne sfinte, nu! Chiar l-am întrebat cât se poate de direct.

— Ai avut tupeul ăsta?

— N-a fost ceva gândit. S-a întâmplat în timp ce discutam, iar el a făcut observația că, a însoți o femeie până în brațele celui care se presupune a fi bărbatul vieții ei n-ar dovedi prea multă istețime din partea unuia care ar vrea s-o curteze.

— Chestie pe care o admit, a spus Carol. Atunci, interesul lui este să investească într-adevăr în parfumurile tale? Are al naibii de multă încredere în talentul tău.

— După cât se vede, mai multă decât tine! Nu știu ce-l motivează mai mult: cheful de a cheltui o moștenire nedorită, călătoria în sine sau, pur și simplu, posibilitatea de a profita în voie de tavanul meu de sticlă, pentru a picta. Pare-se că visează de mulți ani la el, iar eu i-am promis că, în lipsa mea, îi las lui apartamentul. O să se întoarcă mult mai repede decât mine.

— Chiar atât de mult crezi că o să lipsești? a întrebat Carol, dezamăgită.

— Habar n-am.

— Ascultă-mă, Alice, nu vreau să-ți stric cheful, mai ales că eu am fost prima care te-a încurajat, însă acum, când totul devine concret, mi se pare totuși că a pleca atât de departe, numai pentru că o ghicitoare ți-a prezis marea dragoste, e o idee cam nebunească.

— Dar nu plec din cauza asta, lungano! Nu sunt chiar în halul ăsta de disperată. Numai că, aici, în atelierul meu, m-am tot învățat luni de zile în gol, fără să fi creat nimic. Mă sufoc în orașul ăsta, în viața asta. O să respir aerul depărtărilor, o să mă îmbăt cu mirese noi și cu peisaje necunoscute.

— O să-mi scrii?

— Bineînțeles! Ce, crezi că o să las să treacă pe lângă mine ocazia asta atât de bună ca să te fac geloasă?

— Până atunci, îmi lași toți trei băieții numai mie! i-a întors-o Carol.

— Cine spune că, dacă nu-s aici, n-am să fiu și mai mult în gândurile lor? N-ai auzit niciodată că absența intensifică dorința?

— Nu, n-am auzit niciodată așa o prostie și nici n-am avut vreodată impresia că ai fi principalul lor centru de interes. Când ai de gând să le spui că pleci?

Alice i-a povestit de cina pe care voia s-o organizeze a doua zi, la ea acasă. Dar Carol i-a răspuns că nu era nevoie de atâtea fițe; la urma urmei, nu era logodită cu niciunul dintre băieți! N-avea de ce să ceară voie de la cineva.

— Voie pentru ce? a întrebat Anton, așezându-se pe banchetă.

— Ca să viziteze niște arhive secrete, i-a răspuns imediat Carol, fără să știe de unde-i venise o asemenea idee.

— Niște arhive? a repetat Anton.

Sam și Eddy s-au așezat și ei. Era toată gașca. Alice l-a fixat cu privirea pe Anton și și-a anunțat hotărârea de a pleca în Turcia.

S-a lăsat o tăcere adâncă.

Eddy, Sam și Anton o priveau pe Alice cu gura căscată, fără să poată scoate o vorbă. Carol a bătut cu pumnul în masă.

— Nu v-a spus că o să moară, ci că pleacă în călătorie. Acum, puteți respira?

— Știi? a întrebat-o Anton pe Carol.

— De un sfert de oră, i-a răspuns ea, iritată. Îmi pare nespus de rău, n-am avut timp să vă trimit o telegramă.

— Și ai să lipsești mult? s-a interesat Anton.

— Habar n-are, i-a răspuns Carol.

— E prudent să pleci de una singură atât de departe? a întrebat Sam.

— Călătorește cu vecinul ei de palier, țâfnosul care a năvălit peste noi atunci, în seara aia, a precizat Carol.

— Pleci cu tipul ăla? E ceva între voi? a intervenit Anton.

— Bineînțeles că nu, sunt asociați. Asta-i o călătorie de afaceri, a pus Carol punctul pe i. Alice se duce la Istanbul ca să găsească niște chestii cu care să creeze parfumuri noi. Dacă vreți să contribuiți la cheltuielile de călătorie, poate că acum e momentul să deveniți acționari în noua ei mare companie. Dacă vă spune inima, nu ezitați, domnilor! Îndrăzniți și veți afla dacă, în câțiva ani, veți face parte din consiliul de administrație al firmei Pendelbury & Asociații.

— Eu am o întrebare, a întrerupt-o Eddy, care nu spusese încă nimic. Până când devine președintă de multinațională, Alice se poate exprima singură sau, de acum înainte, trebuie să apelăm la tine ca să ne putem adresa ei?

Alice a zâmbit și a mângâiat obrazul lui Anton.

— Este, într-adevăr, o călătorie de afaceri și, cum sunteți prietenii mei, în loc să vă las să căutați o mie de motive numai bune să-mi împiedice plecarea, vă invit la mine vineri, pentru a sărbători evenimentul.

— Atât de repede pleci? a întrebat Anton.

— Data încă nu e fixată, a intervenit din nou Carol. Dar...

— Cum obținem pașapoartele, i-a tăiat vorba Alice. Prefer să evităm o despărțire cu multă agitație, chit că ne luăm la revedere puțin cam prea devreme. Și, pe urmă, în felul ăsta, dacă am să vă simt lipsa chiar de sâmbătă, am să mai pot trece să vă văd încă o dată.

Cu acestea, seara s-a încheiat. Băieții nu mai aveau niciun chef de petrecere. S-au îmbrățișat pe trotuar, în fața pubului. Anton a luat-o pe Alice deoparte.

— O să-ți scriu, promit că o să-ți expediez în fiecare săptămână o scrisoare, a spus ea, înainte ca Anton să fi deschis gura.

— Ce cauți acolo și nu găsești la noi?

— Am să-ți spun la întoarcere.

— Dacă te mai întorci.

— Anton, dragule, nu plec în călătorie doar pentru cariera mea. Am nevoie de asta, înțelegi?

— Nu, dar îmi închipui că, de aici încolo, o să am tot timpul să reflectez. Drum bun, Alice, ai grijă de tine și nu-mi scrie decât dacă vrei asta cu adevărat.

Anton s-a întors cu spatele la prietena lui și s-a îndepărtat cu capul plecat, vârându-și mâinile în buzunar.

În seara aceea, băieții au renunțat să le mai conducă pe fete. Alice și Carol au pornit pe stradă, fără să scoată o vorbă.

Acasă, Alice n-a mai aprins lumina. S-a dezbrăcat și s-a strecurat goală în așternut, privind

semiluna care strălucea deasupra acoperișului de sticlă. O semilună aproape ca aceea de pe drapelul Turciei, și-a spus ea.

Vineri, la sfârșitul după-amiezii, Daldry a bătut la ușa lui Alice. A intrat în apartament, fluturând cu mândrie cele două pașapoarte.

— Iată-le, suntem în regulă, buni pentru străinătate!

— Deja? a întrebat Alice.

— Cu vize cu tot! Nu ți-am spus eu că am niște pile acolo unde trebuie? Am trecut azi-dimineață să le iau și, imediat după aceea, am fost la agenție ca să pun la punct ultimele detalii ale călătoriei. Luni, plecăm. La ora opt, să fii gata.

Daldry a lăsat pașaportul lui Alice pe masa de lucru și a plecat.

Ea l-a răsfoit, visătoare, și l-a pus în valiză.

*

În timpul petrecerii, toți s-au comportat bine, dar nu le ardea de distracție. Anton le dăduse plasă. De când își anunțase Alice plecarea, gașca de prieteni nu mai era aceeași. Nici nu se făcuse miezul nopții, când Eddy, Carol și Sam au hotărât să plece.

S-au pupat, și-au spus de mai multe ori la revedere, fără să se poată desprinde din lungile îmbrățișări.

Alice a promis că le va scrie des, că le va aduce o mulțime de suvenire de la bazarul din Istanbul. În prag, Carol i-a jurat, înlăcrimată, că o să se ocupe de băieți ca de propria familie și că o să-i bage lui Anton mințile în cap.

Alice a rămas pe palier, până când pe scară s-a așternut liniștea. Apoi, a intrat în casă, cu inima grea și cu un nod în gât.

6

Luni dimineața, la ora opt, cu valiza în mână, Alice și-a privit pentru ultima oară casa, după care a închis ușa. A coborât scara, cu inima bătându-i cu putere în piept. Daldry o aștepta deja în taxi.

Șoferul acelui *black cab* i-a luat bagajul și i l-a pus în față. Alice s-a așezat pe bancheta din spate, lângă Daldry, care a salutat-o, după care i-a indicat șoferului direcția Harmondsworth.

— Nu mergem la gară? s-a îngrijorat Alice.

— De fapt, nu, i-a răspuns Daldry, laconic.

— Și de ce Harmondsworth?

— Păi, pentru că mi s-a spus că acolo e aerodromul. Am vrut să-ți fac o surpriză, o să călătorim pe calea aerului; așa, vom ajunge la Istanbul mult mai repede decât cu trenul.

— Cum adică, pe calea aerului?

— Am răpit două rațe din Hyde Park. Ei, nu; plecăm cu avionul, bineînțeles! Îmi închipui că și pentru tine e tot prima dată. O să zburăm cu două sute cincizeci de kilometri pe oră, la altitudinea de șapte mii de metri. Nu-i pur și simplu incredibil?

Mașina ieșise din oraș. Alice privea pășunile defilând prin fața ochilor ei și se întreba dacă n-ar fi preferat să rămână o „pășunistă”⁸, cu riscul de a-și lungi călătoria.

— Poți să-ți imaginezi? a vorbit cu emoție Daldry. O să facem escală la Paris, apoi la Viena, unde rămânem peste noapte și, în loc să ajungem după o săptămână întreagă, mâine suntem la Istanbul.

— Nu suntem chiar atât de grăbiți, a obiectat Alice.

— Să nu-mi spui că ideea de a urca într-un avion te sperie!

— Încă nu știu.

Aeroportul Londrei era în plină construcție. Trei piste de beton erau deja operaționale, în timp ce un întreg batalion de tractoare trasa alte trei. BOAC, KLM, British South American Airways, Irish Airline, Air France, Sabena, tinerele companii stăteau alături sub corturi sau barăci din tablă ondulată, care le serveau drept terminale. În centrul aerodromului se construia prima clădire din beton. La încheierea lucrărilor, aeroportul londonez avea să aibă o alură mai mult civilă decât militară.

Pe pistă, avioanele de la Royal Air Force și aparatele liniilor comerciale erau aliniate oblic.

Taxiul a oprit în fața unui gard de plasă. Daldry a luat valizele și a condus-o pe Alice spre cortul ocupat de Air France. A prezentat biletele la ghișeul de înregistrare. Agentul de la sol i-a întâmpinat cu

politețe, a chemat un hamal și i-a înmânat lui Daldry două tichete de îmbarcare.

— Zborul dumneavoastră pleacă la ora prevăzută, în curând vom face apelul pasagerilor. Dacă doriți să mergeți la autoritățile vamale, pentru controlul pașapoartelor, vă conduce hamalul.

După îndeplinirea formalităților, Daldry și Alice s-au așezat pe o bancă. De fiecare dată când un aparat își lua zborul, zgomotul asurzitor al motoarelor le acoperea cu totul conversația.

— Cred totuși că mi-e puțin teamă, a mărturisit Alice, între două vuiete.

— Se pare că la bord nu e atâta zgomot. Crede-mă, mașinăriile astea sunt mult mai sigure decât automobilele. Sunt convins că spectacolul pe care-l vei vedea în aer te va încânta.

— O să facem escală în Franța? a întrebat Alice.

— La Paris, dar numai atât cât să schimbăm avionul. Din păcate, n-o să avem timp să mergem în oraș.

Funcționarul agenției a venit să-i conducă, pe ei și pe alți pasageri, spre pistă.

Acolo, Alice a descoperit un avion imens. O pasarelă ducea spre carlingă. O stewardesă, purtând un costum cochec, primea pasagerii pe ultima treaptă. Zâmbetul ei a liniștit-o pe Alice. Ce meserie incredibilă are, s-a gândit, pășind în aparatul DC-4.

În interior era mai mult spațiu decât își imaginase. Alice s-a instalat într-un fotoliu la fel de confortabil precum cel de acasă, cu singura diferență că asta era echipat cu o centură de siguranță. Stewardesa i-a arătat cum s-o prindă și s-o desfacă, în caz de urgență.

— Ce fel de urgență? s-a îngrijorat Alice.

— N-am nicio idee, a zâmbit și mai larg stewardesa, n-am avut niciodată de-a face cu așa ceva. Fiți liniștită, doamnă, totul va decurge cât se poate de bine; eu fac ruta asta în fiecare zi și nu mă mai satur.

Ușa din spatele avionului s-a închis. Pilotul a venit să-i salute pe pasageri și apoi s-a întors la postul său, lângă copilot, care se ocupa de check-list⁹. Motoarele au început să zumzăie, o jerbă de flăcări a iluminat fiecare aripă și elicele s-au învârtit, cu un vuiet asurzitor. În scurt timp, palele acestora au devenit invizibile.

Alice s-a înfundat în fotoliu și și-a înfipt unghiile în brațele acestuia.

Carlinga vibra. Calele din fața roților au fost îndepărtate și avionul a pornit de-a lungul pistei. Așezată în rândul al doilea, Alice nu pierdea nimic din discuția tehnică dintre postul de pilotaj și turnul de control. Mecanicul radio asculta instrucțiunile dispecerilor, le transmitea piloților și confirma recepția mesajelor într-o engleză pe care Alice nu izbutea s-o descifreze.

— Tipul ăsta are un accent groaznic, i-a spus lui Daldry. Probabil că oamenii cu care vorbește nu înțeleg nimic din ce le spune.

— Dacă-mi permiți, important e să fie un bun aviator, nu expert în limbi străine. Relaxează-te și profită de priveliște. Gândește-te la Adrienne Bolland; noi o să zburăm în niște condiții care nici nu se compară cu cele de care a avut parte ea.

— Sper! a spus Alice, făcându-se și mai mică în fotoliu.

Avionul se pregătea pentru decolare. Cele două motoare își măreau și mai mult turația, carlinga vibra și mai tare. Comandantul a eliberat frâna și aparatul a prins viteză.

Alice își lipise fața de hublou. Clădirile aeroportului rămâneau în urmă. Brusc, a fost cuprinsă de o senzație necunoscută: roțile se desprinseseră de sol, iar avionul se balansa în aer câștigând treptat altitudine. Pista, care se micșora văzând cu ochii, a dispărut, lăsând loc câmpiei englezești. Și, în timp

ce avionul urca, fermele din depărtare păreau să se micșoreze.

— E magic, a spus Alice. Crezi că o să trecem prin nori?

— Mi-o doresc pentru noi, i-a răspuns Daldry, deschizându-și ziarul.

După câmpie, a urmat marea. Alice ar fi vrut să numere crestele valurilor de pe imensitatea albastră.

Pilotul a anunțat că, din clipă în clipă, aveau să vadă coasta franceză.

Zborul a durat mai puțin de două ore. Avionul se apropia de Paris, iar emoția lui Alice a devenit de două ori mai mare, când i s-a părut că vede în depărtare Turnul Eiffel.

Escala de la Orly a fost scurtă. Un funcționar al companiei i-a condus pe Alice și pe Daldry pe pistă, până la un alt aparat. Alice, care nu mai asculta nicio vorbă din ce-i spunea Daldry, nu se gândea decât la un lucru: următoarea decolare.

Zborul Air France de la Paris la Viena a fost mai agitat decât cel de la Londra. Pe Alice o amuzau zgâlțâielile, care o făceau să salte în fotoliu de fiecare dată când avionul traversa o zonă de turbulențe. Daldry nu prea părea în largul lui. După o masă copioasă, el și-a aprins o țigară; i-a oferit și lui Alice una, dar ea l-a refuzat. Adâncită în lectura unei reviste, descoperirea, visătoare, ultimele colecții ale croitorilor parizieni. I-a mulțumit lui Daldry pentru a nu știu câta oară, jurând că niciodată nu-și imaginase că va trăi un asemenea moment și că niciodată nu fusese mai fericită. Daldry i-a răspuns că se bucură și a îmbiat-o să tragă un pui de somn. În cursul serii, aveau să cineze la Viena.

Austria era acoperită de zăpadă. Întinderile albe ale câmpiilor păreau fără sfârșit. Alice era fermecată de frumusețea peisajului. Daldry dormise o bună parte din zbor; s-a trezit doar când avionul se apropia de destinație.

— Spune-mi că n-am sforăit, a rugat-o pe Alice, deschizând ochii.

— Nu chiar așa de tare ca motoarele, a zâmbit Alice.

Roțile au atins pista. Aparatul s-a oprit în fața unui hangar. Muncitorii au apropiat o pasarelă, iar pasagerii au putut coborî.

Au luat un taxi până în centrul orașului. Daldry i-a precizat șoferului că merg la hotelul Sacher. În timp ce se apropiau de Heldenplatz, o camionetă a patinat pe o porțiune de asfalt acoperit cu polei, s-a așezat de-a curmezișul drumului și apoi, s-a culcat pe o parte.

Șoferul taxiului a evitat în ultima clipă coliziunea. Pietonii s-au repezit să-l ajute pe șoferul camionetei, care a ieșit teafăr din cabină. Circulația însă era blocată. Daldry și-a aruncat ochii spre ceasul de mână și a mormăit de câteva ori: „O să ajungem prea târziu“, sub privirea uimită a lui Alice.

— Abia am scăpat de un accident și îți faci probleme din cauza orei?

Fără să-i acorde vreo atenție, Daldry i-a cerut șoferului să găsească o soluție pentru a ieși din ambuteiaj. Omul, care nu pricepea nicio iotă în engleză, s-a mărginit să dea din umeri, arătând spre haosul din fața lor.

— O să ajungem prea târziu, a repetat iar Daldry.

— Da' unde o să ajungem prea târziu? i-a sărit țandăra lui Alice.

— Ai să vezi la timpul potrivit, mă rog, dacă nu rămânem prizonieri aici, pe toată durata nopții.

Alice a deschis portiera și a coborât fără să scoată o vorbă.

— Sigur, acum bosumflă-te! a bodogănit Daldry, aplecându-se spre geam.

— Da' știi că ai tupeu? Bombăni întruna și nici măcar nu catadicsești să-mi spui de ce ești atât de

nerăbdător!

— Uite că nu pot să-ți spun, și gata!

— Ei bine, când o să poți, o să mă urc și eu în mașină.

— Alice, termină cu copilăriile și vino înapoi! O să răcești și cred că nu e cazul să mai complici o situație și-așa destul de complicată! Bafta mea. Tâmpita aia de camionetă trebuia să se răstoarne chiar în fața noastră!

— Ce situație? a întrebat Alice, cu mâinile în șolduri.

— A noastră. Suntem blocați în ambuteiajul ăsta, când, de fapt, trebuia să fim deja la hotel, ca să ne schimbăm.

— Mergem la bal? l-a ironizat Alice.

— Cam așa ceva! Altceva nu-ți mai spun. Am impresia că s-a mai eliberat strada.

— De unde stau, văd mai bine decât tine și pot să te asigur că nu s-a eliberat nimic. Mergem la hotelul Sacher, nu-i așa?

— Așa este. De ce?

— Pentru că, de aici, unde mă aflu, pot să-i văd firma, domnule țâfnos. Îmi închipui că, pe jos, nu facem decât cinci minute până acolo.

Daldry a privit-o uluit. Cursa taxiului fiind plătită de compania aeriană, nu-i mai rămânea decât să coboare, să înhațe cele două valize din portbagaj și s-o roage pe Alice să-l urmeze.

Trotuarele alunecoase nu-l împiedicau deloc pe Daldry să meargă cu pași repezi.

— Până la urmă, o să ne spargem capul, a spus Alice și l-a apucat de mânecă. Ce e așa de urgent, pentru Dumnezeu?

— Dacă-ți spun, n-o să mai fie o surpriză. Hai, dă-i zor, se vede intrarea hotelului; nu mai avem decât trei sute de pași și ajungem.

Portarul de serviciu le-a ieșit înaintea, le-a luat bagajele și le-a deschis ușa.

Alice a rămas încântată de candelabrul mare, din cristal, suspendat de un lanț lung, împletit, în mijlocul holului. Daldry rezervase două camere. Acum, completa formularele. Funcționarul de la recepție i-a înmânat cheile. Daldry s-a uitat la pendula din bar, care se zărea de la recepție, și a făcut o figură consternată.

— Fir-ar, e prea târziu!

— Dacă zici tu, i-a răspuns Alice.

— Atâta pagubă! Oricum, o să mergem așa; cu paltoanele pe noi, n-o să se vadă nimic.

Au traversat strada în pas de marș. În fața lor se înălța un magnific edificiu cu arhitectură neorenascentistă. De fiecare parte a frontonului, se vedeau statuile a doi călăreți negri, gata s-o pornească în galop. Domul de aramă al Operei era imens.

Bărbați în smoching și femei în rochii lungi urcau, grăbiți, treptele. Daldry a luat-o pe Alice de braț și s-au alăturat mulțimii de spectatori.

— Să nu-mi spui... a șoptit Alice la urechea lui Daldry.

— Că mergem la operă? Ba bine că nu! Am pus la cale această mică surpriză cu ajutorul agenției de voiaj din Londra. Ei au aranjat totul. Biletele ne așteaptă la casă. Era imposibil să petrecem o noapte la Viena fără să mergem la operă.

— Dar nu în ținuta cu care am călătorit toată ziua, a spus Alice. Uită-te la oamenii din jurul nostru;

pe lângă ei, par o sărăntoacă.

— Păi, de ce crezi că-mi pierdusem răbdarea în taxiul ăla afurisit? Ținuta de seară e obligatorie, așa că fă ca mine și încheie-ți bine paltonul. Ni le scoatem când sala o să fie cufundată în întuneric. Și, te rog, nicio observație! Pentru Mozart, sunt în stare de orice.

Alice era atât de fericită că venise la operă! Pentru ea, era prima dată, așa că l-a ascultat pe Daldry fără să crâcnească. S-a strecurat printre spectatori, sperând să scape de vigilența portarilor, a controlorilor și a vânzătorilor de programe care își vedeau de treburi în holul cel mare. Daldry s-a prezentat la ghișeu și și-a spus numele. Femeia și-a potrivit ochelarii și a strecurat o linie lungă de lemn în dosarul din fața ei.

— Domnul și doamna Daldry din Londra, a spus, cu un accent austriac foarte pronunțat, și i-a întins lui Ethan biletele.

S-a auzit soneria care anunța începerea spectacolului. Alice ar fi vrut să aibă răgazul de-a admira locul, splendoarea scării mari, candelabrele gigantice, ornamentele aurite, dar Daldry nu i-a îngăduit. O tot trăgea de braț, pentru a rămâne ascunși în masa de oameni care înaintau spre controlorii de bilete. Când le-a venit rândul, Daldry și-a ținut răsufarea. Controlorul le-a cerut să-și lase paltoanele la vestiar, dar Daldry s-a făcut că nu pricepe. În spatele lor, spectatorii se impacientau. Controlorul și-a dat ochii peste cap, le-a rupt biletele și i-a lăsat să intre. Plasatoarea a privit-o pe Alice și a rugat-o, la rândul ei, să-și scoată paltonul. Era interzis să-l țină cu ea, în sală. Alice a roșit, Daldry a făcut pe ofensatul jucând și mai abitir rolul celui care nu pricepe o iotă din ceea ce i se spune. Dar plasatoarea, care-i ghicise stratagema, i-a cerut într-o engleză foarte corectă să fie amabil și să se supună. Codul vestimentar era strict, iar ținuta de seară, obligatorie.

— Domnișoară, de vreme ce vorbiți limba noastră, poate că ajungem la o înțelegere. Venim direct de la aeroport, și un accident stupid de pe străzile dumneavoastră înghețate ne-a împiedicat să ne schimbăm.

— Doamnă, nu domnișoară, i-a răspuns plasatoarea. Și orice motiv ați avea, trebuie să fiți neapărat în smoching, iar doamna în rochie lungă.

— Dar ce importanță are, dacă o să fie în întuneric?

— Regulile nu au fost stabilite de mine; în schimb, sunt obligată să le aplic. Domnule, mai am și alte persoane de condus la locuri. Întoarceți-vă la ghișeu și veți primi banii înapoi.

— Orice regulă are și excepții! Și regulamentul dumneavoastră trebuie să aibă! Nu suntem aici decât pentru o seară, vă rog doar să închideți o clipă ochii.

Plasatoarea îl fixa pe Daldry cu un aer care nu-i lăsa nicio speranță.

Alice l-a implorat să nu facă scandal.

— Vino, nu-i nicio nenorocire. A fost o idee minunată, iar surpriza mea a fost mai mult decât uriașă. Hai să luăm masa, suntem epuizați, poate că nici n-am fi rezistat la tot spectacolul.

Daldry a ținut-o pe plasatoarea cu privirea, a făcut biletele bucăți în fața ei și a tras-o pe Alice înspre hol.

— Sunt furios, a spus el, părăsind opera. Asta nu e parada modei, aici e vorba de muzică.

— Astea sunt uzanțele, trebuie să le respectăm, l-a liniștit Alice.

— Ei bine, uzanțele astea sunt grotești, asta-i tot, a bodogănit Daldry, ieșind în stradă.

— E nostim! Când te înfurii, ai un aer de copil. Trebuie să fi avut un caracter tare al naibii!

— Aveam un caracter foarte bun și eram un copil ascultător!

— Nu cred nici să mă tai! a râs Alice.

— Tâmpita aia de plasatoare ne-a făcut să-l pierdem pe *Don Giovanni*. Sunt foarte supărat! Agentul turistic și-a dat atâta osteneală ca să ne facă rost de bilete!

Alice ochise o ușiță pe care ieșise un mașinist și care nu se închisese cu totul. Pe buzele ei a înflorit un zâmbet ștrengăresc.

— Ai risca să petreci o noapte la poliție doar ca să ți-l ascuți pe *Don Giovanni*?

— Ți-am spus deja că, pentru Mozart, sunt gata de orice.

Alice a împins ușa de serviciu întredeschisă și l-a îndemnat pe Daldry s-o urmeze fără niciun zgomot. Au traversat un culoar cufundat într-un clar-obscur roșiatic.

— Unde mergem? a șoptit Daldry.

— Habar n-am, dar cred că suntem pe drumul cel bun, i-a răspuns Alice, cu voce scăzută, ghidându-se după sunetele ce deveneau tot mai puternice.

I-a arătat lui Daldry o scară ce ducea spre un culoar încă și mai înalt.

— Dacă ne prinde cineva? a întrebat Daldry.

— O să spunem că ne-am pierdut în timp ce căutam toaleta. Acum, urcă și taci.

Alice a luat-o pe al doilea culoar. Daldry o urmărea pas cu pas și, cu cât înaintau, cu atât se auzeau mai clar ariile de operă. Alice a ridicat capul: deasupra ei, era o pasarelă susținută de cabluri din oțel.

— N-o fi periculos? a întrebat Daldry.

— Probabil că da! Luăm înălțime, dar uită-te în jos: e minunat, nu-i așa?

Și sub pasarelă, Daldry a descoperit deodată scena.

Din *Don Giovanni* nu zăreau decât pălăria și costumul. Le era imposibil să vadă întregul decor, dar Alice și Daldry aveau sub ochi priveliștea de nedescris a uneia dintre cele mai frumoase săli de operă din lume.

Alice s-a așezat pe pasarelă. Picioarele atârinate în gol i se legănau în ritmul muzicii. Daldry s-a instalat lângă ea, uluit de spectacolul care se juca sub ei.

Mult mai târziu, când *Don Giovanni* îi invita la bal pe Zerlina și pe Masetto, Daldry i-a șoptit lui Alice că actul întâi avea să se termine în curând.

Alice s-a ridicat în cea mai mare liniște.

— E de preferat să ne facem nevăzuți înainte de pauză, a sugerat ea. N-avem nevoie să fim surprinși de mașiniști, când va fi lumină peste tot.

Daldry s-a ridicat cu părere de rău. Au luat-o înapoi cât mai discret cu putință. Pe drum, au dat de un tehnician de lumini, care nu le-a acordat nici cea mai mică atenție, și s-au strecurat afară pe la intrarea artiștilor.

— Ce seară! a exclamat Daldry când au ajuns în stradă. Mi-ar face o plăcere nebună să mă întorc și să-i spun plasatoarei ăleia că actul întâi a fost magnific!

— Un puști dat naibii! Cu adevărat dat naibii!

— Mi-e foame! a strigat Daldry. Escapada asta mi-a făcut poftă de mâncare.

În intersecție, a zărit o crâșmă pe partea cealaltă a drumului, dar și-a dat seama brusc că Alice părea epuizată.

— Ce-ai zice să cinăm repede, la hotel? i-a propus el.

Alice nu s-a lăsat rugată.

După ce au mâncat, cei doi călători și-au spus, întocmai ca la Londra, noapte bună pe culoar, stabilind să se întâlnească a doua zi, la ora nouă dimineața, în hol, și s-au retras în camerele lor.

Alice s-a așezat la micul birou aflat în fața ferestrei. În sertar, a găsit o mapă cu coli de scris, a admirat calitatea hârtiei și a așternut primele cuvinte din scrisoarea adresată lui Carol. I-a povestit primele impresii de călătorie, i-a vorbit despre sentimentul straniu care a cuprins-o în timp ce se îndepărta de Anglia, i-a descris seara incredibilă de la Viena, apoi a mototolit foaia și a aruncat-o în focul ce trosnea în șemineu.

*

A doua zi, Alice și Daldry s-au întâlnit pe hol, așa cum stabiliseră. Un taxi i-a dus la aeroportul Vienei, ale cărui piste se zăreau în depărtare.

— Văd deja avionul nostru. Buletinul meteo e favorabil, cu siguranță plecăm la ora prevăzută, a spus Daldry, pentru a umple tăcerea care domnea de când pleaseră.

Tot drumul, până au ajuns la terminal, Alice a rămas tăcută, fără să scoată o vorbă. Imediat după decolare, a închis ochii și a adormit. O turbulență foarte puternică i-a făcut capul să alunece pe umărul vecinului său. Daldry a înlemnit. Iar când stewardesa a înaintat pe culoarul dintre scaune, pentru a le servi masa pasagerilor, el a refuzat platoul, ca să n-o trezească pe Alice. Adâncită în somn, ea s-a lăsat, moale, peste el și i-a pus mâna pe piept. Daldry a avut impresia că-i rostește numele, dar altceva murmurase ea zâmbind. Cu buzele întredeschise, a mai pronunțat niște cuvinte nedeslușite, apoi s-a prăbușit cu totul peste Daldry. El a tușit ușor, dar se părea că pe Alice nimic n-o putea smulge din lumea viselor. Cu o oră înaintea aterizării, a deschis din nou ochii, în timp ce Daldry îi închidea pe ai lui, prefăcându-se că și el ațipise. Când a descoperit în ce poziție stătea, Alice a roșit. Constatând că Daldry doarme, s-a rugat la Cel de Sus să nu-l trezească și s-a îndreptat în scaun cât a putut de ușor.

De îndată ce Alice s-a așezat cum se cuvine în fotoliu, Daldry a căscat îndelung, s-a întins, scuturându-și brațul stâng, amorțit, și a întrebat cât e ceasul.

— Cred că ajungem în curând, i-a spus Alice.

— Nici nu mi-am dat seama când a zburat timpul, a mințit-o Daldry, masându-și mâna.

— Uite! a exclamat Alice, cu fața lipită de hublou. Apă cât vezi cu ochii.

— Îmi închipui că admirî Marea Neagră, eu nu-ți văd decât părul.

Alice s-a tras înapoi, pentru ca Daldry să vadă priveliștea.

— Într-adevăr, nu mai avem mult până la aterizare. N-ar fi o idee rea dacă mi-aș dezmoști brațele.

După câteva momente, Alice și Daldry își desfăceau centurile de siguranță. În timp ce cobora din avion, Alice se gândea la prietenii ei din Londra. Plecase doar de două zile și, cu toate astea, i se părea că trecuseră săptămâni întregi. Avea impresia că apartamentul ei rămăsese undeva, tare departe, iar când a pus piciorul pe pământ, a simțit o strângere de inimă.

Daldry a recuperat bagajele. La controlul pașapoartelor, vameșul i-a întrebat care este scopul vizitei lor. Daldry s-a întors spre Alice și i-a răspuns ofițerului că veniseră la Istanbul pentru a-l căuta pe viitorul ei soț.

— Logodnicul dumneavoastră este turc? a întrebat vameșul, uitându-se iar la pașaportul lui Alice.

— Sincer vorbind, încă nu știm nimic. Se prea poate; totuși, singurul lucru de care suntem siguri e că trăiește în Turcia.

Vameșul rămăsese pe gânduri.

— Veniți în Turcia ca să vă căsătoriți cu un bărbat pe care nu-l cunoașteți? a întrebat el.

Și, până să răspundă Alice, Daldry i-a confirmat că era chiar așa.

— În Anglia n-aveți soți buni?

— Ba da, probabil, dar un soț englez nu i-ar conveni domnișoarei, a venit replica lui Daldry.

— Și dumneavoastră, domnule, ați venit în țara noastră tot ca să vă căutați o soție?

— Doamne sfinte, nu, eu nu sunt decât însoțitorul domnișoarei.

— Rămâneți aici, a spus vameșul, pe care vorbele lui Daldry îl lăsaseră perplex.

Bărbatul a intrat într-un birou cu pereți de sticlă, unde Alice și Daldry l-au urmărit vorbind cu un superior.

— Trebuia să-i povestești vameșului toate tâmpeniile astea? s-a burzului Alice.

— Ce voiai să-i spun, dacă, după câte știu, asta și e scopul călătoriei noastre? Urăsc să mint autoritățile.

— La prefectură nu păreai prea jenat s-o faci.

— Ah, da, dar eram la noi acasă. Aici, suntem pe pământ străin și se cuvine să mă port ca un adevărat gentleman.

— Puștisme tale or să ne aducă necazuri, până la urmă, Daldry.

— Da' de unde! Ai să vezi că adevărul e întotdeauna avantajos.

Alice l-a văzut pe superior dând din umeri și restituind pașapoartele. Ofițerul s-a întors la ei.

— Totul e în ordine, a afirmat acesta. Nu există nicio lege care să vă interzică venirea în Turcia pentru căsătorie. Vă doresc o ședere plăcută la noi și vă urez fericire, domnișoară. Să dea Dumnezeu să vă măritați cu un om cumsecade.

Alice i-a mulțumit cu un zâmbet rece și și-a recuperat pașaportul ștampilat.

— Ei, ce mai zici? Cine a avut dreptate? s-a împăunat Daldry, în timp ce ieșeau din aeroport.

— Ar fi fost de-ajuns să-i spui că am venit în concediu.

— Cu pașapoartele noastre pe nume diferite ar fi fost ceva absolut indecent.

— Ești exasperant, Daldry, a spus Alice și s-a urcat în taxi.

— După părerea ta, cum arată? a întrebat Daldry, așezându-se pe banchetă, lângă ea.

— Cine?

— Bărbatul ăla misterios care ne-a atras aici.

— Nu fi neghiob, eu am venit aici ca să caut un parfum... și mi-l închipui colorat, senzual și, în același timp, lejer.

— În privința culorii, nu-mi fac griji, e greu să fie cineva mai palid decât noi, sărmanii englezi; cât despre lejeritate... dacă faci aluzie la umorul meu, tare mi-e teamă că n-am rival; în ce privește senzualitatea, am să te las să judeci singură! Bun, gata, nu te mai tachinez, văd că nu ești în toane bune.

— Ba sunt în toane foarte bune, dar, dacă aș fi putut evita să trec drept o aventurieră vulgară în ochii vameșului, aș fi fost tare bucuroasă.

— Ei bine, poți să-ți spui că i-am distras atenția de la poza aia de identitate, care părea să te preocupe atât de mult la Londra.

Alice i-a tras un cot, iar Daldry s-a întors spre geam.

— Hai, spune-mi din nou că am caracter urât! În copilărie, cred că nici tu nu trebuie să fi fost chiar

un mielușel.

— Poate, dar eu, cel puțin, am avut onestitatea de a recunoaște.

Traversarea cartierelor din Istanbul a pus capăt ciorovăielii lor. Se apropiau de Cornul de Aur. Străduțe înguste, case cu fațade pestrițe și cu etaje circulare, tramvaie și taxiuri disputându-și întâietatea pe marile artere – orașul mișuna de viață și le capta întreaga atenție.

— Ciudat, a spus Alice. Deși suntem atât de departe de Londra, locul ăsta mi se pare cunoscut.

— Fiindcă te însoțesc eu, a tachinat-o Daldry.

Taxiul s-a oprit într-o piațetă rotundă. Pera Palas Hotel, clădire elegantă, din piatră, cu arhitectură franceză, domina strada Meşrutiyet, din districtul Tepebaşi, în inima cartierului european.

Peste holul imens domneau șase bolți din dale de sticlă. Decorațiunile interioare îmbinau cu gust lambriurile englezești cu mozaicurile orientale.

— Aici, Agatha Christie avea camera ei, rezervată în permanență, a remarcat Daldry.

— Locul ăsta e mult prea luxos, a protestat Alice. Ne puteam mulțumi cu o modestă pensiune de familie.

— Cursul de schimb al lirei turcești este în avantajul nostru. Și, pe urmă, dacă vreau să-mi risipesc moștenirea, trebuie să iau măsuri draconice.

— De fapt, dacă înțeleg bine, ai devenit un țânc afurisit pe măsură ce ai înaintat în vârstă, Daldry.

— Pur și simplu, s-a întors roata, scumpa mea. Răzbunarea e o mâncare care se mănâncă rece și, crede-mă, aveam de luat o revanșă strașnică pentru adolescența mea. Dar am vorbit destul despre mine. Hai să ne instalăm în camerele noastre și, de-acum într-o oră, ne vedem la bar.

Și, o oră mai târziu, așteptând-o pe Alice în barul hotelului, Daldry a făcut cunoștință cu Can. Singur, acesta ocupa unul dintre taburetele din fața tejghelei, parcurgând cu privirea sala pustie.

Can trebuie să fi avut treizeci de ani, treizeci și doi de ani. Era elegant, purta pantaloni negri, cămașă albă de mătase și vestă, sub sacoul croit fără cusur. Ochiul lui avea culoarea aurului sau a nisipului. Privirea ageră îi era ascunsă în spatele ochelarilor cu lentile mici și rotunde.

Daldry s-a așezat lângă el. I-a comandat barmanului un racki¹⁰ și s-a întors discret spre vecinul său. Can i-a zâmbit și l-a întrebat într-o engleză acceptabilă dacă avusese o călătorie plăcută.

— Da, destul de rapidă și de confortabilă, i-a răspuns.

— Bun venit la Istanbul, i-a urat Can.

— De unde știați că sunt englez și că abia am sosit?

— Îmbrăcămintea dumneavoastră este englezească, și ieri nu erați aici, i-a răspuns Can, cu glas liniștit.

— Hotelul este agreabil, nu? a continuat Daldry.

— N-am de unde să știu... Locuiesc pe colina Beyolu, dar seara vin aici deseori.

— Afaceri sau plăcere? a întrebat Daldry.

— Dar dumneavoastră de ce ați venit la Istanbul?

— Oh, încă mă întreb; e o poveste neobișnuită. Să zicem că facem niște cercetări.

— Aici, găsiți tot ce vreți. Avem multe bogății. Piele, cauciuc, bumbac, lână, mătase, uleiuri, produse obținute din mare și din alte locuri... Spuneți-mi ce căutați și am să vă recomand cei mai buni comercianți din zonă.

Daldry a tușit în pumn.

— Nu e vorba despre așa ceva, n-am venit la Istanbul pentru a face comerț. De altfel, nu mă pricep deloc la afaceri, sunt pictor.

— Sunteți artist? s-a entuziasmat Can.

— Artist... poate că încă n-am ajuns acolo, dar cred că am o mână bună.

— Și ce pictați?

— Răspântii.

Și, în fața aerului perplex al lui Can, Daldry a adăugat imediat:

— Intersecții, dacă preferați.

— Nu, nu prefer. Dar vă pot arăta extraordinarele noastre răspântii din Istanbul, dacă doriți. Cunoscut destule, cu pietoni, șarete, tramvaie, automobile, dolmuş¹¹ și autobuze, puteți alege.

— Cine știe? Eventual... Dar nici pentru asta n-am venit.

— Atunci? a șoptit Can, împins de curiozitate.

— Atunci, așa cum vă spuneam, e o poveste lungă. Dar dumneavoastră cu ce vă ocupați?

— Eu sunt ghid și translator. Cel mai bun din oraș. Cum o să mă întorc cu spatele, barmanul o să vă spună contrariul, dar numai fiindcă are un mic business, mă înțelegeți! Ceilalți ghizi îi revarsă un procentaj incognito. Dar, cu mine, niciun bacșiș, eu am o morală! Nu este posibil pentru un turist sau dacă faceți afaceri să te descurci aici fără un ghid și un translator de excelență. Și, cum vă spuneam, eu sunt...

— Cel mai bun din Istanbul, l-a întrerupt Daldry.

— Reputația mea a călătorit deja până la dumneavoastră? a întrebat Can, plin de orgoliu.

— S-ar putea întâmpla să am nevoie de serviciile dumneavoastră.

— Ar fi preferabil să vă gândiți bine. Să-ți alegi ghidul e un lucru important la Istanbul și nu vreau să aveți regrete, eu n-am decât clienți satisfăcuți.

— De ce mi-aș schimba părerea?

— Pentru că, numaidecât, afurisitul ăsta de barman o să vă spună incorectitudini despre mine, iar dumneavoastră poate că o să aveți chef să-l credeți. Și, pe urmă, tot nu mi-ați spus despre cercetările dumneavoastră.

Daldry a observat că Alice ieșise din lift și traversa holul.

— O să mai stăm de vorbă mâine, a spus Daldry și s-a ridicat în grabă. Aveți dreptate, noaptea e un sfetnic bun. Căutați-mă aici, la micul dejun, să zicem pe la ora opt, dacă vă convine. Nu, la opt e cam devreme, cu decalajul orar, pentru mine o să fie încă noapte; să zicem ora nouă. Și, dacă nu vă deranjează, aș prefera să ne vedem în altă parte, într-o cafenea, de exemplu.

Pe măsură ce Alice se apropia, Daldry vorbea tot mai repede. Can i-a zâmbit malițios.

— În trecut, am avut câțiva clienți străni, i-a spus ghidul. E un salon cu ceai și prăjituri savuroase pe strada Istiklal, la 461. Spuneți taximetristului să vă ducă la Lebon, e un loc imens, toată lumea îl cunoaște. O să vă aștept acolo.

— Perfect; acum, trebuie să vă las. Pe mâine, a spus Daldry grăbindu-se spre Alice.

Can a rămas pe taburet, urmărindu-l pe Daldry, care o conducea pe Alice către restaurantul hotelului.

— M-am gândit că în seara asta ai prefera să cinezi aici. Simt că ești obosită după călătoria asta lungă, i-a spus Daldry, așezându-se la masă.

— Nu, nu prea. Am dormit în avion și, pe urmă, la Londra sunt cu două ore mai puțin. Nu-mi vine să cred că e deja noapte.

— Decalajele orare sunt derutante atunci când nu ești obișnuit să călătorești. Măine, o să ai nevoie să stai mai mult în pat. Îți propun să ne întâlnim pe la prânz.

— Ești foarte prevăzător că te gândești la ziua de mâine, Daldry, dar seara nici măcar n-a început.

Șeful de sală le-a prezentat meniul. Pe listă aveau becață și o mulțime de pești din Bosfor. Alice nu se prea omora după vânat. A ezitat să aleagă *lüfer*-ul¹² recomandat de ospătar, așa că Daldry a comandat langustine pentru amândoi.

— Se spune că langustinele pescuite în zonă sunt excelente.

— Cu cine vorbeai? a întrebat Alice.

— Cu șeful de sală, i-a răspuns Daldry, adâncit în lectura listei de vinuri.

— Când am intrat în bar, păreai că ești în toiul conversației cu un bărbat.

— Ah, el!

— Prin „el“, îmi închipui că desemnezi persoana cu care te-am văzut discutând.

— Este un ghid-interpret care își târâie pingelele prin bar și racolează clienți. Pretinde că e cel mai bun din oraș... dar engleza lui e îngrozitoare.

— Avem nevoie de ghid?

— Poate, pentru câteva zile. Nu-i o prostie să ne gândim la asta, ne-ar putea face să câștigăm timp. Un ghid bun va ști cum să te ajute să găsești plantele pe care le cauți și – de ce nu? – ne va conduce în regiuni mai sălbatice, unde natura ne-ar putea rezerva surprize.

— L-ai angajat deja?

— Nu, de-abia am schimbat câteva cuvinte.

— Daldry, pereții liftului sunt de sticlă. V-am văzut chiar dinainte de a coborî la parter, și păreați în toiul discuției.

— Încerca să-mi vândă serviciile lui, iar eu îl ascultam. Dar, dacă nu-ți place, mă gândesc să-i cer tipului de la recepție să ne găsească pe altcineva.

— Nu, nu vreau să-ți cheltuiești banii degeaba. Cu un plan bun, sunt sigură că ne putem descurca. Ar trebui mai degrabă să cumpărăm un ghid turistic; cel puțin, cu asta nu va trebui să conversăm.

Langustinele erau la înălțimea promisiunilor făcute de șeful de sală.

Daldry s-a lăsat îmbiat cu un desert.

— Dacă m-ar vedea Carol în restaurantul ăsta luxos, s-ar îngălbeni de invidie, a spus Alice, gustând prima cafea turcească din viața ei. Într-o oarecare măsură, și ei îi datorez faptul că fac această călătorie. Dacă n-ar fi insistat să merg la ghicitoarea din Brighton, nu s-ar fi întâmplat nimic din toate astea.

— Atunci, trebuie să ridicăm paharul pentru amica ta, Carol.

Daldry i-a cerut somelierului să le umple din nou paharele.

— Pentru Carol, a ciocnit Daldry.

— Pentru Carol, a repetat Alice.

— Și pentru bărbatul vieții tale, pe care îl vom găsi aici, a ridicat iar paharul Daldry.

— Pentru parfumul care te va îmbogăți, i-a răspuns Alice, bând o înghițitură de vin.

Daldry a aruncat o privire spre perechea ce lua cina la masa învecinată. Femeia, îmbrăcată cu o rochie neagră, elegantă, era încântătoare. Lui Daldry i s-a părut că aduce cu Alice.

— Cine știe, poate că ai vreo rudă îndepărtată care s-a stabilit în regiunea asta.

— Despre ce vorbești?

— Vorbeam despre ghicitoare, după câte știu eu. Nu ți-a spus că ai origini turcești?

— Daldry, termină odată și nu te mai gândi la povestea aia cu ghicitoarea. Vorbele femeii ăleia n-aveau niciun sens. Amândoi părinții mei sunt englezi, și bunicii mei la fel.

— Închipuie-ți că eu am un unchi grec și o verișoară îndepărtată din Veneția. Și totuși, toată familia mea se trage din Kent. Alianțele rezervă multe surprize atunci când îți studiezi genealogia.

— Ei bine, genealogia mea e cum nu se poate mai britanică și n-am auzit niciodată ca vreun străbun să fi trăit la mai mult de o sută de mile de coasta noastră. Mătușa mea Daisy, cea mai îndepărtată dintre rude – vorbind în termeni de distanță geografică, locuiește pe insula Wight.

— Dar, când am ajuns la Istanbul, mi-ai declarat că parcă te simți într-un loc cunoscut.

— Uneori, imaginația îmi joacă feste. De când mi-ai propus să plecăm în călătorie, m-am întregat tot timpul cum o fi orașul ăsta. Am răsfoit de atâtea ori broșura turistică, încât se prea poate să-mi fi rămas în minte, fără să-mi dau seama, imaginile din ea.

— Și eu am citit-o de tot atâtea ori, și singurele două poze de acolo erau o vedere a Sfintei Sofia, care apărea pe copertă, și o imagine a Bosforului, din mijlocul cartierului; în afară de ele, nimic care să aibă de-a face cu cartierele pe care le-am traversat venind de la aeroport.

— Ți se pare că am figură de turcoaică? a izbucnit Alice într-un hohot de râs.

— Pentru o englezoaică, ai pielea destul de smeadă.

— Spui asta fiindcă ești alb ca hârtia. De altfel, chiar că arăți rău, mai bine te-ai duce să te culci.

— Încântător! Mai spune-mi multe despre paloarea mea, și – cum sunt un ipohondru înnăscut –, o să-ți leșin aici, în mijlocul restaurantului.

— Atunci, hai să facem câțiva pași la aer curat. O plimbare pentru ușurarea digestiei o să-ți facă bine, ai mâncat ca un căpcăun.

— Ce tot spui? N-am mâncat decât un singur desert...

Daldry și Alice au luat-o pe jos, pe marele bulevard. Seara care se lăsase peste oraș părea să-l fi învăluit cu totul. Felinarele nu dădeau cine știe ce lumină, abia dacă făceau pavajul să lucească. Când trecea câte un tramvai, farul său ca un ochi de ciclop străpungea întunericul opac.

— Mâine, voi face demersuri ca să-ți obțin o întâlnire la consulat, a anunțat-o Daldry.

— De ce?

— Ca să afli dacă ai rude în Turcia sau dacă părinții tăi au fost vreodată aici.

— Îmi închipui că mama, care se plângea mereu că nu a călătorit decât foarte puțin în viața ei, mi-ar fi povestit. Întotdeauna îmi spunea cât de mult i-a lipsit lucrul ăsta. I-ar fi plăcut o călătorie în jurul lumii, dar știi că niciodată n-a fost mai departe de Nisa. A dus-o acolo tata, într-o escapadă amoroasă, înainte să vin eu pe lume. Ea rămăsese cu o amintire de neșters și-mi povestea despre plimbările la malul mării azurii, ca și cum ar fi fost vorba de cea mai frumoasă călătorie.

— Asta nu ne ajută deloc în căutările noastre.

— Daldry, te asigur că-ți pierzi timpul. Dacă aș fi avut rude aici, chiar și foarte îndepărtate, aș fi știut.

Cotiseră pe o stradă mai îngustă, și mai prost luminată decât arterele mari. Alice a ridicat ochii spre o clădire de lemn a cărei consolă fragilă părea că stă să se prăbușească.

— Ce păcat că palatul ăsta nu e mai bine întreținut! Pe vremuri, trebuie să fi fost superb, a oftat, mâhnit, Daldry. Acum, nu mai e decât fantoma unei splendori trecute.

În răcoarea serii, Daldry a zărit chipul răvășit al lui Alice, care fixa fațada înnegrită a edificiului.

— Ce-ai pățit? Parcă te-ai fi întâlnit cu Sfânta Fecioară.

— Eu am văzut deja casa asta, cunosc locul ăsta, a murmurat Alice.

— Ești sigură? a întrebat cu surprindere Daldry.

— Poate că nu asta, ci una absolut la fel. Apărea într-unul din coșmarurile mele și se afla într-o străduță din capătul căreia o scară cobora înspre oraș.

— Aș fi foarte tentat să ne continuăm plimbarea, ca să fim cu inima împăcată, dar este de preferat să așteptăm până mâine. Străduța asta e cufundată într-un întuneric prea puțin ademenitor, pare o adevărată văgăună mișunând de primejdii.

— Auzeam pași, a continuat Alice, pierdută în gânduri. Ne fugăreau niște oameni.

— „Ne“? Cu cine erai?

— Nu știu. Nu vedeam decât o mână, care mă trăgea, făcându-mă să o iau la goană, înspăimântată. Să plecăm de aici, Daldry. Nu mă simt bine.

Daldry a scos-o repede pe Alice în marele bulevard. Se apropia un tramvai. Daldry i-a făcut semne largi vatmanului, care a încetinit. Apoi, Daldry a ajutat-o pe Alice să urce pe platforma din spate a vagonului și a condus-o la banchetă, ca să se așeze. În vagon, Alice a revenit la realitate. În jurul lor, unii pasageri vorbeau, un domn bătrân, în costum de culoare închisă, își citea ziarul, trei bărbați tineri fredonau ceva în cor. Vatmanul a învârtit manivela și tramvaiul s-a pus în mișcare, luând-o în direcția hotelului. Alice tăcuse; acum privea țintă la spatele vatmanului de după geamul indigo, care îl izola de călători.

Se vedea deja Pera Palas. Daldry și-a lăsat mâna pe umărul lui Alice. Ea a tresărit.

— Am ajuns, trebuie să coborâm, i-a spus el.

Alice l-a urmat. Au traversat marele bulevard și au intrat în hotel.

Daldry a însoțit-o pe Alice până la ușa camerei sale. Ea i-a mulțumit pentru excelenta cină și s-a scuzat pentru comportamentul din acea seară. Nu știa nici ea ce-o apucase mai devreme.

— E ceva destul de tulburător să retrăiești, în stare de trezie, un coșmar, a spus Daldry, cu chipul posomorât. N-ai decât să te încăpățânezi, dar mâine voi încerca să capăt niște informații de la consulat.

I-a urat noapte bună și a dispărut în camera lui.

*

Alice s-a așezat pe marginea patului și s-a lăsat să cadă pe spate, cu picioarele atârând. A privit îndelung în tavan, apoi s-a ridicat dintr-o săritură și s-a dus la fereastră. Trecătorii întârziați ai Istanbulului se grăbeau spre casă, părând că târasc noaptea în urma lor. După burnița din cursul serii, începuse o ploaie rece, care făcea să strălucească pavajul străzii Isklital. Alice a tras perdeaua și s-a așezat la micul birou, unde a început să redacteze o scrisoare.

Anton,

Ieri, la Viena, îi scriam lui Carol, dar, compunând acea scrisoare – pe care, în cele din urmă, am ars-o –, eu la tine mă gândeam. Mă îndoiesc că ți-o voi trimite pe asta, dar nu contează, simt nevoia să-ți vorbesc. Iată-mă la Istanbul, instalată într-un hotel de lux, un lux pe care nici tu, nici eu nu l-am cunoscut vreodată. Ai înnebuni de plăcere, dacă ai vedea micul

birou de acaju de la care-ți scriu. Mai ții minte când eram adolescenți și treceam prin fața portarilor în livrea, de la marile hoteluri, iar tu mă luai de mijloc și ne făceam că suntem un prinț și o prințesă veniți într-o vizită în străinătate? Ar trebui să fiu încântată de această incredibilă călătorie, dar îmi lipsește Londra și, odată cu Londra, îmi lipsești tu. Știu, din cele mai îndepărtate amintiri, că tu ești prietenul meu cel mai bun, chiar dacă, uneori, îmi pun întrebări în legătură cu natura prieteniei noastre.

Anton, la drept vorbind, nu știu ce fac aici, și nici de ce am plecat. La Viena, am șovăit să iau al doilea avion, care mă îndepărta și mai mult de viața mea.

Totuși, încă de la sosire, am avut un sentiment straniu, o senzație care nu mă mai părăsește. Aceea că am umblat deja pe străzile astea, că recunosc zgomotele orașului și – ceva și mai tulburător – mirosul de lemn lăcuit dintr-un tramvai pe care l-am luat cu puțin timp în urmă. Dacă ai fi aici, și-aș putea mărturisi toate astea și m-aș liniști. Dar tu ești departe. Undeva, în străfundul sufletului, sunt fericită pentru că, de acum, Carol te are, cu totul, numai pentru ea. E nebună după tine, iar tu, bătrân imbecil, nu-ți dai seama de nimic. Deschide ochii, e o fată formidabilă, deși sunt sigură că, dacă v-aș vedea împreună, aș crăpa de gelozie. Știu ce ai să gândești, că am o minte sucită, dar, ce vrei, Anton, asta-s eu. Mi-e dor de părinți; pentru mine, a fi orfană înseamnă a fi într-un hău de singurătate, iar asta e un sentiment de care nu mă pot vindeca. Am să-ți mai scriu și mâine sau poate, la sfârșitul săptămânii. Am să-ți povestesc ce fac zi de zi și, cine știe, dacă am să-ți expediez, în cele din urmă, una dintre aceste scrisori, poate că ai să-mi răspunzi.

Îți trimit gânduri tandre de la fereastra mea ce dă spre malurile Bosforului, pe care le voi vedea mâine, la lumina zilei.

Ai grijă de tine.

Alice

Alice a împăturit scrisoarea în trei părți egale și a băgat-o în sertarul biroului. Apoi, a stins lumina, s-a dezbrăcat și s-a strecurat în așternut, așteptându-și somnul.

*

O mână puternică o ridică de la pământ. Ghicește parfumul de iasomie din juponul în care își ascunde fața. Pe obraji, îi curg lacrimi, fără să și le poată stăpâni. Ar vrea atât de mult să-și înăbușe suspinele, dar frica e prea mare.

Ochiul unui tramvai se ivește din tenebre. Este trasă în umbra unei porți. Pitulată în întuneric, vede trecând vagonul luminat, care se îndepărtează deja spre alt cartier. Scrâșnetul roților se estompează, și strada devine din nou tăcută.

— Vino, nu sta acolo, spune vocea.

Picioarele ei grăbite alunecă, uneori se poticnesc de pietrele neregulate ale pavajului, dar, când e gata să cadă, mâna o prinde iar.

— Fugi, Alice, te rog, fii curajoasă. Nu privi înapoi.

Ea ar vrea să se oprească în loc, ca să-și tragă sufletul. În depărtare, zărește o coloană lungă de bărbați și de femei, pusă sub escortă.

— Nu pe acolo, trebuie să găsim o altă trecere, spune vocea.

Se întoarce din cale, numărând iar pașii pe care i-a făcut cu atâta efort. La capătul străzii, se agită

o apă imensă, reflexele lunii se plimbă pe valurile învolburate.

— Nu te apropia de mal! Să nu cazi! Aproape am ajuns; încă un efort, și o să ne putem odihni în curând.

Alice merge de-a lungul malului, ocolește o casă cu temelia cufundată în apa neagră. Deodată, orizontul se întunecă. Ea își înalță capul. O ploaie rece cade asupra-i.

Alice s-a trezit urlând. Țipătul ei aproape animalic era țipătul unei fete căzute pradă groazei celei mai cumplite. S-a ridicat, panicată, în capul oaselor și a aprins lumina. Până când i s-au liniștit bătăile inimii, au trecut clipe lungi. Alice și-a pus un halat și s-a dus la fereastră. Furtuna mugea, revărsând torente de apă peste acoperișurile Istanbulului. Ultimul tramvai cobora pe bulevardul Tepebaşı. Alice a lăsat perdeaua în jos, hotărâtă să-i spună lui Daldry, chiar a doua zi, că vrea să se întoarcă la Londra.

⁸ În orig. „rester sur le plancher des vaches“ (fr.) — a rămâne pe uscat/pământ (în limbaj marinăresc).

⁹ Check-list (în engl. în orig.) — lista operațiunilor succesive, necesare pentru verificarea bunei funcționări a unui avion.

¹⁰ Raki (turcă) — rachiu de struguri sau de prune parfumat cu anason.

¹¹ Dolmuş (turcă) – taxiuri colective. (N.a.)

¹² Lüfer (turc.) – pește din Bosfor (N.a.)

7

Daldry a închis încet ușa camerei și a înaintat pe culoar, având grijă să nu facă niciun zgomot prin fața ușii lui Alice. A coborât în hol, și-a pus pardesiul și l-a rugat pe portar să-i cheme un taxi. Ghidul nu-l mințise: a fost de-ajuns să-i spună șoferului numele patiseriei Lebon, pentru ca acesta să și pornească. Circulația era deja intensă, astfel că au avut nevoie de zece minute ca să ajungă la destinație. Can îl aștepta la o masă, citind ziarul din ajun.

— Am crezut că o să-mi trageți chiulul, a spus ghidul, ridicându-se ca să-l salute pe Daldry. Vă e foame?

— Mi-e foame, n-am luat micul dejun.

Can a comandat. Un chelner i-a adus lui Daldry două farfurioare cu rondele de castraveți, ouă răscoapte cu paprika, măsline și telemea, kasar și ardei gras.

— Credeți că ar fi posibil să-mi aduceți un ceai cu pâine prăjită? a întrebat Daldry, privind cu un aer nedumerit mâncarea pusă pe masă de chelner.

— Trebuie să trag concluzia că ați hotărât să mă angoasați ca translator? a întrebat Can.

— Îmi tot pun o întrebare, și vă rog, nu mi-o luați în nume de rău dacă v-o împărtășesc. Istanbulul îl cunoașteți mai bine decât cunoașteți limba engleză, nu?

— Sunt cel mai bun în ambele domenii. De ce?

Daldry l-a fixat pe Can, apoi a oftat din greu.

— Bun, să intrăm de-a dreptul în subiect și după aceea, o să vedem dacă noi doi putem face o afacere, a spus el.

Can a scos din buzunar un pachet de țigări și i-a oferit una lui Daldry.

— Niciodată pe nemâncate, l-a refuzat acesta din urmă.

— Ce căutați, mai exact, la Istanbul? s-a interesat Can, aprinzând un chibrit.

— Un soț, a șoptit Daldry.

Can s-a înecat cu fumul și a tușit.

— Îmi pare rău, n-ați bătut la persoana potrivită. Am mai întâlnit eu cereri extravagante, dar asta-i chiar o bubă! Nu mă îndeletnicesc în genul ăsta de afaceri.

— Nu fiți nătăfleş, nu e pentru mine, ci pentru o femeie cu care tocmai încerc să închei un târg.

— Ce fel de târg?

— O afacere imobiliară.

— Dacă vreți să cumpărați o casă ori un apartament, pot să vă coordonez foarte ușor. Dați-mi bugetul dumneavoastră și o să vă prezint niște oferte generos de interesante. E o idee foarte bună să vă investiți aici. Economia actuală este într-o perioadă susceptibilă, dar Istanbulul va redeveni în curând ca o somptuozitate. Este un oraș incomensurabil și magnific. Situația sa cartografică este unică în lume, iar populația sa are talente în toate specialitățile.

— Mulțumesc pentru cursul de economie, dar afacerea nu este negociată aici, în Istanbul, ci la Londra, unde vreau să recuperez un apartament vecin cu al meu.

— Ce idee caraghioasă! În cazul ăsta, este mai profitabil să operați afacerea în Anglia, nu?

— Tocmai că nu. Altfel, n-aș fi făcut toți kilometrii ăștia și nu m-aș fi aruncat la asemenea cheltuieli. Apartamentul la care râvnesc este ocupat de o femeie care nu era deloc hotărâtă să plece, până când...

Și Daldry i-a povestit ghidului motivul care îl adusesese tocmai la Istanbul. Can l-a ascultat fără să-l întrerupă. A făcut-o doar o singură dată, ca să-i ceară să repete prezicerile ghicitoarei din Brighton, ceea ce Daldry a reprodus cuvânt cu cuvânt.

— Înțelegeți-mă, era o ocazie pe care n-o puteam scăpa, era mijlocul de-a o îndepărta de acel loc, iar acum trebuie să fac tot posibilul să rămână aici.

— Nu credeți în ghicit? a întrebat Can.

— Sunt prea instruit pentru a-i acorda fie chiar și cea mai mică însemnătate, i-a răspuns Daldry. De fapt, nu mi-am pus niciodată întrebări în această privință, și n-aveam niciun motiv s-o fac, dat fiind că n-am apelat niciodată la vreo ghicitoare. Dar, fără îndoială, n-aș fi împotriva ideii de a pune puțin umărul la lucrarea destinului.

— Vă consumați prea mult pentru nimic. Scuzați-mă, dar este de ajuns să oferiți o sumă astronomic de corectă, și femeia aia nu se va putea refuza. Totul are un preț, credeți-mă.

— Știu, veți considera că este un lucru greu de conceput, dar banii nu o interesează. Nu este venală, și nici eu, de altfel.

— Pentru că nu voiati să faceți un randament profitabil cu acel apartament?

— Cătuși de puțin, nu e o problemă de bani. Așa cum v-am spus, eu sunt pictor, iar apartamentul în chestiune are avantajul unui magnific acoperiș de sticlă, lumina de acolo e unică. Vreau să îl transform în atelier.

— Și nu-i decât un singur acoperiș de sticlă la Londra? Se adeverește că vă pot prezenta destule, la Istanbul, când vreți. Există chiar și unele care au răspântie la stradă.

— Este singurul acoperiș de sticlă din casa în care locuiesc! Casa mea, strada mea, cartierul meu, și n-am niciun chef să plec de acolo.

— Nu înțeleg. Vă faceți afacerile la Londra! Atunci, de ce vreți să mă angoasați la Istanbul?

— Ca să-mi găsiți un bărbat inteligent, cinstit și celibatar, dacă se poate, capabil s-o seducă pe femeia despre care v-am vorbit. Dacă ea se îndrăgostește de el, va avea toate motivele să rămână aici și, conform acordului încheiat între noi, o să-mi fac atelierul în apartamentul ei. Vedeți, nu e prea complicat.

— Vreți să spuneți că e absolut închircit.

— Credeți că aș putea fi servit cu ceai, pâine și ouă-jumări, sau trebuie să mă duc să-mi iau micul dejun la Londra?

Can s-a întors și a schimbat câteva cuvinte cu chelnerul.

— E ultimul serviciu benevol pe care vi-l fac ca favoare, a declarat ghidul. Victima e femeia care se afla în anturajul dumneavoastră aseară, când ne deșiram la bar?

— Repede cu vorbele mari! Ea nu e victima nimănui, dimpotrivă. Sunt convins că-i fac un mare serviciu.

— Manipulându-i viața? Dacă vreți s-o expediați în brațele unui bărbat pe care trebuie să-l localizez pentru dumneavoastră contra la niște bani; dacă așa estimați dumneavoastră onestitatea, atunci mă aflu în constrângerea de a vă cere o mărire subsidiară a onorariilor mele și o despăgubire precoce a cheltuielilor, fiindcă vor fi, incontestat și necesarmente, cheltuieli ca să vă dibuiesc perla asta de excepție.

— Ah, da? Ce gen de cheltuieli?

— Cheltuieli! Acum, informați-mă despre pretextele acestei femei.

— Bună idee. Dacă vorbiți despre genul ei de bărbat, încă nu-l cunosc, o să încerc să aflu mai multe. Până atunci, și ca să nu pierdem timpul, n-aveți decât să vă imaginați tot ce poate fi mai străin de mine. Acum, să vorbim despre onorariul dumneavoastră, ca să decid dacă vă angajez sau nu.

Can s-a uitat lung la Daldry.

— Dezolat, eu nu-s onorific.

— E chiar mai rău decât mă temeam, a oftat Daldry. Eu vorbesc despre plata dumneavoastră.

Can l-a fixat din nou pe Daldry. Și-a scos un creion din buzunarul interior al sacoului, a rupt un colț din fața de masă de hârtie, a mâzgălit o cifră și a împins-o către Daldry. Acesta a luat cunoștință de sumă și i-a trimis-o înapoi lui Can.

— Cereți o sumă din cale-afară de mare.

— Cererea dumneavoastră e pe dinafara normalității standardizate.

— Să nu exagerăm!

— Ați spus că n-aveți atracție la bani, dar vă jucați de-a neguțătorul ca o cârpă.

Daldry a luat înapoi colțul de hârtie, a privit din nou suma, a mormăit strecurând-o în buzunar, și i-a întins mâna lui Can.

— Bine, de acord, afacere încheiată, dar nu vă plătesc cheltuielile decât după ce veți obține rezultatele.

— Afacere înțeleasă, a spus Can, strângând mâna lui Daldry. Vă voi găsi acest bărbat prodigios în momentul care va trebui; pentru că, dacă am înțeles bine spiritul dumneavoastră de o complicație exemplară, aveți de făcut alte întâlniri până să fie împlinită prezicerea.

Chelnerul a adus, în sfârșit, micul dejun după care tânjise Daldry.

— Exact așa, a spus el, bucurându-se la vederea ouălor jumări. Sunteți angajat. Chiar astăzi o să vă prezint acestei tinere, în calitate de ghid-interpret.

— Este, într-adevăr, titlul care se armonizează cu persoana mea, a zâmbit cu generozitate Can, după care s-a ridicat și l-a salutat pe Daldry; dar chiar înainte de-a ieși, s-a întors. Poate că o să mă plătiți pe degeaba, poate că ghicitoarea aia are puteri extraordinar de clarvăzătoare și faceți o eroare contestând s-o credeți.

— De ce-mi spuneți asta?

— Pentru că eu sunt un om care practică onestitatea. Cine vă spune că nu sunt eu a doua persoană

dintre cele șase despre care a vorbit ghicitoarea? La urma urmei, cel care a hotărât ca rutele noastre să se încrucișeze nu e oare destinul?

Și Can s-a retras.

Gânditor, Daldry l-a urmărit pe ghid cu privirea, până când acesta a traversat strada și s-a urcat într-un tramvai. Apoi, a împins deoparte farfuria, a plătit nota și a părăsit patiseria Lebon.

Hotărâse să se întoarcă pe jos. Ajuns la hotel, a zărit-o pe Alice stând la bar și citind un ziar englezesc. S-a îndreptat spre ea.

— Unde ai fost? l-a întrebat Alice, de îndată ce l-a văzut. Te-am sunat în cameră și n-ai răspuns. Până la urmă, recepționarul mi-a spus că ai ieșit. Mi-ai fi putut lăsa un mesaj, am fost îngrijorată.

— Adorabil, dar m-am dus numai să fac o plimbare. Aveam poftă să iau puțin aer, și n-am vrut să te trezesc.

— Aproape că nici n-am dormit astă-noapte. Comandă-ți ceva, trebuie să-ți vorbesc, a spus Alice pe un ton hotărât.

— Pică bine, fiindcă mi-e sete și, în afară de asta, și eu voiam să-ți vorbesc.

— Atunci, tu primul, l-a îndemnat Alice.

— Ba nu, tu prima. Oh, bine, de acord, eu primul. M-am gândit la propunerea ta de ieri și am acceptat să-l angajez pe acel ghid.

— Eu îți propusesem exact contrariul.

— Ah, ce ciudat, pesemne că am înțeles greșit. Nu contează, o să câștigăm, de fapt, timp prețios. Mi-am zis că ar fi ridicol să rătăcim aiurea în acest moment, cu atât mai mult cu cât nu este un anotimp propice înfloririi. Un ghid ne-ar putea conduce cu ușurință la cei mai buni artizani parfumieri din oraș. Lucrările lor te-ar putea inspira, nu? Ce zici?

Alice a rămas înmărmurită. Se simțea îndatorată lui Daldry, pentru eforturile lui.

— Da, din acest punct de vedere, ideea este bună.

— Sunt încântat că ideea asta ți-a făcut plăcere. O să-i cer recepționarului să ne aranjeze o întâlnire cu el, imediat după prânz. Acum, e rândul tău, despre ce voiai să-mi vorbești?

— Nimic important.

— De ce n-ai putut dormi? Din cauza așternutului? Mie, salteaua mi s-a părut mult prea moale, aveam impresia că mă scufund într-o grămadă de unt. Le pot cere să-ți schimbe camera.

— Nu, patul n-are niciun amestec.

— Ai avut din nou un coșmar?

— Nu, nici asta, a mințit Alice. Probabil e din cauza schimbării mediului. Mă obișnuiesc eu, până la urmă.

— Ar trebui să te odihnești. În după-amiaza asta sper să ne începem cercetările, și o să ai nevoie să fii în formă.

Dar Alice, căreia mintea nu-i stătea deloc la odihnă, ci la cu totul altceva, l-a întrebat:

— Ai vedea vreun inconvenient dacă, până la întâlnirea cu ghidul, ne-am întoarce în străduța pe care am fost aseară?

— Nu sunt sigur că o s-o mai găsim; totuși, putem încerca.

Alice își amintea perfect drumul. De cum a ieșit din hotel, l-a ghidat pe Daldry fără nicio ezitare.

— Am ajuns, i-a spus ea, zărind acel konak¹³, a cărui consolă era înclinată într-un mod primejdios

asupra străzii.

— Când eram copil, priveam ore întregi fațadele caselor, visând la ceea ce se putea petrece în spatele zidurilor, a spus Daldry. Nu știu de ce, dar mă fascina viața altora, aș fi vrut să știu dacă era ca a mea sau se deosebea. Încercam să-mi imaginez traiul de zi cu zi al copiilor de vârsta mea, care se jucau și făceau dezordine în acele case ce deveneau, odată cu anii, centrul lumii lor. Seara, uitându-mă la ferestrele luminate, născoceam cine grandioase, petreceri, serbări. Acest konak trebuie să fi fost lăsat în părăsire de mult, dacă arată în halul ăsta. Ce s-o fi ales de locuitorii lui, de ce oare o fi fost abandonat?

— Noi doi aveam aproape același joc, i-a răspuns Alice. Îmi amintesc că, în clădirea din fața celei unde am crescut, stătea un cuplu pe care îl spionam de la fereastra camerei mele. Bărbatul se întorcea invariabil la ora optsprezece, în momentul când începeam să-mi fac temele. Îl vedeam, în salonul lui, scoțându-și pălăria și paltonul și prăbușindu-se într-un fotoliu. Soția îi aducea o băutură-aperitiv, apoi ieșea cu paltonul și pălăria bărbatului; el își deschidea ziarul și-l citea până ce era chemat la masă. Când mă întorceam în camera mea, draperiile apartamentului din față erau trase. Îl detestam pe tipul ăla care se lăsa servit de soția lui, fără să-i adreseze o vorbă. Într-o zi, în timp ce mă plimbam împreună cu mama, l-am văzut venind spre noi. Cu cât se apropia, cu atât îmi bătea inima mai tare. Bărbatul a încetinit, ca să ne salute. Mi-a adresat un zâmbet larg, un zâmbet ce voia să spună: „Tu ești puștoaica aia mică și nerușinată care mă spionează de la fereastra ei, crezi că nu m-am prins ce învârtești?” Eram sigură că o să mă toarne la mama și mi s-a făcut și mai tare frică. Așa că l-am ignorat – nu tu zâmbet, nu tu bună ziua – și am tras-o pe mama de mână. Ea m-a certat pentru lipsa mea de politețe. Am întreat-o dacă îl cunoaște pe omul ăla; ea mi-a răspuns că sunt pe cât de prost-crescută, pe atât de neatentă, bărbatul în chestiune avea băcănia în colțul străzii noastre. Pe lângă băcănie, treceam în fiecare zi, chiar mi se și întâmplase să intru acolo, dar, la teighea, servea o tânără. Era fata lui, mi-a spus mama; lucra împreună cu tatăl ei, de care avea grijă de când acesta rămăsese văduv. Amorul meu propriu a primit o lovitură cruntă. Și eu, care mă credeam regina observatoarelor...

— Când imaginația se confruntă cu realitatea, ai uneori surprize neplăcute, a spus Daldry, înaintând pe străduță. Eu am crezut multă vreme că tinerei servitoare care lucra la părinții mei i se aprinseseră călcâiele după mine, eram chiar sigur că am dovezi. Ei bine, ea era, de fapt, înamorată de soră-mea mai mare. Soră-mea scria poezii, servitoarea le citea pe ascuns. Se iubeau nebunește, în cea mai mare taină. Servitoarea se făcea că e leșinată după mine, ca să nu descopere mama această idilă de nemărturisit.

— Surorii tale îi plac femeile?

— Oh, să nu le fie cu supărare spiritelor înguste, dar e mai onorabil așa, decât să nu iubești pe nimeni. Dacă am merge, acum, să inspectăm această misterioasă străduță? Doar pentru asta am venit aici, nu?

Alice a pornit în frunte. Vechiul konak din lemn înnegrit părea să-i pândească în tăcere pe intruși, dar, la capătul străduței, nu era nicio scară și nimic nu semăna cu coșmarul lui Alice.

— Îmi pare tare rău, te-am făcut să-ți pierzi timpul, a spus ea.

— Ba deloc, plimbarea asta mi-a făcut poftă de mâncare și, pe urmă, în josul bulevardului am ochit o cafenea care mi se pare mult mai pitorească decât restaurantul hotelului. Ai ceva împotriva pitorescului?

— Nu, dimpotrivă, l-a luat Alice de braț.

Cafeneaua gemea de lume, fumul de țigară plutea în nori atât de groși, încât abia dacă vedeai fundul

sălii. Cu toate astea, Daldry a zărit o măsuță. A tras-o într-acolo pe Alice, croindu-și drum printre clienți. Alice s-a instalat pe banchetă și, tot timpul mesei, au continuat să vorbească despre copilărie. Daldry provenea dintr-o familie burgheză, unde crescuse împreună cu o soră și un frate. Alice era singură la părinți, iar familia ei avea o origine mai modestă. Copilăria amândurora fusese marcată de o anumită singurătate, o singurătate care nu a depins nici de dragostea primită, nici de cea care nu le-a fost dată, ci de propria persoană. Amândoi iubiseră ploaia, dar detestaseră iarna, amândoi fuseseră visători pe băncile școlii, cunoscuseră prima dragoste vara și prima despărțire la începutul toamnei. El își urâse tatăl, ea și-l idolatriza. În acel ianuarie al anului 1951, Alice îi dădea lui Daldry să guste prima sa cafea turcească. Daldry a privit în fundul ceștii.

— Aici, oamenii au obiceiul să-și ghicească viitorul în zațul cafelei. Mă întreb ce ne-ar spune al tău.

— Ne-am putea duce la o ghicitoare în cafea. Am vedea dacă ceea ce ne spune întărește prezicerile ghicitoareii din Brighton, i-a răspuns Alice, gânditoare.

Daldry s-a uitat la ceas.

— Ar fi interesant. Dar mai târziu. E timpul să ne întoarcem la hotel, avem întâlnire cu ghidul.

*

Can îi aștepta în hol. Daldry i l-a prezentat lui Alice.

— Doamnă, sunteți încă și mai admirabilă de aproape, decât de departe¹⁴! a exclamat Can, roșind și făcând o plecăciune adâncă, pentru a-i săruta mâna.

— Sunteți foarte amabil, îmi închipui că e de preferat să o iau în acest sens, nu? a întrebat ea, întorcându-se spre Daldry.

— Cu siguranță, a răspuns acesta, agasat de familiaritatea lui Can.

Dar, judecând după obrajii purpurii ai ghidului, complimentul fusese absolut spontan.

— Vă prezint imediat iertarea mea, a spus Can. Nu voiam câtuși de puțin să vă contrazic, asta e pur și simplu fiindcă sunteți, inevitabil, mai încântătoare la lumina zilei.

— Cred că am priceput ideea, a spus Daldry pe un ton sec. Putem trece la altceva?

— Cât se poate de perfect, Excelența Voastră, s-a bâlbâit și mai rău ghidul.

— Daldry mi-a spus că sunteți cel mai bun ghid din Istanbul, a intervenit Alice, pentru a destinde atmosfera.

— Este exactamente adevărat. Și sunt la dispoziția dumneavoastră cea mai totală.

— Și cel mai bun interpret, totodată?

— Chiar așa, egalmente, a răspuns Can, ai cărui obraji se făcuseră ca para focului.

Alice a izbucnit în râs.

— Vă găsesc extrem de simpatic. Cel puțin, n-o să ne plictisim, s-a stăpânit ea. Haideți să ne instalăm la bar, ca să discutăm despre ceea ce ne-a reunit aici pe toți trei.

Can i-a luat-o înainte lui Daldry, care l-a șfichiuit cu privirea.

— Vă pot aranja să-i întâlniți pe toți parfumierii Istanbulului. Nu sunt numeroși, dar sunt perfect de excelenți în domeniul lor, a afirmat Can, după ce a ascultat-o îndelung pe Alice. Dacă rămâneți la Istanbul până la începutul primăverii, o să vă duc în vizită la țară, avem plantații sălbatice de trandafiri extraordinar de splendide, coline care găzduiesc smochini, tei, ciclame, iasomie...

— Nu cred că rămânem atât de mult, a răspuns Alice.

Can a tresărit și s-a uitat furios la Daldry.

— Am nevoie de o după-amiază ca să vă organizez aceste introduceri, a spus Can. O să execut câteva apeluri telefonice și voi putea veni să vă iau mâine-dimineață chiar aici.

Alice era emoționată ca un copil în ajunul Crăciunului. Ideea de a-și întâlni confrății turci, de a putea vedea cum lucrează o fascina. Acum, îi dispăruse orice dorință de a renunța la călătorie.

— Sunt încântată, vă mulțumesc, i-a spus lui Can, strângându-i mâna.

Can s-a ridicat și l-a întrebat pe Daldry dacă-l poate însoți în hol, deoarece avea să-i spună câteva cuvinte.

În fața ușii rotative, Can s-a aplecat spre Daldry.

— Tarifele mele tocmai au suferit o sporire!

— Și de ce, mă rog? Totuși, căzusem de acord asupra unui preț!

— Asta era înainte de a vă primi piciorul cu turbare pe gamba mea. Din cauza dumneavoastră, poate că mâine am să fiu scrântit, ceea ce mă va face întârziat.

— Doar nu sunteți o muiere, abia dacă v-am atins, și doar pentru a vă împiedica să faceți o gafă.

Can l-a privit pe Daldry cu cea mai mare seriozitate.

— De acord, a admis Daldry. Îmi cer scuze, îmi pare nespus de rău pentru acest gest nefericit, chiar dacă era necesar. Dar, recunoașteți că n-ați fost prea abil.

— N-am să-mi sporesc tarifacțiile, dar asta numai pentru că prietena dumneavoastră este de o mare încântare, iar munca mea va fi cu mult mai ușoară.

— Ce vrea să însemne asta?

— Că, peste zi, voi putea găsi o sută de bărbați care ar visa s-o îmbrobodească. Pe mâine, a spus Can, ieșind pe ușa rotativă.

Daldry a rămas gânditor. Apoi, s-a întors la Alice.

— Ce ți-a spus, de nu puteam să aud și eu?

— Nimic important, discutam despre onorariul lui.

— Daldry, vreau să-ți notezi toate cheltuielile pe care le faci. Hotelul, mesele, ghidul, fără să uităm de călătoria noastră; am să-ți restituie...

— ...până la ultimul șiling, știu, mi-ai repetat-o destul. Dar indiferent dacă vrei sau nu, la masă ești invitata mea. Faptul că facem afaceri e una, iar comportamentul meu ca gentleman e alta. E un lucru de la care nu mă voi abate. De altfel, ce-ar fi dacă am bea ceva pentru a sărbători?

— Ce să sărbătorim?

— Nu știu, e musai să existe un motiv? Mi-e sete, n-avem decât să sărbătorim faptul că ne-am angajat un ghid.

— Pentru mine, e puțin cam devreme. Mă duc să mă odihnesc, n-am închis ochii toată noaptea.

Alice l-a lăsat pe Daldry la bar. El a privit-o în timp ce liftul se ridica, i-a zâmbit pieziș, și a așteptat-o să dispară, ca să-și comande un whisky dublu.

*

La capătul unui ponton de lemn, se leagă o barcă. Alice urcă și se așază în ea. Un bărbat desface frânghia care îi leagă de debarcader. Malul se îndepărtează; în întunericul nopții, Alice încearcă să înțeleagă de ce lumea e făcută așa, de ce vârful pinilor înalți par ca o poartă ce se închide peste trecutul ei.

Curentul este puternic, barca se clatină primejdios, în timp ce traversează siajul unui vapor care se îndepărtează. Alice ar vrea să se agațe de ambele laturi ale bărcii, dar brațele îi sunt prea scurte. Își proptește picioarele sub scândura pe care stă, cu spatele la ea, barcagiul. De fiecare dată când barca alunecă în golul unui val, o prezență liniștitoare o reține.

Vântul din nord începe să bată și alungă norii. Strălucirea lunii țâșnește, dar nu din cer, ci din adâncul apelor.

Barca acostează, marinarul o înșfacă și o trage pe țărm.

Alice urcă pe o colină plantată cu chiparoși și coboară din nou, în întunecimea unei văi. În răcoarea serii de toamnă, pășește pe un drum umed, de pământ. Panta este abruptă, ea se agață de tufișuri, cu ochii la o luminiță ce scânteiază în depărtare.

Alice merge pe lângă ruinele unei foste fortărețe sau ale unui fost palat, năpădite de viță sălbatică.

Mirosul cedrilor este amestecat cu cel de grozamă și, puțin mai departe, cu cel de iasomie. Alice ar vrea să nu uite niciodată aceste miresme care se succed. Lumina s-a amplificat; o lampă cu ulei, agățată de un lanț, luminează o poartă de lemn ce dă într-o grădină cu tei și smochini. Alice visează să fure un fruct, îi e foame. Ar vrea să-i guste pulpa roșie și cărnoasă. Întinde mâna, apucă două smochine și le ascunde în fundul buzunarului.

Acum, intră în curtea unei case. O voce dulce, care îi este străină, îi spune să nu se teamă, nu mai are de ce să-i fie teamă, o să se poată spăla, o să mănânce, o să bea și o să doarmă.

O scară de lemn duce la etaj, treptele gem sub pașii lui Alice; ea se ține de balustradă, încercând să fie cât mai ușoară.

Intră într-o cămăruță care miroase a ceară de albine. Își scoate hainele, le împăturește și le aranjează cu grijă pe un scaun. Se duce spre un lighean de fier, i se pare că își vede reflexul în apa călduță, dar suprafața acesteia se tulbură.

Alice ar vrea să bea apă, îi este sete, iar gâtul i s-a uscat atât de tare, încât aerul pătrunde în el cu greutate. Obrajii îi ard, capul parcă îi este strâns într-o menghină.

— Pleacă, Alice. N-ar fi trebuit să te întorci. Du-te la tine acasă, încă nu e prea târziu.

*

Alice a deschis ochii. S-a ridicat în capul oaselor, arzând de febră, cu corpul înțepenit, cu membrele tremurânde. Cuprinsă de greață, s-a repezit în baie.

S-a întors dârdâind în cameră. A sunat la recepție și a cerut să i se trimită un medic și să fie anunțat domnul Daldry.

Doctorul sosit la căpătâiul ei. A diagnosticat-o cu toxiinfecție alimentară și i-a prescris niște medicamente pe care Daldry s-a grăbit să le ia de la farmacie. Alice avea să-și revină repede. Turiștii păteau deseori astfel de neplăceri, nu avea de ce să fie îngrijorată.

Spre seară, în camera lui Alice a sunat iar telefonul.

— N-ar fi trebuit niciodată să te las să mănânci fructele alea de mare, mă simt îngrozitor de vinovat, i-a spus Daldry, care îi telefona din camera lui.

— Nu ești tu de vină, i-a răspuns Alice. Nu m-ai silit să mănânc. Nu fi supărat pe mine, dar am să te las să iei cina singur. Nu mă simt în stare să suport nici cel mai slab miros de mâncare; doar vorbesc despre asta, și mi se întoarce stomacul pe dos.

— Atunci, nu mai vorbi. De altfel, din solidaritate, o să postesc și eu. Asta o să-mi facă cel mai

mare bine. Un păhărel de bourbon, și la culcare.

— Bei prea mult, Daldry. Și bei fără niciun rost.

— Având în vedere starea în care te afli, nu prea ai de ce să-mi dai sfaturi în ceea ce privește sănătatea. Fără să fac glume proaste, sunt într-o formă mai bună decât tine.

— Pentru seara asta, nu greșești, dar pentru mâine și zilele care vor urma, cred că eu am dreptate.

— Drept ar fi să te odihnești, în loc să-ți faci griji pentru mine. Dormi cât poți de mult, ia-ți medicamentele și, dacă doctorul ne-a spus adevărul, mâine-dimineață voi avea plăcerea să te regălesc la fel de plină de prospețime.

— Ai vești de la ghidul nostru?

— Nu încă, dar aștept telefonul lui; de altfel, ar trebui să eliberez linia și să te las să dormi.

— Noapte bună, Ethan.

— Noapte bună, Alice.

Ea a pus jos receptorul. Ideea de a stinge veioza îi dădea un fel de neliniște; de aceea, a lăsat-o aprinsă și, în curând, a adormit. În acea noapte, niciun coșmar n-a venit să-i tulbure somnul.

*

Artizantul parfumier locuia la Cihangir. Casa lui, cocoțată pe un teren viran de pe colinele cartierului, era unită cu a vecinului printr-o frânghie de rufe pe care atârnau bluze, pantaloni, cămăși, izmene și chiar o uniformă. Pe o zi ploioasă, să urci strada pavată nu era o treabă ușoară, iar taxiul colectiv a trebuit să încerce de două ori, până a reușit. Chevroletul patina, iar ambreiajul trăsnea a cauciuc ars. Șoferul, care nu și-ar fi învinovățit niciodată cauciucurile lucioase, spumega. N-ar fi trebuit să accepte cursa, turiștii n-aveau nimic de văzut pe colinele din Cihangir. Daldry, care stătea pe locul din față, a strecurat o bancnotă pe bancheta vechiului Chevrolet și, în cele din urmă, șoferul a tăcut.

În timp ce traversau maidanul, Can o ținea pe Alice de braț, „pentru ca ea să nu-și bage picioarele într-o gaură plină cu apă“¹⁵.

Burnița ușoară care cădea peste oraș n-ar fi înmuiat solul înainte de căderea serii, dar Can voia să fie prevăzător. Deși Alice se simțea mai bine, era totuși încă destul de slăbită, astfel încât aprecia atenția pe care i-o arăta Can. Daldry s-a abținut de la orice comentariu.

Au intrat în casă. Încăperea în care lucra parfumierul era spațioasă. Sub un samovar, mocnea jărăticul roșiatic, iar căldura care se degaja aburea geamurile prăfuite ale atelierului.

Artizantul, care, deși se simțea onorat, nu pricepea de ce veniseră să-l viziteze doi englezi de la Londra, le-a oferit ceai și niște prăjiturile însirocate.

— Nevastă-mea le face, i-a spus el lui Can, care a tradus imediat că soția parfumierului era cea mai bună cofetăreasă din Cihangir.

Alice a fost condusă la orga artizanului parfumier. Acesta i-a dat să miroasă unele compoziții ale sale. Notele la care lucra erau pronunțate, însă armonioase. Parfumuri orientale de o bună factură, dar care n-aveau nimic din cale-afară de original.

La capătul mesei lungi, Alice a observat o casetă plină cu niște fiole ale căror culori i-au ațâțat curiozitatea.

— Pot? a întrebat ea, luând un flacon umplut cu un lichid de un verde ciudat.

Până să traducă ghidul cererea ei, parfumierul îi și luase flaconul din mâini și-l pusese la loc, în casetă.

— Zice că astea nu prezintă niciun fel de interes, sunt doar experiențe cu care își face de lucru, a explicat Can. O distracție.

— Aș fi curioasă să le miros.

Artizanul a acceptat, dând din umeri. Alice a scos dopul și a rămas uimită. A luat o fâșie de hârtie, a înmuiat-o în lichid și și-a trecut-o pe sub nas. A pus la loc flaconul și a făcut la fel cu a doua fiolă, apoi cu a treia, după care s-a întors, uluită, spre Daldry.

— Ei? a întrebat Daldry, care, până atunci, tăcuse.

— Este incredibil, a creat o adevărată pădure în caseta asta. Nu mi-ar fi dat niciodată prin cap așa ceva. Miroase și tu, a spus Alice, înmuind o nouă fâșie de hârtie într-un flacon. Parcă ai fi culcat de-a dreptul pe pământ, la picioarele unui cedru.

A pus fâșia de hârtie pe masă, a luat alta, pe care a înmuiat-o într-o fiolă și a scuturat-o câteva clipe, după care i-a întins-o lui Daldry.

— Pe asta, e o mireasmă de rășină de pin, iar în celălalt flacon, a spus ea, scoțându-i dopul, e un miros de pajiște umedă, o notă ușoară de brândușe de toamnă amestecate cu ferigă. Iar aici, miroase și asta, e alună...

— Nu cunosc pe nimeni care ar vrea să miroasă a alună, a mormăit Daldry.

— Astea nu-s pentru corp, sunt arome de ambianță.

— Și crezi, într-adevăr, că ar exista o piață pentru parfumuri de ambianță? De altfel, ce-i ăla un parfum de ambianță?

— Gândește-te la plăcerea de a regăsi la tine acasă miresmele din natură. Imaginează-ți că am putea pulveriza în apartamente parfumurile anotimpurilor.

— Ale anotimpurilor? s-a mirat Daldry.

— Să faci să dureze toamna, atunci când vine iarna; să faci ca, în ianuarie, să se nască primăvara cu cortegiul ei de flori; să faci să țâșnească mireasma de ploaie în toiul verii. Să ai o sufragerie unde să plutească mirosul de lămâi, o baie parfumată cu flori de portocal, să ai parfumuri de interior care să nu fie de tămâie! Asta e o idee nemaipomenită!

— Ei bine, de vreme ce o spui tu, nu ne mai rămâne decât să simpatizăm cu acest domn, care pare la fel de surprins ca și mine, în fața unei asemenea emoții.

Alice s-a întors spre Can.

— Îl puteți întreba cum a reușit să facă să dureze atât de mult această notă de cedru? a spus ea, mirosind fâșia de hârtie pe care o recuperase din orga de parfumuri.

— Ce notă? s-a interesat Can.

— Întrebați-l cum a făcut ca acest parfum să reziste atât de mult în aerul înconjurător.

Și, în timp ce Can traducea cum putea mai bine conversația dintre Alice și artizanul parfumiер, Daldry s-a dus la fereastră să privească Bosforul, care se zărea nedeslușit, prin aburul ce acoperea geamurile. Chiar dacă ăsta nu era absolut deloc lucrul pe care-l sperase venind la Istanbul, era posibil ca Alice să facă într-o bună zi avere. Dar, oricât ar fi părut de ciudat, chestia asta îl lăsa cu totul rece.

*

Alice, Can și Daldry i-au mulțumit parfumiерului pentru dimineța pe care le-o oferise. Alice a promis că se va întoarce cât de repede. Spera ca, în curând, să poată lucra împreună. Artizanul n-ar fi crezut niciodată că pasiunea lui secretă ar fi putut să trezească, într-o zi, interesul cuiva. Acum însă era

îndreptățit să-i spună nevastei că serile în care veghea până târziu în atelierul lui, că duminicile când alerga pe dealuri și când bătea cu piciorul văile și dumbrăvile pentru a culege fel de fel de flori și de plante, nu erau distracția unui moș nebun, cum îi reproșa ea de atâtea ori, ci o treabă serioasă, care o captivase până și pe o parfumieră englezoaică.

— Nu că m-aș fi plictisit, a spus Daldry pe stradă, dar, de ieri de la prânz, n-am mâncat absolut nimic și n-aș avea nimic împotriva să luăm o gustărică.

— V-ați bucurat de această vizită? a întrebat-o Can pe Alice, ignorându-l pe Daldry.

— Sunt nebună de bucurie, orga acestui om e o adevărată peșteră a lui Ali Baba. Can, ne-ai organizat o întâlnire minunată.

— Sunt fericit de încântarea dumneavoastră, care mă încântă, a răspuns Can, cu obrajii îmbujorați.

— Unu-doi, unu-doi-trei! a exclamat Daldry, vorbind în pumn. Aici Londra, mă auziți?

— Acestea fiind zise, trebuie să vă informez, domnișoară Alice, că anumite cuvinte din vocabularul dumneavoastră îmi scapă și-mi sunt foarte dificile la tradus. De exemplu, în casa acelui om, eu n-am văzut vreun instrument muzical care să semene a peșteră cu hipioți¹⁶, a continuat Can, fără să-i acorde câtuși de puțin atenție lui Daldry.

— Scuze, Can, ăsta e un jargon propriu meseriei mele. O să-mi fac timp să vă explic subtilitățile lui și veți deveni interpretul cel mai calificat în parfumerie din Istanbul.

— E o specialitate care mi-ar plăcea cu adevărat, vă voi fi întotdeauna recunoscător, domnișoară Alice.

— Bun, a mormăit Daldry. Pare-se că nimeni nu aude ce spun! Trebuie să fi devenit afon! Mi-e foame! Ne-ați putea indica un loc în care să ne punem burta la cale fără ca domnișoara Alice să cadă bolnavă?

Can l-a privit cu insistență.

— Intenționam să vă dirijez într-un loc pe care nu sunteți gata să-l uitați!

— Slavă Domnului! A observat că sunt aici!

Alice s-a apropiat de Daldry și i-a șoptit la ureche:

— Nu ești prea amabil cu el!

— Ei, nu! Adică ți se pare că el ar fi amabil cu mine? Mi-e foame. Îți aduc aminte că am postit și eu, din solidaritate, dar dacă te dai de partea fabulosului nostru ghid, mă desolidarizez.

Alice l-a privit mâhnită pe Daldry și s-a dus la Can, care stătea deoparte.

Au coborât străduțele abrupte, până în josul colinei Cihangir. Daldry a oprit un taxi și i-a întrebat pe Can și pe Alice dacă vin cu el sau preferă să aștepte altă mașină. S-a instalat, cu autoritate, pe bancheta din spate, astfel că ghidul n-a avut de ales și a luat loc alături de șofer.

Can a indicat în turcește o adresă și, tot drumul, nu s-a mai întors spre ei.

*

Pescărușii leneveau neclintiți pe balustradele cheiurilor.

— Mergem într-acolo, a spus Can, arătând o baracă de lemn, la capătul debarcaderului.

— Nu văd niciun restaurant, a protestat Daldry.

— Pentru că nu știți să priviți cum trebuie, i-a răspuns politicoș Can. Țsta nu e un loc pentru turiști. Localul nu sclipește de lux, dar o să vă delectați.

— Și n-ați avea, din întâmplare, ceva la fel de promițător ca bomba asta, dar care să aibă puțin mai

mult farmec?

Daldry a arătat spre casele mari ale căror temelii se scaldau în Bosfor. Privirea lui Alice s-a oprit la una dintre acele clădiri. Fațada ei albă se evidenția printre celelalte.

— Ai avut o nouă viziune? a întrebat-o Daldry, în zeflema. Ai făcut o față!

— Te-am mințit, s-a bâlbâit Alice. Noaptea trecută, am avut un coșmar încă și mai realist decât cele dinainte și, în coșmarul ăsta, am văzut o casă care semăna cu cea de acolo.

Cu maxilarele încleștate, Alice fixa clădirea albă. Can nu înțelegea ce anume părea s-o îngrijoreze atât de brusc pe clienta lui.

— Astea sunt yali, locuințe de vilegiatură, vestigii ale splendorii Imperiului Otoman, a rostit calm ghidul. Erau foarte apreciate în secolul al XIX-lea. Acum, sunt mai puțin: proprietarii sunt lefteriți de cheltuielile cu încălzirea, pe timp de iarnă, majoritatea dintre ele ar avea nevoie să fie cârpăcite.

Daldry a luat-o pe Alice de umeri și a silit-o să privească spre Bosfor.

— Eu nu văd decât două posibilități. Părinții tăi ori și-au continuat unicul voiaj mai departe de Nisa, iar tu nu erai suficient de mare ca să îți minte ce ți-au spus despre el, ori aveau o carte despre Istanbul, pe care ai citit-o în copilărie și ai uitat-o. De altfel, cele două posibilități nu sunt incompatibile.

Alice nu ține minte ca mama sau tatăl ei să-i fi vorbit vreodată despre Istanbul. Degeaba revedea în memorie toate camerele din apartamentul părinților, dormitorul lor cu pat mare și cuvertură gri, noptiera tatălui ei, pe care se afla un etui din piele, în care își ținea ochelarii, și un mic deșteptător, noptiera mamei cu fotografia lui Alice, la vârsta de cinci ani, prizonieră în rama de argint, cufărul de la picioarele patului, covorul cu dungii brune și roșii, sufrageria cu masa de acaju și garnitura ei de șase scaune, bufetul-vitrină în care era păstrată cu nespusă grijă vesela de porțelan pentru zilele de sărbătoare, dar care nu era niciodată folosită, canapeaua Chesterfield, pe care se așeza familia seara ca să asculte serialul radiofonic, mica bibliotecă, apoi cărțile citite de mama ei... nimic din toate astea nu avea vreo legătură cu Istanbulul.

— Dacă părinții dumneavoastră au intrat în Turcia, poate că rezidă urme ale trecerii lor pe lângă autoritățile interesate, a sugerat ghidul. Mâine, consulatul britanic organizează o seară ceremonioasă, ambasadorul dumneavoastră revine în mod particular de la Ankara, ca să primească o lungă delegație militară și tot atâția ofițeri din guvernul meu, a anunțat, cu mândrie, Can.

— Cum de știți chestia asta? a întrebat Daldry.

— Pentru că sunt, după toate evidențele, cel mai bun ghid din Istanbul. Bun, de acord, era un articol în ziar, azi-dimineață. Și, cum sunt și cel mai bun interpret din oraș, sunt inchiziționat pentru ceremonie.

— Adică, ne anunțați că mâine-seară trebuie să ne lipsim de serviciile dumneavoastră? a întrebat Daldry.

— Tocmai voiam să vă fac propunerea de-a vă escorta la această petrecere.

— Nu vă împăunați așa, consulul n-o să-i invite pe toți englezii care se află în acest moment la Istanbul, i-a ripostat Daldry.

— Nu știu ce vrea să spună „a se împăuna“, însă voi studia acest cuvânt. Până atunci, tânăra secretară care se ocupă de lista invitațiilor va fi încântată să-mi facă serviciul de-a înscrie pe ea numele dumneavoastră, nu-i poate refuza nimic lui Can... O să pun pe cineva să vă poarte niște permise la hotel.

— Can, sunteți un tip ieșit din comun, a spus Daldry. La urma urmei, dacă vă face plăcere, ne-am

putea prezenta la ambasador, ca să-i cerem ajutorul serviciului consular, a continuat el, întorcându-se către Alice. La ce ne mai folosesc autoritățile, dacă nu le putem cere nici măcar puțin sprijin, atunci când avem nevoie de el? Ei, ce zici?

— Trebuie să-mi iau o piatră de pe inimă, a oftat Alice. Vreau să înțeleg de ce aceste coșmaruri sunt atât de reale.

— Îți promit să fac totul pentru a ridica vălul de pe acest mister, dar numai după ce înfulec ceva; altfel, va trebui să te ocupi, în curând, de mine. Simt că mă ia cu leșin, și mi-e o sete cumplită.

Can a arătat cu degetul spre restaurantul pescăresc de la capătul debarcaderului. Apoi, s-a îndepărtat și s-a așezat pe un buștean.

— Poftă bună, le-a spus pe un ton detașat, cu mâinile în sân. Eu vă aștept aici, pe chei, fără să mă clintesc.

Daldry, căruia nu i-a scăpat privirea furioasă pe care i-a aruncat-o Alice, a făcut un pas înspre Can.

— Da' ce-ați rămas aici, pe drăcia asta? Doar nu vă imaginați că o să vă lăsăm de unul singur, afară, pe un asemenea frig?

— Nu țin să vă importunez, a răspuns ghidul. Văd prea bine că vă dereglez. Duceți-vă să vă restaurați, eu am obiceiul iernilor din Istanbul. Și al ploii, de asemenea.

— Ah, nu faceți pe încăpățânatul! a protestat Daldry. Și, de vreme ce este vorba de un restaurant local, cum m-aș putea face înțeles fără să-l am lângă mine pe cel mai bun interpret din oraș?

Cucerit de compliment, Can a acceptat invitația.

Masa și generozitatea cu care au fost primiți au întrecut toate așteptările lui Daldry. Când a venit rândul cafelelor, a părut copleșit deodată de o melancolie care i-a surprins pe Can și pe Alice. Ajutat și de alcool, le-a mărturisit că se simte îngrozitor de vinovat fiindcă avusese unele prejudecăți în privința localului. Bucatele simple și excelente pot fi servite și între niște pereți modești, a spus el, bând al patrulea raki și oftând din greu.

— Emoția e de vină, s-a scuzat Daldry. Sosul care însoțea peștele, desertul ăsta delicat, din care, de altfel, am să mai iau, totul a fost pur și simplu răscolitor. Vă rog, a continuat cu un glas plin de suferință, prezentați-i patronului sincerele mele scuze și, mai ales, promiteți-mi că o ne duceți cât mai repede să descoperim și alte locuri ca ăsta. Chiar diseară, de exemplu!

Când chelnerul a trecut din nou pe lângă ei, Daldry a făcut semn să-i umple iar paharul.

— Daldry, cred că ai băut destul, i-a spus Alice, silindu-l să-și lase jos paharul.

— Recunosc că acest raki mi s-a cam urcat la cap. Asta e din cauză că eram cu burta goală, atunci când am intrat. Și mi-era o sete teribilă.

— Atunci, învață-te să-ți stingi setea cu apă, i-a sugerat Alice.

— Ești nebună? Ce, vrei să ruginesc?

Alice i-a făcut semn lui Can s-o ajute. L-au luat pe Daldry de câte un braț și l-au dus spre ieșire. Can l-a salutat pe patron, care se amuza pe seama stării în care ajunsese clientul lui.

Aerul proaspăt l-a amețit pe Daldry, care s-a așezat pe o bornă. În timp ce Can pândea un taxi, Alice a rămas lângă el, având grijă să nu cadă în apă.

— Poate că o să-mi facă bine un pui de somn, a șoptit Daldry, cu privirea ațintită spre larg.

— Cred că se impune. Parcă tu trebuia să mă protejezi pe mine, nu invers.

— Îți prezint scuzele mele, a gemut Daldry. Promit: de mâine, nicio picătură de alcool.

— Ai tot interesul să te ții de promisiune, i-a răspuns, severă, Alice.

Can reușise să oprească un dolmuş și se întorcea la Alice. A ajutat-o să-l așeze pe Daldry pe bancheta din spate și s-a strecurat în față.

— O să-l transportăm pe prietenul dumneavoastră la portiera hotelului, iar eu mă voi duce, după aceea, la consulat, ca să mă ocup de invitații. Le voi prezenta înfășurate în plic, pe lângă recepționar, a spus el, uitându-se la Alice prin oglinda parasolarului, pe care îl lăsase în jos.

— O să-l însoțim pe prietenul dumneavoastră până la ușa hotelului și-i voi înmâna recepționarului, într-un plic... a șoptit Alice.

— Îmi bănuiam fraza prost formulată, dar în ce, nu știam cu precizie. Mulțumesc că m-ați rectificat, n-am să mai reproduc niciodată această eroare, a spus Can, punând la loc parasolarul.

Când Alice, împreună cu portarul, l-au ajutat pe Daldry să ajungă în cameră și l-au întins pe pat, acesta, care ațipise în timp ce se întorceau cu taxiul, abia dacă a deschis un ochi. S-a dezmeticit, mult mai târziu, în cursul zilei. A sunat-o pe Alice în camera ei, apoi s-a interesat la recepție ca să afle unde era. Alice ieșise. Consternat de propria purtare, i-a strecurat un bilet pe sub ușă, scuzându-și lipsa de cumpătate și mărturisindu-i că preferă să nu ia cina.

Alice profitase de după-amiaza petrecută în singurătate, pentru a se plimba prin cartierul Beyolu. Recepționarul de la hotel îi recomandase să viziteze Galata și i-a explicat cum să ajungă acolo pe jos. Alice s-a plimbat prin fața prăvăliilor de pe strada Isklital, a cumpărat câteva suvenire pentru prieteni și, pătrunsă de frigul ce domnea în oraș, s-a refugiat, în cele din urmă, într-un mic restaurant, unde a rămas să ia cina.

Spre seară, s-a întors în camera ei, s-a așezat la masa de scris și a redactat o scrisoare pentru Anton.

Anton,

În dimineața asta, am întâlnit un bărbat care are meseria mea, dar care și-o exercită cu mult mai mult talent decât mine. Când o să mă întorc, va trebui să-ți descriu originalitatea metodelor lui. Deseori mă plâng de frigul din apartamentul meu, dar, dacă ai fi fost în atelierul acestui parfumier, mi-ai fi spus să nu mă mai văicăresc niciodată. Urcând pe colinele Cihangir, am descoperit o față cu totul diferită a orașului pe care credeam că-l cunoscusem de la fereastra camerei mele. Când te îndepărtezi de centru, unde noile clădiri seamănă cu cele care se construiesc pe ruinele Londrei, descoperi o sărăcie pe care n-ai fi bănuțit-o. Azi, pe străduțele înguste din Cihangir, am văzut puștani înfruntând desculți gerul iernii, vânzători ambulauți cu chipuri triste, bătuți de ploaie pe cheiurile Bosforului; am văzut femei care, pentru a vinde obiecte de doi bani, țin adevărate discursuri în fața cozilor lungi de locuitori ai Istanbulului, de pe debarcaderele la care acostează vasele. Și, oricât de ciudat ar părea, în mijlocul acestei tristeți, am simțit o imensă tandrețe, un atașament față de locurile de aici, străine mie, o singurătate derutantă în piețele unde trag să moară vechi biserici. Am urcat scări abrupte, cu trepte tocite de pași. Pe colinele Cihangir, fațadele caselor sunt, cel mai adesea, părăginite; aici, până și mâțele vagaboande au un aer trist, iar această tristețe mă cuprinde și pe mine. De ce face orașul ăsta să se nască în mine o astfel de melancolie? O simt cum mă ia în stăpânire de îndată ce ies în stradă și nu mă mai părăsește până seara. Dar nu da nicio atenție vorbelor mele. Cafenelele și micile restaurante clocotesc de viață, orașul este frumos, și nici praful, nici murdăria nu izbutesc să-i știrbească grandoarea. Oamenii de aici sunt atât de primitivi, atât de

generoși, iar eu mă simt cuprinsă – prostește, sunt de acord! – de nostalgie, în fața acestei moșteniri ce se risipește în vânt.

În după-amiaza asta, plimbându-mă pe lângă turnul Galatei, am văzut în spatele unui gard din fier forjat un mic cimitir adormit chiar acolo, în mijlocul cartierului. M-am uitat la mormintele cu stele căzute într-o rână și, nu știu de ce, am avut sentimentul că aparțin acestui pământ. Fiecare oră petrecută aici îmi umple tot mai mult sufletul de o dragoste fără margini.

Anton, iartă-mi aceste fraze dezlânate care, pentru tine, probabil că n-au niciun sens. Închid ochii și, în înserarea Istanbulului, îți aud trompeta răsunând, îți aud suflul, te ghicesc cântând, atât de departe, într-un pub din Londra. Mi-ar plăcea să aflu vești despre Sam, Eddy și Carol, mi-e dor de toți patru, sper să-mi duceți și voi dorul un pic.

Te îmbrățișez, privind acoperișurile unui oraș pe care l-ai iubi cu pasiune, sunt sigură.

Alice

[13](#) Konak (turc.) – casă mare. (N.a.)

[14](#) Joc de cuvinte intraductibil. În orig.: „plus admirable de près que de loin“. Expresia „ni de près ni de loin“ înseamnă „cât se poate de puțin“.

[15](#) Joc de cuvinte intraductibil. „Ne pas mettre les pieds dans“... – a refuza să mergi (undeva).

[16](#) Baba (fr.) – are mai multe semnificații: hipiot; șezut; savarină (și arg.).

8

La ora zece dimineața, cineva a bătut în ușa lui Alice. În ciuda strigătelor ei, pentru a avertiza că e sub duș, bătaile continuau cu insistență. Alice și-a pus un halat și a văzut în oglinda de pe ușa băii silueta unei cameriste de pe etaj, care pleca. Intrigată, a descoperit pe pat o husă de haine, o cutie de pantofi și una de pălării. În husa de haine a găsit o rochie de seară, o pereche de pantofi cu toc, iar în cutia rotundă, o minunată pălărie de fetru, precum și un bilet scris de mâna lui Daldry:

Pe diseară. Te aștept în hol, la ora optsprezece.

Alice și-a lăsat halatul să-i cadă la picioare, fără să mai poată rezista dorinței de-a proba totul acolo, pe loc.

Rochia, care îi marca perfect talia, cobora în falduri lungi și ample. De când cu războiul, Alice nu mai văzuse o rochie în care să intre atâta material. Învârtindu-se în fața oglinzii, avea senzația că alungă toți acei ani în care duseseră numai lipsuri. Se terminase cu fustele drepte și cu sacourile rigide. Rochia de pe ea îi lăsa umerii goi, îi subția talia, îi rotunjea șoldurile, iar lungimea regăsită sporea misterul piciorului.

S-a așezat pe pat, ca să-și încalțe pantofii. Și, cocoțată pe tocuri, a simțit că dobândise o înălțime impresionantă. Și-a pus boleroul scurt, și-a potrivit pălăria, apoi a deschis ușa șifonierului, ca să se vadă în oglindă. Și nu i-a venit să-și creadă ochilor.

Tocmai își punea, cu grijă, hainele pe umerăș, în așteptarea petrecerii, când a primit un telefon de la recepție. Un băiat de serviciu o aștepta ca s-o conducă la coaforul care se afla ceva mai jos, pe bulevard.

— Cred că ați greșit camera, nu mi-am fixat nicio oră la coafor.

— Domnișoară Pendelbury, vă confirm că sunteți așteptată la Guido, în douăzeci de minute. După ce veți fi coafată, cei de la salon ne vor suna și vom veni să vă luăm de acolo. Vă urez o zi excelentă, domnișoară.

Și funcționarul a închis, spre deosebire de Alice, care se uita la receptor de parcă ar fi fost lampa lui Aladin, din care urma să se ivească un spirit răutăcios.

Șamponată și cu manichiura făcută, Alice a trecut sub foarfeca lui Guido, al cărui nume real era Onur. Acesta studiasse la Roma, de unde se întorsese transformat. Maestrul Guido i-a explicat că, spre sfârșitul dimineții, primise vizita unui bărbat care îi dăduse instrucțiuni foarte stricte: un coc impecabil, care trebuia „să se țină semeț sub pălărie“.

Ședința a durat o oră. Băiatul de serviciu s-a întors s-o ia pe Alice, de îndată ce a fost gata, și-a condus-o la hotel. Când a intrat în hol, recepționarul a informat-o că era așteptată la bar. Acolo, l-a găsit pe Daldry, care bea o limonadă și citea un ziar.

— Încântătoare, a spus el, ridicându-se.

— Nici nu știu ce să-ți spun. De azi-dimineață, mă simt ca o prințesă din povești.

— Tocmai bine, pentru că asta și avem nevoie să fii diseară. Avem de sedus un ambasador, și nu te bizui pe mine pentru așa ceva.

— Nu știu cum ai făcut, dar totul mi se potrivește de minune.

— Știi că nu par, dar sunt pictor. Ce vrei, știința proporțiilor este un domeniu în care excelez.

— Tot ce mi-ai ales este magnific, n-am avut niciodată o rochie atât de frumoasă. Am să fiu foarte atentă, ca s-o poți restitui fără cea mai mică stricăciune. Fiindcă ai închiriat-o, nu?

— Știai că ultima modă poartă un nume? New Look, iar croitorul care a lansat-o e francez! În privința artei războiului, vecinii noștri n-au fost niciodată prea străluciți, dar trebuie să recunosc că au un geniu inegalabil în materie de creație vestimentară, precum și în materie culinară.

— Sper că diseară, când ai să mă vezi în New Look, o să-ți placă.

— Nu mă îndoiesc nicio clipă. Coafura asta este, cu adevărat, o idee bună. Îți pune în valoare linia cefei și o găsesc încântătoare.

— Coafura sau ceafa?

Daldry i-a întins lista de gustări.

— Ar fi cazul să mănânci ceva, fiindcă diseară va trebui să ne luptăm cu sabia, ca să ne apropiem de un bufet, iar tu nu ești în ținută de luptă.

Alice a comandat ceai și fursecuri. Apoi, puțin mai târziu, s-a retras în camera ei, ca să se pregătească.

Acolo, a deschis șifonierul, s-a întins pe pat și și-a admirat toaleta.

Asupra acoperișurilor din Istanbul s-a abătut o ploaie torențială. Alice s-a apropiat de fereastră. În depărtare, se auzeau sirenele vaselor. Bosforul se estompase în spatele unui văl de ceață. Alice s-a uitat jos, în stradă: trecătorii se grăbeau spre refugiile tramvaielor, alții se adăposteau pe sub cornișele clădirilor; pe trotuare, umbrelele se loveau între ele. Alice știa că aparține vieții ce se agita sub ferestrele ei, dar, în acea clipă, în spatele zidurilor groase ale hotelului luxos din cartierul Beyolu, unde o aștepta o rochie atât de frumoasă, se simțea purtată într-o altă lume, o lume privilegiată, pe care avea s-o întâlnească în aceeași seară, o lume ale cărei uzanțe nu le cunoștea, iar asta nu făcea decât să-i sporească nerăbdarea.

*

Alice a chemat-o pe camerista de pe etaj, ca s-o ajute să-și încheie rochia. Cu pălăria bine aranjată, a părăsit camera. Daldry a descoperit-o în liftul care cobora în hol. Era chiar mai uluitoare decât își închipuise el. A întâmpinat-o oferindu-i brațul.

— De obicei, am o sfântă oroare de mondenități, dar am să mă abat de la regulă, ești...

— Foarte New Look, a spus Alice.

— E un mod de a vedea lucrurile. Ne așteaptă o mașină. Avem noroc că s-a oprit ploaia.

Taxiul i-a dus la consulat în mai puțin de două minute: intrarea acestuia se afla la cincizeci de metri de hotel; aproape că ar fi fost de ajuns să traverseze bulevardul, ca să ajungă acolo.

— Știu, e ridicol, dar nu ne puteam duce pe jos, chestie de etichetă, i-a explicat Daldry.

A ocolit mașina ca să-i deschidă portiera lui Alice; un majordom în uniformă o ajuta deja să coboare.

Au urcat încet treptele; Alice se temea să nu se împiedice, pe tocurile ei înalte. Daldry i-a prezentat lacheului invitația, și-a lăsat paltonul la vestiar și a condus-o pe Alice în marea sală de recepție.

Când au intrat, bărbații s-au întors spre ei, unii au rămas chiar muți, în mijlocul conversației. Femeile o măsurau pe Alice din cap până-n picioare. Coafura, boleroul, rochia, pantofii – Alice era modernitatea întruchipată. Soția ambasadorului a rămas cu ochii la ea și i-a zâmbit prietenește. Daldry a înaintat spre doamna ambasador, s-a înclinat pentru a-i săruta mâna și i-a prezentat-o pe Alice, după regulile protocolului.

Ambasadoarea s-a interesat ce motive purtaseră acel frumos cuplu atât de departe de Anglia.

— Parfumurile, Excelența Voastră, a răspuns Daldry. Alice este unul dintre „nasurile“ cele mai înzestrate din regat. Unele dintre creațiile sale se află deja în cele mai bune parfumerii din Kensington.

— Ce noroc! a răspuns ambasadoarea. Când o să ne întoarcem la Londra, o să am grijă să mi le procur neapărat.

Iar Daldry și-a luat imediat obligația de a-i livra câteva flacoane.

— Hotărât lucru, sunteți o avangardistă, draga mea, a exclamat ambasadoarea. O femeie care să creeze noi parfumuri! Asta e o dovadă de mare curaj, lumea afacerilor este atât de masculină! Dacă mai rămâneți în Turcia, trebuie să mă vizitați la Ankara! Mă plictisesc de moarte în orașul ăla, i-a șoptit ea, roșind din cauza confidenței pe care i-o făcuse. Mi-ar face plăcere să vă prezint soțului meu. Din păcate, este în toiul discuției și mi-e teamă că asta va continua toată seara. Trebuie să vă las, mi-a făcut plăcere să vă cunosc.

Ambasadoarea s-a dus la alți invitați. Conversația sa cu Alice nu scăpase nimănui. Toate privirile se întorceau acum spre ei, iar Alice se simțea jenată.

— Nu pot fi în halul ăsta de idiot, nu-mi spune că am lăsat să-mi scape o asemenea ocazie! s-a văitat Daldry.

Alice nu-și lua ochii de la ambasadoare, care conversa într-un mic grup de invitați. La un moment dat, s-a desprins de brațul lui Daldry și a traversat sala, silindu-se din răspuțeri să pășească sigură pe ea, în ciuda tocurilor înalte. S-a alăturat cercului format în jurul ambasadoarei și i s-a adresat acesteia:

— Îmi cer mii de scuze, doamnă. Mi-e teamă că, luându-mi libertatea de a vă vorbi atât de direct, mă dovedesc a fi cu totul lipsită de respectul datorat persoanei dumneavoastră, dar trebuie să-mi acordați o întrevvedere, care nu vă va răpi decât câteva clipe.

Daldry urmărea, stupefiat, scena.

— Este epatantă, nu-i așa? i-a șoptit Can.

Daldry a tresărit.

— M-ați speriat. Nu v-am auzit când ați venit.

— Știu, am făcut-o dinadins. Prin urmare, sunteți satisfăcut de bunul dumneavoastră ghid? Recepția e de mare excepție, nu găsiți?

— Mă plictisesc de moarte la genul ăsta de serate.

— Asta e din cauză că nu sunteți interesat de ceilalți, a răspuns Can.

— Știați că eu v-am angajat ca ghid turistic și nu ca ghid spiritual?

— Credeam că e un privilegiu să ai spirit în viață.

— Can, mă obosiți. I-am promis lui Alice că n-o să mă ating de niciun strop de alcool, și asta îmi creează o stare de indispoziție, așa că fiți drăguț și nu împingeți bușonul prea mult¹⁷!

— Nici dumneavoastră, dacă vreți să vă țineți de cuvânt.

Can s-a făcut nevăzut la fel de discret cum apăruse.

Daldry s-a apropiat de bufet. De acolo, putea urmări destul de bine conversația lui Alice cu ambasadoarea.

— Îmi pare sincer rău că războiul ți-a smuls amândoi părinții de lângă tine și îți înțeleg dorința de a porni pe urmele lor. Chiar mâine voi suna la serviciul consular și voi cere să se facă aceste cercetări pentru tine. În ce an, mai exact, crezi că au fost la Istanbul?

— N-am nicio idee, doamnă. Cu siguranță, înainte să mă nasc eu, deoarece n-aveau cui să mă lase în grijă, poate doar mătușii mele, dar ea mi-ar fi spus. S-au cunoscut cu doi ani mai înainte de venirea mea pe lume. Îmi închipui că ar fi putut face această călătorie ca logodnici, între 1909 și 1910; după aceea, mama nu ar mai fi putut călători, pentru că era însărcinată cu mine.

— Aceste cercetări nu cred să fie prea greu de efectuat, cu condiția ca prăbușirea Imperiului și cele două războaie să nu fi făcut arhivele să dispară. Dar, după cum îmi spunea întotdeauna mama, care, din păcate, nu mai este pe această lume: „Pe nu îl ai deja, fata mea, riscă-l pe da“. Să fim eficiente: haide să-l deranjăm pe consul, o să te prezint și, în schimb, ai să-mi spui numele croitorului tău.

— După eticheta de pe dublura rochiei, este vorba de un oarecare Christian Dior, doamnă.

Ambasadoarea a jurat că va reține acel nume. Apoi, a luat-o pe Alice de mână și a prezentat-o consulului, rugându-l din inimă s-o ajute pe noua sa prietenă. Consulul a promis că o va primi pe Alice chiar a doua zi, la sfârșitul după-amiezii.

— Bun, a spus ambasadoarea. Acum, că problema este în mâini bune, îmi vei da voie să mă întorc la obligațiile mele?

Alice i-a făcut o reverență și s-a retras.

*

— Ei, cum e? a întrebat Daldry, apropiindu-se de Alice.

— Mâine, la ora ceaiului, avem întâlnire cu consulul.

— Mă apucă disperarea: peste tot, pe unde eu dau greș, tu reușești. În fine, îmi închipui că rezultatul e singurul care contează. Sper că ești fericită.

— Da, și niciodată n-am să știu cum să-ți mulțumesc pentru tot ceea ce faci pentru mine.

— N-ai putea să începi ridicându-mi pedeapsa și îngăduindu-mi un păhărel mic de tot? Doar unul, îți promit.

— Unul singur. Pe cuvântul tău?

— De gentleman, i-a răspuns Daldry, zorind deja spre bar.

S-a întors cu o cupă de șampanie, pe care i-a oferit-o lui Alice, și cu un pahar plin ochi de whisky.

— Asta numești tu un pahar? a întrebat Alice.

— Vezi cumva un al doilea? i-a răspuns Daldry, în flagrant delict de ipocrizie.

Orchestra a început să cânte un vals. Ochii lui Alice au început să sclipescă. Și-a pus paharul pe tava unui majordom și s-a uitat la Daldry.

— Îmi acorzi un dans? Cu rochia pe care o port, nu mă poți refuza.

— Păi... a bâiguit Daldry, contemplându-și paharul.

— Whisky ori Sissi¹⁸, trebuie să alegi.

Daldry și-a părăsit cu părere de rău paharul, a luat-o pe Alice de mână și a condus-o spre ringul de dans.

— Dansezi bine, i-a spus ea.

— Mama e cea care m-a învățat vals, era nebună după el. Tata avea oroare de muzică, așa că, dansul...

— Ei bine, mama ta a fost o profesoară formidabilă.

— E primul compliment pe care mi-l faci.

— Dacă-l vrei și pe al doilea, smochingul îți vine de minune.

— E nostim, ultima oară când am purtat smoching a fost la o serată de la Londra – foarte plicticoasă –, unde m-am întâlnit cu o fostă amică, pe care o frecventasem cu asiduitate în urmă cu niște ani. Văzându-mă, a exclamat că smochingul îmi vine de minune și că era să nici nu mă recunoască. De aici, am dedus că ceea ce purtam de obicei nu mă prea pune în valoare.

— Daldry, a existat deja cineva în viața ta, vreau să spun cineva care să conteze cu adevărat?

— Da, dar aș prefera să nu vorbesc despre asta.

— De ce? Suntem prieteni, de bună seamă că îmi poți face o destăinuire.

— Suntem prieteni de dată recentă, și e încă prea devreme să-ți fac genul ăsta de confidențe. Cu atât mai mult cu cât n-ar fi chiar spre avantajul meu.

— Prin urmare, ea e cea care te-a părăsit! Ai suferit mult?

— Nu știu, poate, cred că da.

— Și te mai gândești la ea?

— Se mai întâmplă.

— De ce nu mai sunteți împreună?

— Pentru că n-am fost niciodată cu adevărat. Și, pe urmă, e o poveste lungă, iar eu ți-am spus, pare-mi-se, că nu vreau să vorbesc despre asta.

— Eu n-am auzit așa ceva, a spus Alice, și a iuțit pașii de dans.

— Pentru că nu mă ascuți niciodată și, dacă ne mai învățăm mult cu viteza asta, până la urmă o să te calc.

— N-am dansat niciodată într-o rochie atât de frumoasă, în mijlocul unei săli atât de mari și, cu atât mai puțin, în fața unei orchestre atât de maiestuoase. Te implor, hai să ne învățăm cât mai iute cu putință.

Daldry a zâmbit și a atras-o în vârtejul valsului.

— Ești o femeie ieșită din comun, Alice.

— Și tu, Daldry, ești un tip ieșit din comun. Știi, ieri, când m-am plimbat singură, în timp ce te dezmeticeai din beție, am dat peste o mică intersecție care ți-ar fi plăcut la nebunie. Pe când o traversam, mi te-am imaginat imediat pictând-o. Erau acolo o șaretă trasă de doi cai superbi, două tramvaie care veneau din sensuri opuse, vreo zece taxiuri, o veche mașină americană, din aceea de dinaintea războiului, pietoni peste tot, și chiar un cărucior împins de un om. Ai fi fost în al nouălea cer.

— Te-ai gândit la mine în timp ce traversai o intersecție? Este divin să visezi la ceea ce îți inspiră o încrucișare de drumuri.

Valsul s-a terminat. Invitații i-au aplaudat pe muzicieni și pe dansatori. Daldry s-a îndreptat spre bar.

— Nu te uita așa la mine, paharul celălalt nu se pune, de-abia am avut timp să-mi înmoi buzele în el. Bun, de acord, promisiunea-i promisiune. Ești imposibilă.

— Am o idee, a spus Alice.

— Mă tem de ce-i mai rău.

— Ce-ar fi dacă am pleca?

— În privința asta, n-am nimic contra, dar unde să ne ducem?

— Să mergem pe jos, să ne plimbăm prin oraș.

— Îmbrăcați așa?

— Da, chiar așa.

— Ești chiar mai nebună decât îmi închipuiam, dar, la urma urmei, de ce nu?

Daldry a recuperat paltoanele de la vestiar. Alice îl aștepta la intrare.

— Vrei să te duc să vezi acea faimoasă intersecție? i-a propus Alice.

— Noaptea, nu cred că ar avea același farmec. Să păstrăm plăcerea asta pentru un moment al zilei.

Mai degrabă, hai să mergem pe jos până la funicular și să coborâm spre Bosfor dinspre Karaköy.

— Ia uite ce bine cunoști orașul! Nu știam.

— Nici eu, dar, stând atâta în camera mea, în ultimele două zile, am tot citit și răscitit ghidul turistic care se afla pe noptieră, încât am ajuns să-l cunosc aproape pe dinafară.

Au coborât pe străduțele din Beyolu, până la stația funicularului care lega cartierul de Karaköy. Ajungând în piațeta Tünel, Alice a oftat și s-a așezat pe un parapet de piatră.

— Hai să lăsăm baltă plimbarea de-a lungul Bosforului și să intrăm în prima cafenea pe care o întâlnim. Îți ridic pedeapsa, poți bea tot ce dorești. Uite că și văd una, puțin cam departe pentru gustul meu, dar probabil că e cea mai apropiată.

— Ce tot spui? E la cincizeci de metri. Mie mi se părea mai amuzant să luăm funicularul, este unul dintre cele mai vechi din lume. Ia stai puțin, am auzit bine? Îmi ridici pedeapsa? De unde ți-a venit generozitatea asta subită? Pantofii! Te chinuie ca pe Hristos, nu-i așa?

— Umblatul cu tocuri, pe străzile astea pavate, e o adevărată tortură chinezească.

— Sprijină-te de mine. La întoarcere, o să luăm un taxi.

Atmosfera din sala micii cafenele contrasta radical cu aceea din imensul salon de recepții al consulatului. Aici, se jucau cărți, se râdea și se cânta, se ridicau paharele pentru prietenie, pentru sănătatea unui apropiat, pentru ziua care trecuse, pentru făgăduielile celei de mâine, în care afacerile aveau să fie mai profitabile, se ridicau paharele pentru iarna deosebit de blândă din acel an, pentru Bosforul care, de secole întregi, făcea să bată inima orașului, se cârtea la adresa vapoarelor care rămâneau prea mult la chei, a costului vieții, care nu înceta să crească, a câinilor vagabonzi, care invadaseră mahalalele, a municipalității, din pricina unui alt konak care arsese, sărăcind un patrimoniu ce se făcea scrum din cauza nerușinaților de speculanți imobiliari; apoi, se ridicau din nou paharele pentru frăție, pentru Marele Bazar, ca să fie vizitat iar și iar de turiști.

Văzându-i pe străinii în ținută de seară, oamenii de la mese și-au lăsat pentru câteva clipe partidele de cărți. Daldry nu s-a arătat impresionat nici cât negru sub unghie. A ales o masă la vedere și a comandat două rakiuri.

— Toată lumea ne privește, a șoptit Alice.

— Toată lumea *te* privește, scumpa mea, fă-te că nu vezi și bea.

— Crezi că părinții mei s-or fi plimbat și ei pe străduțele astea?

— Cine știe? E foarte posibil. Poate o vom afla mâine.

— Îmi place să mi-i imaginez aici pe amândoi, vizitând orașul. Îmi place ideea de a merge pe urmele lor. Poate că și ei au fost încântați de panorama admirată de pe colinele Beyolu, poate că și ei au călcat pe pavajul străduțelor din jurul fostelor vii din Pera, au mers mână-n mână de-a lungul Bosforului... Știu, e o prostie, dar îmi lipsesc.

— Nu-i nicio prostie. O să-ți fac o confidență: și mie îmi lipsește teribil de mult faptul că nu-l mai pot învinovăți pe tata pentru tot haosul din viața mea. N-am îndrăznit niciodată să te întreb, dar cum...?

— Cum au murit? Era într-o vineri seara, în septembrie 1941, pe 5, mai exact. Ca în fiecare vineri, coborâsem să iau cina cu ei. Pe vremea aia, locuiam într-o garsonieră, deasupra apartamentului lor. Stăteam de vorbă cu tata, în salon. Mama se odihnea în camera ei, era bolnavă, răcise rău. Deodată, au început să urle sirenele. Tata mi-a ordonat să mă duc la adăpost. Mi-a promis că vin și ei imediat, după ce o ajută pe mama să se îmbrace. Voiam să rămân să-l ajut și eu, dar m-a implorat să plec. Misiunea mea era să găsec un loc în adăpost, unde s-o putem instala confortabil pe mama, dacă alarma s-ar fi prelungit. M-am supus. Prima bombă a explodat în timp ce traversam strada. A fost atât de aproape, încât suflul m-a aruncat la pământ. Când mi-am venit în fire și m-am întors, casa noastră era în flăcări. După cină, voisem să mă duc la mama în cameră și s-o sărut, dar n-am făcut-o de teamă să n-o trezesc. N-am mai revăzut-o niciodată. N-am mai putut niciodată să-i spun la revedere. Nici măcar n-am putut-o înmormânta. După ce pompierii au stins incendiul, am căutat printre ruine. Nu mai rămăsese nimic, nici cea mai mică amintire din viața pe care o trăisem, nimic din copilărie. Am plecat la mătușa mea, în insula Wight, și am rămas acolo până la sfârșitul războiului. Mi-a trebuit ceva timp ca să mă pot întoarce la Londra. Aproape doi ani. Pe insula mea, trăiam ca în sihăstrie. Cunoșteam fiecare golfuleț, fiecare plajă, fiecare colină. Până la urmă, mătușa mea m-a scuturat și m-a silit să-mi vizitez prietenii. Doar ei îmi mai rămăseseră pe lume. Am câștigat războiul. A fost clădită o nouă casă, urmele dramei – ca și existența părinților mei sau a atâtor alți oameni – au fost șterse. Cei ce locuiesc acum acolo nu pot ști. Viața și-a reintrat în drepturi.

— Îmi pare nespus de rău. O spun cu toată sinceritatea, a murmurat Daldry.

— Dar tu ce-ai făcut în timpul războiului?

— Am lucrat într-un serviciu de intendență al armatei. Din cauza unei tuberculoze urâte, care și-a lăsat urmele în plămâni mei, am fost declarat inapt pentru front. Eram furios, l-am suspectat chiar și pe tata că se folosea de influența lui pe lângă medicii militari, ca să mă reformeze. M-am luptat cu ghearele și cu dinții ca să fiu încorporat și, în cele din urmă, am aterizat într-un serviciu de informații, la MI-44.

— Va să zică, ai participat totuși, a spus Alice.

— Din birou. Nimic glorios. Dar ar trebui să schimbăm subiectul, nu vreau să stric seara asta. Eu sunt de vină, nu trebuia să fiu indiscret.

— Eu sunt cea care a început să pună întrebări indiscrete. De acord, să vorbim despre lucruri mai vesele. Cum o chema?

— Pe cine?

— Pe cea care te-a părăsit și te-a făcut să suferi.

— Ai o idee foarte specială despre ceea ce înseamnă „vesel“.

— De ce atâta mister? Era mult mai tânără decât dumneata? Hai, spune-mi, blondă, roșcată sau brunetă?

— Verde, era toată verde, cu ochi mari, bulbucăți și cu niște picioare imense și foarte păroase. De-aia nu reușesc s-o uit. Bine, dacă-mi mai pui încă o întrebare despre ea, o să-mi ofer un alt pahar de raki.

— Comandă două, o să ciocnesc cu tine!

*

Cafeneaua închidea. Trecuse mai mult de o oră și, pe străduțele din jurul pieței Tünel nu trecea niciun taxi, niciun dolmuş.

— Stai să mă gândesc, trebuie să existe o soluție, a spus Daldry, în timp ce vitrina din spatele lor se întuneca.

— M-aș putea întoarce umblând în mâini, dar mi-aș distruge rochia, a sugerat Alice, încercând să facă roata.

Daldry a prins-o la timp, înainte să cadă.

— Pe cuvânt dacă nu ești complet beată.

— Hai să nu exagerăm. Puțin cherchelită, da, recunosc. Dar beată! Ești gata, imediat, cu vorbele grele!

— Păi, nu te auzi? Asta nici măcar nu mai e vocea ta, parcă ai fi o zarzavagioaică!

— Ei bine, meseria de zarzavagioaică e foarte frumoasă. Doi castraveți, o roșie și o primăvară, mintenaș! Bunul meu domn, vi le cântăresc pe toate și vi le las la preț de hală, plus zece la sută. Abia dacă-mi scot transportul, dar aveți o figură simpatică și, pe urmă, vreau să plec acasă.

Alice avea un accent popular atât de pronunțat, încât mai c-ai fi crezut că vorbește în cockney¹⁹.

— Din ce în ce mai bine. E beată moartă!

— Nu e deloc beată! Și apoi, după cât ai tras la măsea, de când suntem aici, nu ești cel mai nimerit să mă dăscălești, auzi? Unde ești?

— Chiar lângă tine... În partea cealaltă!

Alice s-a răsucit spre stânga.

— Ah, uite-l! Mergem să ne plimbăm pe malul fluviului? a întrebat Alice, sprijinindu-se de un felinar.

— Mă îndoiesc. Bosforul e o strâmtoare, nu un fluviu.

— Cu atât mai bine, mă dor picioarele. Cât e ceasul?

— Trebuie să fie trecut de miezul nopții și, în seara asta, în mod cu totul excepțional, n-avem caleașcă, ci o prințesă care se transformă în dovleac.

— N-am niciun chef să mă întorc la hotel. Aș vrea să mă duc înapoi la consulat, ca să dansez... Ce e chestia aia pe care ai zis-o, cu dovleacul?

— Nimic! Bun, la boală rea, leac pe măsură.

— Ce faci? a zberlat Alice, în clipa când Daldry a luat-o pe sus și a pus-o pe umăr.

— Te conduc la hotel.

— Ai să mă duci la ușă într-un plic?

— Dacă dorești, și-a dat Daldry ochii peste cap.

— Dar nu vreau să mă lași lângă recepționar! Da? Promiți?

— Bineînțeles. Și acum, o să tăcem până când ajungem.

— Ai un fir de păr blond pe spatele smochingului. Mă întreb cum o fi ajuns acolo. Și, pe urmă, cred că mi-a căzut pălăria, a mormăit Alice, după care a adormit.

Daldry s-a întors și a văzut pălăria rostogolindu-se în josul străduței și terminându-și cursa într-un șanț.

— Mi-e teamă că trebuie să cumpărăm alta, a bombănit el.

Și a început să urce strada în pantă. Răsuflarea lui Alice îi gâdila teribil urechea, dar n-avea ce face.

*

Când i-a văzut sosind astfel, recepționarul de la Pera Palas a tresărit.

— Domnișoara este foarte obosită, a spus, cu demnitate, Daldry. Mi-ați putea da cheia mea? Și a ei...

Recepționarul s-a oferit să-l ajute, însă Daldry a refuzat.

În cameră, Daldry a întins-o pe Alice pe pat, i-a scos pantofii și a acoperit-o cu o cuvertură. Apoi, a tras draperiile, a privit-o o clipă cum dormea, după care a stins lumina și a ieșit.

*

Se plimba cu taică-său și-i vorbea despre proiectele de viitor. Avea de gând să înceapă un tablou mare, reprezentând câmpurile întinse de hamei, care mărgineau proprietatea. Taică-său considera că era o idee foarte frumoasă. Ar fi trebuit să tragă tractorul mai în față, ca să intre pe pânză. Tocmai cumpăraseră unul nou-nouț, un Fergusson adus cu vaporul din America. Daldry rămăsese perplex. Își imaginase spicele culcate de vânt, o imensitate galbenă, pe jumătate din pânză, contrastând cu degradeurile de bleu ce întruchipau cerul. Dar taică-său părea atât de fericit că noul lui tractor avea să fie onorat astfel... Trebuia să se gândească la asta, poate să-l reprezinte ca o virgulă roșie în josul pânzei, cu un punct negru deasupra, care să-l înfățișeze pe fermier.

Un câmp de hamei cu un tractor sub cer, chiar că era o idee bună. Taică-său îi zâmbea și-i făcea semne, chipul îi apărea printre nori. O sonerie, o sonerie stranie a început să sune, insistând, insistând iar și iar...

Telefonul l-a adus pe Daldry din visul lui în câmpia englezească înapoi în camera de hotel de la Istanbul.

— Pentru numele lui Dumnezeu! a oftat, așezându-se în capul oaselor.

S-a răsucit spre noptieră și a ridicat receptorul.

— Daldry la telefon.

— Dormeai?

— Acum nu mai dorm... doar dacă nu cumva continuă coșmarul.

— Te-am trezit? Îmi pare tare rău, s-a scuzat Alice.

— Să nu-ți fie, eram pe punctul de a picta un tablou care ar fi făcut din mine unul dintre marii maestri peisagiști din a doua jumătate a secolului XX, așa că era preferabil să mă trezesc cât mai iute cu putință. Cât e ceasul la Istanbul?

— E aproape amiază. Abia m-am trezit și eu; ne-am întors chiar atât de târziu?

— Ții neapărat să-ți reamintesc cum ți-ai încheiat seara?

— Nu țin minte nimic. Ce-ai zice să luăm masa în port, înainte de vizita la consulat?

— Un polonic zdravăn de aer nu ne poate face niciun rău. Cum e afară? Încă nu mi-am dat deoparte draperiile.

— Orașul e scăldat în soare. Dă-i zor, pregătește-te și ne întâlnim în hol.

— Te aștept la bar, am nevoie de o cafea bună.

— Da! Cine zice că ajunge primul?

— Cred că glumești!

*

Coborând pe scară, Daldry l-a zărit pe Can care ședea cu brațele încrucișate pe un scaun din hol și-l privea fix.

— Sunteți de mult aici?

— De la ora opt dimineața. Vă las să faceți socotelile, Excelența Voastră.

— Îmi pare rău, nu știam că aveam întâlnire.

— E normal să apar de dimineață la muncă. Excelența Voastră își amintește că a făcut apel la serviciile mele?

— Aveți de gând să-mi mai spuneți mult așa? E ridicol și agasant.

— Numai când sunt supărat împotriva dumneavoastră. Organizasem o întâlnire cu un alt parfumier, dar e trecut de prânz...

— O să iau o cafea și ne ciorovăim după aia, a răspuns Daldry, îndepărtându-se de Can.

— Aveți poftă deosebite pentru a vă ocupa restul zilei, Excelență? i-a strigat din urmă Can.

— Să mă lași naibii în pace!

Daldry s-a așezat la bar, fără să-și poată lua ochii de la Can, care mergea în sus și-n jos, pe hol. Și-a abandonat taburetul și s-a dus la el.

— N-am vrut să fiu nesuferit. Ca să mă iertați, vă dau liber pe toată ziua. Oricum, am aranjat s-o duc pe domnișoara Alice la masă și, după aceea, avem întâlnire cu consulul. Haidem să ne vedem mâine, aici, la o oră civilizată, spre sfârșitul dimineții, și mergem la parfumierul dumneavoastră.

Și, după ce l-a salutat pe Can, Daldry s-a dus la bar.

Alice a ajuns cu mai bine de un sfert de ceas după el.

— Știi, s-a grăbit să spună Daldry, până să deschidă ea gura. Am sosit primul, dar nu-i deloc meritul meu: pur și simplu, n-aveai cum să mi-o iei înainte.

— Mi-am căutat pălăria, de-aia am întârziat.

— Și ai găsit-o? a întrebat Daldry, cu o privire malițioasă.

— De bună seamă! E în șifonier, pusă bine pe raft.

— Ei poftim, sunt cât se poate de încântat! Ce zici de prânzul ăla pe malul apei, îți mai surâde?

— Schimbare de plan. Tocmai veneam să te caut. Can așteaptă în hol, ne-a organizat o vizită la Marele Bazar. E un gest adorabil din partea lui. Grăbește-te, te aștept afară. Sunt nebună de bucurie, chiar visam la asta.

— Și eu, a strâns din dinți Daldry, în timp ce Alice se îndepărta. Cu puțin noroc, o să găsesc un ungher liniștit unde să-l strâng de gât pe ghidul ăsta.

Coborând din tramvai, s-au îndreptat spre latura de nord a moscheii lui Baiazid. La capătul unei piețe, au luat-o pe o ulicioară îngustă, cu buchiniști și gravori pe ambele părți. Se învârteau de o oră pe

aleile Marelui Bazar, și Daldry încă nu scosese o vorbă. Alice, radioasă, era foarte atentă la poveștile lui Can.

— Este cea mai mare și mai veche piață acoperită din lume, a anunțat cu mândrie ghidul. Cuvântul „bazar“ vine din arabă. Odinioară, era numit Bedesten, pentru că *bedes* înseamnă „lână“ pe arăbește și pentru că aici era locul unde se vindea lâna.

— Iar eu sunt oaia care-și urmează păstorul, a mormăit Daldry.

— Ați spus ceva, Excelență? a întrebat Can, întorcându-se.

— Absolut nimic, vă ascultăm cu sfințenie, dragul meu, i-a răspuns Daldry.

— Fostul Bedesten se află în centrul Marelui Bazar, dar acum, acolo găsești prăvălii cu arme de demult, bronzuri vechi și un foarte excepțional porțelan. La origine, a fost construit în întregime din lemn. Dar a fost foarte nefericit ars la începutul secolului al XVIII-lea. Este aproape un oraș sub cer acoperit de aceste mari domuri, pe care le veți descoperi ridicând figura și nu făcând figuri, dacă unii văd ce vreau să zic! Aici, veți găsi de toate: bijuterii, blănuri, covoare, obiecte de artă, multe copii, bineînțeles, dar câteva piese foarte magnifice pentru un ochi expertizat care va ști să le descotrobăiască în mijlocul...

— Bulibășelii ăsteia groaznice, a bombănit iar Daldry.

— Da' la urma urmei, ce ai? a protestat Alice. E pasionant ceea ce ne explică. Pare-se că ai o dispoziție oribilă.

— Câtuși de puțin, a replicat Daldry. Mi-e foame, atâta tot.

— V-ar trebui două zile în cap pentru a explora toate străduțele, a continuat Can, impasibil. Pentru a vă facilita o hoinăreală de câteva ore, aflați că bazarul se împarte în cartiere magnifice de bine întreținute, după cum puteți constata, și fiecare cartier regrupează produsele pe genuri. Putem chiar să ne restaurăm într-un loc excelent, dat fiind că acolo vom găsi singura hrană susceptibilă s-o pasioneze pe Excelența noastră.

— Este ciudat felul ăsta în care îți spune. Te rog să notezi că ți se potrivește bine. „Excelență“ e chiar destul de nostim, nu crezi? a șoptit Alice la urechea lui Daldry.

— Nu, nu chiar, dar de vreme ce pare să vă amuze pe amândoi, n-am să vă stric plăcerea, lăsându-vă să presupuneți vreo secundă că ironia lui mă poate atinge.

— S-a întâmplat ceva între voi doi? Pare-se că vă înțelegeți ca mâța și câinele.

— Absolut deloc! a răspuns Daldry, cu aerul unui copil pedepsit să stea la colțul clasei.

— Chiar că ai un caracter al naibii! Can este de un devotament total. Dacă ți-e foame în halul ăsta, hai să mâncăm. Renunț la plimbare, dacă asta îți poate readuce zâmbetul pe buze.

Daldry a dat din umeri și și-a grăbit pașii, îndepărtându-se de Can și Alice.

Alice s-a oprit în fața unui magazin de instrumente muzicale: o veche trompetă de aramă îi atrăsese atenția. I-a cerut voie negustorului s-o privească mai îndeaproape.

— Armstrong avea una la fel, a spus negustorul, plin de însuflețire. O piesă unică, eu nu știu să cânt, dar a încercat-o un prieten și voia neapărat s-o cumpere. E o afacere excepțională, a adăugat el.

Can a examinat instrumentul și s-a aplecat spre Alice.

— E o tinichea. Dacă vreți să cumpărați o trompetă frumoasă, știu eu locul care vă trebuie. Puneți-o pe asta la loc și urmați-mă.

Daldry și-a dat ochii peste cap, văzând cum Alice îl urmează pe Can, atentă la sfaturile pe care i le

dădea acesta.

Can a însoțit-o la o altă prăvălie de instrumente muzicale, de pe o străduță alăturată. I-a cerut comerciantului să-i prezinte prietenei sale cele mai frumoase modele, dar nu neapărat cele mai scumpe. Alice ochise deja o trompetă dintr-o vitrină.

— Este o Selmer originală? a întrebat ea, luând trompeta în mână.

— Absolut autentică. Dacă aveți vreo îndoială, încercați-o.

Alice a examinat trompeta.

— O Sterlin Silver cu patru pistoane, probabil că așa ceva costă cât ochii din cap!

— În bazar ăsta nu-i chiar cel mai potrivit mod de a negocia, a râs cu bunăvoință negustorul. Vă mai pot oferi un Vincent Bach, Stradivariusul trompetelor, unica pe care o veți găsi în Turcia.

Dar Alice n-avea ochi decât pentru Selmer. Și-l amintea pe Anton, admirând ore în șir, pe ger, același model, expus în vitrina unui negustor din Battersea, asemenea unui pasionat de automobile, leșinat de plăcere în fața unui Jaguar coupé sau a unei frumoase mașini italiene. Anton o învățase totul despre trompete, despre diferența dintre cele cu pistoane și cele cu pană sau dintre cele lăcuite și cele argintate, despre importanța aliajelor, care influențau sonoritățile.

— V-o pot vinde la un preț rezonabil, a spus negustorul.

Can a rostit câteva cuvinte în turcește.

— La un preț foarte bun, a rectificat bărbatul. Prietenii lui Can sunt prietenii mei. Vă ofer chiar și etuiul.

Alice i-a plătit negustorului și, în fața unui Daldry mai circumspect ca niciodată, a plecat cu obiectul cumpărat.

— Pari să te pricepi. Nu știam că ești expertă în trompete, a spus el, urmând-o.

— Pentru că nu știi totul despre mine, i-a răspuns Alice, luându-l în râs și grăbind pasul.

— Totuși, nu te-am auzit niciodată cântând la trompetă și, slavă Domnului, pereții care ne despart nu sunt groși.

— Dar tu? Nici tu nu cânti la pian, nu-i așa?

— Ți-am spus, e vecina de dedesubt. Și acum, ce vrei? Să-mi povestești că sufli în trompetă pe sub podurile de cale ferată, ca să nu-ți deranjezi vecinii?

— Parcă ți-era foame, Daldry. Îți pun această întrebare fiindcă văd în fața noastră o mică bombă, cum îți place să le spui, care n-arată deloc rău.

Can a intrat primul în restaurant și le-a făcut imediat rost de o masă, pe sub nasul clienților care își așteptau rândul.

— Sunteți acționar în bazar sau tatăl dumneavoastră a fost fondatorul? a întrebat Daldry, așezându-se.

— Pur și simplu ghid, Excelența Voastră!

— Știu, și cel mai bun din Istanbul...

— Sunt uluit că, în sfârșit, o recunoașteți cu sinceritate. O să fac comanda pentru dumneavoastră, timpul zboară și, în curând, aveți întâlnire la consulat, a răspuns Can, îndreptându-se spre tejghea.

¹⁷ În orig.: „pousser le bouchon trop loin“ (fr.) – a exagera, a întinde coarda prea tare.

¹⁸ Aluzie la împărăteasa Elisabeta, soția lui Franz Joseph.

¹⁹ Cockney (engl.) – dialect vorbit în mahalalele londoneze.

9

Consulatul își reluase aspectul din zilele obișnuite; aranjamentele florale dispăruseră, sfeșnicele de cristal fuseseră puse bine, iar ușile ce dădeau în sala de recepții fuseseră închise.

După ce le-a verificat identitatea, un militar în ținută de ceremonie i-a condus pe Alice și pe Daldry la etajul întâi al clădirii neoclasică. Au mers pe un culoar lung și au așteptat să fie primiți de un secretar. În sfârșit, au intrat în biroul consulului, un bărbat cu o înfățișare austeră, dar cu un glas binevoitor.

— Așadar, domnișoara Pendelbury, sunteți prietenă cu Excelența Sa.

Alice s-a întors spre Daldry.

— Nu eu; de data asta, e vorba de ambasador, i-a șoptit el la ureche.

— Da, a bâlbâit Alice, adresându-se consulului.

— Pentru ca soția lui să-mi ceară o întrevvedere într-un termen atât de scurt, trebuie să fiți foarte apropiați. Cu ce vă pot fi de folos?

Alice și-a expus problema, iar consulul a ascultat-o, semnând foile unui dosar de pe biroul său.

— Domnișoară, presupunând că părinții dumneavoastră ar fi prezentat o cerere de viză, s-ar fi adresat autorităților otomane, nu nouă. Deși, înainte de proclamarea republicii, consulatul nostru era o frumoasă ambasadă, nu văd niciun motiv ca dosarul lor să fi fost lucrat aici. Doar Ministerul turc al Afacerilor Externe ar putea păstra în arhivele sale documentele care vă interesează. Și, presupunând că acest gen de hârțogărie ar fi supraviețuit revoluției și celor două războaie, mă îndoiesc că ei ar accepta să întreprindă niște cercetări atât de neinteresante.

— În afara cazului când consulatul ar face o cerere specială pe lângă numitele autorități, insistând asupra faptului că aceasta vine de la o prietenă foarte apropiată a soției ambasadorului englez, a intervenit Daldry. Ați fi uluit să descoperiți că, uneori, dorința de a face un gest amabil pentru un stat prieten și partener economic poate mișca munții din loc. Știu despre ce vorbesc, având eu însumi un unchi, consilier apropiat al ministrului afacerilor externe, de care depinde consulatul dumneavoastră, dacă nu mă înșel. Un om încântător, de altfel, și care, de la pierderea neașteptată a fratelui său, regretatul meu tată, are pentru mine o afecțiune fără margini. Unchi căruia voi avea grijă să-i semnalez ajutorul prețios pe care ni l-ați acordat, subliniind eficiența de care ați dat dovadă. Mi-am pierdut firul, a adăugat Daldry, gânditor. Pe scurt, ceea ce voiam să spun...

— Cred că v-am înțeles, domnule Daldry. Voi contacta serviciile respective și mă voi da peste cap pentru a vă obține informații. Totuși, nu fiți din cale afară de optimiști, mă îndoiesc că o simplă cerere

de viză să fie păstrată în arhive atâta timp. Domnișoară Pendelbury, spune-ți, așadar, că ipotetica sosire a părinților dumneavoastră la Istanbul s-ar situa între 1900 și 1910?

— Întocmai, a răspuns Alice, cu obraji roșii de rușine, în fața tupeului lui Daldry.

— Bucurați-vă de șederea dumneavoastră printre noi, orașul este magnific. Dacă obțin vreun rezultat, vă voi trimite un mesaj la hotel, a promis consulul, însoțindu-și vizitatorii până la ușa biroului.

Alice i-a mulțumit pentru sollicitudine.

— Îmi închipui că unchiul dumneavoastră, fiind fratele tatălui, se numește tot Daldry? a întrebat consulul, strângându-i mâna lui Daldry.

— Oh, deloc, a răspuns acesta, cu aplomb. Imaginați-vă că, fiind artist, am împrumutat numele mamei pe care l-am considerat mai original. Unchiul meu se numește Finch, ca răposatul meu tată.

După ce au plecat de la consulat, Alice și Daldry s-au întors la hotel, ca să bea ceaiul pe care nu li-l oferise consulul.

— Daldry este, într-adevăr, numele mamei tale? a întrebat Alice, așezându-se în salonul barului.

— Absolut deloc; și nu există niciun Finch în familia noastră. În schimb, vei găsi întotdeauna unul funcționar într-un minister sau în administrație. Este un patronim teribil de răspândit.

— Nu te temi chiar de nimic!

— Ar trebui să mă feliciți, am rezolvat problema la marea artă. Nu ți se pare?

*

Peste noapte, începuse să bată un karayel strașnic. Vântul din Balcani adusese zăpadă, punând capăt blândeții ieșite din comun a acelei ierni.

Când Alice a deschis ochii, trotuarele erau la fel de albe ca perdelele de percal de la fereastra ei, iar acoperișurile Istanbulului semănau, de-acum, cu cele din Londra. Viscolul o împiedica să iasă din hotel. Practic, nici nu se mai vedea Bosforul. După ce și-a luat micul dejun la restaurantul hotelului, Alice a urcat din nou și s-a așezat la biroul unde obișnuia să scrie aproape în fiecare seară.

Anton,

Ultimele zile de ianuarie. A sosit iarna și, astăzi, ne oferă primele momente de odihnă. Ieri m-am întâlnit cu consulul nostru, care mi-a dat prea puține speranțe cu privire la șansa de a afla dacă părinții mei au ajuns până aici. Nu-ți ascund că mă întreb neîncetat care e rostul căutărilor mele. Deseori, stau să mă gândesc care să fie motivele reale ce m-au îndepărtat de Londra. Prezicerile ghicitoare, visul meu de a descoperi un nou parfum sau tu? Dacă îți scriu de la Istanbul în dimineața asta, o fac pentru că mi-e dor de tine. De ce oare ți-am ascuns această tandrețe deosebită pe care o simțeam pentru tine? Poate fiindcă mi-era teamă să nu pun în pericol prietenia noastră. După ce mi s-au prăpădit părinții, ai rămas singurul care mă leagă de această parte a vieții mele. N-am să-ți uit niciodată scrisorile, pe care le primeam în fiecare marți, pe toată durata lungilor mele luni de refugiu din insula Wight.

Aș vrea să-mi mai scrii și altele, aș vrea să citesc vești despre tine, să știu cum îți petreci zilele. Ale mele sunt, cel mai adesea, vesele. Daldry este un copil teribil, dar un adevărat gentleman. Și, apoi, orașul este frumos, viața pasionantă, iar oamenii, generoși. Am găsit în bazar ceva care o să-ți facă plăcere, nu-ți spun nimic altceva, mi-am jurat că, de data asta, voi izbuti să păstrez secretul. Când mă întorc, o să hoinărim de-a lungul Tamisei, iar tu ai să-mi cânti...

Alice a ridicat stiloul, i-a ronțăit puțin capacul, apoi a șters ultimele cuvinte, până au devenit ilizibile.

...o să hoinărim pe cheiurile Tamisei, iar tu ai să-mi povestești tot ce ți s-a întâmplat cât timp am fost plecată atât de departe de Londra.

Să nu crezi că am venit aici doar ca să fac pe turista: munca mea avansează sau, mai degrabă, îmi fac noi proiecte. De îndată ce timpul mi-o va permite, voi merge la piața de mirodenii. Noaptea trecută, am hotărât să pun la punct niște parfumuri noi, pentru interiorul caselor. Să nu râzi de mine, ideea nu-mi aparține, mi-a venit mulțumită aceluiași artizan despre care ți-am povestit în scrisoarea anterioară. Aseară, când eram gata să adorm, mă gândeam iar la părinții mei, și fiecare amintire era legată de o senzație olfactivă. Nu-ți vorbesc aici despre apa de toaletă a tatei sau de parfumul mamei, ci de alte mirosuri. Închide ochii și amintește-ți de toate acele mirosuri din copilărie, pielea ghiozdanului, mirosul de cretă și chiar cel al tablei, când învățătorul te dădea cu capul de ea, mirosul de ciocolată cu lapte preparată de mama ta în bucătărie. La noi, când făcea mama prăjituri, mirosea a scorțișoară, fiindcă o pune aproape în toate. În amintirile despre iarnă, îmi revine mirosul vreascurilor adunate de tata din pădure și arse în șemineu. În amintirea despre zilele de primăvară, regăsesc trandafirii sălbatici oferiți de el mamei, și mireasma lor, care umplea tot salonul. Mama îmi spunea întotdeauna: „Dar cum de poți simți toate mirosurile astea?” N-a înțeles niciodată că îmi însemnam fiecare clipă a vieții cu aceste mirosuri speciale, că ele erau limbajul meu, modul meu de a percepe lumea care mă înconjoară. Și urmăream mirosurile orelor ce treceau, așa cum alții sunt impresionați văzând schimbările de culori din cursul zilei. Distingeam zeci de note: ale ploii și roind pe frunze și amestecându-se cu mușchiul copacilor, pentru a se răspândi de îndată ce soarele exalta mirosul pădurii; ale ierburilor uscate de arșița verii și ale paielor adunate prin hambarele în care ne ascundeam; chiar și ale mormanului de bălegar în care m-ai împins tu... și ale liliacului pe care mi l-ai dăruit în ziua când am împlinit șaisprezece ani.

Aș putea să-ți amintesc atâtea momente din adolescență și, apoi, din viețile noastre de adulți, doar numindu-ți parfumurile pe care mi le trezesc în memorie. Știi tu, Anton, că mâinile tale au un parfum piperat, un amestec de aramă, săpun și tutun?

Ai grijă de tine, Anton, sper că și ție ți-e puțin dor de mine.

O să-ți scriu iar săptămâna viitoare.

Te îmbrățișează

Alice

*

A doua zi după viscol, ploaia a turnat întruna, topind zăpada. În zilele ce au urmat, Can le-a arătat lui Alice și lui Daldry diferite monumente din oraș. Au vizitat palatul Topkapı, moscheea Süleymanyie, mormântul lui Soliman și cel al Roxelanei, s-au plimbat ore în șir pe străzile animate din jurul podului Galata, au străbătut aleile bazarului egiptean. La bazarul de mirodenii, Alice s-a oprit în fața fiecărei tarabe, adulmecând pulberile, decocturile de flori uscate, parfumurile din flacoane. Daldry a fost sincer extaziat, pentru prima oară, de admirabila faianță de Iznik, de la moscheea Rüstem Paşa, și, apoi, din nou, de frescele fostei biserici a Sfântului Mântuitor. Mergând pe străduțele unui vechi cartier, în care

casele de lemn rezistaseră unor mari incendii, Alice s-a simțit rău și și-a exprimat dorința de a pleca. Apoi, l-a făcut pe Daldry să se cațare în vârful Turnului Genovez, pe care-l vizitase fără el. Dar cel mai frumos moment a fost, cu siguranță, cel în care Can a dus-o în pasajul florilor, cu piața lui acoperită, unde Alice a vrut să-și petreacă toată ziua. Au luat masa într-una din numeroasele localuri din zonă. Joi, au făcut turul cartierului Dolmabahçe, vineri al Eyüp-ului, în partea îndepărtată a Cornului de Aur. După ce au admirat mormântul unde era îngropat tovarășul Profetului, au urcat treptele ce duceau la cimitir și și-au îngăduit o pauză la cafeneaua Pierre Loti. De la ferestrele vechii case unde venea scriitorul să se odihnească, se zărea, pe deasupra pietrelor de pe mormintele otomane, orizontul larg, pe care se profilau malurile Bosforului.

În seara aceea, Alice i-a spus lui Daldry că poate venise vremea să se gândească la întoarcere.

— Vrei să abandonezi?

— Nu ne-am ales anotimpul potrivit, dragă Daldry. Pentru călătoria asta, ar fi trebuit să așteptăm până ce înflorește vegetația. Și apoi, dacă vreau să-ți pot restitui, într-o bună zi, toate cheltuielile pe care le-ai făcut, ar fi mai bine să mă pun din nou pe treabă. Mulțumită ție, am făcut o călătorie extraordinară și mă întorc cu mintea plină de idei noi, dar acum, trebuie să le concretizez.

— Știi prea bine că nu parfumurile tale ne-au adus până aici.

— Nu știu ce m-a adus aici, Daldry. Prezicerile unei ghicitoare? Coșmarurile mele? Insistența ta și ocazia pe care mi-ai oferit-o, de a fugi o vreme din viața mea? Am vrut să cred că părinții mei au fost la Istanbul. Impresia că merg pe urmele lor mă apropia de ei, dar nu avem nicio veste de la consul. Trebuie să mă maturizez, Daldry, chiar dacă îi rezist din răspuțeri acestei necesități. Lucru care ți se aplică și ție.

— Nu sunt de acord. Recunosc că am supraestimat oarecum pista consulului, dar gândește-te la viața făgăduită de ghicitoare, la bărbatul care te așteaptă la capătul drumului. Cât despre mine, ți-am promis că o să te conduc până la el sau măcar până la a doua verigă a lanțului. Sunt un om de onoare și mi țin promisiunile. Nici nu se pune problema să dezarmăm în fața timpului, dimpotrivă. Ți-au venit idei noi, or să-ți mai vină și altele, sunt convins. Și, apoi, mai devreme sau mai târziu, o să găsim acea a doua persoană care te va duce la a treia, și așa mai departe...

— Daldry, să fim rezonabili. Eu nu-ți cer să plecăm mâine, ci să începem, cel puțin, să ne gândim la asta.

— M-am gândit la toate, dar, fiindcă mi-o ceri, o să mă gândesc din nou.

Sosirea lui Can a pus capăt conversației lor. Trebuiau să se întoarcă la hotel. Ghidul îi ducea chiar în seara aceea să vadă un balet.

Și, de la o zi la alta, din biserici în sinagogi, din sinagogi în moschei, din vechi cimitire adormite în străduțe zgomotoase, din ceainării în restaurante – unde cinau aproape seară de seară și unde, rând pe rând, fiecare destăinuia câte ceva din propriul trecut, povestea câte ceva despre propria viață – Daldry s-a împăcat cu Can. Până la urmă, între ei s-a stabilit o anumită înțelegere, generată de un proiect năstrușnic, în care unul era autor, iar celălalt complice.

În luna ce a urmat, Alice, care se întorcea la hotel după o zi deosebit de plină, a fost oprită de recepționar. Un mesager consular adusese, la sfârșitul dimineții, o telegramă pentru ea.

Alice a luat-o și l-a privit, febrilă, pe Daldry.

— Ei bine, scoate-o din plic, a implorat-o el.

— Nu aici, haide la bar.

S-au așezat la o masă din fundul sălii. Cu un gest al mâinii, Daldry l-a concediat pe chelnerul care se apropia să le ia comanda.

— Ei, cum e? a spus el, clocotind de nerăbdare.

Alice a deschis telegrama și a citit cele câteva rânduri, după care a pus plicul la loc, pe masă.

Daldry se uita când la Alice, când la telegramă.

— Dacă aș citi-o fără să-mi dai voie, ar fi o nedelicatețe din partea mea, dar dacă m-ai lăsa să mai aștept încă o secundă, ar fi o cruzime din partea ta.

— Cât e ceasul? a întrebat Alice.

— E ora șaptesprezece, a răspuns Daldry, exasperat. De ce?

— Pentru că va sosi neîntârziat consulul Angliei. Asta mă anunță prin mesaj. Pare-se că are să-mi comunice niște informații.

— Ei bine, în cazul ăsta, de vreme ce îți dă întâlnire, nu-mi mai rămâne decât să te las.

Daldry s-a prefăcut că se ridică, dar Alice i-a pus mâna pe braț, ca să-l țină pe loc. N-a trebuit să insiste prea mult.

Consulul, care intrase deja în holul hotelului, a văzut-o pe Alice și s-a îndreptat spre ea.

— Mi-ați primit mesajul la timp, a spus, scoțându-și paltonul.

I l-a dat, împreună cu pălăria, chelnerului și s-a așezat într-un fotoliu, între Alice și Daldry.

— Doriți să beți ceva? l-a întrebat Daldry.

Consulul s-a uitat la ceas și a acceptat cu plăcere un bourbon.

— Am o întâlnire chiar alături, într-o jumătate de oră. Cum consulatul nu e prea departe și cum aveam și noutăți pentru dumneavoastră, mi-am zis că e mai simplu să vi le comunic personal.

— Vă sunt nespus de recunoscătoare, a zis Alice.

— După cum am presimțit, n-am obținut nicio informație de la prietenii turci. Să nu considerați că ar fi vorba de o rea-voință din partea lor. Un cunoscut care lucrează la Sublima Poartă – echivalentul Ministerului de Externe de la noi – m-a sunat alaltăieri și mi-a confirmat că a făcut toate cercetările posibile, dar, o cerere de intrare pe teritoriul țării, pe vremea Imperiului Otoman... El se îndoiește până și de faptul că ar fi fost introdusă vreodată în arhive.

— Atunci, ne aflăm într-un impas, a tras concluzia Daldry.

— Ba deloc, a replicat consulul. I-am cerut, pentru orice eventualitate, unui ofițer de informații de-al meu să se ocupe de problema dumneavoastră. Este un colaborator tânăr, dar de o rară eficiență, lucru pe care tocmai l-a dovedit o dată în plus. Și-a zis că, printr-un noroc – pentru noi, evident –, pașaportul unuia dintre părinții dumneavoastră ar fi putut fi rățăcit sau furat, în timpul șederii aici. Istanbulul nu e el un liman de pace nici astăzi, așa că, la început de secol, era și mai puțin sigur. Pe scurt, dacă s-ar fi întâmplat așa ceva, părinții dumneavoastră s-ar fi adresat ambasadorului care, înainte de revoluție, avea sediul în actuala clădire a consulatului.

— Li s-au furat pașapoartele? a întrebat Daldry, mai nerăbdător ca niciodată.

— Nici asta, a răspuns consulul, clătănându-și cuburile de gheață din pahar. În schimb, în timpul șederii aici, s-au dus într-adevăr la ambasadă, și nu fără motiv! Părinții dumneavoastră s-au aflat la Istanbul nu în 1909 sau în 1910, așa cum ați presupus, ci spre sfârșitul anului 1912. Tatăl dumneavoastră studia farmacologia și venise să-și completeze cercetările asupra plantelor medicinale din Asia. Părinții dumneavoastră își stabiliseră domiciliul într-un mic apartament din cartierul Beyolu.

Nu departe de aici.

— Cum ați aflat asta? a întrebat Daldry.

— Nu e nevoie să vă amintesc de haosul în care s-a pomenit lumea, în august 1914, și nici de supărătoarea hotărâre a Imperiului Otoman, din luna noiembrie a aceluiași an, de a se alătura puterilor centrale și, prin urmare, Germaniei. Părinții dumneavoastră, fiind amândoi supuși ai Majestății sale, s-au aflat *ipso facto* printre cei pe care Imperiul i-a considerat, din acel moment, drept dușmani. Presimțind eventualele pericole pe care le-ar fi avut de înfruntat împreună cu soția lui, tatăl dumneavoastră s-a gândit să-și semnaleze prezența la Istanbul, mai ales în speranța de a fi repatriați prin ambasadă. Din păcate, în acele vremuri de război, călătoriile nu erau lipsite de primejdii, departe de asta. De aceea, au avut de așteptat încă o lungă perioadă, până să se poată întoarce în Anglia. Dar ceea ce ne-a ajutat să le dăm de urmă este tocmai faptul că se puseseră sub protecția serviciilor noastre, pentru a se putea refugia în orice clipă la ambasadă, dacă pericolul se făcea realmente simțit. După cum știți, ambasadele rămân, indiferent de împrejurări, teritorii inviolabile.

Pe măsură ce vorbea consulul, chipul lui Alice pălea tot mai mult. Îngrijorat, Daldry i-a luat mâna.

— Te simți bine?

— Vreți să chem un medic? a întrebat-o și consulul.

— Nu, n-am nimic. Vă rog să continuați, a murmurat Alice.

— În primăvara lui 1916, ambasada Angliei a reușit să scoată vreo sută de cetățeni de-ai săi, îmbarcându-i în secret pe un cargou sub pavilion spaniol. (Spania rămăsese neutră.) Vasul a trecut prin strâmtoarea Dardanele și a ajuns fără nicio piedică în Gibraltar. De acolo, am pierdut urma părinților dumneavoastră, dar prezența dumneavoastră aici atestă faptul că au reușit să ajungă teferi și nevătămați în patria mamă. Iată, domnișoară, acum știți exact cât știu și eu...

— Ce e, Alice? Pari răvășită! a întrebat-o Daldry.

— E imposibil, a îngăimat ea.

Mâinile începuseră să-i tremure.

— Domnișoară, a rostit consulul, aproape ofuscat, vă rog să mă credeți: informațiile pe care tocmai vi le-am comunicat sunt cât se poate de serioase...

— Mă născusem, era inevitabil să fiu cu ei.

Consulul a privit-o cu un aer circumspect.

— Dacă spuneți dumneavoastră... Dar mă miră, nu e nici urmă de dumneavoastră în registrele și rapoartele pe care le-am consultat. Poate că tatăl dumneavoastră nu a înștiințat ambasada cu privire la prezența dumneavoastră.

— Tatăl ei s-ar fi dus la ambasadă să caute protecție pentru soție și pentru sine, și ar fi omis să semnaleze prezența unicei lor fiice? M-ar mira foarte mult, a intervenit Daldry. Domnule consul, sunteți sigur că nu apar și copiii în registrele dumneavoastră?

— Ei, domnule Daldry, în fond, drept ce ne luați? Suntem o țară civilizată. Bineînțeles că împreună cu părinții, erau înscriși și copiii.

— Atunci, este posibil ca tatăl duminale să fi omis dinadins să-ți semnaleze prezența, s-a întors Daldry spre Alice. Poate se temea că ambasada ar fi putut considera repatrierea unui copil mic ca fiind prea riscantă.

— Categorie nu, a protestat cu vehemență consulul. Întâi femeile și copiii! Drept dovadă, în

famiiliile îmbarcate pe acel cargou spaniol, se aflau copii, și erau prioritari.

— În cazul acesta, să nu stricăm acest moment, făcându-ne probleme pentru ceva care probabil că nu merită. Domnule consul, nu știu cum să vă mulțumesc, informațiile pe care ni le-ați dat depășesc de departe speranțele noastre...

— Și eu să nu-mi amintesc nimic? a murmurat Alice, întrerupându-l pe Daldry. Să n-am nici cea mai vagă amintire?

— Nu vreau să fiu indiscret și, cu atât mai puțin, nedelicat, dar ce vârstă aveți, domnișoară Pendelbury?

— La 25 martie 1915 împlinisem patru ani.

— Prin urmare, în primăvara lui 1916, aveți cinci. Oricâtă afecțiune aș avea față de părinții mei, cărora le voi fi recunoscător toată viața pentru dragostea și pentru educația pe care mi le-au dat, aș fi absolut incapabil să-mi amintesc ceva legat de o vârstă atât de fragedă, a spus consulul, bătând-o pe mână. Bun, sper că mi-am îndeplinit misiunea și v-am satisfăcut cererea. Dacă vă mai pot fi de folos cu ceva, nu șovăiți să mă vizitați, știți unde se află consulatul. Acum, trebuie să vă las, altfel, am să întârzii.

— Vă amintiți adresa lor?

— Am notat-o pe o hârtiuță, bănuiam eu că-mi veți pune întrebarea asta. Stați puțin, a spus consulul, scotocindu-se prin buzunarul interior al sacoului. Uite-o... Stăteau foarte aproape, în fosta Stradă Principală din Pera, rebotezată strada Isklital, și, mai precis, la etajul doi, în clădirea Rumelia, chiar alături de cunoscutul pasaj al florilor.

Consulul a sărutat mâna lui Alice și s-a ridicat.

— Ați avea amabilitatea să mă conduceți până la ușa hotelului? i s-a adresat lui Daldry. Aș vrea să vă spun două vorbe, nimic important.

Daldry s-a ridicat și l-a urmat pe consul, care își puneia paltonul. După ce au traversat holul, consulul s-a oprit în fața recepției și i-a vorbit lui Daldry.

— În timp ce făceam cercetările pentru amica dumneavoastră, m-am interesat, de curiozitate, și de un domn Finch, de la Ministerul Afacerilor Externe.

— Ah!

— Ei da... Și singurul angajat care răspunde la numele Finch este stagiar la serviciul de curieri. Nu poate fi vorba în niciun caz de unchiul dumneavoastră, nu?

— Într-adevăr, nu cred, a răspuns Daldry, examinându-și bombeurile.

— Așa mi se pare și mie. Vă doresc ședere plăcută la Istanbul, domnule Finch-Daldry, a spus consulul și a ieșit pe ușa rotativă.

10

Daldry se întorsese lângă Alice, la bar. De o jumătate de oră, de când stătea alături de ea, Alice fixa cu privirea pianul negru din colțul salonului, fără să scoată o vorbă.

— Dacă vrei, mâine am putea da o raită pe lângă clădirea Rumelia, a sugerat Daldry.

— De ce nu mi-au vorbit niciodată despre perioada aceea?

— N-am idee, Alice. Poate ca să te protejeze. Aici, părinții tăi trebuie să fi trecut prin momente cumplite, care, pentru ei, au devenit niște amintiri greu de împărtășit altcuiva. Tata a făcut Marele Război, și nu voia niciodată să vorbească despre asta.

— Și de ce să nu mă fi declarat la ambasadă?

— Poate că au făcut-o, iar funcționarul responsabil cu recensământul cetățenilor britanici nu și-a îndeplinit cu corectitudine sarcina. În vârtoarea acelei epoci, poate că era depășit de evenimente.

— Nu ți se pare că sunt prea mulți „poate“ la mijloc?

— Ba da, sunt mulți, dar ce altceva aș putea spune? Noi nu eram aici.

— Ba tocmai că eu eram.

— Dacă vrei, hai să facem o anchetă.

— Cum?

— Întrebând prin vecini. Cine știe dacă n-o să-și amintească cineva de părinții tăi?

— După aproape patruzeci de ani?

— Poate că norocul n-o să ne ocolească și o să vrea să dea puținel și peste noi. Dacă tot l-am angajat pe cel mai bun ghid din Istanbul, hai să-i cerem să ne ajute. Zilele ce vor veni promet să fie pasionante...

— Vrei să-l pui pe Can la treabă?

— De ce nu? De altfel, nu cred să mai întârzie. După spectacol, l-am putea invita la masă.

— N-am chef să mai ies, duceți-vă fără mine.

— Asta nu-i deloc o seară în care să te las singură. O să începi să rumegi o mie și o sută de ipoteze numai bune să-ți alunge somnul. Hai să vedem baletul și, la cină, o să vorbim cu Can.

— Nu mi-e foame și n-aș fi o companie prea agreabilă. Zău, am nevoie de puțină singurătate, trebuie să mă gândesc la toate lucrurile astea.

— Alice, nu vreau câtuși de puțin să minimalizez importanța acestor tulburătoare descoperiri, dar ele nu schimbă cu nimic fundamental situația. Părinții tăi, după câte mi-ai spus, nu s-au făcut niciodată

vinovați de lipsă de dragoste, în ceea ce te privește. Din niște motive știute doar de ei, nu ți-au spus niciodată despre șederea lor aici. N-ai de ce să te zbuciumi în halul ăsta! Când te văd atât de tristă, sunt pur și simplu mâhnit.

Alice l-a privit pe Daldry și i-a zâmbit.

— Ai dreptate, dar, în seara asta, n-aș fi o companie prea plăcută. Du-te cu Can, să vedeți spectacolul, cinați între voi, bărbații, iar eu îți promit că n-o să las nicio insomnie să-mi fure odihna. Trag un pui de somn și, mâine, hotărâm dacă ne jucăm de-a detectivii sau nu.

Can, care tocmai intrase în hol, a ciocănit cu degetul cadranul ceasului, ca să le indice că trebuiau să plece imediat.

— Șterge-o, i-a spus Alice lui Daldry, care încă mai șovăia.

— Ești sigură?

Alice l-a gonit, cu un gest amical. Daldry s-a întors să-i spună la revedere și s-a dus la Can.

— Domnișoara Alice nu se îngemănează cu noi?

— Nu, într-adevăr, nu se îngemănează cu noi... Simt că seara asta va fi de neuitat, a oftat Daldry, dându-și ochii peste cap.

*

Daldry a dormit pe toată durata celui de-al doilea act. De fiecare dată când sforăielile lui deveneau prea zgomotoase, Can îi trăgea un cot în coaste. Daldry tresărea, după care începea din nou să tragă la aghioase.

Când cortina fostului teatru francez din Isklital s-a lăsat, Can l-a dus pe Daldry să cineze la Régence, în pasajul Olivo. Mâncărurile erau rafinate; Daldry, mai gurmand ca niciodată, s-a destins după al treilea pahar de vin.

— Domnișoara Alice de ce nu s-a însoțit cu noi? a întrebat Can.

— Pentru că era obosită.

— V-ați smotocit perii²⁰?

— Poftim?

— Vă întreb dacă domnișoara Alice v-a ciorovăit.

— Pentru știința dumneavoastră, se spune „a se lua de păr“; și, nu, nu ne-am ciorovăit.

— Atunci, cu atât mai bine.

Dar Can nu părea convins. Daldry a umplut din nou cele două pahare și i-a povestit despre ceea ce aflase Alice, chiar înainte ca ghidul să vină să-i ia de la hotel.

— Ce poveste incredibilă! a exclamat Can. Și cea care v-a istorisit toate astea este propria gură a consulului? Înțeleg de ce domnișoara Alice este întoarsă pe dos. În locul ei, și eu aș fi. Ce aveți de gând să faceți?

— S-o ajut să vadă lucrurile mai clar, dacă este posibil.

— Cu Can, nimic nu e imposibil, la Istanbul. Spuneți-mi cum s-o luminez pe domnișoara.

— Un bun început ar fi să găsim niște vecini sau oameni din cartier, care i-ar fi putut cunoaște părinții.

— E practicabil! a exclamat Can. O să investighez și o să găsim noi pe cineva care-și va aminti sau pe cineva care a cunoscut pe cineva care-și amintește.

— Faceți cum credeți că e mai bine, dar nu-i spuneți nimic care să nu fie dovedit. E destul de

tulburată și așa! Contez pe dumneavoastră.

— E foarte înțelept, aveți dreptate. E inutil s-o opacificăm și mai mult.

— Bătrâne, ca ghid, n-am ce să vă reproșez, dar în privința talentelor dumneavoastră de interpret, sunteți mai scump decât face, zău așa!

— Pot să vă pun o întrebare? a zis Can și și-a lăsat ochii în jos.

— Da, da, spuneți.

— Există ceva pitoresc între domnișoara Alice și dumneavoastră?

— Faceți un mic efort...

— Vreau să zic, ceva special între dumneavoastră?

— De ce vă interesează?

— Atunci, mi-ați răspuns.

— Nu, nu v-am răspuns, domnule ghid care știe totul, dar care nu știe nimic!

— Vedeți, trebuie că am zdrăngănit o coardă sensibilă, de vreme ce mă luați la răzor!

— Nu vă iau la niciun răzor, pentru simplu motiv că nu se spune așa! Și nici la zor nu vă iau, pentru că nu văd de ce aș face-o.

— Oricum, tot nu mi-ați răspuns la întrebare.

Daldry a turnat iar vin în pahare și l-a dat pe-al lui peste cap. Can l-a imitat imediat.

— Între domnișoara și mine nu este decât o simpatie reciprocă, o prietenie, dacă preferați.

— Halal prieten, cu figuri pe care vă pregătiți să i-o faceți.

— Noi ne facem servicii reciproce, ea avea nevoie să-și schimbe viața, iar eu de un atelier unde să pictez. Este un schimb de servicii ca între prieteni.

— Când ambii sunt la curent cu privire la schimb...

— Can, lecțiile astea de morală mă fac să-mi ies din pepeni în ultimul hal.

— Ea nu vă place?

— Ea nu e genul meu de femeie, iar eu nu sunt genul ei de bărbat. Vedeți, raporturile noastre sunt echitabile.

— Ce vă displace la ea?

— Can, ia spuneți-mi. Nu cumva tatonăți terenul pentru dumneavoastră?

— Ar fi absurd și m-aș mâzgăli, dacă aș face un asemenea lucru, a răspuns Can, beat, după toate semnele.

— E din rău în mai rău. O să formulez altfel, pentru ca vorbele mele să vă ajungă la creier. Încercați să-mi sugerați că Alice v-a căzut cu tronc?

— Încă nu mi-am început ancheta, cum să fi găsit deja un tronc? De altfel, ce-i aia tronc?

— Nu mă mai luați de imbecil și nu mai faceți pe ăla care nu pricepe, atunci când e în avantajul lui. Alice vă place? Da sau nu?

— Oh, pardon! s-a burzului Can. Totuși, cel care a pus întrebarea asta întâi și-ntâi am fost chiar eu!

— Și v-am răspuns.

— Absolut deloc, ați escamotat răspunsul.

— Dar cum vreți să vă răspund, dacă nici măcar nu mi-am pus întrebarea?

— Mincinosule!

— Nu vă permit. Și, pe urmă, eu nu mint niciodată.

— Ba, pe Alice, da.

— Vedeți? V-ați trădat, i-ați spus pe nume.

— Fiindcă am uitat să zic domnișoară! Asta dovedește ceva? A fost o zăpăceală din partea mea, fiindcă am băut puțin mai mult.

— Doar puțin?

— Nici dumneavoastră nu sunteți într-o stare mai bună decât mine!

— De acord. Bun, de vreme ce suntem beți, sunteți amator de o călătorie la capătul nopții²¹?

— Da' unde vă e capătul ăla al nopții?

— În fundul viitoarei sticle pe care vreau s-o comand sau a următoarei, încă nu vă pot promite nimic.

Daldry a comandat un coniac de o vârstă matusalemică.

— Dacă m-aș îndrăgosti de o femeie ca ea, a continuat el, ridicând paharul, singura dovadă de dragoste pe care i-aș putea-o da ar fi să plec cât mai departe cu putință, chiar dacă, pentru asta, ar trebui să mă duc la capătul lumii.

— Nu înțeleg de ce ar fi asta o dovadă de dragoste.

— Pentru că aș cruța-o de întâlnirea cu un om ca mine. Eu sunt un solitar, un celibatar înrăit, cu tabieturi și manii. Am oroare de zgomot, iar ea e foarte gălăgioasă. Eu detest familiaritatea, iar ea stă ușă-n ușă cu mine. Și apoi, chiar și cele mai frumoase sentimente se tocesc, până la urmă; totul se degradează. Nu, credeți-mă, într-o poveste de dragoste, trebuie să știi să pleci înainte de-a fi prea târziu. În cazul meu, „înainte de-a fi prea târziu“ ar însemna înainte de a-mi declara sentimentele. De ce zâmbești?

— Pentru că am găsit, în fine, un punct de înțelegere între noi: suntem doi – dumneavoastră și cu mine – care vă găsim antipatic.

— Sunt leit taică-meu, chiar dacă pretind că sunt opusul lui. Și, pentru că am crescut sub acoperișul lui, știu cu cine am de-a face, atunci când mă privesc dimineața în oglindă.

— Mama dumneavoastră n-a fost niciodată fericită cu tatăl dumneavoastră?

— De data asta, bătrâne, ca să pot răspunde, va trebui să-mi vâr iar nasul în sticlă. Adevărul se află în niște adâncimi pe care noi încă nu le-am atins.

Trei coniacuri mai târziu, în timp ce restaurantul închidea, Daldry i-a cerut lui Can să găsească pentru ei doi un bar demn de acest nume. Can i-a sugerat să-l ducă ceva mai jos în oraș, unde era un local ce nu închidea decât în zori.

— Exact asta ne trebuie! a exclamat Daldry.

Au pornit-o pe stradă, ghidându-se după șinele de tramvai. Can se împleticea pe cea din dreapta, Daldry, pe cea din stânga. Când venea câte un vagon, în ciuda clopoțelului din care vatmanul suna în neștire, așteptau până în ultima clipă, și abia atunci se dădeau deoparte.

— Dacă ați fi văzut-o pe mama la vârsta lui Alice, ați fi cunoscut cea mai fericită femeie din lume. Mama joacă atât de bine teatru! Și-a ratat vocația. Ar fi avut un succes nebun pe scenă. Dar sâmbăta era sinceră. Da, cred că sâmbăta era cu adevărat fericită.

— De ce sâmbăta? a întrebat Can, așezându-se pe o bancă.

— Pentru că tata o privea, i-a răspuns Daldry, așezându-se lângă el. Dar să nu ne pripim: dacă, în acea zi, se purta atent cu ea, asta era din cauză că-și anticipa plecarea de luni. Și, ca să fie iertat dinainte

pentru trădarea lui, se prefăcea interesat de ea.

— Ce trădare?

— O să ajungem la asta ceva mai târziu. Dar mă veți întreba de ce sâmbăta și nu duminica? Ar fi fost mai logic, nu? Ei bine, tocmai pentru că, sâmbăta, mama era încă destul de distrasă pentru a se gândi la plecarea lui. În timp ce, după ieșirea de la slujba de duminică, inima îi devenea tot mai grea pe măsură ce treceau orele. Duminică seara era cumplit. Când mă gândesc că tata mai avea și tupeul s-o ducă la slujbă!

— Dar ce făcea atât de grav luna?

— După ce-și făcea toaleta, își punea cel mai frumos costum, își îmbrăca vesta, își înnodea papionul, își lustruia ceasul de buzunar și cerea să i se pregătească trăsura și calul, ca să plece în oraș. În fiecare luni după-amiază, avea întâlnire cu omul său de afaceri. Dormea în oraș, fiindcă drumurile erau, chipurile, periculoase pe timp de noapte, și nu se întorcea decât a doua zi.

— Și, în realitate, se ducea să-și vadă metresa, nu-i așa?

— Nu. Avea, într-adevăr, întâlniri cu avocatul care se ocupa de afacerile sale – prieten cu el din colegiu – și petreceau și noaptea împreună. Așa că îmi închipui că e același lucru.

— Și mama dumneavoastră știa?

— Că soțul ei o înșela cu un bărbat? Da, știa. Știau și șoferul, și cameristele, și bucătăreasa, și guvernanta, și majordomul, toată lumea știa, în afară de mine, care am crezut multă vreme că avea o simplă amantă. Dar eu sunt puțin cam cretin, de felul meu.

— În epoca sultanilor...

— Știu ce o să-mi spuneți, și e foarte amabil din partea dumneavoastră, dar, în Anglia, noi avem un rege, o regină și un palat, nu haremuri. Să nu credeți că vă judec, este doar o chestiune de decență. De altfel, ticăloșiile tatălui meu mă lăsau absolut indiferent. Ceea ce nu puteam suporta era suferința mamei. Pentru că, în privința asta, nu mă înșelam. Tata nu era singurul bărbat din regat care își făcea de cap în alt așternut decât al soției lui, dar el o trăda pe mama mea, murdărea dragostea mamei mele. Într-o zi, când mi-am luat inima în dinți și i-am vorbit despre asta, ea mi-a zâmbit, înlăcrimată, cu o demnitate de-ți îngheța sângele în vine. În fața mea, mama i-a luat apărarea, explicându-mi că era ceva în firea lucrurilor, pentru el reprezenta o necesitate, iar ea nu-l urâse niciodată din cauza asta. În ziua aia, își juca foarte prost rolul.

— Dar, de vreme ce vă detestați tatăl pentru cât v-a chinuit mama, de ce ați face ca el?

— Fiindcă suferința mamei m-a făcut să înțeleg că, pentru un bărbat, a iubi înseamnă a culege frumusețea unei femei, a o pune într-o seră, ca să se simtă la adăpost, și a o îngriji... până când se ofilește. Atunci, bărbații pleacă să culeagă alte inimi. Eu mi-am făgăduit că, dacă voi ajunge într-o bună zi să iubesc, atunci să iubesc cu adevărat: să îngrijesc floarea și să-mi interzic s-o tai. Iată, bătrâne! Cu ajutorul alcoolului, v-am spus multe lucruri, iar mâine, sunt sigur că voi regreta. Dar, dacă o să repetați o singură vorbuliță, o să vă înec cu mâna mea în marele vostru Bosfor. Acum, adevărata întrebare care se pune e cum o să mă întorc la hotel. Mi-e teamă că m-am șprițuit cam mult!

Dar nici Can nu era mai breaz, așa că s-au ajutat reciproc și au luat-o în susul străzii Isklital, clătinându-se ca doi bețivani.

*

Pentru a o lăsa pe cameristă să-i facă ordine în cameră, Alice se instalase în salonul alăturat barului.

Scria o scrisoare pe care, cu siguranță, n-avea s-o expedieze. Într-o oglindă de pe perete, l-a văzut pe Daldry coborând pe scara principală. Acesta s-a prăbușit într-un fotoliu de lângă ea.

— Ai băut tot Bosforul, de ești într-un asemenea hal, în dimineața asta? l-a întrebat fără să-și ridice ochii de pe hârtia ei.

— Nu văd ce te face să spui asta.

— Sacoul îți este încheiat anapoda și nu te-ai ras decât pe o singură parte...

— Să zicem că, în cursul serii, am topit câteva cubulețe de gheață. Ne-ai lipsit.

— N-am nicio îndoială.

— Cui îi scrii?

— Unui amic din Londra, a răspuns Alice, împăturind foaia și băgând-o în buzunar.

— Am o durere de cap cumplită, a mărturisit Daldry. Vii cu mine să facem câțiva pași la aer curat?

Cine este prietenul ăsta ?

— Bună idee, hai să ne plimbăm. Mă întrebam la ce oră o să apari; m-am trezit din zori și începusem să mă plictisesc. Unde mergem?

— Să vedem Bosforul; asta o să-mi amintească niște chestii...

Pe drum, Alice s-a oprit în fața unei dughene de cizmar, să privească la cureaua unui disc abraziv, care se învârtea.

— Ai pantofi de pingelit? a întrebat-o Daldry.

— Nu.

— Atunci de ce te uiți de cinci minute la omul ăla din prăvălie, fără să spui nimic?

— Ți s-a întâmplat vreodată ca anumite lucruri neînsemnate să-ți dea senzația de liniște, fără să poți pricepe de ce?

— Eu, care pictez intersecții, cu greu aș putea susține contrariul. Aș fi în stare să privesc, cât e ziua de lungă, cum trec autobuzele cu etaj. Îmi place să le aud ambreajul pârâind, scrâșnetul frânelor, clopoțelul din care sună șoferul în momentul plecării, sforăitul motorului.

— Daldry, e teribil de poetic ceea ce-mi descrii.

— Mă iei peste picior?

— Da, puțin.

— Poate fiindcă vitrina unei cizmării o fi mai romantică?

— Există un soi de poezie în mâinile acestui meseriaș, întotdeauna mi-au plăcut cizmăriile, mirosul de piele și de lipici.

— Pentru că îți plac pantofii. Eu, de exemplu, aș putea sta ore în șir în fața vitrinei unei brutării, și nu e nevoie să-ți spun de ce...

Puțin mai târziu, mergeau pe malul Bosforului. Daldry s-a așezat pe o bancă.

— La ce te uiți? l-a întrebat Alice.

— La doamna aia în vârstă, de lângă balustradă, care vorbește cu stăpânul câinelui roșcat. E fascinant!

— Iubește animalele. Ce-o fi atât de fascinant?

— Uită-te bine și ai să înțelegi.

După ce a schimbat câteva cuvinte cu stăpânul câinelui roșcat, bătrâna doamnă s-a apropiat de alt câine. S-a aplecat și a întins mâna spre botul animalului.

— Vezi? a șoptit Daldry, apropiindu-se de urechea lui Alice.

— Mângâie alt câine.

— Nu înțelegi ce face. Pe ea n-o interesează câinele, ci lesa.

— Lesa?

— Exact. Lesa ce-l leagă de stăpânul lui, care pescuiește. Lesa este firul conducător care îi permite ei să intre în vorbă. Această bătrână doamnă moare de singurătate și a născocit o stratagemă care o ajută să schimbe câteva vorbe cu altă ființă umană. Sunt convins că vine aici, în fiecare zi. La aceeași oră, în căutarea micii ei rații de omenie.

De data asta, Daldry văzuse corect, bătrâna doamnă nu reușise să capteze atenția pescarului ce urmărea concentrat pluta undiței sale pe apele Bosforului. Ea a mai făcut câțiva pași pe chei, a scos niște firimituri de pâine din buzunarul paltonului și le-a aruncat porumbeilor ce țopăiau pe balustrada de care se sprijineau pescarii. Bătrâna s-a adresat în mare grabă unuia dintre ei.

— Stranie singurătate, nu-i așa? a spus Daldry.

Alice s-a întors spre el și l-a privit cu atenție.

— De ce ai venit până aici, Daldry? De ce ai făcut călătoria asta?

— Știi foarte bine. Din cauza pactului nostru: te ajut să-l găsești pe bărbatul vieții tale, mă rog, te scot în calea lui și, în timp ce îți continui căutarea, eu mă duc să pictez sub acoperișul tău de sticlă.

— Țsta e chiar singurul motiv?

Privirea lui Daldry s-a pierdut înspre Üsküdar, de parcă ar fi contemplat minaretul moscheii Mirimah, de pe malul asiatic al Bosforului.

— Îți amintești de pubul din capătul străzii noastre? a întrebat-o Daldry.

— Acolo am luat odată micul dejun, bineînțeles că-mi amintesc de el.

— Eu mă duceam în fiecare zi, la aceeași masă, cu ziarul meu. Într-o zi, când articolul pe care-l citeam mă plictisea, am ridicat capul, m-am văzut în oglindă și m-am speriat, gândindu-mă la anii care îmi rămâneau de trăit. Și eu aveam nevoie de o schimbare de aer. Dar de câteva zile, mi-e dor de Londra. Nimic nu este perfect.

— Ai de gând să te întorci? l-a întrebat Alice.

— Acum câțva timp, și tu te gândea la asta.

— Nu și acum.

— Pentru că profeția ghicitoareii ți se pare mai credibilă. De acum, ai o țintă, iar eu mi-am îndeplinit misiunea. Cred că în persoana consulului am întâlnit a doua verigă a lanțului, poate chiar a treia, dacă luăm în considerare că am fost conduși la el de Can.

— Ai de gând să mă abandonezi?

— Așa am convenit. Nu fi îngrijorată, o să-ți plătesc camera de la hotel, precum și onorariul lui Can încă trei luni de acum încolo. El îți este pe deplin devotat. De asemenea, am să-i plătesc un avans generos pentru cheltuielile lui. Cât despre tine, îți voi deschide un cont la Banco di Roma. Au în Isklital o agenție care este obișnuită cu mandatele străine. O să-ți trimit unul în fiecare săptămână, n-o să-ți lipsească nimic.

— Vrei să mai rămân încă trei luni la Istanbul?

— Alice, ai un drum de făcut ca să-ți atingi scopul. Și pe urmă, nu vrei pentru nimic în lume să ratezi venirea primăverii în Turcia. Gândește-te la toate florile necunoscute, la parfumurile tale... și

puținel la afacerile noastre.

— Când ai hotărât să pleci?

— În dimineața asta, când m-am trezit.

— Și dacă ai mai rămâne puțin?

— Nu trebuie să mi-o ceri, următorul zbor nu e decât sâmbătă, ceea ce înseamnă că mai avem ceva timp înaintea noastră. Nu face fața asta. Mama are o sănătate șubredă și nu pot s-o las singură prea mult.

Daldry s-a ridicat și s-a îndreptat spre balustrada lângă care stătea un câine mare și alb, de care bătrâna doamnă se apropia discret.

— Fiți atentă, i-a spus el, în timp ce trecea, ăsta mușcă...

*

Can a sosit la hotel la ora ceaiului. Părea mulțumit de sine.

— Am niște vești fascinante de livrat, a spus, ducându-se lângă Alice și Daldry, la bar.

Alice și-a pus jos ceașca și și-a îndreptat toată atenția spre el.

— Într-un imobil apropiat de cel în care se instalaseră tatăl și mama dumneavoastră, am întâlnit un domn bătrân, care i-a cunoscut. Este de acord să mergem să-l vedem la el acasă.

— Când? l-a întrebat Alice, privind-l pe Daldry.

— Acum, a răspuns Can.

²⁰ În orig.: „Voler dans les poils“ (corect: „Voler dans le plumes“— a se încăiera).

²¹ Aluzie la cartea scriitorului francez Louis-Ferdinand Céline (1894—1961), *Călătorie la capătul nopții* (1932).

11

Apartamentul domnului Zemirli se afla la etajul al doilea, într-un imobil burghez de pe strada Isklital. Ușa acestuia s-a deschis, lăsând să se vadă o galerie plină cu cărți vechi, care se înșirau în teancuri pe toată lungimea peretelui.

Ogüz Zemirli purta niște pantaloni din flanel, cămașă albă, halat de casă din mătase și două perechi de ochelari. Una părea să-i stea pe frunte printr-o minune; cealaltă îi ședea călare pe nas. Ogüz Zemirli își alterna „echipajul“ în funcție de nevoi: fie pentru a citi, fie pentru a vedea la depărtare. Era proaspăt ras. Dar în vârful bărbiei îi rămăseseră câțiva peri cenușii, care pesemne că-i scăpaseră bărbierului.

Bătrânul și-a instalat vizitatorii într-un salon decorat cu mobilier franțuzesc și otoman, apoi a dispărut în bucătărie, de unde s-a întors însoțit de o femeie cu forme generoase, care i-a servit cu ceai și prăjituri orientale. Domnul Zemirli i-a mulțumit, iar femeia s-a retras imediat.

— Este bucătăreasa mea, a explicat el. Prăjiturile ei sunt delicioase. Pofțiți, serviți-vă.

Daldry nu s-a lăsat rugat.

— Va să zică, sunteți fiica lui Cömert Eczaci? a întrebat bărbatul.

— Nu, domnule, tatăl meu se numea Pendelbury, i-a răspuns Alice, aruncând o privire mâhnită spre Daldry.

— Pendelbury? Nu cred să mi-l fi spus... la urma urmei, poate că memoria mea nu mai e ca altădată, a continuat bărbatul.

Daldry a privit-o, la rândul lui, pe Alice, întrebându-se ca și ea dacă gazda lor mai era în toate mințile. Îi era deja necaz pe Can pentru că-i adusese aici și, mai ales, pentru că făcuse să se nască în Alice speranța de a afla mai multe despre părinții ei.

— În cartier, mai ales în acea epocă, nu i se spunea Pendelbury, a continuat domnul Zemirli. Noi îl porecliserăm Cömert Eczaci.

— Asta înseamnă „farmacistul generos“, le-a tradus Can.

Auzind aceste cuvinte, Alice a simțit că inima îi bate mai repede.

— Era, într-adevăr, tatăl dumneavoastră? a întrebat bărbatul.

— Este foarte probabil, domnule. Tatăl meu avea aceste două calități.

— Îmi amintesc bine de el, și de mama dumneavoastră, o femeie de caracter. Lucrau împreună, la facultate. Urmați-mă, a spus domnul Zemirli, ridicându-se cu greu din fotoliu.

S-a dus la fereastră și le-a arătat apartamentul de la etajul întâi al imobilului din față. Alice a citit

inscripția „Clădirea Rumeliâ“, gravată pe o placă de deasupra intrării principale.

— La consulat, mi s-a spus că părinții mei locuiau la etajul al doilea.

— Iar eu vă spun că locuiau acolo, a insistat domnul Zemirli, arătând ferestrele de la etajul întâi. Dacă vreți, puteți să dați crezare consulatului dumneavoastră, dar acest mic apartament le fusese închiriat chiar de mătușa mea. Vedeți, acolo, la stânga, aveau salonul, iar cealaltă fereastră era de la dormitorul lor, bucătărioara dădea spre curte, ca în clădirea asta. Veniți, stați jos, pe mine mă doare piciorul. De altfel, datorită lui i-am cunoscut pe părinții dumneavoastră. O să vă povestesc totul. Eram tânăr și, ca în cazul multor puștani, joaca mea preferată, când mă întorceam de la școală, era să merg cu tramvaiul fără niciun chior...

Expresia era cât se poate de nimerită, deoarece, pentru a călători gratis, tinerii din Istanbul se aruncau în tramvai din mers și se așezau călare pe farul cel mare din spatele vagonului, chiorându-l. Dar, într-o zi ploioasă, Ogüz și-a ratat săritura și a fost prins de boghiul tramvaiului, care l-a târât mai mulți metri. Chirurgii i-au cusut rănile cât au putut de bine, scăpându-l, ca prin urechile acului, deo amputație. Ogüz a fost scutit de serviciul militar, dar, de atunci, n-a fost zi ploioasă în care să nu sufere din cauza piciorului.

— Medicamentele costau mult, le-a explicat domnul Zemirli. Mult prea mult ca să le putem procura de la farmacie. Tatăl dumneavoastră îmi dădea și mie, și tuturor celorlalți nevoiași din cartier, medicamente aduse de la spital. Era vreme de război și trebuie spus că îi îngrijea pe mulți locuitori din zonă, care se îmbolnăveau. Părinții dumneavoastră aveau în acel mic apartament un fel de dispensar clandestin. Când se întorceau de la spitalul universitar, mama dumneavoastră le administra tratamentele și pansa bolnavii, iar tatăl dumneavoastră distribuia medicamentele pe care le putuse găsi, dar și remediile preparate de el însuși. Iarna, când țâncii cădeau la pat din cauza febrei, vedeai o coadă de mame și de bunici care ajungea uneori până în stradă. Autoritățile din cartier erau la curent, dar, cum această acțiune era benevolă și salutară pentru populație, închideau ochii. Și polițiștii aveau copii care erau îngrijiți în micul apartament. N-am cunoscut niciun om în uniformă – și, având în vedere temperamentul meu din tinerețe, îi cunoșteam pe toți – care să fi îndrăznit să-și înfrunte nevasta acasă, dacă i-ar fi arestat pe părinții dumneavoastră. Îmi amintesc bine că au rămas în cartier aproape doi ani. Și, apoi, într-o seară, tatăl dumneavoastră a distribuit mai multe medicamente ca de obicei. Fiecare a primit o cantitate dublă față de cea obișnuită. A doua zi, părinții dumneavoastră nu mai erau acolo. Mătușa mea a așteptat două luni până să aibă curajul de a-și folosi propria cheie, ca să vadă ce se întâmplă. Apartamentul era în perfectă ordine, nu lipsea nicio farfurie, niciun tacâm. Pe masa din bucătărie a găsit restul chiriei și o scrisoare care spunea că au plecat în Anglia. Aceste câteva cuvinte scrise de mâna tatălui dumneavoastră au fost o imensă ușurare pentru toți locuitorii – care se temuseră mult pentru Cömert Eczaci și soția lui –, ușurare și pentru polițiștii cartierului, deoarece noi îi bănuiserăm pe ei. Vedeți, au trecut treizeci și cinci de ani și, de fiecare dată când ies din casă și mă duc la farmacie, după medicamentele mele, care-mi potolesc piciorul ăsta afurisit, ridic ochii și am impresia că, la fereastră din față, apare chipul zâmbitor al lui Cömert Eczaci. Așa că, în seara asta, când o văd pe fiica lui la mine în casă, vă mărturisesc că sunt emoționat.

Alice a văzut ochii bătrânului umezindu-se în spatele lentilelor groase ale ochelarilor. Și nu s-a mai simțit stânjenită că nu și-a putut reține propriile lacrimi.

Emoția îi cuprinsese și pe Can, și pe Daldry. Domnul Zemirli și-a scos batista din buzunar și și-a

șters vârful nasului. Apoi, s-a aplecat și a umplut din nou paharele cu ceai.

— Să ciocnim în amintirea farmacistului generos din Beyolu și a soției sale.

Toți s-au ridicat și s-a toastat... cu ceai de mentă.

— Dar de mine? De mine vă amintiți? a întrebat Alice.

— Nu, nu-mi amintesc să vă fi văzut, aș vrea să pot afirma contrariul, dar v-aș minți. Ce vârstă aveți atunci?

— Cinci ani.

— Atunci, e normal. Părinții dumneavoastră munceau, probabil că erați la școală.

— E absolut logic, a spus Daldry.

— Despre ce școală credeți că e vorba? a întrebat iar Alice.

— Dumneavoastră nu vă amintiți? s-a interesat domnul Zemirli.

— Absolut nimic. În mintea mea e o imensă gaură neagră până la întoarcerea noastră la Londra.

— Ah, vârsta primelor noastre amintiri! Știți, e în funcție de copilăria fiecăruia. Unii își amintesc mai multe lucruri decât alții. De altfel, să fie oare amintiri adevărate sau sunt fabricate în funcție de ceea ce ni s-a povestit? Până la vârsta de șapte ani, eu n-am nicio amintire. Și nici așa; ar putea fi vorba chiar de opt ani. Când îi mărturiseam asta mamei, o scoteam din fire. Îmi spunea: „M-am ocupat toți anii ăia de tine, și tu ai uitat tot?“ Dar întrebarea dumneavoastră se referea la școală. Probabil că ați fost înscrisă la Saint Michel, nu e prea departe și era o școală unde se predă în engleză. Era o instituție riguroasă și cu renume. Registrele lor erau bine întreținute, ar trebui să treceți pe acolo.

Domnul Zemirli a părut, deodată, obosit. Can a tușit ușor, dând de înțeles că era cazul să se retragă. Alice s-a ridicat și i-a mulțumit bătrânului pentru ospitalitate. Domnul Zemirli și-a pus mâna în dreptul inimii.

— Părinții dumneavoastră erau niște oameni pe cât de cumsecade, pe atât de curajoși, au avut un comportament eroic. În clipa asta, sunt fericit, știind că au putut ajunge teferi și nevătămați înapoi în țara lor, dar și mai fericit că am avut privilegiul să le cunosc fiica. Dacă nu v-au povestit nimic despre șederea lor în Turcia, asta e, cu siguranță, din modestie. Dacă veți rămâne îndeajuns la Istanbul, veți înțelege despre ce vorbesc. Drum bun, Cömert Eczaci'nim Kizi.

Ceea ce însemna „fiica farmacistului generos“, după cum le-a spus Can, de îndată ce au ieșit în stradă.

Nu mai era o oră potrivită pentru a suna la poarta școlii Saint Michel. Can avea să le obțină chiar a doua zi o întâlnire.

Alice și Daldry au cinat la restaurantul hotelului. În timpul mesei, n-au prea vorbit. Daldry respecta tăcerile lui Alice. Din când în când, încerca s-o amuze, povestindu-i unele întâmplări picante din adolescența sa, dar gândurile lui Alice erau în altă parte, iar zâmbetele, anemice.

Despărțindu-se de ea pe palier, Daldry a făcut observația că ar avea toate motivele să fie bucuroasă: Ogüz Zemirli era a treia – dacă nu chiar a patra – dintre cele șase persoane despre care pomenise ghicitoarea din Brighton.

Alice a închis ușa camerei și, puțin mai târziu, și-a regăsit masa de scris de lângă fereastră.

Anton,

În fiecare seară, când trec prin holul hotelului, sper ca recepționarul să-mi dea o scrisoare de la tine. Dar e o așteptare stupidă, de ce mi-ai scrie?

Am luat o hotărâre, și mi-a trebuit mult curaj ca să-mi fac această promisiune (ori mai degrabă îmi va trebui mult pentru a o respecta). În ziua când mă voi întoarce la Londra, voi suna la ușa ta, după ce voi fi lăsat acolo – chiar cu o clipă înainte – un pachet de scrisori ascunse într-o casetă pe care o voi cumpăra săptămâna asta de la bazar. Voi pune în ea tot ce ți-am scris și nu ți-am expediat.

Poate că vei citi scrisorile în timpul nopții, iar a doua zi poate că vei veni să suni la ușa mea. Sunt mulți „poate“, dar, de câtăva vreme, „poate“ face parte din viața mea de zi cu zi.

Și, ca să-ți dau un exemplu, poate că am găsit, în sfârșit, sensul coșmarurilor care mă bântuie.

Ghicitoarea din Brighton avea dreptate cel puțin într-o privință. Copilăria mea era aici, la etajul întâi al unui imobil din Istanbul, unde am locuit doi ani. Probabil că m-am jucat pe o străduță la capătul căreia se afla o scară înaltă. N-am păstrat nici urmă de amintire, dar aceste imagini dintr-o altă viață îmi reapar în timpul nopților. Pentru a înțelege misterul ce învăluie o parte din prima mea copilărie, trebuie să-mi continui cercetările. Ghicesc motivele pentru care părinții mei nu mi-au spus niciodată nimic. Dacă aș fi fost mamă, aș fi făcut întocmai ca a mea și i-aș fi ascuns fiicei mele niște amintiri prea dureroase pentru a fi povestite.

În după-amiaza asta, cineva mi-a arătat ferestrele apartamentului în care stăteam, ferestre de care mama trebuie să-și fi lipit obrazul pentru a privi spectacolul străzii. Ghiceam bucătărioara unde ne pregătea masa, salonul unde eu trebuie să fi stat pe genunchii tatei. Credeam că timpul îmi va închide rana lăsată de absența lor, dar nu-i deloc așa.

Mi-ar plăcea să descoperi, călăuzit de mine, acest oraș. Am merge la plimbare pe strada Isklital și, când am ajunge la clădirea Rumelia, ți-aș arăta locul unde am trăit pe vremea când aveam cinci ani.

Într-o zi, ne vom plimba de-a lungul Bosforului, tu vei cânta la trompetă, iar muzica îți va fi auzită până pe colinele Üsküdar.

Pe mâine, Anton.

Te îmbrățișez.

Alice

*

Alice se trezise în zori. Lumina cenușiu-argintie a dimineții ce abia se năștea, oglindită în apele Bosforului, îi insuflase dorința de a-și părăsi camera.

Restaurantul hotelului era încă pustiu, chelnerii în livrea cu epoleți galonați abia terminau aranjatul meselor. Alice și-a ales un loc într-un colț. Pe o servanță, găsisese un ziar uitat. Singură în restaurantul luxos al hotelului, citea noutățile londoneze din ajun. A lăsat ziarul din mână, iar gândurile i-au zburat spre Primrose Hill.

Și-a imaginat-o pe Carol, mergând pe Abermarle Street, pentru a ajunge în Piccadilly, de unde lua autobuzul. O vedea sărind pe platforma din spate a Imperialului și intrând imediat în vorbă cu controlorul, ca să-l facă să uite de compostarea biletului. O vedea spunându-i că îl găsește cam tras la față și sfătuindu-l, după ce se recomanda, să treacă într-o zi pe la ea, la serviciu. Și coborând, în două cazuri din trei, în fața spitalului, cu biletul virgin.

S-a gândit la Anton. Îl vedea mergând cu rucsacul pe umăr, cu gulerul paltonului deschis la gât,

chiar și pe gerul iernii, cu o șuviță rebelă pe frunte și cu ochii încă somnoroși. Îl vedea traversând curtea atelierului, instalându-se pe un taburet, în fața bancului de lucru, numărând cuțitele ce trebuiau ascuțite, mângâind mânerul rindelei, aruncând o privire la limba mare a ceasornicului și începând să lucreze, cu un oftat.

Gândul i-a zburat apoi la Sam. L-a văzut intrând, pe ușa din spate, în librăria din Camden, scoțându-și pardesiul și îmbrăcând un halat cenușiu, ducându-se, după aceea, în prăvălie, să șteargă de praf rafturile sau să facă inventarul, în așteptarea unui client.

În sfârșit, și l-a închipuit pe Eddy, lăfăindu-se în pat și sforăind de mama focului. Imaginea lui i-a adus zâmbetul pe buze.

— Te deranjez?

Alice a tresărit și a ridicat capul. În fața ei stătea Daldry.

— Nu, citeam ziarul.

— Ai o vedere bună!

— De ce?

— Pentru că ziarul e sub masă, la picioarele dumitale.

— Eram cu mintea în altă parte, a mărturisit ea.

— Unde anume, dacă nu-s indiscret?

— În diferite locuri din Londra.

Daldry s-a întors spre bar, în speranța că va atrage atenția chelnerului.

— Diseară, te duc să iei cina într-un loc extraordinar, cu una dintre cele mai bune bucătării din Istanbul.

— Sărbătorim ceva?

— Oarecum. Călătoria noastră a început într-unul dintre cele mai bune restaurante din Londra, și am considerat înțelept ca, pentru mine, să se încheie în același mod.

— Dar nu pleci înainte...

— ...ca avionul meu să decoleze!

— Dar nu decolează înainte...

— Crezi că trebuia să mă tăvălesc pe jos ca să pot bea o cafea? Totuși, asta-i culmea! a exclamat Daldry, întrerupând-o pe Alice pentru a doua oară.

A ridicat mâna, agitând-o până când chelnerul s-a prezentat la masă, a comandat un mic dejun demn de un căpcăun și a implorat să fie servit cât mai iute, fiindcă era mort de foame.

— Pentru că avem dimineața liberă, a continuat el, ce-ai zice să mergem la bazar? Trebuie să caut un cadou pentru mama, și mi-ai face un mare serviciu dacă mi-ai da un sfat. Eu n-am nici cea mai mică idee cu privire la ceea ce i-ar plăcea.

— Ai putea să-i duci o bijuterie.

— N-ar găsi-o pe gustul ei, a răspuns Daldry.

— Un parfum?

— Nu se parfumează decât cu al ei.

— Un obiect frumos și vechi?

— Ce fel de obiect?

— De exemplu, o casetă de bijuterii. Am văzut unele încrustate cu sidef, o frumusețe.

— De ce nu? Dar o să-mi spună că nu apreciază decât marchetăria englezească.

— O piesă frumoasă de argintărie?

— Nu-i place decât porțelanul.

Alice s-a aplecat spre Daldry.

— Ar trebui să mai rămâi câteva zile și să-i pictezi un tablou. Ai putea, de exemplu, să începi cu marea intersecție de la intrarea pe podul Galata.

— Da, ar fi o idee încântătoare. Am să fac niște schițe, ca să-mi fixez bine în memorie locul și am să mă apuc de lucru după ce mă întorc la Londra. În felul ăsta, pânza nu va avea de suferit din cauza călătoriei.

— Da, a oftat Alice, putem face și așa.

— Atunci, suntem de acord, mergem la plimbare pe podul Galata.

Și, după ce și-au terminat micul dejun, Alice și Daldry au luat tramvaiul spre Karaköy și au coborât la intrarea pe podul ce traversa Cornul de Aur și continua, peste apă, până la Eminönü.

Daldry a scos din buzunar un carnet cu coperte de mușama și un creion negru. A desenat meticulos locul, marcând stația de taxiuri, a schițat, dintr-o trăsătură, debarcaderul de unde plecau vapoarele de Kadiköy, a făcut crochiul celor ce navigau spre Insulele Moda și malul de la Üsküdar, micul chei unde acostau, de cealaltă parte a podului, bărcile-navetă dintre cele două maluri, piața ovală unde se opreau tramvaiul de Bebek și cel de Beyolu. A tras-o pe Alice spre o bancă.

Înnegrind paginile carnetului, desena acum chipurile: un vânzător de pepeni verzi, în spatele tarabei sale, un lustragiu șezând pe o ladă de lemn, un tocilar pedalând pentru a-și învârti tocila. Apoi, o căruță trasă de un catâr cu pântecul atârând, o mașină în pană, cu două roți pe trotuar și cu capota ridicată, de sub care se zărea spinarea șoferului vârât sub ea.

— Uite, a spus Daldry, după vreo oră, punându-și carnetul la loc în buzunar. Am notat esențialul, restul e în capul meu. Hai totuși, să dăm o raită prin bazar, pentru orice eventualitate.

Și s-au urcat într-un dolmuş.

Au hoinărit pe ulicioarele Marelui Bazar până la amiază. Alice a cumpărat o casetă din lemn decorat cu o dantelă de sidef, Daldry a găsit un inel frumos din lapislazuli. Mamei lui îi plăcea albastrul, poate că avea să-l poarte.

La masa de prânz s-au ospătat cu Kebab și s-au întors la hotel pe la începutul după-amiezii.

Can îi aștepta, posomorât, în hol.

— Sunt consternat, am capotat în slujba mea.

— Da' ce naiba zice? a mormăit Daldry la urechea lui Alice.

— Că a eșuat în misiunea lui.

— Da, dar nu-i deloc clar; la urma urmei, cum vrei să-l înțeleg?

— Chestie de obișnuință, a zâmbit Alice.

— După cum am promis, azi-dimineață m-am aflat la școala Saint Michel, unde l-am întâlnit pe rector. A fost foarte sociabil cu mine și a binevoit să-și consulte registrele. Le-am parcurs clasă cu clasă, pentru cei doi ani despre care am vorbit. N-a fost ușor, scripturile erau străvechi și hârtia foarte prăfoasă. Am strănutat mult amândoi, dar am scrutat fiecare pagină, fără să omitem cea mai mică admisie. Din păcate, n-am fost premiați pentru eforturile noastre. Nimic! N-am găsit nimic sub numele de Pendelbury sau Eczaci. Ne-am separat foarte deziluzionați și am tristețea de a vă spune că n-ați fost

niciodată la Saint Michel. Domnul rector este incontestabil.

— Nu știu cum faci să-ți păstrezi calmul, a șoptit Daldry.

— Încearcă și dumneata să formulezi în turcește ceea ce ne-a spus el, acum, în englezește, și pe urmă să vedem care din voi doi este cel mai dotat, a replicat Alice.

— Oricum, îi iei întotdeauna apărarea.

— Să fi fost cumva înscrisă într-o altă școală? i-a sugerat Alice lui Can.

— Exact asta mi-am sugerat și eu, părăsindu-l pe rector. Ca urmare, am avut ideea de a organiza o listă. În după-amiaza asta o să fac o vizită la școala Calcedonia din Kadiköy și, dacă nu găsesc nimic, mâine voi merge la Saint Joseph, asta nu se află în același cartier, și mai am o altă posibilitate, școala de fete Nișantașu. Vedeți, avem încă multe resurse în fața noastră, ar fi cu totul precoce să considerăm că suntem în eșec.

— Cu toate orele astea pe care le va petrece prin școli, nu i-ai putea sugera să profite de ocazie și să ia niște cursuri de engleză? Nu va fi un timp „considerat în eșec“, nu?

— Termină, Daldry! Dumneata ești ăla care ar trebui să se întoarcă la școală.

— Dar eu nu mă pretind cel mai bun interpret din Istanbul...

— Însă ai o vârstă mentală de zece ani...

— Ce spuneam? Îi iei apărarea în mod sistematic. Asta mă liniștește: când o să plec, n-o să-mi duci prea tare dorul, doar vă înțelegeți atât de bine amândoi.

— Asta este o remarcă foarte matură, foarte inteligentă, devii, din oră în oră, tot mai bun.

— Știi ceva? Ar trebui să-ți petreci după-amiaza cu Can. Du-te la școala Calcedonia și cine știe dacă, vizitând locul, n-ai să vezi ivindu-se niște amintiri.

— Te-ai bosumflat? Zău, chiar că ai un caracter tare al naibii!

— Cătuși de puțin! Am de făcut două—trei drumuri prin oraș, care te-ar plictisi de moarte. Să ne ocupăm fiecare, în mod inteligent, restul zilei și să ne vedem la cină. De altfel, dacă dorești, Can este bine-venit.

— Daldry, ești gelos pe Can?

— De data asta, dă-mi voie să-ți spun, draga mea, că dumneata ești cea ridicolă. Gelos pe Can? Și mai ce? Nu, nu, zău, a trebuit să vin până aici ca să aud asemenea ineptii!

Daldry i-a dat întâlnire lui Alice la ora nouăsprezece în hol și a plecat abia învrednicindu-se să salute.

*

O poartă de fier forjat încastrată într-un zid de incintă, o curte pătrată, unde lânzezea un smochin, bănci îmbătrânind într-o curte interioară. Can a bătut la ușa cabinei portarului și a cerut să fie anunțați la director. Portarul i-a îndrumat spre secretariat și s-a adâncit din nou în lectura ziarului.

Au străbătut un coridor lung, pe care se înșiruiău clasele. Acestea erau toate ocupate; elevii ascultau, silitori, lecția predată de profesor. Pedagogă-șefă i-a lăsat să aștepte într-un mic birou.

— Simțiți? i-a șoptit Alice lui Can.

— Nu, ce să simt?

— Mirosul de alcool alb, pe care-l folosesc ca să spele ferestrele, praful de cretă, ceara de parchet. Toate astea miros atât de tare a copilărie!

— Copilăria nu miroase a nimic din toate astea, domnișoară Alice. Copilăria mea mirosea a înserări

timpurii, cu oameni care se întorceau acasă cu capul plecat și cu umerii gârboviți de munca zilei, mirosea a drumuri de pământ cufundate în beznă, a mahalale murdare, unde ne duceam viața în sărăcie... în copilăria mea nu era nici alcool alb, nici cretă, nici lemn ceruit. Dar nu mă plâng, aveam niște părinți formidabili, cum nu se întâmpla în cazul tuturor prietenilor mei. Promiteți-mi că n-o să-i spuneți domnului Daldry, engleza mea e mult mai bună decât își închipuie el, numai că simt o mare plăcere când îl fac să se înfurie.

— Vă promit. Ați fi putut să mă avertizați.

— Cred că tocmai am făcut-o.

Pedagoga a bătut în masă cu o linie de fier, pentru a-i face să tacă. Alice și-a îndreptat spatele, adoptând o poziție țeapănă, de parcă înghițise un băț. Văzând-o, Can și-a pus mâna la gură, ca să-și stăpânească râsul. Directorul a apărut și i-a invitat în biroul său.

Nespus de fericit să arate că vorbește englezește fluent, bărbatul l-a ignorat pe Can, adresându-i-se numai lui Alice. Ghidul i-a făcut, complice, cu ochiul, clienței sale; la urma urmei, singurul care conta era rezultatul.

După ce Alice și-a expus cererea, directorul i-a răspuns că, în 1915, școala încă nu primea fete. Îi părea foarte rău. I-a condus pe Alice și pe Can până la poartă și i-a salutat, mărturisind că i-ar plăcea să viziteze cândva Anglia. Poate că avea s-o facă la pensie.

După aceea, s-au dus la Saint Joseph. Preotul care i-a primit era un bărbat cu înfățișare austeră. L-a ascultat cu mare atenție pe Can, care i-a explicat motivul vizitei lor. Apoi, s-a ridicat și a străbătut încăperea, cu mâinile la spate. S-a apropiat de fereastră și s-a uitat în curtea școlii, unde băieții se încăierau.

— De ce o trebui întotdeauna să se bată? a oftat el. Credeți că brutalitatea o fi inerentă naturii umane? Aș putea să le pun întrebarea asta la curs, ar fi un bun subiect pentru tema de acasă, nu-i așa? a întrebat părintele, fără să-și întoarcă privirea o clipă de la curtea școlii.

— Probabil, a spus Can. Este chiar un mod excelent de a-i face să reflecteze la purtarea lor.

— Pe domnișoara am întrebat-o, l-a chemat la ordine starețul.

— Cred că n-ar folosi la nimic, a spus Alice, fără să ezite. Răspunsul mi se pare evident. Băieților le place să se bată și, da, e în firea lor. Dar, cu cât își măresc vocabularul, cu atât le scade violența. Brutalitatea nu e decât consecința unei frustrări, incapacitatea individului de a-și exprima furia prin cuvinte. De aceea, în lipsa cuvintelor, vorbesc pumnii.

Superiorul s-a întors spre Alice.

— Ați fi luat o notă mare. V-a plăcut școala?

— În special seara, când plecam acasă, a răspuns Alice.

— Bănuiam. Nu am timp pentru cercetările dumneavoastră și n-am destul personal căruia să-i deleg această sarcină. Singurul lucru pe care vi-l pot propune este să vă instalez în sala de studiu și să vă las să consultați registrele din arhivă. Bineînțeles că, în sala de studiu, vă este interzis să vorbiți; altfel, sunteți dați afară imediat.

— Bineînțeles, s-a grăbit să răspundă Can.

— Tot domnișoarei mă adresam, a spus superiorul.

Can a lăsat capul în jos și a început să admire parchetul ceruit.

— Bun, urmați-mă, vă însoțesc. Portarul vă va aduce registrele de înscrieri, de îndată ce le va găsi.

Aveți timp până la ora optsprezece, nu-l irosiți. Ora optsprezece, niciun minut mai mult, de acord?

— Puteți conta pe noi, a răspuns Alice.

— Atunci, să mergem, a spus superiorul, îndreptându-se spre ușa biroului.

A lăsat-o pe Alice să treacă înainte și s-a întors către Can, care nici nu se clintise de pe scaun.

— Aveți de gând să vă puneți pe treabă sau o să stați toată după-amiaza în biroul meu? a întrebat superiorul pe un ton înțepat.

— Nu știam dacă, de data asta, v-ați referit și la mine, a răspuns Can.

Pereții sălii de studiu erau vopsiți în cenușiu până la jumătate, și în bleu ciel, până la plafonul unde zumzăiau două rânduri de neoane. Elevii, majoritatea pedepsiți, au început să se foiască nerăbdători văzându-i pe Alice și pe Can luând loc într-o bancă din fundul sălii. Dar superiorul a bătut din picior și calmul s-a restabilit imediat, menținându-se și după plecarea lui. Portarul nu a întârziat să le aducă două dosare negre legate cu fundă. I-a explicat lui Can că acolo era totul: înscrieri, eliminări, situații de sfârșit de an. Fiecare document era aranjat la clasa respectivă.

Paginile erau împărțite în două printr-o linie centrală: la stânga, numele erau scrise cu caractere latine; la dreapta, în scriere otomană. Can a urmărit cu degetul fiecare rând și a studiat registrele pagină cu pagină. Când pendula a arătat ora șaptesprezece și treizeci de minute, a închis al doilea volum, și a privit-o pe Alice cu un aer mâhnit.

Au luat fiecare câte un dosar sub braț și i l-au restituit portarului. Trecând de poarta școlii Saint Joseph, Alice s-a întors și l-a salutat cu un gest pe superiorul care îi urmărea de la fereastra biroului său.

— De unde știați că ne urmărește? a întrebat Can, în timp ce mergeau pe stradă.

— Când eram la colegiul din Londra, aveam un director la fel ca ăsta.

— Mâine o să reușim, sunt sigur, a spus Can.

— Prin urmare, vom vedea mâine.

Can a condus-o la hotel.

Daldry rezervase o masă la Markiz, dar, ajungând la ușa restaurantului, Alice a șovăit. N-avea chef de o cină obișnuită. Noaptea era plăcută și i-a sugerat lui Daldry o plimbare de-a lungul Bosforului, în loc să stea pe scaun ore întregi, într-o sală zgomotoasă și plină de fum. Dacă îi apuca foamea, găseau ei un loc unde să se oprească mai târziu. Daldry a acceptat, nu prea avea poftă de mâncare.

Pe mal, mai erau și alții care hoinăreau. Trei pescari își încercau norocul, lăsându-și undițele în apa întunecată, un vânzător de ziare vindea cu preț redus edițiile de dimineață, iar un lustragiu se înverșuna să dea strălucire cizmelor unui soldat.

— Pari îngrijorat, a spus Alice, privind la colina Üsküdar, de pe cealaltă parte a Bosforului.

— Mă urmărește un gând, nimic grav. Cum ți-ai petrecut ziua?

Alice i-a povestit despre vizitele lipsite de succes, făcute în cursul după-amiezii.

— Îți amintești de raita noastră la Brighton? a spus Daldry, aprinzându-și o țigară. Pe drum, la întoarcere, nici tu, nici eu nu voiam să-i acordăm câtuși de puțin credit femeii care ți-a prezis viitorul și a vorbit despre un trecut și mai misterios. Chiar dacă nu-mi spuneai – din politețe, presupun –, te întrebai de ce om fi făcut toți kilometrii ăia inutili, de ce petreceam Ajunul înfruntând zăpada și frigul, într-o mașină prost încălzită, riscându-ne viața pe șosele acoperite cu polei. Și totuși, de atunci încoace, câte drumuri, câți kilometri n-am făcut! Și câte evenimente care ți se păreau imposibile n-au avut loc! Vreau să continui să cred în precizie, Alice, vreau să mă gândesc că eforturile noastre nu sunt

zadarnice. Frumosul Istanbul ți-a dezvăluit deja atâtea secrete pe care nici nu le bănuiai... Cine știe? Poate că, în câteva săptămâni, ai să-l întâlnești pe acel bărbat care te va face femeia cea mai fericită din lume. În privința asta, trebuie să-ți vorbesc despre un lucru de care mă simt puțin cam vinovat...

— Dar sunt fericită, Daldry. Mulțumită ție am făcut o călătorie incredibilă. Mă căzneau la masa mea de lucru, ideile mă părăsiseră și, tot mulțumită dumitale, acum, am capul plin. Puțin îmi pasă dacă profetia aia absurdă se va împlini. Ca să fiu cinstită, am considerat-o întru câtva detestabilă, ca să nu spun vulgară. Îmi înfățișează o imagine despre mine însămi care nu-mi place, cea a unei femei singure, alergând după o himeră. Și apoi, pe bărbatul care îmi va transforma viața l-am cunoscut deja.

— Ah, da? Cine este?

— Parfumierul din Cihangir. El mi-a inspirat proiecte noi. Deunăzi, la el acasă, mă înșelam: eu nu căutam doar parfumuri de interior, ci parfumuri ale locurilor, cele ce ne reamintesc de clipe care ne-au marcat, de momente unice și dispărute. Știai că memoria olfactivă este singura care nu se șterge? Chipurile celor mai iubite persoane se estompează cu timpul, vocile sunt uitate, dar mirosurile niciodată. Tu, care ești un gurmand, ai să-ți vezi toate amintirile renăscând, cu toate detaliile, de îndată ce vei simți aroma unei mâncări din copilărie. Anul trecut, un bărbat care aprecia una dintre creațiile mele vândute la o parfumerie din Kensington, a obținut adresa mea și a venit să mă vadă. A adus o cutie de tablă, a deschis-o și mi-a arătat ce conține: o cordeluță veche, împletită, o jucărie de lemn, un soldat de plumb cu uniformă scorojită, un agat, un steguleț ponosit. Toată copilăria lui se afla în cutia aia de metal. L-am întrebat ce legătură aveam eu cu toate astea și ce așteaptă de la mine. Mi-a mărturisit că, descoperind parfumul meu, i s-a întâmplat ceva ciudat. Întorcându-se acasă, a simțit imboldul irezistibil de a scotoci prin pod, pentru a regăsi acele comori de care uitase până atunci. Mi-a apropiat cutia de nas, ca să-i simt mirosul, și mi-a cerut să i-l reproduc mai înainte ca acesta să dispară pentru totdeauna. I-am răspuns că este absolut imposibil. Totuși, după plecarea lui, am notat pe o hârtie tot ceea ce mirosisem în acea cutie. Metalul ruginit din interiorul capacului, cânepa cordeluței, plumbul soldatului, uleiul din vechea vopsea cu care fusese colorat, lemnul de stejar din care fusese sculptată jucăria, mătasea prăfuită a stegulețului, bila de agat. Am pus bine hârtia, fără să știu ce am să fac cu ea. Dar astăzi, știu. Știu cum să fac această meserie, înmulțind observațiile – așa cum procedezi tu cu intersecțiile –, încercând imposibilul pentru a recompune un parfum din zeci de substanțe. Ceea ce te inspiră pe tine sunt formele și culorile, iar pe mine, cuvintele și mirosurile. Mă voi duce din nou să-l văd pe parfumierul din Cihangir și îi voi cere permisiunea de a petrece o bucată de vreme alături de el, ca să mă învețe cum lucrează. Vom face schimb de cunoștințe, de experiență. Aș vrea să pot crea din nou momente dispărute, să trezesc locuri adormite. Știu că explicațiile mele par confuze, dar, dacă ar trebui să rămâi aici și ți-ar fi dor de Londra, imaginează-ți ce ar însemna să poți regăsi mirosul ploii cu care ești obișnuit? Străzile noastre au un miros propriu, și vorbesc acum atât de cel de dimineață, cât și de cel de seară. Fiecare anotimp, fiecare zi, fiecare minut care contează în viețile noastre au mirosul său deosebit.

— Este o idee neobișnuită, dar, ce-i drept, mi-ar plăcea să mai regăsesc, fie și o singură dată, mirosul din biroul tatălui meu. Ai dreptate, dacă stau să mă gândesc, era mult mai complex decât părea. Era în el, bineînțeles, mirosul focului de lemne din șemineu, al tutunului său de pipă, al pielii fotoliului, diferit, de altfel, de al mapei de scris. Nu ți le-aș putea descrie pe toate, dar îmi mai amintesc și de cel al covorului din fața mesei de scris, unde mă jucam când eram copil. Acolo am condus, ore în șir, bătălii între soldații de plumb. Dungile roșii delimitau pozițiile armatelor napoleoniene, bordurile verzi, pe cele

ale trupelor noastre. Câmpul de luptă mirosea a lână și a praf, miros care mi se părea atât de reconfortant! Nu știu dacă ideea ta va avea succes și mă îndoiesc că un parfum de covor sau de stradă udată de ploaie ar seduce o clientelă numeroasă –, dar văd în ea o anumită poezie.

— Un parfum al străzii poate că nu, dar un parfum al copilăriei... În clipa asta, în care vorbim, aș străbate tot Istanbulul pentru a regăsi, într-un flaconaș, mirosul primelor zile de toamnă din Hyde Park. Probabil că-mi vor trebui luni, ori chiar ani, pentru a obține ceva care să mă mulțumească, ceva îndeajuns de universal. Mă simt, pentru prima oară, întărită în dorința de a practica această meserie, de care începeam să mă îndoiesc, dar care este totuși, dintotdeauna, cea pe care vreau să o fac. Vă voi fi veșnic recunoscătoare, și ție și ghicitoareii, pentru că m-ați îndemnat, fiecare în felul său, să vin aici. Cât despre emoția stârnită de tot ceea ce am aflat cu privire la trecutul părinților mei... este un sentiment tulbure, care îmi dă o bucurie plină de nostalgie, de dulceață, de tristețe și de zâmbete. La Londra, de fiecare dată când treceam pe strada unde am locuit, nu mai recunoșteam nimic, nici casa noastră, nici micile magazine de la care făceam cumpărături cu mama, deoarece au dispărut. Acum, știm că încă mai există un loc unde am fost împreună cu părinții mei; de-acți înainte, parfumurile străzii Isklital, pietrele clădirilor, tramvaiele și mii de alte lucruri îmi aparțin. Și chiar dacă memoria mea n-a păstrat nimic din acele momente, știu că ele au existat. Seara, așteptându-mi somnul, nu mă voi mai gândi la absența părinților mei, ci la faptul că au trăit aici. Și asta înseamnă mult, te asigur, Daldry.

— Dar nu poate fi un motiv care să te împiedice să-ți continui cercetările!

— Nu, îți promit. Chiar dacă știu că, după plecarea ta, nu va mai fi chiar la fel.

— Sper! Deși sunt convins de contrariul. Te înțelegi de minune cu Can și, cu toate că uneori mai fac pe supăratul din cauza complicității voastre, în fond mă bucur. Păcătosul acesta vorbește englezește ca o copită de măgar, dar trebuie să recunosc că e un ghid fără pereche.

— Adineauri, voiai să-mi destăinuiești ceva. Despre ce este vorba?

— Probabil că nu era nimic important, fiindcă am și uitat.

— Când pleci din Istanbul?

— În curând.

— Chiar așa?

— Mi-e teamă că da.

Și-au continuat plimbarea de-a lungul cheiului. În fața debarcaderului, unde ultimul vapor de seară își dezlega amarele, Alice a luat mâna lui Daldry, care i-o atinge pe a ei.

— Doi prieteni se pot ține de mână, nu-i așa?

— Presupun că da, a răspuns Daldry.

— Atunci, să ne mai plimbăm puțin, dacă vrei.

— Da, Alice, e o idee bună, să ne mai plimbăm puțin.

12

Alice,

Sper că-mi vei ierta plecarea pe nepusă masă. N-am vrut să te mai împovărez cu încă o despărțire. În fiecare seară a acestei săptămâni, când te lăsam în fața ușii tale, mă gândeam mereu la clipa plecării, iar ideea de a-ți spune la revedere în holul hotelului, cu valiza în mână, mi se părea insuportabilă. Am vrut să te anunț ieri, dar am renunțat de teamă să nu umbresc încântătoarele momente petrecute în tovărășia ta. Am preferat să rămânem cu amintirea ultimei noastre plimbări pe malul Bosforului. Păreai fericită, și eu de asemenea, ce altceva să mai speri de la sfârșitul unei călătorii? Am descoperit în tine o femeie minunată și sunt mândru că ți-am devenit prieten, cel puțin așa nădăjduiesc. Mie, unul, asta îmi ești: prietenă. Iar șederea la Istanbul în compania ta va rămâne una dintre perioadele cele mai pline de bucurie din viața mea. Sper din toată inima că-ți vei atinge ținta. Bărbatul care te va iubi va trebui să-ți accepte caracterul (un prieten îți poate spune asta fără să te supere, nu-i așa?); în schimb, va avea lângă el o femeie ale cărei hohote de râs îi vor alunga toate furtunile vieții.

Sunt fericit că mi-ai fost vecină și știu de pe acum, când îți scriu aceste rânduri, că prezența ta, oricât de zgomotoasă, îmi va lipsi.

Drum bun, fiică a lui Cömert Eczaci, aleargă spre fericirea care te prinde atât de bine.

Al tău devotat prieten,

Daldry

Ethan,

Ți-am găsit scrisoarea în dimineața asta. Pe a mea ți-o voi expedia după-amiază și mă întreb cât timp va face până va ajunge la tine. Când mi-ai strecurat plicul pe sub ușă, foșnetul lui m-a făcut să cobor din pat, fiindcă am înțeles imediat că pleci. M-am repezit la fereastră, doar pentru a te vedea urcând în taxi; când ai ridicat ochii spre etajul nostru, m-am tras înapoi. Probabil din același motiv ca al tău. Și totuși, în timp ce mașina se îndepărta pe strada Isklital, aș fi vrut să-ți spun la revedere prin viu grai, să-ți mulțumesc pentru prezența ta. Și tu ai un caracter al naibii (o adevărată prietenă poate să-ți spună asta fără să te ofenseze, nu-i așa?), dar ești un bărbat remarcabil, generos, hazliu și talentat.

Mi-ai devenit prieten într-un mod ieșit din comun și poate că această prietenie nu va fi durată decât câteva zile, câteva săptămâni petrecute la Istanbul, dar, într-un mod la fel de ieșit din comun, în dimineața asta, am simțit deodată că am nevoie de tine.

Îți iert cu dragă inimă discreția plecării, cred chiar că ai făcut bine procedând așa, nici mie nu-mi plac despărțirile. Într-un fel, te invidiez pentru că vei fi în curând la Londra. Mi-e dor de vechea noastră casă victoriană, ca și de atelierul meu. Voi aștepta aici întoarcerea primăverii. Can mi-a promis să mă ducă, de îndată ce vremea va fi frumoasă, în insula Prinkipo, unde noi n-am ajuns. Îți voi zugrăvi fiecare colțișor și, dacă voi descoperi vreo intersecție demnă de interesul tău, ți-o voi descrie în cele mai mici amănunte. Se pare că, acolo, timpul s-a oprit în loc; iar atunci când te plimbi pe acele meleaguri, crezi că te afli în secolul trecut. Vehiculele cu motor sunt interzise, numai măgarii și caii au dreptul să circule acolo. Mâine, ne ducem să-l vedem din nou pe bătrânul parfumier din Cihangir, îți voi povesti despre vizita la el și te voi ține la curent cu mersul lucrărilor mele.

Sper că această călătorie n-a fost o încercare prea grea și că mama ta s-a însănătoșit. Ai grijă de ea și de tine.

Îți doresc să petreci momente minunate împreună cu ea.

A ta prietenă,

Alice

Dragă Alice,

Scrisoarea ta a făcut pe drum exact șase zile, până să ajungă la mine. Factorul mi-a dat-o azi-dimineață, când ieșeam din casă. Îmi închipui că și ea a călătorit cu avionul, dar ștampila poștei nu spune pe care linie și nici măcar dacă a făcut escală la Viena. A doua zi după ce am sosit, mi-am făcut curat în apartament și apoi, am repetat operațiunea într-al tău. Te asigur că nu m-am atins de niciun lucru, m-am limitat să alung praful care își permisesse, în lipsa ta, să se instaleze ca la el acasă. Dacă m-ai fi văzut cu șorț și cu basma pe cap, iar ai fi râs de mine. De altfel, cred că, în momentul de față, asta face și vecina noastră de dedesubt, cea care te sâcâie uneori cu pianul ei, și pe care am avut nenorocirea s-o întâlnesc întâmplător așa cum ți-am spus, când am coborât cu gunoiul. Locuința ta și-a regăsit luminozitatea primăverii care, sper eu, nu se va face prea mult așteptată. Să-ți spun că asupra Regatului Britanic domnește un frig umed ar fi de o evidentă banalitate și, cu toate că asta e unul dintre subiectele mele preferate de conversație, n-am să te plictisesc cu starea vremii. Află totuși că, de la întoarcerea mea, ploaia n-a mai stat și că a turnat toată luna, după cum am auzit la pub, unde mi-am reluat obiceiul de a prânzi în fiecare zi.

Bosforul și surprinzătoarea sa blândețe hibernală mi se par tare departe!

Ieri, m-am plimbat de-a lungul Tamisei. Aveai dreptate, acolo n-am regăsit niciun miros care să le semene celor asupra cărora îți făcea plăcere să-mi atragi atenția când hoinăream pe lângă podul Galata. Aici, până și balega de cal pare diferită și, scriind asta, mă întreb dacă am ales oare cel mai bun exemplu pentru a-mi ilustra spusele.

Mă simt vinovat fiindcă am plecat fără să-ți spun la revedere, dar, în dimineața aceea, inima mi-era atât de grea! Habar n-am de ce, habar n-am ce mi-ai făcut. N-ai să poți înțelege niciodată ce înseamnă să fii în pielea mea, dar, într-un fel anume, în acea ultimă noapte, când ne-am plimbat prin Istanbul, mi-ai devenit prietenă. Vorba cântecului: Mi-ai atins inima și m-ai schimbat / Cum să te iert că ai făcut să se nască-n mine / Dorința de-a iubi și de-a fi iubit? Într-un mod foarte ciudat, ai făcut din mine un pictor mai bun, poate chiar un om mai bun. Dar să nu te înșeli: asta nu înseamnă câtuși de puțin o mărturisire a unor sentimente nedesluite pe care le-aș nutri pentru tine, ci o sinceră declarație de prietenie. Lucruri de felul ăsta se pot spune între prieteni, nu-i așa?

Îmi lipsești, dragă Alice, iar plăcerea de a-mi fi instalat șevaletul sub acoperișul tău de sticlă este cu atât mai mare, fiindcă aici, între pereții tăi, printre toate aceste parfumuri pe care

m-ai învățat să le recunosc, îți simt oarecum prezența, iar ea îmi dă curajul de a picta o anumită intersecție din Istanbul, pe care am studiat-o împreună. Obiectivul este ambițios și am aruncat deja o groază de crochiuri care mi se păreau prea slabe și cu totul insuficiente, dar voi ști să fiu răbdător.

Ai grijă de tine și transmite-i lui Can cele mai călduroase salutări. Nu, de fapt, nu i le transmite, păstrează-le pe toate pentru tine.

Daldry

Dragă Daldry,

Tocmai ți-am primit scrisoarea. Îți mulțumesc pentru cuvintele atât de generoase pe care mi le scrii. Trebuie să-ți povestesc despre săptămâna care s-a scurs. A doua zi după plecarea ta, am luat împreună cu Can autobuzul ce merge de la Taksim la Emirgan și trece prin Nișantași. Am vizitat toate școlile din cartier. Din păcate, niciun rezultat. De fiecare dată, se repeta cam aceeași scenă. Curți și spații pentru recreație identice, ore întregi de buchisit în vechi registre, dar nici urmă de numele meu. Uneori, vizita era mai scurtă, fiindcă nu mai existau arhivele sau fiindcă, pe vremea Imperiului, acele școli încă nu primeau fete. Mai să-ți vină să crezi că, pe durata șederii noastre la Istanbul, părinții mei nu m-au dat niciodată la școală. Can crede că poate hotărâseră așa din cauza războiului. Dar să nu figurez nicăieri, nici în registrele consulatului, nici în ale vreunei școli, mă face să mă întreb uneori dacă existam măcar. Știu că e un gând fără nicio noimă, dar, alaltăieri, am luat hotărârea să termin cu cercetările astea, care, pentru mine, au devenit greu de îndurat.

De atunci, ne-am întors la parfumierul din Cihangir, iar ultimele două zile petrecute în tovărășia lui au fost mult mai captivante decât cele dinainte. Mulțumită excelentei traduceri făcute de Can, a cărui engleză s-a ameliorat enorm de la plecarea dumatăle, i-am explicat artizanului ce proiecte am. La început, m-a crezut nebună, dar, ca să-l conving, am folosit o mică stratagemă. I-am vorbit despre concetățenii mei, despre toți cei care nu vor avea șansa de a vizita Istanbulul, despre cei care nu vor urca niciodată pe colina Cihangir, care nu vor umbla pe străduțele pietruite ce coboară spre Bosfor, care nu vor vedea decât în ilustrate razele argintii ale lunii reflectându-se în apele tumultoase, care nu vor auzi niciodată sirenele vaselor navigând spre Üsküdar. I-am spus că ar fi minunat să le ofer posibilitatea de a-și închipui magia Istanbulului, prin intermediul unui parfum care să le povestească despre toate frumusețile sale. Și, cum bătrânul nostru parfumier își iubește orașul mai presus de orice, s-a oprit din râs și, deodată, m-a ascultat cu toată atenția. Am copiat pe o foaie de hârtie lungă listă de mirosoari pe care le percepușem în străduțele din Cihangir, iar Can i-a citit-o. Bătrânul a rămas foarte impresionat. Știu că acest proiect este de o ambiție nebunească, dar am început să visez cu ochii deschiși că, într-o bună zi, în vitrina unei parfumerii din Kensington sau din Piccadilly, va sta un flacon de parfum botezat Istanbul. Te implor să nu râzi de mine, am reușit să-l conving pe artizanul din Cihangir și am nevoie de o susținere morală deplină din partea ta.

Felul nostru de a vedea lucrurile este diferit, el nu gândește decât în termeni absoluți, eu, ca

o chimistă, dar modul lui de lucru mă readuce la esențial, îmi deschide noi orizonturi. Acțiunile noastre devin, pe zi ce trece, tot mai complementare. Un parfum nu se creează doar amestecând niște molecule, ci începând prin a scrie tot ceea ce ne dictează simțul olfactiv, toate impresiile pe care ni le gravează în memorie, așa cum acul unui aparat de înregistrare gravează muzica în ceara unei matrițe de disc.

Acum, dragul meu Daldry, dacă-ți povestesc toate astea, n-o fac cu unicul scop de a-ți vorbi despre mine, deși acesta e un exercițiu căruia încep să-i prind gustul, ci și pentru a afla, la rândul meu, cum stai cu propriile lucrări.

Suntem asociați și nici nu se pune problema să fiu singura care s-a apucat de treabă. Dacă nu ai dat uitării acordul pe care l-am pecetluit într-un minunat restaurant londonez, îți vei aminti, cu siguranță, că și tu trebuie să-ți afirmi talentul, pictând cea mai frumoasă intersecție din Istanbul. Aș fi tare fericită să citesc, în viitoarea scrisoare de la tine, lista cea mai exhaustivă cu puțință a lucrurilor pe care le-ai notat în timp ce te așteptam pe podul Galata. N-am uitat nimic din acea zi. Sper că nici tu, deoarece aș vrea ca, din tablou, să nu lipsească niciun amănunt. Consideră că asta este o interogație scrisă, și nu-ți da ochii peste cap... chiar dacă-mi închipui că ai făcut-o deja. În ultimele zile, am frecventat cam prea mult școlile.

Dragul meu Daldry, dacă preferi, poți înțelege din această cerere că îți lansez o provocare. Când mă voi întoarce la Londra, promit că-ți voi înmâna parfumul pe care l-am creat. Și, mirosindu-l, și se vor redeștepta toate amintirile din Istanbul, pe care le-ai luat cu tine. În schimb, sper tare mult să-mi prezinți tabloul terminat. Ambele noastre creații vor avea un punct comun, căci fiecare va povesti, în felul său, despre zilele pe care le-am petrecut la Cihangir și la Galata.

De data asta, e rândul meu să-mi cer iertare pentru acest mod alambicat de a te face să ghicești că o să rămân mai mult pe aici.

Simt această nevoie și această dorință. Sunt fericită, Daldry, cu adevărat fericită. Mă simt mai liberă ca niciodată, cred chiar că pot afirma că nu am mai cunoscut nicicând o asemenea libertate, iar asta mă îmbată. Totuși, nu doresc să-ți fiu o povară financiară, care îți mănâncă toată moștenirea. Mandatele tale săptămânale mi-au îngăduit să trăiesc în condiții mai mult decât privilegiate, or eu n-am nevoie de un asemenea confort și nici de un asemenea lux. Can, a cărui companie îmi este nespus de prețioasă, mi-a făcut rost de o cameră drăguță în Üsküdar, nu departe de propria-i casă. Mi-o închiriază o mătușă de-a lui. Sunt nebună de bucurie; mâine plec de la hotel și încep o adevărată viață de cetățeană a Istanbulului. Ca să merg în fiecare dimineață la parfumierul nostru, o să-mi ia aproape o oră, iar seara, la întoarcere, ceva mai mult, dar nu mă plâng, dimpotrivă, traversarea Bosforului de două ori pe zi, cu un vapor, cum se spune pe aici, nu este la fel de neplăcută ca pătrunderea în adâncurile metroului nostru londonez. Mătușa lui Can mi-a propus o slujbă de chelneriță la restaurantul pe care-l ține în Üsküdar; este cel mai bun din cartier, iar turiștii vin acolo în număr tot mai mare. Pentru ea, să aibă o angajată anglofonă este un avantaj. Can o să mă învețe să descifrez lista de bucate și să spun în turcește ce ingrediente conțin mâncărurile preparate de soțul Mamei Can, care domnește ca un adevărat stăpân peste bucătăria restaurantului. Voi lucra acolo ultimele trei zile din săptămână, iar salariul îmi va ajunge cu prisosință pentru necesitățile unei vieți mai

modeste, cu siguranță, decât cea pe care am dus-o împreună la hotel, dar cu care eram obișnuită înainte de a te cunoaște.

Dragul meu Daldry, peste Istanbul s-a lăsat de mult noaptea, ultima pe care o petrec în acest hotel, și vreau să profit, înainte de-a adormi, de luxul camerei mele. În fiecare seară, când treceam prin fața celei în care ai stat, îți spuneam noapte bună. Voi continua s-o fac și când voi locui în Üsküdar, de la fereastra mea, care dă spre Bosfor.

Îți scriu adresa pe spatele acestui plic și îți aștept cu nerăbdare răspunsul. Sper că va conține lista pe care îți ordon să mi-o trimiți.

Ai grijă de tine.

Te îmbrățișează prietenește,

Alice

Alice,

Dacă-i ordin, cu plăcere...

În privința tramvaiului:

Interior placat cu lemn, podea cu șipcile uzate, o ușă din sticlă de culoare indigo, care îl separă pe vatman de călători, manivela de fier a vatmanului, două plafoniere chioare, o vopsea veche, crem, scorojită în multiple locuri.

În privința podului Galata:

Tablier pavat în diagonală, pe care trec șinele a două linii de tramvai al căror paralelism este departe de-a fi perfect; trotuare neregulate, parapetei de piatră, două balustrade negre din fier forjat, cu pete de rugină și prezentând urme de coroziune în punctele de inserție a metalului în piatră; cinci pescari sprijiniți în coate, dintre care un puști ce ar face mai bine să fie la școală, în loc să pescuiască în mijlocul săptămânii.

Un vânzător de pepeni verzi, stând în picioare lângă căruciorul cu coviltir de pânză în dungi roșii și albe; un vânzător de ziare cu un rucsac de iută de-a curmezișul pieptului și cu cascheta pusă invers, mestecând tutun (pe care o să-l scuipe ceva mai târziu); un vânzător de brelocuri care se uită spre Bosfor, întrebându-se dacă n-ar fi mai simplu să-și azvârle în apă marfa, cu el cu tot; un hoț de buzunare sau, în orice caz, un tip cu o mutră bună de dus la spânzurătoare; pe trotuarul din față, un om de afaceri, care – dacă te iei după fața lui trasă – probabil că n-a mai obținut de multă vreme un câștig și care poartă un costum bleumarin, pălărie și ghete albe; două femei mergând alături, posibil două surori, având în vedere asemănarea dintre ele; la zece pași în urma lor, un încornorat care n-are aerul că și-ar face iluzii; puțin mai departe, un marinar care coboară scara spre mal.

Și, pentru că am pomenit de mal, pe el se văd două pontoane plutitoare, de care sunt amarate bărci colorate, unele au coca în dungi roșii și indigo, altele sunt galbene ca narcisa. Un debarcader unde așteaptă cinci bărbați, trei femei și doi puști.

Perspectiva străduței ce urcă pe colină ne permite să distingem, dacă suntem îndeajuns de atenți, vitrina unei florării; după ea, cea a unei papetării, urmată de tutungerie, un magazin de legume, o băcănie și un magazin cu cafea; mai departe, străduța cotește și ochii mei nu mai văd nimic.

Te scutesc de variațiile de culori ale cerului, pe care le păstrez pentru mine, ai să le descoperi pe pânză.

Cât despre Bosfor, l-am contemplat îndeajuns împreună, ca să-ți poți imagina reflexele lumunii, care apar în vârtejurile de apă de la pupa vaselor.

În depărtare, colina Üsküdar și casele cocoțate pe ea, case pe care le voi detalia cu mult mai multă atenție acum, când știu că ai să locuiești acolo; conurile minaretelor; sutele de vase, șalupe, yole și cutere care brăzdează golful... Totul e puțin cam dezordonat, admit, dar sper să fi trecut cu succes examenul.

Așadar, îți voi expedia această scrisoare la noua adresă, nădăjduind să-ți parvină în acel cartier pe care n-am avut privilegiul de a-l vizita.

P.S. Nu te simți obligată să-i transmiți lui Can salutările mele, nici mătușii lui, de altfel. Era să uit: luni, marți și joi a plouat; miercuri, vremea a fost așa și așa, dar vineri, a fost o zi foarte însorită...

Daldry,

Iată ultimele zile ale lui martie. Săptămâna trecută n-am putut să-ți scriu. Între zilele petrecute în atelierul parfumierului din Cihangir și serile de la restaurantul din Üsküdar, nu sunt rare dățile când, ajunsă acasă, adorm cum mă întind în pat. De-acum, lucrez la restaurant în fiecare zi. Ai fi mândru de mine: am dobândit o mare agilitate în mânuirea tăvilor și a farfuriilor; reușesc să aduc chiar și câte trei pe fiecare braț, fără să sparg prea multe... Mama Can – așa îi spune toată lumea mătușii ghidului nostru – se poartă adorabil cu mine. Dacă aș mânca tot ce-mi dă, m-aș întoarce la Londra grasă ca un butoi.

În fiecare dimineață, Can vine să mă ia de acasă și mergem pe jos până la debarcader. Plimbarea durează un sfert de ceas în cap, dar este plăcută, în afara cazurilor când bate vântul din nord. În ultimele săptămâni, a fost mult mai frig decât atunci când erai aici.

Traversarea Bosforului este întotdeauna o minune. De fiecare dată, mă amuz la gândul că plec la lucru în Europa, și seara mă întorc în Asia, unde locuiesc. Abia debarcați, luăm autobuzul, iar când ajungem puțin mai târziu, ceea ce se întâmplă din când în când, din cauza mea, îmi cheltuiesc bacșișurile câștigate în ajun pe un dolmuş. E ceva mai scump decât autobuzul, dar mult mai ieftin decât o cursă cu taxiul.

În Cihangir, mai trebuie să urcăm și pe străduțele în pantă. Programul meu fiind destul de regulat, mă întâlnesc deseori cu un cizmar ambulant ce iese din casa lui purtând, legată la brâu, o ladă mare de lemn, care pare să fie aproape la fel de grea ca el. Ne salutăm, iar el coboară coasta cântând, în timp ce eu urc. Puțin mai departe cu câteva case, o femeie se uită din prag după cei doi copii ai săi cu ghiozdanele în spate; îi urmărește cu privirea până ce dispar la colțul străzii. Când trec pe lângă ea, îmi zâmbește, dar în ochi îi ghicesc o neliniște care nu va dispărea decât la sfârșitul zilei, când puii ei se vor întoarce în cuib.

M-am împrietenit cu un băcan care îmi oferă în fiecare dimineață, nu știu de ce, un fruct pe care trebuie să-l aleg de pe taraba lui. Îmi spune că am pielea prea albă și că fructele lui sunt bune pentru sănătate. Cred că ține mult la mine, iar simpatia este reciprocă. La prânz, când parfumierul se duce la soția lui, îl iau pe Can în mica băcănie și ne cumpărăm de-ale gurii. Ne așezăm amândoi pe o bancă de piatră, la umbra unui smochin înalt dintr-un încântător cimitir de cartier și ne distrăm reinventând viețile trecute ale celor ce dorm acolo. Apoi, eu mă întorc la atelier, unde artizanul mi-a instalat o orgă improvizată. Am contribuit și eu, cumpărând toate substanțele de care aveam nevoie. Cercetările mele avansează. Acum, lucrez la ceva care să

creeze iluzia prafului. Nu râde, în amintirile mele, praful este omniprezent, iar aici îi găsesc mirosuri de pământ, de ziduri scunde și vechi, de drumuri cu pietriș, de sare, de noroi, totul amestecat cu un miros de vreascuri putrezite. Artizanul îmi face cunoscute unele găselnițe de-ale lui. Între noi, s-a stabilit o adevărată complicitate. Și, când vine seara, mă întorc împreună cu Can pe același drum. Luăm din nou autobuzul, pe chei, așteptăm vaporul, destul de mult, mai ales când e frig, dar mă amestec în mulțime și, pe zi ce trece, mi se pare că fac tot mai mult parte dintre locuitorii Istanbulului. Nu știu de ce mă îmbată atât de mult sentimentul ăsta, dar așa se întâmplă. Trăiesc în ritmul orașului și-i prind gustul. Dacă am convins-o pe Mama Can să mă lase să vin la lucru în fiecare seară, e pentru că mă simt fericită în felul ăsta. Îmi place să fac slalom printre clienți, să-l aud pe bucătar zbierând când sunt gata comenzile, iar eu nu le iau destul de rapid, îmi plac zâmbetele complice ale picolilor, de fiecare dată când Mama Can bate din palme ca să-l mai potolească pe bucătarul de bărbat-său, care urlă prea tare. Când restaurantul se închide, unchiul lui Can scoate ultimul răcnet din seara aceea, ca să ne cheme în bucătărie. Când ne adunăm cu toții în jurul mesei de lemn, aruncă pe ea o față de masă și ne servește o cină care te-ar încânta. Iată care sunt micile momente ale vieții mele de aici, iar aceste momente mă fac mai fericită decât am fost vreodată.

Daldry, nu uit că totul ți se datorează ție și numai ție. Mi-ar plăcea să te văd deschizând, într-o seară, ușa restaurantului „La Mama Can“. Ai găsi niște mâncăruri care te-ar face să plângi de plăcere. Îmi lipsești deseori. Sper să primesc în curând vești de la tine.

Dar gata cu lista! În ultima scrisoare nu-mi spuneai nimic despre tine.

Și tocmai asta aș vrea să citesc.

A ta prietenă,

Alice

Alice,

Azi-dimineată, factorul mi-a înmânat scrisoarea ta. Înmânat e mult spus, fiindcă, de fapt, mi-a aruncat-o în față. Omul era foarte țâfnos, de două săptămâni nici nu mai vorbește cu mine. Ce-i drept, eram îngrijorat că nu mai primisem vești de la dumneata și mi-era teamă să nu fi pățit ceva, de aceea, în fiecare zi, învinovățeam poșta. Așa că m-am dus acolo de mai multe ori, să verific dacă scrisorile nu se rătăciseră pe undeva. Am avut o mică altercație cu bărbatul de la ghișeu – și-ți jur că, de data asta, n-aveam nicio vină – pentru că nu a suportat să-i pun la îndoială corectitudinea serviciilor. De parcă poșta Maiestății Sale n-ar fi avut niciodată pierderi sau întârzieri! Ceea ce i-am sugerat și factorului, căruia vorbele mele i-au picat de asemenea, foarte rău. Oamenii ăștia în uniformă sunt de o susceptibilitate vecină cu ridicolul.

Din cauza ta, acum, va trebui să le prezint scuze. Dacă programul zilnic te ține ocupată în asemenea măsură încât nu-ți găsești niciun moment și pentru mine, te rog să te oprești măcar câteva minute, ca să-mi scrii că n-ai timp să-mi scrii. Câteva cuvinte vor fi de-ajuns pentru a calma o îngrijorare inutilă. Înțelege că mă simt răspunzător pentru prezența ta la Istanbul și, ca urmare, pentru sănătatea și integritatea ta corporală.

Citesc cu plăcere, din scrisoarea ta, că acea complicitate cu Can crește neconținut, de vreme ce prânzești cu el în fiecare zi și, unde mai pui, într-un cimitir, care mi se pare totuși un loc foarte ciudat pentru a lua masa, dar, mă rog, dacă asta te face fericită, nu am nimic de zis.

Lucrările tale mă intrigă. Dacă dorești cu adevărat să creezi iluzia prafului, nu e nevoie să rămâi la Istanbul, vino acasă cât mai repede și vei constata că, în apartamentul tău, praful este orice, numai iluzie nu.

Voiai să-ți trimit vești despre mine... Ca și tine, îmi dau multă osteneală, astfel că, sub penelul meu, podul Galata începe să prindă formă. În ultimele zile, m-am apucat să fac schițele personajelor pe care le voi introduce acolo; totodată, lucrez la detaliile caselor din Üsküdar.

Am fost la bibliotecă, unde am găsit niște gravuri vechi care reproduc perspective frumoase de pe malul asiatic al Bosforului. Îmi vor fi foarte utile. Zi de zi, la ora prânzului, mă duc să iau masa în colțul străzii noastre. Cunoști locul, inutil să ți-l descriu. Ți amintești de văduva care stătea singură la o masă din spatele nostru, în ziua când am fost amândoi acolo? Am o veste bună: cred că doliul ei a luat sfârșit și a întâlnit pe cineva. Ieri, un bărbat de aceeași vârstă, destul de prost înțolit, dar cu o figură mai degrabă simpatică, a intrat odată cu ea, și i-am văzut luând masa împreună. Sper ca povestea lor să dureze. Indiferent de vârstă, dragostea nu e

interzisă, n-am dreptate?

La începutul după-amiezii, intru la tine, fac puțină ordine și pictez până seara. Lumina care cade prin acoperișul tău de sticlă este, pentru mine, aproape o iluminare, n-am lucrat niciodată mai bine ca acum.

Sâmbăta, mă duc la plimbare în Hyde Park. Cu ploaia asta, care cade în fiecare weekend, nu întâlnesc aproape pe nimeni, și asta mă încântă.

Apropo de persoanele cu care mă întâlnesc, la începutul săptămânii am dat nas în nas, pe stradă, cu o prietenă de-a ta. O oarecare Carol, care a venit spontan spre mine. Mi-am amintit de figura ei când a pomenit de seara în care am năvălit peste voi. Profit de această ocazie ca să-ți spun că-mi pare nespus de rău pentru purtarea mea de atunci. Dar prietena ta nu m-a acostat ca să-mi reproșeze, ci – deoarece știa că plecaserăm în călătorie împreună – spera să te fi întors. I-am spus că nu e așa și ne-am dus să luăm un ceai, în timpul căruia mi-am îngăduit să-i dau vești despre tine. Bineînțeles că n-am avut răgazul să-i povestesc totul, fiindcă trebuia să se ducă la spital; e asistentă, iar eu sunt un prost că-ți spun asta, doar e una dintre cele mai bune prietene ale tale, însă am oroare de ștersături. Carol s-a arătat deosebit de entuziasmată de poveștile noastre de la Istanbul și i-am promis că voi lua cina cu ea, săptămâna viitoare, ca să-i mai povestesc și altele. Nu fi îngrijorată, pentru mine nu va fi deloc o corvoadă, prietena ta este încântătoare.

Asta-i tot, dragă Alice. După cum poți constata din aceste rânduri, viața mea este mult mai puțin exotică decât a ta, dar, ca și tine, sunt fericit.

Al tău prieten,

Daldry

P.S. În ultima ta scrisoare, vorbind tot despre dragul de Can, scriai: „În fiecare dimineață, vine să mă ia de acasă“. Oare sugerezi că, pentru tine, Istanbulul a devenit „acasă“?

Anton,

Încep această scrisoare dându-ți o veste tristă. Duminică, domnul Zemirli s-a stins la el acasă. L-a găsit bucătăreasa, de dimineață; adormise în fotoliul lui.

Am hotărât, împreună cu Can, să mergem la înmormântare. Credeam că o să fim puțini, iar două suflete în plus ar mai fi sporit cortegiul. Dar cei care ne-am înghesuit în micul cimitir, pentru a-l însoți pe domnul Zemirli până la groapă, am fost vreo sută. Poți crede că acest om devenise memoria întregului cartier? În ciuda infirmității, micul Ogüz, care aspirase cândva să îmblânzească tramvaiele, își croise o viață frumoasă, iar cei aflați acolo demonstrau asta, amintindu-și de el cu zâmbete și emoție.

În timpul ceremoniei, un bărbat nu-și mai lua ochii de la mine. Nu știu ce l-o fi apucat pe Can, dar a insistat atâta să fac cunoștință cu bărbatul, încât am plecat tustrei să luăm un ceai într-o patiserie din **Beyolu**. Bărbatul, un nepot al răposatului, părea să sufere foarte mult. Culmea coincidenței – o coincidență tulburătoare – noi îl întâlniserăm deja: era proprietarul magazinului de instrumente muzicale, de unde cumpărasem o trompetă. Dar am vorbit destul despre mine. Carevasăzică, te-ai întâlnit cu Carol? Sunt încântată, e o fată cu inimă de aur și și-a găsit meseria care să i se potrivească. Sper că ai petrecut momente plăcute în compania ei. Duminica viitoare, dacă timpul ne permite – și trebuie să știi că s-a încălzit mult –, merg la picnic, pe insula Prinkipo, împreună cu Can și cu nepotul domnului Zemirli. Ți-am vorbit deja despre insulă în scrisoarea precedentă. Mama Can mi-a impus o zi de repaus săptămânal, așa că mă supun.

Sunt fericită să aflu că pictura dumitale avansează și că-ți place să lucrezi sub acoperișul meu de sticlă. La urma urmei, mă încântă să mi te imaginez la mine în casă, cu penelul în mână și sper că seara, când pleci, lași puțin din culorile și din nebunia dumitale, pentru a înveseli locul (ia asta ca pe un compliment făcut între prieteni).

Vreau de multe ori să-ți scriu, dar sunt atât de obosită, încât renunț de fiecare dată. De altfel, am să închei această prea scurtă scrisoare, fiindcă mi se închid ochii. Să știi că rămân fidelă prieteniei noastre și, de la fereastra mea din Üsküdar, îți trimit în fiecare seară, înainte de culcare, gânduri afectuoase.

Te îmbrățișează,

Alice

P.S.: Am luat hotărârea să învăț turcește, îndeletnicire care îmi face mare plăcere. Can mă

instruiește, iar eu progrez cu o ușurință care îl zăpăcește. Îmi spune că vorbesc aproape fără accent și că e foarte mândru de mine. Sper că și tu vei fi.

Prea scumpa mea Suzie!

Nu face pe mirata... M-ai botezat Anton, cu toate că prenumele meu este Ethan, iar tu îmi scrii întotdeauna „Dragă Daldry“.

Cine e Anton ăsta, la care te gândeai scriindu-mi ultima ta scrisoare, care a avut aproape aceeași întârziere ca și precedenta?

Dacă n-aș avea o sfântă oroare de ștersături, aș tăia toate rândurile de mai sus, care te fac, pesemne, să crezi că sunt în toane rele. Nu greșești, pentru că, de mai multe zile, nu mă mulțumește deloc ceea ce am lucrat. Casele din Üsküdar și, mai ales, cea în care stai îmi dau o bătaie de cap nemaipomenită. Trebuie să înțelegi că, de pe podul Galata, unde ne aflam noi, ele apăreau minuscule, dar acum, când știi că locuiești acolo, le-aș vrea imense și ușor de recunoscut, ca să îți-o poți identifica pe a ta.

În ultima scrisoare, am remarcat că nu-mi vorbești deloc de lucrările pe care le faci. Asta nu mă îngrijorează ca asociat, ci îmi trezește curiozitatea ca prieten. Cum stai? Ai reușit să crezi acea iluzie a prafului, sau vrei să-ți trimit puțin într-un pachetel?

Bătrânul meu Austin și-a dat obștescul sfârșit. Este mult mai puțin trist decât decesul domnului Zemirli, dar îl cunoșteam de mai multă vreme decât pe acesta din urmă și nu-ți ascund că, atunci când l-am lăsat la garaj, mi s-a strâns inima. Latura pozitivă a lucrurilor e că voi putea risipi încă puțin din moștenire și, de vreme ce ai renunțat să mă ajuți, săptămâna viitoare îmi voi cumpăra o mașină nouă-nouță. Sper ca, într-o bună zi (dacă te vei întoarce), să am plăcerea de-a te vedea conducând-o. Șederea ta acolo părănd să se prelungească, am hotărât să-i plătesc proprietarului nostru comun și chiria ta, așa că fii drăguță măcar o dată și nu mă contrazice. E un lucru absolut normal, de vreme ce sunt singurul care stă în apartamentul tău.

Nădăjduiesc ca plimbarea pe insula Prinkipo să fi fost la fel de plăcută pe cât te așteptai. Apropo de ieșiri duminicale, în acest weekend, prietena ta, Carol, mă duce la cinema. Pentru mine, care nu merg niciodată la așa ceva, ideea ei este foarte originală.

Nu pot să-ți spun ce film rulează, fiindcă e o surpriză. O să îți-l povestesc în scrisoarea următoare.

Îți trimit gândurile mele afectuoase, din apartamentul tău, pe care, acum, seara, îl părăsesc pentru a mă întoarce la mine.

Pe curând, scumpă Alice. Mi-e dor de cinele noastre de la Istanbul, iar poveștile despre restaurantul acelei Mama Can și al bărbatului ei, bucătarul, mi-au făcut poftă de mâncare.

Daldry

P.S.: Sunt încântat de darurile tale lingvistice. Totuși, dacă singurul maestru în materie este Can, te sfătuiesc cu căldură să verifici într-un dicționar serios traduceri pe care ți le indică.

Dar asta nu-i decât o sugestie, desigur...

Daldry,

M-am întors chiar acum de la restaurant și, deși e în puterea nopții, îți scriu, pentru că, altfel, n-o să-mi găsesc somnul. Dacă ai ști ce lucru tulburător mi s-a întâmplat astăzi!

Ca în fiecare dimineață, Can a venit să mă ia de acasă. Coboram colina Üsküdar, înspre Bosfor. Noaptea trecută, a ars un konak și, cum fațada acestei vechi case se prăbușise în mijlocul străzii pe care trecem de obicei, a trebuit să ocolim locul sinistrei întâmplări. Dar străzile învecinate erau absolut blocate, așa că am făcut un ocol mai mare.

Mai ții mine? Într-una din scrisorile mele ți-am spus că e de-ajuns să simți un anume miros și, în memorie, îți reappare un loc dispărut. Ei bine, mergând pe lângă un gard de fier pe care se întinsese un trandafir cățărător, m-am oprit; parfumul îmi era ciudat de cunoscut, un amestec de tei și trandafir sălbatic. Am deschis poarta și am descoperit, într-o fundătură, o casă uitată de vreme, uitată de toate.

Am înaintat în curte. Un domn bătrân îngrijea cu mare atenție vegetația renăscută odată cu venirea primăverii. Brusc, am recunoscut mireasma de trandafiri; mirosul pietrișului, al pereților dați cu var, al băncii de piatră de sub frunzișul teiului mi-a țâșnit din memorie. Am revăzut curtea de pe vremea când era plină de copii, am recunoscut ușa albastră din capul scărilor de la intrare... Toate aceste imagini uitate se iveau ca prin vis.

Domnul cel bătrân s-a apropiat și m-a întrebat ce căutam. La rândul meu, l-am întrebat dacă, în trecut, acolo fusese o școală.

„Da, mi-a răspuns, emoționat. O școală micuță; dar e mult de când a devenit doar casa unui singur locuitor, care se joacă de-a grădinarul.“

Bătrânul domn mi-a povestit că, la începutul secolului, era tânăr institutor. Școala îi aparținea tatălui său, care era director. Închisă în 1923, la revoluție, nu și-a mai redeschis niciodată porțile.

Și-a pus ochelarii, a venit foarte aproape de mine și m-a privit cu o asemenea intensitate, încât aproape că m-am simțit stânjenită. Și-a lăsat jos grebla și mi-a spus:

„Te recunosc. Tu ești micuța Anouche“.

Mai întâi, am crezut că nu e în toate mințile, dar mi-am amintit că noi doi crezuserăm același lucru și despre bietul domn Zemirli. Așa că am lăsat deoparte prejudecățile și i-am răspuns că se înșală, fiindcă eu mă numesc Alice.

El însă susținea sus și tare că-și amintește foarte bine de mine. „N-am putut uita niciodată

privirea asta de fetiță pierdută“, mi-a spus și ne-a invitat să luăm ceaiul cu el. Nici nu ne-am așezat bine, în salon, că mi-a luat mâna, oftând:

„Biata mea Anouche, îmi pare atât de rău pentru părinții tăi!“

Cum de știa că părinții mei muriseră în bombardamentele asupra Londrei? Când i-am pus această întrebare, am văzut că s-a tulburat și mai tare.

„Părinții tăi au reușit să fugă în Anglia? Ce tot spui, Anouche, e imposibil.“

Vorbele lui n-aveau niciun sens, dar a continuat:

„Tatăl meu l-a cunoscut bine pe al tău. Ce tragedie, barbaria nebunilor ălor tineri de atunci! N-am aflat niciodată ce s-a întâmplat cu mama ta. Știi, tu n-ai fost singura aflată în primejdie. Pe noi ne-au obligat să închidem școala, pentru ca oamenii să dea uitării totul“.

Nu înțelegeam nimic din povestea bătrânului, și nici acum nu înțeleg, Daldry, dar sinceritatea din glasul lui mă zguduise.

„Erai o copilă silitoare, inteligentă, chiar dacă nu vorbeai niciodată. E aproape de neimaginat cât de bine îi semeni. Adineauri, când te-am văzut în curte, am crezut mai întâi că este ea, dar așa ceva era cu neputință, bineînțeles, a trecut atât de mult de atunci. Uneori, dimineața, te însoțea, nespun de fericită că poți învăța aici. Tatăl meu era singurul care te primise în școala lui. Ceilalți refuzaseră din cauza încăpățănării tale de a rămâne tăcută“.

L-am sâcâit pe bătrân cu o mulțime de întrebări. De ce sugera că mama avusese parte de o altă soartă decât a tatălui meu, când eu știam că dispăruseră împreună în bombardament?

El m-a privit cu o nesfârșită tristețe și mi-a spus:

„Tu nu-ți mai amintești nici de doamna Yilmaz? Și totuși, ce mult te iubea... Îi ești foarte îndatorată...“.

Această neputință de a regăsi în amintire anii trăiți în Istanbulul de odinioară mă face să turbez, iar sentimentul meu de frustrare devine tot mai acut de când am auzit vorbele nedeslușite ale bătrânului învățător, care îmi spune pe un alt nume decât al meu.

Ne-a arătat casa și sala de clasă în care am învățat. Acesta a devenit un mic salon de lectură. Învățătorul a dorit să știe ce fac acum, dacă sunt măritată, dacă am copii. I-am vorbit despre meseria mea, iar el nu s-a arătat deloc mirat că am ales-o. A adăugat:

„Când le dai copiilor un obiect, majoritatea îl duc la gură, ca să-l guste. Tu însă îl miroseai, ăsta era felul tău – cu totul deosebit – de a-l adopta sau de a-l respinge“.

La sfârșit, ne-a condus până la gardul din capătul fundăturii. Și, atingând teiul înalt, care își trimite umbra peste jumătate din curte, am simțit din nou acele parfumuri. Așa am înțeles definitiv că nu mă aflam acolo pentru prima oară.

După opinia lui Can, era cert că învățasem la școala aceea, dar bătrânul învățător nu mai avea o memorie atât de bună și mă confunda cu alt copil: își amesteca amintirile așa cum îmi amestec eu parfumurile. Mi-a spus că, după ce mi-am amintit unele lucruri, poate că îmi voi mai aminti și altele. Trebuia doar să am răbdare și să mă încred în destin. Dacă acel konak n-ar fi ars, n-am fi trecut niciodată pe lângă gardul fostei școli. Deși îmi dau seama că singura lui intenție este aceea de a mă liniști, Can nu greșește întru totul.

Daldry, în capul meu se înghesuie atâtea întrebări fără răspunsuri! De ce îmi spune învățătorul Anouche? Și care este acea barbarie despre care vorbea? Părinții mei au rămas

uniți până și în moarte. Și atunci, de ce îmi dă de înțeles cu totul altceva? Părea atât de sigur de el și atât de trist, văzându-mi ignoranța.

Te rog să mă ierți că îți scriu lucrurile astea fără nicio noimă, totuși sunt vorbe pe care le-am auzit astăzi.

Mâine, mă duc iar la atelierul din Cihangir. La urma urmei, esențialul l-am aflat. Am trăit aici vreme de doi ani și, dintr-un motiv rămas necunoscut, părinții mei mă trimiteau la școală pe celălalt mal al Bosforului, într-o fundătură pierdută din Üsküdar, însoțită, poate, de o dădacă numită doamna Yilmaz.

Sper că ești bine, că pictura tabloului avansează și că devii tot mai încântat în fața șevaletului. Ca să-ți dau o mână de ajutor, află că imobilul meu are trei etaje, că pereții îi sunt de un roz pal, iar jaluzelele, albe.

Te îmbrățișează,

Alice

P.S.: Iartă-mă pentru acea confuzie de nume, eram distrată. Anton este un vechi prieten, căruia îi scriu din când în când. Dacă tot vorbim despre prieteni, ți-a plăcut filmul la care ai fost cu Carol?

Dragă Alice,

(Cu toate că Anouche e un nume foarte frumos)

Cred, într-adevăr, că bătrânul institutor te-a confundat cu altă fetiță care probabil că o fi învățat la acea școală. N-ar trebui să te mai lași impresionată de povești vechi, răsărite din memoria unui om care nu mai este în toate mințile.

Vestea bună e că ai regăsit școala la care ai învățat în timpul celor doi ani petrecuți la Istanbul, pe vremea când erai mică. Acum, ai dovada că părinții nu ți-au neglijat studiile nici chiar în acele vremuri dificile. Ce să cauți mai mult?

Gândindu-mă la întrebările rămase fără răspuns, le-am găsit unul de o logică implacabilă. Pe timp de război și în situația lor (trebuie oare să-ți mai amintesc de ajutorul deosebit pe care îl dădeau locuitorilor din Beyolu, lucru care nu era lipsit de primejdie), se prea poate ca părinții dumitale să fi preferat să-ți petreci zilele în alt cartier. Și, de vreme ce lucrau amândoi la facultate, este la fel de probabil să fi recurs la o dădacă. Iată motivul pentru care domnul Zemirli nu-și amintea nimic de tine. Când venea să-și ia medicamentele, erai la școală sau în grija acelei doamne Yilmaz. Misterul a fost rezolvat și te poți întoarce liniștită la treburile tale, care sper să înainteze cu pași mari.

În ceea ce mă privește, tabloul face progrese, dar nu atât de rapid pe cât mi-aș dori, cred însă că mă descurc destul de bine. Mă rog, asta îmi spun în fiecare seară, când plec de la tine, dar cu totul altceva, când mă întorc a doua zi. Ce vrei, asta-i viața de pictor, grea, cu iluzii și deziluzii. Crezi că-ți stăpânești subiectul, dar ăla care te domină și face numai cum îl taie capul este afurisitul de penel. Deși, în cazul ăsta, nu e singurul...

De altfel, dat fiind că scrisorile tale îmi dau de înțeles că Londra îți lipsește din ce în ce mai puțin, în vreme ce mie mi se întâmplă să mă gândesc adesea la acel excelent raki pe care-l beam împreună la Istanbul, mă surprind în câte-o seară visând la o cină luată în restaurantul Mamei Can. Mi-ar plăcea să-ți fac o vizită acolo, într-o zi, chiar dacă știu că nu e cu putință: muncesc atât de mult în ultima vreme!

Al tău devotat,

Daldry

P.S.: Te-ai mai dus la picnicuri în insula Prinkipo? Își merită numele, ai întâlnit vreun prinț?

Dragă Daldry,

Ai să-mi reproșezi întârzierea acestei scrisori, dar te rog să nu fii supărat pe mine, în ultimele trei săptămâni, am lucrat fără oprire.

Am făcut progrese mari, și nu numai la învățat turcește. Împreună cu parfumierul din Cihangir, mă apropii de ceva palpabil. Ieri, am obținut pentru prima oară un acord minunat. Primăvara a avut o mare contribuție la acest rezultat. Dacă ai ști, dragul meu Daldry, cum s-a schimbat Istanbulul de când s-a întors vremea frumoasă! În ultimul weekend, Can m-a dus la țară, prin împrejurimi, unde am descoperit niște miresme inimaginabile. De-acum, peste tot vezi numai trandafiri în sute și sute de varietăți. Piersicii și caișii sunt în floare, arborii de Iudea²², de pe malurile Bosforului, au devenit purpurii.

Can îmi spune că, în curând, va veni rândul grozamei strălucitoare ca aurul, al bougainvilleei, al mușcatelor, al hortensiilor și al atâtor altor flori. Am descoperit paradisul terestru al parfumierilor și sunt cea mai norocoasă dintre ei, pentru că mă aflu aici. Mă întreb despre insula Prinkipo. Este superbă, acoperită de vegetația ei bogată, iar colina Üsküdar, unde locuiesc, nu se lasă nici ea mai prejos. După serviciu, mă duc deseori să ronțai câte ceva, împreună cu Can, prin micile cafenele pitite în inima grădinilor secrete din Istanbul.

Peste o lună, când căldura va fi mai intensă, vom merge la plajă, să ne scaldăm. Vezi, sunt atât de fericită că mă aflu aici, încât devin aproape nerăbdătoare. Primăvara este de-abia la jumătate, iar eu aștept deja sosirea verii.

Dragă Daldry, nu știu cum am să-ți pot mulțumi vreodată că m-ai făcut să cunosc această existență care mă îmbată. Îmi plac orele petrecute lângă parfumierul din Cihangir, îmi place munca mea de la restaurantul Mamei Can, care este atât de afectuoasă, încât am ajuns s-o consider aproape ca pe o rudă, iar dulceața serilor din Istanbul, la ora când mă întorc acasă, este o minune.

Mi-ar plăcea atât de mult să mă vizitezi, fie și o săptămână mică de tot, ca să împart cu tine toate aceste frumuseți pe care le descopăr.

E târziu. Orașul a adormit, în sfârșit. La fel o să fac și eu.

Te îmbrățișez și îți voi scrie de îndată ce voi putea.

A ta prietenă,

Alice

P.S.: Să-i spui lui Carol că mi-e dor de ea. Aș fi fericită să-mi trimită vești.

[22](#) Arbore de Iudeea (*cercis siliquastrum*) — arbore cu flori roșii.

13

În drum spre restaurant, Alice s-a oprit ca să expedieze scrisoarea către Daldry. Intrând în local, a auzit o ceartă înverșunată între Mama Can și nepotul ei. Dar, când Alice s-a apropiat, Mama Can a tăcut și s-a uitat urât la Can, ca să tacă și el, lucru care nu i-a scăpat deloc lui Alice.

— Ce se întâmplă? i-a întrebat, punându-și șorțul.

— Nimic, a negat Can, deși privirea lui spunea cu totul altceva.

— Totuși, amândoi păreți foarte supărați, a stăruit Alice.

— O mătușă ar trebui să-și poată certa nepotul fără ca el să-și dea ochii peste cap și să fie lipsit de respect, a răspuns Mama Can, ridicând vocea.

Can a ieșit din restaurant trântind ușa și uitând s-o salute chiar și pe Alice.

— Pare-se că e ceva serios, a spus Alice, apropiindu-se de mașina de gătit la care trebuia soțul Mamei Can.

Acesta s-a întors spre ea cu o spatulă în mână și i-a dat să guste din tocana lui.

— E delicioasă, a spus Alice.

Bucătarul și-a șters mâinile cu șorțul și s-a îndreptat fără o vorbă spre șopron, ca să-și fumeze țigara. I-a aruncat nevastă-sii o privire furioasă și a trântit, la rândul lui ușa.

— Plăcută atmosferă, a spus Alice.

— Țștia doi se aliază întotdeauna împotriva mea, a bombănit Mama Can. Când o să mor, clienții or să vină după mine, până și la cimitir, doar ca să nu fie serviți de niște catări ca ei.

— Dacă mi-ați spune ce se întâmplă, poate m-aș alătura dumneavoastră și în felul ăsta, doi la doi, partida ar fi egală.

— Cretinul de nepotu-meu e un profesor prea bun, iar tu înveți prea repede limba noastră. Can ar trebui să-și vadă de treaba lui, și tu la fel. Du-te odată în sală, nu mai sta proțăpită aici! Ce, vezi vreun client în bucătăria asta? Hai, șterge-o, oamenii așteaptă să fie serviți! Și să nu-ți treacă prin minte să trântești ușa!

Alice nu s-a lăsat rugată. A pus pe primul raft aflat la îndemână teancul de farfurii șterse de picolo și a plecat, cu carnetul în mână, în sala care începea să se umple.

Cum s-a închis ușa bucătăriei, Mama Can a și zbierat la bărbatu-său să-ți stingă țigara și să se întoarcă rapid la tigăile lui.

Seara s-a scurs fără alte incidente, dar, de fiecare dată când trecea prin bucătărie, Alice constata că

Mama Can și soțul ei nu-și vorbeau deloc.

Luni seara, programul lui Alice nu se termina niciodată prea târziu, ultimii clienți părăseau restaurantul pe la ora douăzeci și trei. A terminat de aranjat sala, și-a scos șorțul, l-a salutat pe soțul-bucătar – care a mârâit un vag la revedere –, pe piccolo și, în sfârșit, pe Mama Can, care a privit-o ieșind, cu un aer ciudat.

Can o aștepta afară, șezând pe un zid scund.

— Dar ce s-a întâmplat? Ai tulit-o hoștește. Și ce naiba i-ai făcut mătușii tale, de este atât de supărată? Cu prostiile tale, am avut toți o seară oribilă, iar ea era plină de draci.

— Mătușa mea e mai îndrăcită ca un drac. Ne-am certat, asta-i tot. Măine, o să fie mai bine.

— Pot să știu și eu de la ce v-ați luat? La urma urmei, toate s-au spart în capul meu.

— Dacă-ți spun, o să se înfurie și mai tare, iar mâine situația va fi și mai rea decât în seara asta.

— De ce? În ce măsură mă privește pe mine?

— Nu pot să-ți spun nimic. Bun, am trâncănit destul. Te conduc, e târziu.

— Can, știu, eu sunt fetiță mare, iar tu nu ești obligat să mă însoțești seară de seară până acasă. În câteva luni, am avut destul timp ca să învăț drumul. Casa în care stau nu se află decât la capătul străzii.

— Nu faci bine când râzi de mine. Sunt plătit să mă ocup de tine. Eu nu-mi fac decât treaba, așa cum ți-o faci și tu la restaurant.

— Cum adică ești plătit?

— Domnul Daldry continuă să-mi trimită un mandat în fiecare săptămână.

Alice s-a uitat lung la Can și a plecat fără să mai spună nimic. Can a ajuns-o din urmă.

— Dar o fac și din prietenie.

— Nu-mi spune că e din prietenie, atâta vreme cât ești plătit, a ripostat ea, grăbindu-și pașii.

— Cele două nu sunt incompatibile, iar seara, străzile nu sunt chiar așa de sigure cum crezi. Istanbulul este un oraș mare.

— Dar Üsküdar e un sat unde toată lumea se cunoaște cu toată lumea, mi-ai repetat-o de sute de ori. Acum, șterge-o și dă-mi pace, cunosc drumul.

— Bine, a oftat Can. Am să-i scriu domnului Daldry că nu mai vreau banii lui, e-n regulă?

— Ai fi fost mai în regulă dacă mi-ai fi spus mai de mult că te plătește în continuare ca să ai grijă de mine. Eu i-am scris totuși că nu mai doresc să mă ajute, dar constat, încă o dată, că nu face decât după capul lui, iar asta mă înfurie.

— De ce să te înfurie faptul că te ajută cineva? E absurd.

— Pentru că nu i-am cerut nimic și n-am nevoie de ajutorul nimănui.

— E și mai absurd. Toți avem nevoie de cineva în viața noastră, nimeni nu poate realiza lucruri mari de unul singur.

— Ei bine, eu da!

— Ei bine, nici tu. Ai reușit să-ți pui la punct parfumul fără ajutorul parfumierului din Cihangir? I-ai fi găsit atelierul, dacă nu te-aș fi dus eu? I-ai fi întâlnit pe consul, pe domnul Zemirli și pe învățător?

— Nu exagera, în cazul învățătorului n-ai niciun merit.

— Dar cine a ales străduța care trecea chiar prin fața casei lui? Cine?

Alice s-a oprit și l-a privit drept în față.

— Ești de o rea-credință nemaipomenită. De acord, fără tine, nu i-aș fi întâlnit nici pe consul, nici

pe domnul Zemirli, n-aș lucra în restaurantul mătușii tale, n-aș sta în Üsküdar și probabil că aș fi părăsit deja Istanbulul. Ție îți datorez toate astea. Ești mulțumit?

— Și n-ai fi trecut nici prin dreptul fundăturii în care a fost școala aia!

— Ți-am cerut scuze, doar n-o să vorbim toată seara despre asta.

— Probabil că n-am observat prea bine în ce moment ți-ai cerut scuze. Și n-ai fi întâlnit niciuna dintre aceste persoane, n-ai fi găsit nici de lucru la mătușă-mea, n-ai fi stat nici în camera pe care ți-a închiriat-o, dacă domnul Daldry nu m-ar fi angajat. Ai putea să insiști și pe lângă el cu scuzele și cu mulțumirile, cel puțin în gând. Sunt sigur că-i vor parveni într-un fel sau altul.

— O fac în fiecare scrisoare pe care i-o trimit, „domnule profesor de morală“, dar poate că-mi spui toate astea doar ca să nu-i interzic, în viitoarea mea scrisoare, să-ți expedieze mandatele.

— Dacă după toate serviciile pe care ți le-am făcut, vrei să mă faci să-mi pierd slujba, te privește.

— Nu spun eu? Ești de o rea-credință nemaipomenită.

— Iar tu ești la fel de îndrăcită ca mătușă-mea.

— Gata, Can. Mie mi-a ajuns cearta asta pentru întreaga seară, ba chiar pentru întreaga lună.

— Hai să bem un ceai și să facem pace.

Alice s-a lăsat condusă spre o cafenea cu terasa încă foarte plină de clienți, care se afla într-o fundătură.

Can a comandat câte un raki. Alice ar fi preferat ceaiul pe care i-l promisese, dar ghidul n-a ascultat-o.

— Domnului Daldry nu-i era frică să bea.

— Adică ți se pare ceva foarte curajos să te îmbeți?

— Nu știu, nu mi-am pus niciodată întrebarea.

— Ei bine, ar trebui. Băutura este un abandon stupid. Acum, că am ciocnit cu raki, doar ca să-ți fac plăcere, ai să-mi spui în ce măsură mă privește pe mine cearta cu mătușa ta.

Can a ezitat să răspundă, dar insistența lui Alice i-a învins, în cele din urmă, reținerile.

— Cearta s-a iscat din cauza tuturor acelor oameni la care te-am dus. Consulul, domnul Zemirli, învățătorul, deși în cazul acestuia din urmă i-am jurat mătușă-mii că n-am avut niciun amestec și că am trecut prin fața casei lui pur și simplu din întâmplare.

— Și ce-ți reproșează?

— Că mă bag unde nu-mi fierbe oala.

— De ce o supără chestia asta?

— Zice că, atunci când te ocupi prea mult de viața altora, chiar dacă tu crezi că faci bine, până la urmă nu le aduci decât nefericire.

— Ei bine, chiar mâine o să mă duc la Mama Can și o să-i explic că tu nu mi-ai adus decât fericire.

— Nu-i poți spune așa ceva mătușă-mii, fiindcă o să-și dea seama că ți-am povestit și o să se înfurie pe mine. Cu atât mai mult cu cât nici nu este cu totul adevărat. Dacă nu ți l-aș fi prezentat pe domnul Zemirli, nu te-ar fi întristat moartea lui și, dacă nu te-aș fi dus pe străduța aia, nu te-ai fi simțit atât de tulburată în fața bătrânului institutor. Nu te-am mai văzut niciodată într-o asemenea stare.

— Trebuie să te hotărăști o dată pentru totdeauna! Ori ne-au dus la școală talentele tale de ghid, ori a fost o întâmplare și, atunci, n-ai niciun merit.

— Să zicem că a fost un pic din amândouă: întâmplarea a făcut ca vechiul konak să ia foc, iar eu te-

am condus pe străduța aia. În afacerea asta, întâmplarea a fost asociata mea.

Alice și-a dat deoparte paharul gol. Can i l-a umplut imediat.

— Iată ceva ce-mi amintește de frumoasele seri petrecute cu domnul Daldry.

— Ai putea să-l uiți pe domnul Daldry câteva clipe?

— Nu, nu cred, a răspuns Can, după o clipă de gândire.

— Cum a început cearta?

— În bucătărie.

— Nu te întreb unde a început, ci cum!

— Ah, asta nu-ți pot spune. Mama Can m-a pus să-i promit.

— Ei bine, te eliberez de promisiune. O femeie poate ridica promisiunea făcută de un bărbat altei femei, cu condiția ca ele două să se înțeleagă bine și să nu fie prejudiciată nici una, nici cealaltă. Nu știi?

— Asta ai născocit-o acum?

— Chiar în clipa asta.

— Așa îmi închipuiam și eu.

— Can, spune-mi cum ați ajuns să vorbiți despre mine.

— Dar ce importanță are?

— Pune-te în locul meu. Închipuie-ți că ne-ai surprinde, pe Daldry și pe mine, certându-ne pentru ceva legat de tine, n-ai vrea să știi de ce?

— Nu, n-aș avea nevoie. Îmi închipui că domnul Daldry mi-ar aduce încă o critică, tu mi-ai lua apărarea, iar el ți-ar reproșa-o o dată în plus. Vezi, nu-i nicio scofală.

— Mă înnebunești!

— Iar pe mine mă înnebunește mătușa-mea din cauza ta, prin urmare suntem chit.

— De acord. Îmi dai, îți dau: în viitoarea mea scrisoare, eu nu-i spun nimic lui Daldry despre mandatele tale, iar tu îmi mărturisești cum a început cearta.

— Țasta-i șantaj, mă obligi s-o trădez pe Mama Can.

— Iar eu, trecând sub tăcere problema cu mandatele, îmi trădez independența. Așa că, vezi, suntem în continuare la egalitate.

Can a privit-o pe Alice și i-a umplut din nou paharul.

— Mai întâi, bea! i-a spus, fără s-o slăbească din ochi.

Alice a golit paharul dintr-o sorbitură și l-a trântit pe masă.

— Te ascult!

— Cred că am găsit-o pe doamna Yilmaz.

Și, în fața privirii năuce a lui Alice, a adăugat:

— Dacă ta... știi unde stă.

— Cum ai dat de ea?

— Can este în continuare cel mai bun ghid din Istanbul, lucru adevărat pe ambele maluri ale Bosforului. E aproape o lună de când tot întreb încolo și-ncoace. Am bătut toate străzile din Üsküdar și, până la urmă, am întâlnit pe cineva care o cunoaște. Ți-am spus eu, Üsküdar este un loc unde toată lumea se cunoaște sau, să zicem, unde toată lumea cunoaște pe cineva care cunoaște pe cineva... Üsküdar e un sătuc.

— Când o putem vedea? a întrebat, febrilă, Alice.

— Când va veni momentul, iar Mama Can nu trebuie să știe nimic.

— Dar de ce se bagă ea? Și de ce nu voia să-mi spui?

— Pentru că mătușă-mea are teorii despre toate cele. Ea susține că lucrurile din trecut trebuie să rămână în trecut și că nu e bine niciodată să scoți la lumină poveștile vechi. Nu trebuie să dezgropi lucruri peste care s-a așternut praful uitării. Este de părere că, dacă te-aș duce la doamna Yilmaz, ți-aș face rău.

— Dar de ce? a insistat Alice.

— Asta nu știu, dar poate că vom afla, dacă mergem la ea. Acum, îmi promiți că vei avea răbdare și vei aștepta fără să spui nimic, până organizez vizita?

Alice a promis, iar Can a implorat-o să-l lase s-o conducă până acasă, atât timp cât mai era în stare s-o facă. Cu toate paharele de raki pe care le turnase în el în timp ce-i făcea acea mărturisire, era mai mult decât urgent s-o pornească la drum.

*

În seara următoare, după ce a plecat de la atelierul din Cihangir, Alice a dat o fugă până acasă, ca să se schimbe, înainte de a-și lua serviciul în primire, la ora nouăsprezece.

Viața din restaurantul Mamei Can părea să-și fi reluat cursul normal. Soțul bucătar își vedea de tigăi, zbierând de îndată ce era gata o mâncare, Mama Can supraveghea sala de la teyghea, dezlipindu-se de ea doar pentru a-i întâmpina pe obișnuiții localului și indicând din ochi mesele la care trebuiau plasați, în funcție de importanța pe care le-o acorda. Alice lua comenzile, făcea slalom între clienți și bucătărie, iar picolul făcea și el ce putea mai bine.

Pe la ora douăzeci și unu, în momentul de vârf, Mama Can și-a lăsat taburetul și, scoțând un oftat, a venit să le dea o mână de ajutor.

Mama Can o urmărea discret pe Alice, care, la rândul ei, făcea toate eforturile pentru a nu se da de gol că ar ști ceva de la Can.

După ce a plecat și ultimul client, Mama Can a pus zăvorul la ușă, a dat deoparte un scaun și s-a așezat la o masă, fără s-o scape din ochi pe Alice, care, ca în fiecare seară, după ce termina de servit, aranja mesele pentru a doua zi. Tocmai lua fața de masă de pe masa vecină cu cea ocupată de Mama Can, când aceasta i-a luat cârpa cu care lustruia masa și a apucat-o de mână.

— Scumpa mea, fă-ne câte un pahar de ceai de mentă și vino înapoi.

Lui Alice, ideea de a mai răsufla puțin nu-i displăcea câtuși de puțin. S-a dus la bucătărie și, după câteva clipe, a reapărut. Mama Can l-a pus pe picolo să închidă ghișeul prin care se treceau farfuriile în sală. Alice a pus tava pe masă și s-a așezat în fața ei.

— Ești fericită aici? a întrebat-o patroana, servind ceaiul.

— Da, a răspuns, perplexă, Alice.

— Ești curajoasă, a spus Mama Can. Exact ca mine, când eram de vârsta ta, nu mi-a fost niciodată frică de muncă. Dacă stau să mă gândesc, între tine și familia noastră e o situație ieșită din comun, nu crezi?

— Ce situație?

— Ziua, nepotu-meu lucrează pentru tine, iar seara, tu lucrezi pentru mătușă-sa. E aproape ca o afacere de familie...

— Nu m-am gândit niciodată în felul ăsta.

— Știi, bărbatu-meu nu vorbește mult, zice că nu-i las eu răgazul, că vorbesc cât doi, vezi Doamne.

Dar te apreciază și te stimează.

— Sunt foarte mișcată, și eu vă iubesc. Pe toți.

— Dar camera pe care ți-am închiriat-o îți place?

— Îmi place calmul care domnește acolo, priveliștea e magnifică, și dorm foarte bine.

— Și Can?

— Poftim?

— Nu mi-ai înțeles întrebarea?

— Can e un ghid formidabil; cu siguranță, cel mai bun din Istanbul. De-a lungul zilelor pe care le-am petrecut împreună, mi-a devenit prieten.

— Fata mea, tu nu mai vorbești despre zile, ci despre săptămâni, iar săptămânile astea au devenit luni. Ești conștientă de tot timpul ăsta pe care-l petrece cu tine?

— Mamă Can, ce încercați să-mi spuneți?

— Îți cer doar să fii atentă ce faci cu el. Știi tu, dragostea la prima vedere nu există decât în cărți. În viața reală, sentimentele se construiesc la fel de încet cum construiești o casă, piatră cu piatră. Îți închipui cumva că, prima dată când l-am văzut pe bucătarul de bărbatu-meu am leșinat de dragoste? Dar, după patruzeci de ani de viață trăită împreună, îl iubesc al naibii de tare pe omul ăsta. Am învățat să-i iubesc calitățile, să-i suport defectele și, când mă supăr cu el, ca aseară, stau de una singură și mă gândesc.

— Și la ce vă gândiți? a întrebat, înveselită, Alice.

— Îmi imaginez un cântar. Pe un platan, pun ceea ce îmi place la el, iar pe celălalt, ceea ce mă enervează. Și când mă uit la cântar, văd că se lasă ușor în jos în partea bună. Fiindcă am avut norocul de a fi cu un bărbat pe care mă pot bizui. Can este un om mult mai inteligent decât unchiul său și spre deosebire de el, e destul de chipeș.

— Mamă Can, n-am vrut niciodată să vă seduc nepotul.

— Știi cât se poate de bine, dar eu despre el îți vorbesc. Ar fi gata să răstoarne tot Istanbulul pentru tine, tu nu vezi chiar nimic?

— Îmi pare nespus de rău, Mamă Can, nu m-am gândit niciodată că...

— Știi și asta, muncești atât de mult încât nu-ți rămâne nici măcar o clipă ca să te mai și gândești! De ce crezi că ți-am interzis să mai vii aici duminica? Ca să ți se odihnească mintea o zi pe săptămână și ca să-și găsească și inima ta un motiv pentru care să bată. Dar văd prea bine că nu-ți place de Can. Ar trebui să-l lași în pace. Cunoști drumul până la parfumierul tău din Cihangir. S-a făcut frumos afară, ai putea să te duci acolo singură.

— Am să vorbesc cu el chiar mâine.

— Nu-i nevoie, nu ai decât să-i spui că serviciile lui nu-ți mai sunt necesare. Dacă e, într-adevăr, cel mai bun ghid din oraș, o să-și găsească repede alți clienți.

Alice și-a pironit privirea în ochii Mamei Can.

— Nu mai vreți să lucrez aici?

— N-am spus asta, ce-ți închipui? Te apreciez foarte mult, clienții la fel, și sunt încântată să te văd în fiecare seară. Cred chiar că mi-ar fi dor de tine, dacă n-ai mai veni. Păstrează-ți locul de muncă și

camera în care dormi atât de bine și de la care ai o priveliște atât de frumoasă, ocupă-ți zilele în Cihangir și totul va fi cum nu se poate mai bine.

— Înțeleg, Mamă Can, o să mă gândesc.

Alice și-a scos șorțul, l-a împăturit și l-a pus pe masă.

— De ce v-ați supărat ieri cu soțul dumneavoastră? a întrebat, îndreptându-se spre ușa restaurantului.

— Pentru că sunt la fel ca tine, scumpa mea, am un caracter dintr-o bucată și pun prea multe întrebări. Pe mâine! Acum, șterge-o, ca să închid după tine.

*

Can o aștepta pe Alice pe o bancă. Când a trecut ea, s-a ridicat, făcând-o să tresară când a început să-i vorbească.

— Nu te-am auzit.

— Îmi pare foarte rău, n-am vrut să te sperii. Ai o față! A fost vreo problemă la restaurant?

— Nu, totul este din nou în ordine.

— Cu Mama Can, furtunile nu durează niciodată prea mult. Vino, te conduc.

— Can, trebuie să-ți spun ceva.

— Și eu. Hai să mergem. Am vești pentru tine și prefer să ți le spun pe drum. Bătrânul institutor n-o mai întâlnea pe doamna Yilmaz la piață din cauză că ea a plecat din Istanbul. S-a dus să-și trăiască zilele care i-au mai rămas în orașul de baștină. Acum, stă la Izmit și am chiar și adresa ei.

— E departe de aici? Când putem merge s-o vedem?

— E cam la o sută de kilometri, o oră de mers cu trenul. Putem merge și pe mare, încă n-am organizat nimic.

— Și ce aștepți?

— Prefer să fiu sigur că vrei, cu adevărat, să te întâlnești cu ea.

— Evident, ce te face să te îndoiești?

— Nu știu, poate că mătușă-mea are dreptate când spune că nu e bine să dezgropi trecutul. Dacă astăzi ești fericită, la ce-ți folosește? Mai bine privești înainte și te gândești la viitor.

— N-am de ce să mă tem de trecut și, pe urmă, fiecare dintre noi are nevoie să-și cunoască istoria. Eu mă întreb fără încetare de ce oare mi-au ascuns părinții această perioadă din viață. În locul meu, tu n-ai vrea să știi?

— Și dacă au avut niște motive puternice? Dacă au făcut-o ca să te protejeze?

— De ce anume să mă protejeze?

— De niște amintiri dureroase.

— Aveam cinci ani și nu-mi aduc aminte de nimic. Și, pe urmă, nimic nu e mai neliniștitor decât ignoranța. Dacă aș cunoaște adevărul, oricare ar fi acesta, măcar m-aș resemna.

— Îmi închipui că acea călătorie spre casă cu vaporul trebuie să fi fost îngrozitoare, iar mama ta probabil că i-a mulțumit lui Dumnezeu pentru că nu ți-ai mai amintit nimic din toate astea.

— Și eu presupun la fel, Can, dar asta nu e decât o presupunere și, ca să fiu sinceră, aș vrea tare mult să-mi vorbească cineva despre ei, fie și pentru a-mi spune lucruri fără nicio importanță. Cum se îmbrăca mama, ce-mi spunea dimineața, înainte să plec la școală, cum trăiau în apartamentul din clădirea Rumelia, ce făceau duminica... Ar fi un mod ca oricare altul de a mă simți lângă ei, măcar atât

cât durează o conversație. Este așa de cumplit să accepți doliul când nici măcar nuți-ai putut lua la revedere... le duc dorul la fel de tare ca în primele zile de după dispariția lor.

— În loc să mergi la atelierul din Cihangir, mâine vii cu mine la doamna Yilmaz. Dar mătușă-mea nu trebuie să știe nimic, îmi dai cuvântul tău? a întrebat Can, când au ajuns acasă la Alice.

Ea l-a privit cu atenție.

— Can, există cineva în viața ta?

— Am mulți oameni în viața mea, domnișoară Alice. Prieteni și o familie foarte mare, aproape prea numeroasă pentru gustul meu.

— Voiam să spun o persoană pe care s-o iubești.

— În caz că vrei să știi dacă există vreo femeie în inima mea, am să-ți spun că o vizitează zilnic toate fetele frumoase din Üsküdar. Când iubești în tăcere, nu costă nimic și nu ofensezi pe nimeni, nu-i așa? Dar tu iubești pe cineva?

— Eu sunt cea care a pus întrebarea.

— Ce s-o fi apucat mătușă-mea să-ți povestească? Ar născoci orice doar ca să nu te mai ajut în căutările tale. I-a intrat o idee în cap și e atât de încăpățânată, încât te-ar putea face să crezi că am de gând să te cer în căsătorie. Dar, te asigur, nu aveam această intenție.

Alice a luat mâna lui Can în ale sale.

— Îți jur că n-am crezut-o nici măcar o secundă.

— Nu face asta, a oftat Can, retrăgându-și mâna.

— Era doar un gest prietenesc.

— Poate, dar între două persoane care nu sunt de același sex, prietenia nu este niciodată inocentă.

— Nu sunt de acord cu tine, cel mai bun prieten al meu este un bărbat cu care mă cunosc din adolescență.

— Și nu ți-e dor de el?

— Ba da, bineînțeles, îi scriu în fiecare săptămână.

— Și-ți răspunde la toate scrisorile?

— Nu, dar are o scuză perfectă: nu i le trimit.

Can i-a zâmbit și a plecat mergând de-a-ndăratelea.

— Și nu te-ai întrebat deloc de ce nu-i trimiți niciodată scrisorile astea? Cred că e timpul să plec, s-a făcut târziu.

*

Dragă Daldry,

Scrisoarea asta ți-o scriu cu sufletul răvășit. Cred că a sosit timpul să-mi închei călătoria. Și totuși, în seara asta, vreau să te anunț că n-am să mă întorc sau, cel puțin, n-am s-o fac încă multă vreme. Când ai să citești rândurile care urmează, ai să înțelegi de ce.

Ieri dimineață, am regăsit-o pe doamna Yilmaz, dădaca mea din copilărie. Can e cel care m-a dus la ea. Locuiește într-o casă din capătul unei străduțe în pantă, care este pavată, dar care, pe timpuri, era doar din pământ bătătorit. Trebuie să-ți mai spun că, la sfârșitul străduței, se găsește o scară înaltă...

Au părăsit cartierul Üsküdar dis-de-dimineață, ca în fiecare zi, dar, așa cum îi promisese Can, s-au

după la gara Haydarpaşa. Trenul a plecat la ora nouă și treizeci de minute. Cu fața lipită de fereastra compartimentului, Alice se întreba cum o arăta dacă ea și dacă trăsăturile acesteia aveau să-i redeștepte amintirile. După o oră, când au ajuns la Izmit, au luat un taxi care i-a dus pe o colină, în cel mai vechi cartier al orașului.

Casa doamnei Yilmaz era mult mai bătrână decât proprietara ei. Construită din lemn, era aplecată primejdios într-o parte și părea gata să se prăbușească dintr-o clipă în alta. Lambriurile fațadei nu se mai țineau decât în niște cuie vechi, ferestrele – roase de sare și de colții nenumăraților ierni – stăteau cu greu în tocurile lor. Alice și Can au bătut în ușa casei muribunde. Când cel pe care Alice l-a luat drept fiul doamnei Yilmaz i-a condus în salon, ea a fost surprinsă de aroma de rășină a lemnurilor ce fumegau în vatră, de mirosul de lapte prins al cărților vechi... Un covor avea mireasma dulce și uscată a pământului, o pereche de cizme vechi, din piele, încă mai mirosea a ploaie...

— Este sus, a spus bărbatul, arătând spre etaj. Nu i-am spus nimic altceva decât că va avea niște musafiri.

Urcând pe scara ce se bălăbănea, Alice a simțit parfumul de levănțică răspândit de draperii, mirosul uleiului de in cu care era lustruită balustrada, cel de făină din scrobeala pentru cearșafuri, iar în camera doamnei Yilmaz, cel de naftalină, ca un iz de singurătate.

Doamna Yilmaz citea, stând în pat. Și-a lăsat ochelarii să-i alunece pe vârful nasului și s-a uitat spre perechea ce-i bătuse la ușă.

A rămas cu ochii la Alice, care se apropia, și-a reținut respirația, apoi a oftat îndelung, iar ochii i s-au umplut de lacrimi.

Pentru Alice, bătrâna din pat era doar o străină... Până în momentul când doamna Yilmaz a luat-o în brațe, hohotind de plâns, și a strâns-o la piept...

...cu nasul lipit de ceafa ei, am recunoscut acordul perfect din copilăria mea, am regăsit mirosurile trecutului, parfumul sărutărilor primite înainte de culcare. Am auzit, ivit din acei ani ai copilăriei, foșnetul draperiilor date deoparte dimineața, vocea dădacei care îmi striga: „Anouche, scoală-te, în radă e un vapor atât de frumos, trebuie să-l vezi“.

Am regăsit mirosul de lapte cald din bucătărie, am revăzut picioarele unei mese din lemn de cireș, sub care îmi plăcea atât de mult să mă ascund. Am auzit treptele scării trosnind sub pașii tatei și, brusc, mi-au apărut, ca într-un desen în tuș, două chipuri pe care le uitasem.

Am avut două mame și doi tați, Daldry, și nu mai am niciunul.

Doamna Yilmaz a plâns minute în șir, până când și-a putut stăpâni lacrimile. Mâinile ei îmi mângâiau obrajii, iar buzele ei mă acopereau cu sărutări. Îmi murmura numele întruna, fără să se poată opri: „Anouche, Anouche, micuța mea Anouche, soarele meu, te-ai întors s-o vezi pe bătrâna ta dădacă“. Și eu am plâns, Daldry. Mi-am plâns toată acea ignoranță, din pricina căreia n-am știut niciodată că ființele ce mi-au dat viață nu m-au văzut crescând. Am plâns pentru că oamenii pe care i-am iubit și care m-au educat mă adoptaseră pentru a-mi salva viața. Nu mă numesc Alice; sunt armeană, iar adevăratul meu nume nu este Pendelbury.

La cinci ani, eram o copilă tăcută, o fetiță care nu voia să vorbească și nimeni nu știa de ce. Universul îmi era alcătuit numai din mirosuri, ele erau limbajul meu. Tata avea un mare atelier de cizmărie și două magazine pe ambele maluri ale Bosforului. Doamna Yilmaz m-a încredințat că era cel mai renumit cizmar din Istanbul, venea lumea la el din toate cartierele orașului. Tata

se ocupa de magazinul din Pera, iar mama îl administra pe cel din Kadiköy. În fiecare dimineață, doamna Yilmaz mă ducea la școală, într-o mică fundătură din Üsküdar. Părinții mei munceau mult, dar duminica tata ne lua întotdeauna la plimbare cu trăsura.

La începutul anului 1914, un al nu știu câtelea medic le sugerase părinților că muștenia mea nu era o fatalitate, că anumite plante medicinale ar fi putut să-mi liniștească nopțile tulburate de coșmaruri violente și că, după ce-mi voi fi recăpătat somnul, avea să mi se dezlege și limba.

Printre clienții tatei, se număra și un tânăr farmacist englez, care ajuta familiile aflate în dificultate. Doamna Yilmaz mă ducea la el acasă, pe strada Isklital, în fiecare săptămână.

Se pare că, îndată ce o vedeam pe soția farmacistului, îi strigam cu voce limpede numele.

Leacurile domnului Pendelbury au avut un efect miraculos. După șase luni de tratament, dormeam ca un înger și, pe zi ce trecea, îmi dobândeam tot mai mult gustul vorbitului. Viața ne era din nou fericită. Până la 25 aprilie 1915.

În acea zi, la Istanbul, oamenii de vază, intelectualii și jurnaliștii, medicii, profesorii și comercianții de origine armeană au fost arestați în cursul unei razii sângeroase. Majoritatea bărbaților au fost executați fără nicio formă de proces, iar cei care au scăpat de execuție au fost deportați la Adana și Alep.

Pe la sfârșitul acelei după-amiezi, zvonurile despre masacru au ajuns și la atelierul tatălui meu. Niște prieteni turci îl preveniseră să-și pună familia cât mai repede la adăpost. Armenii erau acuzați de uneltiri cu rușii, inamicii Imperiului, la acea epocă. Nu era nimic adevărat, dar furia naționalistă aprinsese spiritele și, în ciuda manifestațiilor la care participaseră numeroși locuitori din Istanbul, asasinatelor au fost comise în cea mai deplină impunitate.

Tata a pornit în goana mare spre casă însă, pe drum, a întâlnit o patrulă.

„Tatăl tău era un om bun, îmi repeta doamna Yilmaz. Alerga prin bezna nopții ca să vă salveze. Dar l-au prins lângă port. Tatăl tău era totodată cel mai curajos dintre bărbați și, când bestiile alea nebune l-au lăsat din mâini, crezând că și-au terminat treaba murdară și l-au omorât, el s-a ridicat. În ciuda rănilor, a continuat să meargă și a găsit mijlocul de a traversa strâmtoarea. Barbaria încă nu ajunsese în Kadiköy.

Când l-am văzut intrând, în toiul nopții, plin de sânge și cu fața tumefiată, nici nu l-am recunoscut. S-a dus în camera unde dormeați și a implorat-o pe mama ta să nu plângă, ca să nu vă trezească. Ne-a chemat pe mama ta și pe mine în salon și ne-a explicat ce se întâmpla în oraș, asasinatelor care se comiteau, casele care ardeau, femeile care erau brutalizate. Ororile de care sunt capabili oamenii atunci când își pierd omenia. Ne-a spus că trebuia cu orice preț să vă protejeze. Trebuia să părăsim imediat orașul, să înhămăm calul la șaretă și să fugim în provincie, unde situația era, cu siguranță, mai calmă. Tatăl tău m-a implorat să vă găzduiesc la familia mea, aici, în această casă din Izmit, unde tu ai petrecut câteva luni. Și, când mama ta l-a întrebat plângând de ce ne dădea de înțeles că nu vine și el împreună cu noi, îmi amintesc, ca acum, că tatăl tău i-a răspuns: „Mă așez un pic, dar numai fiindcă sunt obosit“.

Avea o mare mândrie în el, una din aceea care te face să stai drept ca o lance, care te obligă să rămâi în picioare în orice împrejurare.

S-a așezat pe scaun și a închis ochii; mama ta, îngenuncheată lângă el, îl ținea în brațe. El i-a pus o mână pe obraz, i-a zâmbit și a oftat îndelung, apoi și-a lăsat capul într-o parte și n-a

mai spus nimic. Tatăl tău a murit cu zâmbetul pe buze, privind-o pe mama ta, așa cum hotărâse.

Când părinții tăi se certau, îmi amintesc că tatăl tău îmi spunea: „Știi, doamnă Yilmaz, e furioasă fiindcă muncim prea mult, dar când o să fim bătrâni, o să-i cumpăr o casă frumoasă la țară, cu pământuri împrejur, și o să fie cea mai fericită dintre femei. Iar eu, doamnă Yilmaz, când o fi să mor în casa aia, rodul eforturilor noastre, în ziua în care o să mă duc, vreau să văd în ultima clipă ochii nevestei mele“.

Tatăl tău îmi povestea toate astea vorbind cât putea de tare, ca să-l audă mama ta. După ce lăsa să treacă vreo câteva momente, ea venea la ușă, și-i spunea, în timp ce el își îmbrăca paltonul: „Mai întâi, n-ai de unde ști dacă ai să mori tu primul; și, pe urmă, când o fi să mor eu, din cauza afurisitelor tale de cizmării, care mi-au mâncat zilele, în ultima clipă a delirului meu, am să văd niște tălpi de piele“.

Apoi, mama ta îl săruta, jurându-i că e cel mai pretențios cizmar din oraș, dar că n-ar fi vrut ca soț niciun alt bărbat din lume.

L-am culcat pe tatăl tău în pat, mama ta i-a aranjat așternutul, ca și cum ar fi dormit. Îl săruta și-i șoptea vorbe de dragoste pe care le știau doar ei. Mi-a cerut să vă trezesc și am plecat așa cum ne poruncise tatăl tău.

În timp ce înhămam calul, mama ta termina de adunat într-o valiză câteva lucruri și desenul ăla care îi înfățișează pe ea și pe tatăl tău, pus pe comoda dintre ferestrele camerei mele.

Daldry, m-am dus la fereastră și am luat în mână desenul. N-am recunoscut chipurile, dar bărbatul și femeia care îmi zâmbeau de dincolo de eternitate erau adevărații mei părinți.

„Am mers cu șareta o bună parte din noapte, a continuat doamna Yilmaz. Înaintea zorilor, am ajuns la Izmit, la familia mea, care v-a oferit găzduire.

Mama ta era de neconsolat. În cea mai mare parte a timpului ședea lângă teiul înalt pe care îl poți vedea de la fereastră. Când îi era mai bine, te lua la plimbare pe câmpuri, să culegeți trandafiri și iasomie, din care făceați buchetele. Pe drum, ne spuneai toate mirosurile pe care le întâlneai.

Credeam că suntem în siguranță, că nebunia barbară fusese stăvilită, că ororile pe care le trăise Istanbulul încetaseră în acea singură noapte. Dar ne înșelam. Ura cuprindea ca o cangrenă toată țara. În iunie, nepotul meu mai mic a ajuns acasă într-un suflet, țipând că, în cartierele de jos ale orașului, erau arestați armenii. Erau adunați fără menajamente la gară și urcați în vagoane pentru vite, brutalizați mai rău decât niște animale duse la abator.

Aveam o soră care trăia într-o casă mare, pe malul Bosforului. Proasta asta era atât de frumoasă încât îl vrăjise pe un om bogat, de vază, un bărbat mult prea puternic pentru a îndrăzni cineva să-i intre în casă fără invitație. Și ea, și bărbat-său aveau o inimă de aur și n-ar fi lăsat pe nimeni, indiferent de motiv, să se atingă de vreun fir de păr al unei femei sau al unuia dintre copiii săi. Am făcut un consiliu de familie și am hotărât ca, la căderea nopții, să vă duc la ea. La ora zece, draga mea Anouche – îmi amintesc de parcă ar fi fost ieri –, am luat valijoara neagră și am pornit-o pe străduțele întunecate al Izmitului. De pe treptele scării din capătul străzii noastre, se puteau vedea flăcări înalte până la cer. Ardeau casele armenilor de lângă port. Ne-am strecurat, evitând de mai multe ori regimentele sălbatice care decimau comunitatea armeană. Ne-am ascuns în ruinele unei vechi biserici. În neștiința noastră, am

crezut că ceea ce era mai rău trecuse, și am ieșit. Mama ta te ținea de mână și, deodată, ne-au văzut“.

Doamna Yilmaz s-a oprit din povestit. Hohotea de plâns, iar eu încercam s-o consolez, strângând-o în brațe. Ea și-a luat batista, și-a șters fața și și-a continuat dureroasa poveste.

„Anouche, trebuie să mă ierți, au trecut mai bine de treizeci și cinci de ani, dar tot nu pot vorbi despre asta fără să plâng. Mama ta a îngenuncheat, ți-a spus că ești viața ei, mica minune, că trebuie să supraviețuiești cu orice preț, că, orice s-ar fi întâmplat, ea avea să vegheze asupra ta și că, oriunde te-ai fi aflat, tu aveai să fii întotdeauna în inima ei. Ți-a spus că trebuie să te lase, dar că n-o să te părăsească niciodată. S-a apropiat de mine, mi-a strecurat în palmă mânuța ta și ne-a împins în umbra unei porți. Ne-a îmbrățișat și m-a implorat să te apăr. Apoi a plecat singură, în noapte, ieșind în calea coloanei de barbari. Ca să nu vină ei spre noi, ca să nu ne vadă, s-a dus ea spre ei.

După ce au luat-o, am coborât colina, ducându-vă pe poteci pe care le știam dintotdeauna. Vărul meu ne aștepta într-un golful, în barca lui de pescuit, legată la ponton. Am înaintat în larg și, cu mult înainte de revărsatul zorilor, am acostat. Am pornit-o iar la drum și am ajuns, în sfârșit, în casa surorii mele“.

Am întrebat-o pe doamna Yilmaz ce s-a întâmplat cu mama.

„N-am aflat niciodată ceva precis, mi-a răspuns ea. În cursul acelei tragice veri, au fost deportați, numai din Izmit, patru mii de armeni; iar în tot Imperiul, au fost asasinați cu sutele de mii. Astăzi, nimeni nu mai vorbește despre asta, toată lumea tace. Cei care au supraviețuit și au găsit puterea de a depune mărturie sunt atât de puțini! Nu au fost ascultați. E nevoie de multă umilință și de mult curaj pentru a cere iertare. S-a vorbit despre deplasări de populație, dar, crede-mă, a fost cu totul altceva. Am auzit vorbindu-se în șoaptă despre coloane de femei, bărbați și copii, lungi de mai mulți kilometri, care au traversat țara către sud. Cei care n-au fost urcați în vagoanele pentru vite mergeau pe jos de-a lungul șinelor, fără apă, fără hrană. Cei care nu mai puteau înainta sfârșeau într-un șanț, cu un glonț în cap. Ceilalți au fost duși în mijlocul deșertului și lăsați să moară de epuizare, de sete și de foame.

Atunci, în vara aceea, când am stat cu tine la sora mea, nu știam nimic despre tot ce se întâmplase, chiar dacă mă temeam de tot ce putea fi mai rău. În clipa în care a plecat mama ta, am presimțit că n-o s-o mai văd niciodată și mă temeam pentru viața ta.

A doua zi după această tragedie, te-ai închis iar în lumea tăcerii, n-ai mai vrut să vorbești.

După o lună, când sora mea și soțul ei s-au asigurat că Istanbulul se liniștise, te-am dus la farmacistul de pe strada Isklital. Când i-ai văzut nevasta, ai zâmbit din nou, i-ai deschis brațele și ai alergat spre ea. Le-am povestit ce vi se întâmplase.

Trebuie să mă înțelegi, Anouche, a fost o alegere greu de făcut și am acceptat-o numai pentru a te proteja.

Soția farmacistului avea o mare afecțiune pentru tine, iar tu îi răspundeai cu aceleași sentimente. Când erai cu ea, acceptai să scoți două—trei vorbe. Din când în când, ne întâlneam în grădinile Taksim, unde te duceam să te joci, iar ea îți dădea să miroși frunzele, ierburile, florile și te învăța numele lor. Cu ea, renășteai. Într-o seară, când m-am dus să-ți iau

medicamentele, farmacistul m-a anunțat că, în curând, aveau să plece în țara lor și mi-a propus să te ia cu ei. Mi-a promis că, acolo, în Anglia, nu te va amenința nimic, că îți ofereau viața pe care el și soția lui visaseră să i-o dea copilului pe care nu l-au putut avea. M-au asigurat că, lângă ei, nu vei mai fi orfană, că nu-ți va lipsi niciodată nimic, că vei avea totul, mai ales dragoste și tandrețe.

Mi se sfâșia inima la gândul că trebuie să te las să pleci, dar eu nu-ți eram decât dădacă. Sora mea nu vă mai putea ține mult, iar eu nu aveam mijloace ca să vă cresc pe amândoi. Tu erai cea mai fragilă, iar el era prea mic pentru o asemenea călătorie. Atunci, am hotărât ca dintre voi doi, să te salvez pe tine“.

Dragă Daldry, la sfârșitul acestei povești, mi-am închipuit că vărsasem toate lacrimile din mine și totuși, crede-mă, încă mai aveam.

Am întrebat-o pe doamna Yilmaz de ce spunea tot timpul „voi“ și de cine vorbea când zicea că, dintre noi doi, eu eram cea mai fragilă.

Ea mi-a luat fața în mâini și mi-a cerut iertare. Iertare pentru că mă despărțise de fratele meu.

La cinci ani după sosirea mea la Londra, împreună cu noua familie, armata regelui nostru ocupa Izmitul, în Imperiul învins. Ce ironie, nu-i așa?

În cursul anului 1923, pe când revoluția stătea să izbucnească, cumnatul doamnei Yilmaz și-a pierdut privilegiile, și, puțin după aceea, viața.

Sora ei a fugit, ca mulți alții, din Imperiul prăbușit, în timp ce lua ființă noua republică. A emigrat în Anglia, având ca unică avere câteva bijuterii, și s-a stabilit, pe malul mării, în regiunea Brighton.

Ghicitorea a avut dreptate în toate privințele. M-am născut cu adevărat la Istanbul, și nu în Holborn. Am întâlnit, una câte una, persoanele care trebuiau să mă conducă la bărbatul ce va conta cel mai mult în viața mea.

Și, pentru că știu acum că există, voi pleca în căutarea lui.

Undeva, am un frate care se numește Rafael.

Te îmbrățișează,

Alice

*

Alice și-a petrecut toată ziua împreună cu doamna Yilmaz.

A ajutat-o să coboare scara și, după ce au luat prânzul sub bolta de verdeață, alături de Can și de nepotul doamnei Yilmaz, s-au așezat amândouă lângă teiul cel înalt.

Toată după-amiaza, dădaca i-a spus povești despre un trecut în care tatăl lui Anouche era un cizmar din Istanbul, iar mama ei era o femeie fericită că avea doi copii frumoși.

Când s-au despărțit, Alice i-a promis că va veni s-o vadă des.

L-a rugat pe Can să se întoarcă pe mare. Și, în timp ce vasul care-i adusese la Istanbul acosta, a privit spre toate acele yali de pe mal și s-a simțit cuprinsă de emoție.

În seara următoare s-a apucat de scris. Târziu, în puterea nopții, a ieșit ca să-i expedieze scrisoarea

lui Daldry. El a primit-o după o săptămână și nu i-a mărturisit niciodată că, citind-o, și el a plâns.

14

După ce s-a întors la Istanbul, Alice n-a mai avut în minte decât un gând: să-și regăsească fratele. Doamna Yilmaz îi spusese că, în ziua când a împlinit șaptesprezece ani, băiatul a plecat să-și caute norocul la Istanbul. O dată pe an, o vizita și, din când în când, îi trimitea câte o carte poștală. Devenise pescar și cea mai mare parte a vieții și-o petrecea la bordul marilor vase de pescuit ton.

Cât a ținut vara, Alice a bătut duminică de duminică porturile de pe malurile Bosforului. De îndată ce acosta un vas de pescuit, alerga într-un suflet pe chei și îi întreba pe marinarii care coborau dacă nu-l cunosc pe un anume Rafael Kachadorian.

Așa au trecut lunile iulie, august și septembrie.

Într-o duminică, profitând de blândețea serii de toamnă, Can a invitat-o pe Alice la cină în micul restaurant care îi plăcuse atât de mult lui Daldry. În acel anotimp, mesele se înșirau pe terasă, de-a lungul digului.

Deodată, Can s-a oprit în toiul conversației. A luat-o de mână pe Alice cu o nesfârșită duioșie.

— Există o chestiune în care am greșit și o alta în care am avut întotdeauna dreptate, a spus el.

— Te ascult, s-a înveselit Alice.

— M-am înșelat când am spus că între un bărbat și o femeie nu poate exista prietenia. Ei bine, există cu adevărat, pentru că mi-ai devenit prietenă, Alice Anouche Pendelbury.

— Și în ce privință ai avut întotdeauna dreptate? a întrebat Alice, cu zâmbetul pe buze.

— Sunt, într-adevăr, cel mai bun ghid din Istanbul, a răspuns Can, hohotind de râs.

— Nu m-am îndoit niciodată! a exclamat Alice, molipsindu-se de râsetele lui Can. Dar de ce-mi spui asta acum?

— Pentru că, dacă ai o sosie masculină, aceasta se află la două mese mai încolo, în spatele tău.

Alice s-a oprit din râs, s-a întors și i s-a tăiat răsufierea.

În spatele ei, un bărbat ceva mai tânăr decât ea cina în tovărășia unei femei.

Alice și-a împins scaunul și s-a ridicat. Cei câțiva metri pe care îi avea de străbătut i s-au părut nesfârșiți. Când a ajuns în fața lui, s-a scuzat că-i întrerupe conversația și l-a întrebat dacă nu-l cheamă Rafael.

Când a descoperit, în palida lumină a lampioanelor, chipul străineii care-i pusese întrebarea, trăsăturile bărbatului au împietrit.

S-a ridicat și și-a adâncit privirea în ochii lui Alice.

— Cred că sunt sora ta, a rostit ea cu glas slab. Sunt Anouche, și te-am căutat peste tot.

15

— Mă simt bine în casa ta, a spus Alice, ducându-se la fereastră.

— Este mică de tot, dar din pat, văd Bosforul; și, pe urmă, nu prea stau pe aici.

— Vezi tu, Rafael, eu nu credeam în destin, în micile semne pe care ni le trimite viața și care se presupune că au menirea să ne arate pe ce drum s-o apucăm. Nu credeam în poveștile cu ghicitoare, în cărți care îți prezic viitorul, nu credeam în fericire și, cu atât mai puțin, că te voi întâlni într-o bună zi.

Rafael s-a ridicat și s-a dus lângă Alice. În strâmtoare, tocmai intra un cargou.

— Crezi că ghicitoarea ta din Brighton o fi fost soră cu Yaya?

— Yaya?

— Așa-i spuneai dădacei noastre, când erai mică și nu-i puteai pronunța corect numele. Pentru mine, ea a fost întotdeauna Yaya. Mi-a spus că, după ce a plecat în Anglia, sora ei nu i-a mai dat niciun semn de viață. Fugise și, presupun că, pe undeva, Yaya se simțea rușinată. Dacă ar fi chiar ea, atunci lumea e al naibii de mică.

— Chiar așa și e, de vreme ce te-am găsit.

— De ce te uiți așa la mine?

— Aș fi în stare să mă uit la tine ore întregi. Mă crezusem singură pe lume, iar acum te am pe tine.

— Și ce ai de gând să faci în continuare?

— Să mă stabilesc definitiv aici. Am o meserie, o pasiune care poate că-mi va permite, într-o zi, să plec de la restaurantul Mamei Can și să-mi ofer o locuință ceva mai spațioasă. Și, pe urmă, vreau să-mi redescopăr originile, să recâștig timpul pierdut, să învăț să te cunosc.

— Sunt plecat mai tot timpul pe mare, însă cred că aș fi fericit să rămâi.

— Dar tu, Rafael, n-ai dorit niciodată să părăsești Turcia?

— Și unde să mă duc? Asta e cea mai frumoasă țară din lume, și e a mea.

— Dar ai iertat-o pentru moartea părinților noștri?

— Trebuia să iert; și, apoi, n-au fost toți complici. Gândește-te la Yaya, la familia ei, care ne-a salvat. Cei care m-au crescut sunt turci și m-au învățat să fiu tolerant. Curajul unui om drept este replica la neomenia a mii de vinovați. Uită-te pe fereastră cât e de frumos Istanbulul!

— Nu ai dorit niciodată să mă cauți?

— Când eram copil, nu știam nimic despre existența ta. Yaya mi-a vorbit despre tine când am împlinit șaisprezece ani, și asta din cauza unei indiscreții a nepotului ei. În ziua aceea, mi-a mărturisit că

am o soră mai mare, dar că nu știa nici măcar dacă mai ești în viață. Mi-a povestit despre alegerea pe care a trebuit s-o facă. Nu ne putea crește pe amândoi. Nu-i port pică că m-a ales pe mine; la acea epocă, soarta unei fete era foarte nesigură, în timp ce un băiat reprezenta o promisiune pentru bătrânețea cui îl creștea. De două ori pe an, îi trimit niște bani. Ea te-a abandonat nu pentru că nu te iubea, ci pentru că a fost singurul lucru pe care l-a putut face.

— Știi, a spus Alice, privindu-și fratele. De altfel, mi-a mărturisit că avea o preferință pentru tine și că i-a fost imposibil să te lase să pleci departe de ea.

— Chiar ți-a spus Yaya chestia asta?

— Îți jur.

— Pentru tine, nu e ceva prea plăcut; totuși, aș fi necinstit dacă ți-aș spune că nu mă simt încântat.

— La sfârșitul lunii, voi avea destui bani ca să plec la Londra. Nu o să rămân acolo decât câteva zile, ca să-mi împachetez lucrurile, să le expediez, să-mi iau la revedere de la prieteni și să-i dau, în sfârșit, vecinului meu cheile de la apartament. Asta o să-l facă fericit.

— Ai putea profita de ocazie ca să-i mulțumești. Datorită lui ne-am regăsit.

— Știi, e un tip ieșit din comun. Și cel mai ciudat e că nu a avut nicio îndoială. Nu și-a imaginat nicio clipă că bărbatul pe care îl voi întâlni la capătul acestei călătorii îmi este frate, dar știa că există.

— Credea mai mult decât tine în ghicit.

— Dacă vrei să știi, spera mai ales să-și poată instala șevaletul sub acoperișul meu de sticlă. Cu toate astea, recunosc că îi datorez mult. Diseară o să-i scriu ca să-i anunț sosirea mea la Londra.

*

Dragă Alice-Anouche,

Dacă scrisorile precedente m-au tulburat, cea pe care am primit-o în seara asta m-a emoționat și mai mult.

Prin urmare, ai hotărât să-ți continui viața la Istanbul. Doamne, cât o să-mi lipsească vecina mea! Dar faptul că te știi fericită, îmi oferă motivul de a fi și eu.

Carevasăzică, sosești la Londra la sfârșitul lunii și nu stai decât câteva zile. Mi-ar fi plăcut atât de mult să te revăd, dar viața a hotărât altfel.

I-am promis unei prietene că, în săptămâna aceea, vom pleca în vacanță și mi-e imposibil să-mi modific planurile. Ea a făcut deja cerere de concediu și știi cât e de greu să schimbi, în pacostea asta de țară, niște lucruri gata stabilite.

Nu izbutesc să mă împac cu ideea că o să ratăm revederea. Ar fi trebuit să rămâi mai mult, dar înțeleg că ai obligațiile dumitale. Mama Can a fost și-așa nespus de amabilă că ți-a acordat câteva zile de concediu.

Mi-am luat șevaletul, vopselele și pensulele și am făcut curat, ca să te poți simți cu adevărat la tine acasă. Ai s-o găsești în perfectă stare. Am profitat de absența ta ca să repar cerceveaua ferestrei, care lăsa să intre tot gerul iernii, atât era de stricată. Dacă am fi stat după cărpănosul ăla de proprietar să facă reparațiile, până la urmă ai fi murit de frig. Dar acum nu mai are nicio importanță, când va veni decembrie, vei trăi la latitudini mai milostive decât cele din sudul Angliei.

Alice, îmi mulțumești din nou că am făcut ceea ce am făcut pentru tine. Dar trebuie să știi că tu mi-ai oferit cea mai frumoasă călătorie pe care o putea visa un om. Săptămânile petrecute

împreună la Istanbul vor rămâne printre cele mai frumoase amintiri din viața mea și, oricât de mare ar fi distanța care ne va despărți de acum înainte, te voi păstra în inima mea ca pe o prietenă adevărată. Sper să vin, într-o bună zi, să te văd în acel minunat oraș, iar tu să-ți găsești timp pentru a mă ajuta să-ți descopăr noua viață.

Draga mea Alice, credincioasa mea tovarășă de călătorie, sper, de asemenea, ca schimbul nostru de scrisori să continue, chiar dacă bănuiesc că va deveni mai puțin constant. O să-ți duc dorul, dar asta ți-am mai spus. Te îmbrățișez, așa cum se spune între prieteni.

Al tău devotat,

Daldry

P.S.: E ciudat. Când factorul (ne-am împăcat la pub) mi-a dat ultima ta scrisoare, tocmai îmi terminasem tabloul. Mă gândeam să ți-l trimit, dar e o prostie. De acum înainte, va fi de ajuns să-ți deschizi fereastra ca să vezi – într-o versiune mult mai frumoasă – ceea ce am pictat în timpul lunilor atât de lungi în care ai lipsit.

*

Alice a închis ușa camerei. A pornit-o pe stradă, ducând o valiză mare într-o mână și alta mică, în cealaltă. Când a intrat în restaurant, Mama Can, soțul acesteia și cel mai bun ghid din Istanbul o așteptau. Mama Can s-a ridicat, a luat-o de mână și a dus-o la o masă pe care erau puse cinci tacâmuri.

— Astăzi, tu te vei bucura de onorurile casei, i-a spus ea. Am făcut ore suplimentare în lipsa ta, dar numai în lipsa ta! Stai jos, trebuie să mănânci ceva înaintea unei călătorii atât de lungi. Fratele tău nu vine?

— Vasul lui trebuia să acosteze în dimineața asta; sper să ajungă la timp, a promis că mă însoțește la aeroport.

— Dar eu te conduc! a protestat Can.

— Acum are mașină, nu poți să-l refuzi, l-ai jigni îngrozitor, a spus Mama Can, privindu-și nepotul.

— Aproape nouă! N-a avut decât doi proprietari înaintea mea, dintre care un american foarte meticulos. Am renunțat la mandatele domnului Daldry și, de când nu mai lucrez pentru tine, am fost angajat de mulți alți clienți, care mă plătesc regește. Se cade ca ghidul cel mai bun din Istanbul să-și poată conduce clienții peste tot, în oraș și chiar în afara lui. Săptămâna trecută, am dus un cuplu să viziteze fortul Rumeli, pe malul Mării Negre, și, până acolo, am făcut doar două ore.

Alice pândea, prin vitrină, sosirea lui Rafael, dar masa se terminase și el tot nu apărea.

— Știi, a spus Mama Can, marea e cea care comandă și, dacă pescuitul este foarte bun sau foarte prost, atunci poate că nu se întorc decât mâine.

— Știu, a oftat Alice. Oricum, o să mă întorc curând.

— Trebuie să plecăm, altfel o să pierzi avionul, a spus Can.

Mama Can a îmbrățișat-o pe Alice și a condus-o până la frumoasa mașină a lui Can. Soțul ei a pus valizele în portbagaj. Can i-a deschis portiera pasagerului.

— Mă lași la volan? a întrebat Alice.

— Glumești?

— Știi, am învățat să conduc.

— Nu mașina mea! a împins-o Can înăuntru.

A răsucit cheia în contact și a ascultat cu mândrie zumzetul motorului.

Alice a auzit un strigăt, „Anouche!“, și a ieșit din mașină, Rafael alerga spre ea.

— Știu, a spus el, așezându-se pe bancheta din spate. Am întârziat foarte mult, dar nu e vina mea, vasul a agățat un năvod. Am venit din port cât am putut de repede.

Can a apăsat ambreiajul și Fordul a pornit pe străduțele din Üsküdar.

După o oră, au ajuns la aeroportul Atatürk. În fața terminalului, Can i-a urat lui Alice drum bun și a lăsat-o împreună cu fratele ei.

Alice s-a prezentat la ghișeul companiei aeriene, și-a înregistrat o valiză și a păstrat-o pe cea mică.

Stewardesa i-a spus că trebuie să se ducă imediat la controlul pașapoartelor, era ultima pasageră care se prezenta la îmbarcare, nu o mai așteptau decât pe ea.

— Când eram în larg, m-am gândit mult la povestea asta cu ghicitoarea, i-a spus Rafael, conducând-o spre poartă. Nu știu dacă este sau nu soră cu Yaya, dar, dacă ai timp, ar fi interesant să te duci din nou la ea, fiindcă s-a înșelat într-un punct important.

— Despre ce vorbești?

— Când vorbeai cu ea, ghicitoarea ți-a spus foarte clar că bărbatul care va conta cel mai mult în viața ta tocmai îți trecuse prin spate, nu-i așa?

— Ba da, astea i-au fost cuvintele.

— Atunci, scumpa mea soră, îmi pare tare rău să-ți spun că nu pot fi eu acela. Eu n-am plecat niciodată din Turcia, iar anul trecut, pe 23 decembrie, nu eram la Brighton.

Alice și-a privit fratele câteva clipe.

— Te gândești la altcineva care s-ar fi putut afla în spatele tău, în acea seară?

— Poate, a răspuns Alice, strângându-și valiza la piept.

— Îți amintesc că trebuie să treci pe la vamă. Ce ascunzi în acest etui, pe care îl ții cu atâta grijă?

— O trompetă.

— O trompetă?

— Da, o trompetă, dar, poate, și răspunsul la întrebarea pe care mi-ai pus-o, i-a zâmbit Alice.

Și-a îmbrățișat fratele și i-a șoptit la ureche:

— Dacă am să mai întârzii puțin, să nu fii supărat pe mine, îți promit că mă întorc.

16

Londra, marți, 31 octombrie 1951

Taxiul s-a oprit în fața casei victoriene. Alice și-a luat bagajele și a urcat pe scară. Palierul de la ultimul etaj era tăcut. S-a uitat la ușa vecinului său și a intrat în propriul apartament.

Înăuntru mirosea a lemn lustruit cu ceară. Atelierul era așa cum îl lăsase. Pe taburetul de lângă pat a descoperit trei lalele albe într-o vază.

Și-a scos paltonul și s-a așezat la masa de lucru. A atins tăblia de lemn și a privit cerul cenușiu al Londrei, care se vedea prin tavanul de sticlă.

Apoi, s-a întors lângă pat, a deschis etuiul în care pusese la adăpost o trompetă și un flacon de parfum împachetat cu grijă, pe care l-a așezat în fața ei.

De dimineață și până la ora aceea, nu mai mâncase nimic; mai avea timp să cumpere câte ceva de la băcănia din capătul străzii.

Ploua, n-avea umbrelă, însă impermeabilul lui Daldry atârna în cuierul ei. Alice și l-a pus pe umeri și a ieșit.

Băcanul a fost încântat de revedere; de luni de zile, nu mai cumpăraseră nimic de la el și fusese foarte intrigat. Umplându-și coșul, Alice i-a povestit că a făcut o călătorie lungă și că, în curând, avea să plece iar.

Când băcanul i-a prezentat bonul, uitând că impermeabilul nu-i aparține, s-a scotocit prin buzunar. Într-unul, a găsit un mănunchi de chei, iar în celălalt, o bucată de hârtie. A zâmbit, recunoscând tichetul de intrare cumpărat de Daldry în seara când o dusese la bâlciul din Brighton. În timp ce își căuta în portmoneu banii cu care să-i plătească băcanului, hârtia a alunecat și a căzut pe pardoseală. A plecat cu brațele încărcate; cumpăraseră, ca de obicei, prea multe lucruri.

Acasă, Alice și-a aranjat cumpărăturile și, uitându-se la deșteptător, a văzut că trebuia să se grăbească. În seara aceea, avea să-i facă o vizită lui Anton. A închis etuiul trompetei și s-a gândit ce rochie să-și pună.

În timp ce se farda în fața oglinjoarei de la intrare, Alice a fost cuprinsă, deodată, de o îndoială. O sâcâia un detaliu.

— În seara aceea, ghișeele erau închise, intrarea era gratuită, a murmurat.

Și-a închis tubul de ruj, s-a repezit la impermeabil, a scotocit din nou prin buzunare, dar n-a mai

găsit decât cheile. A coborât în grabă scările și a luat-o la goană spre băcănie.

— Adineauri, mi-a căzut o hârtie pe jos, ați văzut-o cumva? l-a întrebat pe băcan, deschizând ușa.

Băcanul a făcut observația că magazinul lui era impecabil de curat. Dacă ea aruncase vreo hârtie pe jos, probabil că acum se afla în coș.

— Și unde e coșul?

— Tocmai l-am golit în pubelă, așa cum se cuvine, domnișoară. Iar pubela se află în curte. Totuși, nu cred că aveți de gând să...

Băcanul nici n-a mai avut vreme să-și termine fraza, că Alice traversase deja magazinul și deschisese ușa ce dădea în curte. Înnebunit, băcanul s-a luat după ea și și-a pus mâinile în cap, când și-a văzut clienta în genunchi, răscolind gunoiul, în mijlocul dezordinii pe care o provocase.

S-a lăsat pe vine lângă ea și a întrebat-o cum arăta prețioasa comoară pe care o căuta.

— E un bilet.

— De loterie, sper.

— Nu, doar un vechi bilet de intrare pe Pier, la Brighton.

— Presupun că are o mare valoare sentimentală, nu-i așa?

— Poate, a răspuns Alice, dând deoparte, cu vârful degetelor, coaja unei portocale.

— Doar „poate“? a exclamat băcanul. Și nu puteați să vă asigurați înainte de a-mi răsturna mie pubela?

Alice nu i-a răspuns băcanului. Cel puțin nu imediat. Rămăsese cu privirea la o hârtiuță.

A luat-o, a desfăcut-o și, descoperind data pe de biletul de intrare pe Pier, la Brighton, i-a spus băcanului:

— Da, are o imensă valoare sentimentală.

Daldry urca scara tiptil. Ajuns la ușa lui, a găsit pe preșul de la intrare un flacon de sticlă și un pliculeț. Pe eticheta flaconului scria *Istanbul*, iar pe biletul alăturat: „Eu, cel puțin, mi-am ținut promisiunea...”

Daldry a scos dopul, a închis ochii și a mirosit parfumul. Nota de cap era perfectă. Cu ochii închiși, Daldry a fost transportat sub frunzișul arborilor de Iudeea, de pe malul Bosforului. I se părea că urcă din nou pe străduțele abrupte din Cihangir, că aude vocea limpede a lui Alice, ca atunci când îi striga să urce mai repede. A simțit mireasma suavă a unui acord de pământ, de floare și de praf, de apă proaspătă curgând pe piatra tocită a fântânilor. A auzit glasurile copiilor țipând în curțile umbroase, sirenele vapoarelor, scrâșnetul tramvaielor din strada Isklital.

— Ai reușit, ai câștigat pariul, draga mea, a oftat Daldry, deschizând ușa apartamentului.

A aprins lumina și a tresărit, descoperindu-și vecina așezată în fotoliul lui, în mijlocul salonului.

— Ce faci acolo? a întrebat-o, lăsându-și umbrela.

— Dar tu?

— Ei bine, oricât ți s-ar părea de ciudat, mă întorc la mine acasă, a răspuns Daldry, cu un glas abia auzit.

— Nu ești în concediu?

— Eu n-am, la drept vorbind, serviciu, așa că, știi tu, concediile...

— Nu vreau să-ți fac un compliment, dar ăsta e mult mai frumos decât ceea ce văd de la fereastra mea, a spus Alice, arătând spre tabloul de mari dimensiuni de pe șevalet.

— Totuși este un compliment, mai ales că vine din partea cuiva care trăiește la Istanbul. Iartă-mi această întrebare cu totul minoră, dar cum ai intrat?

— Cu cheia din buzunarul impermeabilului tău.

— L-ai găsit? Cu atât mai bine. E un impermeabil la care țin mult și, de două zile, îl caut peste tot.

— Era atârnat în cuierul meu.

— Așa se explică.

Alice s-a ridicat din fotoliu și s-a apropiat de Daldry.

— Vreau să-ți pun o întrebare, dar trebuie să-mi promiți că, măcar de data asta, o să-mi răspunzi fără să minți.

— Cum adică „măcar de data asta”? Ce vrei să spui?

— Nu trebuia să călătorești într-o companie încântătoare?

— Mi-am anulat proiectul, a bodogănit Daldry.

— Compania ta se numește Carol?

— Deloc. Nu ți-am întâlnit prietena decât de două ori, și întotdeauna în casa ta: atunci când am venit peste voi și, apoi, când ai avut febră. Și o a treia oară, la pubul din colțul străzii, dar ea nici măcar nu m-a recunoscut, așa că nu se pune.

— Parcă am înțeles că ați fost la cinema împreună, a spus Alice, înaintând încă un pas.

— Bine, de acord, am mai mințit și eu câteodată, dar numai când era necesar.

— Și era necesar să-mi spui că o simpatizezi pe prietena mea cea mai bună?

— Am avut motivele mele.

— Și pianul ăsta, de lângă perete? Parcă ziceai că aia care cântă e vecina de jos!

— Țasta? Vechitura asta adunată dintr-o popotă ofițerească? Eu nu i-aș spune pian... Bun, prin urmare, care ți-e întrebarea? Și, da, îți jur să spun adevărul.

— În seara de 23 decembrie a anului trecut te aflai pe digul din Brighton?

— De ce mă întrebi așa ceva?

— Pentru că, în celălalt buzunar al impermeabilului tău, era asta, a spus Alice, întinzându-i biletul.

— Întrebarea ta nu prea este fair-play, de vreme ce știi răspunsul, a zis Daldry, lăsând ochii în jos.

— De când? a întrebat Alice.

Daldry a tras cu putere aer în piept.

— Din prima zi când ai intrat în casa asta, de prima dată când te-am văzut urcând scara asta, și tulburarea mea n-a conținut să crească.

— Dacă aveai niște sentimente pentru mine, de ce ai făcut totul ca să mă îndepărtezi de tine?

Călătoria asta la Istanbul n-avea ca scop decât să te îndepărteze de mine, nu-i așa?

— Dacă ghicitoarea ar fi ales luna în locul Turciei, pentru mine ar fi fost și mai bine. Mă întrebi de ce? Nici nu-ți imaginezi ce înseamnă, pentru un om care a primit educația mea, să-și dea seama că este pe cale de a se îndrăgosti ca un nebun. În viața mea nu mi-a fost mai frică de cineva așa cum mi-a fost frică de tine. Gândul că te iubesc în asemenea măsură mă făcea să mă tem mai mult ca niciodată să nu-i semăn cumva tatălui meu; pentru nimic în lume nu aș fi pedepsit-o astfel pe femeia iubită. Acum, ți-aș fi deosebit de recunoscător dacă ai uita pe loc tot ceea ce ți-am spus.

Alice a mai făcut un pas spre Daldry, i-a pus un deget pe buze și i-a murmurat la ureche.

— Daldry, taci și sărută-mă.

*

Lumina zorilor ce trecea prin tavanul de sticlă i-a trezit pe Alice și pe Daldry.

Alice s-a dus să pregătească ceaiul. Daldry refuza să iasă din așternut până nu-i dădea ceva de îmbrăcat. Ceva decent, pentru că era exclus să-și pună capotul oferit de ea.

Alice a așezat tava pe pat și, în timp ce Daldry ungea cu unt o felie de pâine prăjită, l-a întrebat pe un ton poznaș:

— Vorbele tale de ieri, pe care a trebuit să le dau uitării, de vreme ce ți-am promis, nu-s cumva un nou șiretlic ca să te las să pictezi în continuare sub tavanul meu?

— Dacă mi le pui la îndoială vreo clipă, sunt gata să renunț la pictură până la sfârșitul zilelor mele.

— Ar fi o pierdere îngrozitoare și cu atât mai stupidă cu cât m-am îndrăgostit de tine exact în

momentul când mi-ai spus că pictezi răspântii.

Epilog

Pe 24 decembrie 1951, Alice și Daldry s-au dus la Brighton. Începuse să bată vântul din nord și, pe Pier, în după-amiaza aceea, era un frig îngrozitor. Barăcile din bălci erau deschise, cu excepția rulotei ghicitoare, care fusese demontată.

Alice și Daldry au aflat că femeia murise în cursul toamnei și că, la cererea ei, cenușa îi fusese împrăștiată în mare, de la capătul digului.

Sprrijinindu-se în coate de parapet și privind în larg, Daldry o strângea la piept pe Alice.

— Prin urmare, n-o să știm niciodată dacă era sau nu soră cu Yaya ta, a vorbit el, visător.

— Nu, dar ce mai contează acum?

— Nu sunt chiar de acord, este ceva important. Presupunând că a fost chiar sora dădacei tale, atunci nu ți-a „văzut“ cu adevărat viitorul, ci poate te-o fi recunoscut... Nu-i același lucru.

— Ești de o rea-credință nemaipomenită. A văzut că m-am născut la Istanbul, a prezis călătoria pe care aveam s-o facem, a spus că trebuie să întâlnesc șase persoane – acestea fiind Can, consulul, domnul Zemirli, bătrânul institutor din Kadiköy, doamna Yilmaz și fratele meu, Rafael – înainte de-a o găsi pe a șaptea, pe bărbatul care avea să conteze cel mai mult în viața mea.

Daldry a luat o țigară, dar a renunțat s-o aprindă, vântul sufla prea tare.

— Da, mă rog, a șaptea... a șaptea, a mormăit el. Numai de-ar dura!

Alice a simțit și mai tare strânsoarea lui Daldry.

— De ce, n-ai intenția asta?

— Ba da, bineînțeles. Dar tu? Încă nu-mi cunoști toate defectele. Cu timpul, poate că n-ai să mi le mai suporti.

— Dar dacă nu-ți cunosc încă toate calitățile?

— Ah, într-adevăr! La asta nu mă gândisem...

Mulțumirile mele următorilor:

Pauline, Louis și Georges.

Raymond, Danièle și Lorraine.

Rafael și Lucie.

Susanna Lea.

Emmanuelle Hardouin.

Nicole Lattès, Leonello Brandolini, Antoine Caro, Brigitte Lannaud

Élisabeth Villeneuve, Anne-Marie Lenfant, Arié Sberro, Sylvie Bardeau, Tine Gerber, Lydie Leroy,

toate echipele din Editura Robert Laffont.

Pauline Normand, Marie-ve Provost.

Léonard Anthony, Sébastien Canot, Romain Ruetsch, Danielle Melconian, Katrin Hodapp, Laura

Mamelok, Kerry Glencorse, Mona Macé.

Brigitte și Sarah Forissier.

Véronique Peyraud-Damas și Renaud Leblanc, Documentare – Muzeul Air France,

Jim Davies – Muzeul British Airways (BOAA)

și

Olivia Giacobetti,

Pierre Brouwers, Laurence Jourdan,

Ernest Mamboury, Yves Ternon,

ale căror lucrări m-au ajutat în cercetările mele.